

سم ۱ - جدر، کاه - گدازه

Sept 6th 1860

3626.

دانیال

41 - 1

11

14-5-2

301

~~18~~ 19

28

6

222

1871

9620 1F

60113

100

مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ ط

فِيهِ شَفَاءٌ لِلنَّاسِ

الحمد لله والمنة

کہ اس کتاب کی تالیف علم طب بنی بان پنجابی مفید کبیر و شفیق
وقائدہ بخشش علی قاسمی بہ

کتاب کامل در طب

سب قرائش ط

کتاب محمد تاج کتب
کتاب کتب محمد تاج کتب
کتاب کتب محمد تاج کتب

ملا علی محمد تاج کتب

(اسلامیہ پریس لاہور میں با تمام موبوی عبد الرشید منیر پریس)

براعت کتبی در آن چین و حامل شایف نے کا تہذیب و تہذیب کتابت تاج کتب تہذیب و تہذیب

یافتہ

بسم اللہ الرحمن الرحیم

دیباچہ

تاج
کو چاند
سراں گئے

حمد الہی اول الکمال لکھنؤ بلوچ
جلوہ نور ظہور اسد و چہرہ بین سمان
قدر متل سرگردان بنی سبھو کون
وچہ زمین آسمان تے بحر عین
آدم حیوان پر پر بندہ کر دے ذکر الہی
داخل کرا سر اپڑوں کر انسان سپایا
آپ س تون حمت پالیں جس مقامی
آپے جتنے بند تائیں آپے عزت دیر دا
پر جی تامل رزق دہندے دیون مارا
آپے اس حکمت کیتی آپے حال دسار

او بالون والا بولے قدر شوخ مالون
رب آسمان نکاح وادو زبیاں پائی تے
یاد اللہ دی اندر رحم کر دے صفائیں
جو شہر وچہ دریاں جنگاں اس نام پائیے
یاد اللہ دی کون پر کر خالی سیکو کاٹی
سب وچا سر الہی دم جن جیواں
آپے رزق کیتس دس آپے کسے جاتی
آپے بولے آپے بولادے پکڑ دڈا
آپے پالے آپ جو دے آپے کر و کنار
سب کچھ اسد پاروں ہوئی جو تقدیر الہی

سب کچھ بخشیں اسد پاروں اندر و جان
ہر دم وچہ فرما پر داری سہنے کھڑی
چو دان طوق ہیں بنیادی وادو تے لنگر
حور قصور شہنشاہی یاد کر بندے سار
حکمت ال کثیر رب پتلا خاکوں پ بنا
پھر آدم تائیں کنہ دیکے کیتس عاقل دا
آپے اوہ حکیم سیانا آپ شفا کیم
آپے تڑیاں پھر دیاں کھوپے پکڑ بہا
آپے صحت بخش دلا آپے مار گزارے
ہر کچھ اسد اندر جو کچھ لکھیا آما بھائی

در لغت رسالت پناہ صلی اللہ علیہ وسلم
جبر از دست دے لڑیا شافی گنا کاراں
ختم نبیان پیدایار دشن مچہ جاناں
کل اولیا پھر سار کے اوس لڑے
در منقب اصحاب کبار رضی
ابا بکر صدیق پیارا ہا یار ندیم کی را
جس نے عدل شریعت والا دنیا کس
چو عطا یار بنی دشاہ علی مہر دان
عزت عظمیٰ رضی اللہ عنہ
جس نے اول آیتیں لکھیاں ہر کتابوں

روز قیامت خاص مومنی آپ شہید
شفاعہ لڑو دے دشت چہ بین سمان
نبیان اسد محمد خاص مومنی
چارے یا حضرت پھر دے مقبول الہی
الف بہت محبت خضر دے یا یقی
تبیجا یار پیارا حضرت اہل عثمان
جس کا فرمایا نے آنسے کچھ تڑیاں
کرتوں عرض جلیب لڑاں سہن لکھیاں
او کچھ دیا سخی اندر پکڑ لکھیاں

آکھ درود محمد کارن ان اصحاب بار
گنا کارن می مسداڑ و آپ خلاص
رب عالم اسدی خاطر کیتا چو دان طوق
روز شہر دی بہرگ شفاعت شکل ہوگا
جنہاں رسول اللہ دی شفقت پختی
عمر خطاب پھول اس حضرت آنا یار
جس نے جامع کیتا آتا تیرہ سپاے قرآن
در منقب جناب
خوش الامظم شاہ جیلانی پیر پیر
مینان ہر اس بھائی دسیر ہے

کھرا پکاراں ہر دم اندر دینے رہاں سوالی
الہیاء و پہلوں اللہ تعالیٰ عظمیٰ میراں
فی سبیل اللہ تو کچھ کر کچھ فضل ستاری
بین باری نال تاراوی بولان کس مفرور

سیر دل نگاہ فضل دی کہ سی اوہ کتیلہ
شاہاں نون چاہیکہ نگاہ کی کرنا چھوڑ
دیندار حکیم علامہ داود بہنہ نون کا
ہر کوئی سنکے نسخہ حکمت ہوئی ستاراضی

کالج میری شرم ہر اسدن کی کرمیلہ
تو زنت الا عظم میں میں میرا کچھ بین باری
دین دنی دی مطلب ساری کر دیوں سا
ویا باجہ ختم ہوا

در بیان ثانیہ کتاب و تشریح بدن انسان و جسم

حکمتی کتاب نام نفع کارن انسان
ہر ہر مریض ساں میں تینوں کھو کھی بھائی
ہو اس الشفا کتاب ایہ رکھنا نام حکیم
ہو علامت نیک بدو ساں تہ شتاب
پچھوں ہر ہر مریض اگر ساں سب علاج
وچہ کتاباں و سیا کہند نے حکماء
ار بجہ عصار کھد گہندے عالم لوک
انہاں کو لوں سہا ہو باسن توں میر بجان
چو تہہ تھو گاند اکس اجا رب بنایا آسا
لکٹ یران ہو جاسی ویا اور کس سدر ہسی
حقیت ہو انسان دی سنتوں متقیوں آ
و کھو کھی بدن دا کر ساں سب و چار
چوئی نے ہو محفلیاں جسے اندر ہو
چار محل بناو بندے بندے اندر مضمر

ہر رحمت دار و کرساں میں نشان
لوک کتاباں چوں نسخے اوہ کھی بیان
پڑھو اسدن سمجھ کے داناسگر فہیم
دستور العمل دابا بیان میں کہ بیان
و کھو کھی ویکھ کے ساری طبع مزاج
پر تھوڑا صرف انسان اول کرل بیان
بیہا کیئے رہنے کے چار کھو کھی
چار کھو کھی بری بنے کیتے کسے جلد
اک دے موشن بری ہر اکی دار کہا
حکمت نال کوٹ بندید قذرت نال بنایا
خبر باطنی الیدی کند نے دانہ
دسے اکتالی ہڈیاں بند اندر جان
پچھے تہہ نے کھد اندر خبر نہ کو

فصل چارم در اعضا و جوارح

ہر مودہ اکھد جلیفہ بدن بچیاں
قوت باہ انہاں تھیں جو شاہ کھر
تلی محل لطیف ہے دہدی خوش غذا
اوہ بھی تینوں سیا در کھیں یہ گل

ایہ کتاب ہندو میں چھاپا کرساں کساری
یہ کتاب اللہ تعالیٰ لکھ لکھ لکھ لکھ
لنڈ عمل میں حیثہ بولان گاہر جانی
ظاہر کر کے ایس کتابوں سے متہ کرل
بند دی تشریح و کھو کھی اول وچہ کتاب
نہضاند بیان میں قارہ کرل عیان
احوال انساند پہلوں دیاں سنا
جسے اندر اسد دے جامکان
آپ نش تہہ ہر بند مودی خاک اے نگران
حکمت ایہ باب ثانیہ قذرت رب دیکھا
بادشاہ جس کج چار کہہ نیے شاہی
داخل کہہ چو ماشا ماشوں اکو شہر دسیا
ناریں ہستی بدن وجہ ایہ بھی کرساں
ترسے تیراں کان ہیں سن میر بجان
چار اعضاء میرے جانی ہر ہر اندر ضم
پہلوں اس داغ ہے تہہ تہہ جان
تہہ بجا دل ہے اکھدے بندے دا دیر
دو کھدے جیمے ایس کون رہیہ
پچھو ایک کتاب اول خدمت گار
و کھو کھی سمجھ توں سہوا یہ اعضاء
اشنا خشری اک ہے و جا صا یہ جان

وفاق تریجا سمجھ توں میرا کہیا مان
 جتنا یمنوں یاد سی ڈکھا وچہ کتاب
 ذخیرہ لکھ دیکھ کے کیتا نقش تمام
 ہوش غفل ایہ دونی دل سے اندر لا
 ستوں زحمت آکھ کے دلے اندر جان
 نویں کھنک لگا کر حکمت بند بوجہ
 بسھانوں ایہ پکڑ کے باہر کڈھے بار

در علامات مرض

زردی آنکھیں ہو دسی دوی چہرہ رنگ
 ایہ گہری اندر جگر ہے رہس ہمیش کھن
 تریبہ ہننی تے پانی پیوے زردی زبان
 دالشمند دیکھ توں حاضر ہو سنگ
 منہ پھٹکے تریبہ نہ ہو سی لذت کچھ آوے
 عھونت اندر ہو ہو سی سا کر جے دھاے
 بکری نفیس عھونت پیو لبو گندہ سو
 زبان سیاہ منہ کھٹا ہو سی سو رہ سو
 چارے خلط اچا رنگ ایہ توں دیدر سہاے
 خاص دیل حکیمان والی ایٹھے شک کچھ
 پنجے گلاس اسدیاں دیکھس جا بجا
 کھاوے پیوے نہوڑا ہننا ایہ کل اسد بجا
 پنج ہو اس جسے دچہ ہون اسوں دیوا
 دھنھے ہرگز وید توں قدم نہ مول دھوئیں
 گرمی دا گھر پتے اس دا ایہ مکان
 دواتی نہیں پیدا ہو سی ایہ گل سمجھ نلوان
 ستر پیراں نوڑی ہو جسے دیو پچہ ہننا

احور جو ختی یاد رکھیں عمل حکیم
 اندر ایس کتاب سے دتا ایہ جواب
 نوچیراں ہو رہندے اندر کینہ لوک
 غم خوشی من چارے کہہ توں ایہ بھرا
 دوا اس جی آکھ کے رحمان کھن
 انہاں چو غائب موت کت کرید پچ
 زندہ ہر شے پکڑ کے کوڑی موت فٹا

ایہ حکیمان قول ہے دیکھ قیافہ رنگ
 گرمی اندر اسد کہہ توں بہت لنگ
 منہ کوڑا نئے خشکی ہننی پاٹ کھوڑاں
 ہوٹھ کے منہ کوڑا ہو سی گہری بچان
 سفیدی چہرہ زردی آئے ہو سفیدی
 لذت نفیس گدز ہو کو گھانا ہوڑا آکھا
 منہ بادی گندہ ہو سی مٹھا ہوڑا سو

ہر جان بند بندہ ظاہر ہو کھلو دے
 خواباں اندر بہن دیلاں گرمی بچاے
 دیکھ قیافہ ناں عقلمند دیکھ بچاے
 حواس خمسہ اس آکھ جانی زرد مال
 دکھو دکھی سمجھ کے دل سے اندر لا
 پیچھے چکو اسوں مر کے دجواب
 فتح پاویں بھرا سدا تے اندر کھٹا
 چارے خلط جانے چارے دیکھ مکمل
 بلغم دا گھر پچہ یاد رکھیں یہ تھان
 ایہ کو مثل کیاری پانی جے دیو جاری
 حصوئے جان بندیدی جا کہو نہ ہننا

قولوں پنجویں آکھ دے چھپیں مسکین
 وچہ دستور العمل سے ڈکھی ایہ کلا
 باطن اندر ایس دگر ہندی نویں کھنک
 موت حیات چھنی کھنوں یہ دھیا
 نوٹھو کا ند کال ایہ ہو سی جان انسان
 زحمت نشانی موت وی لگن کچھ آوے
 کل نفیس ذائقہ الموت لکھیا دیکھ
 زحمت آئی پچھان توں بکھو ل لنگ
 اچویں اندر رات دی بہتی اسوں ہو
 ناپ گرمی دا ہو سیا کر سی مندا حال
 بلغم زحمت بچہ توں قیافہ رنگ
 بیکہ نہوڑی منہ پانی آئے دیکھو
 جے لالی چہرہ آکھیں دندیں ہوڑا
 ہو جے اندر ہو سی دل وچہ کہیں یاد
 ہو رہا ہی چہرہ ہو سی جتہ رنگت
 ایہ بھی رنگت آوے اندر سوکھن پیا
 ردگی اندر ہو رہا شیک بدن وچہ بچہ
 روگی اوپر جا سیکے دیکھس اس دھال
 حواس ہوش نے غفل لگا کی کہیں سہا
 پنجواں جنر جے دی دیکھ دیکھ کلا
 جیکہ تہہ معلوم نہ ہو سی ایہ چا دس
 اک جا کہ وچہ پیرا ہو س اسوں سہا جان
 ہو دا گھر جگر ہے اس دا ایہ مکان
 ہو جان بندے دی کھنڈ کوڑی خنڈ گری
 ایہ قیام کرین دل اندر ہو سی جان

نال ایستد صحت رهنده سیار سحر

کوی بخارده هسته نہیں گندہ ہوس

محل اپنے نہیں باہر ہوسے جنت کملی

باب بیان معلوم کردن اختلاط ہر پنج قسم

باب بیان معلوم کردن اختلاط ہر پنج قسم

باب بیان معلوم کردن اختلاط ہر پنج قسم

پنجہ بلغم آکھد گرمی پنجہ بیان
 عفونت پاوسے نہ پڑنہیں بی بیان
 اس گرمی نہیں باضم ہوئی تو نہ پڑنہیں
 خمر سپوے کوئی پڑنہیں پیدا ہوئے آ
 جو تھی گرمی اس نہیں پتا اس داکھ
 اس بلغم نال بھی ہوئے آن سرے
 پیلے بلغم بدن دی ہوئی خندگت
 کنگ سیاہ نے جو پڑنہیں پڑنہیں دی
 جو تھی بلغم جان توں چہ بیان کتا
 اس بلغم نہیں رنگی اندر سردم قرار

پنجہ ذات سودا ہے دل دے جان
 اول گرمی بخد توں اس سر نہ کام
 صحت دیوے بدن توں قائم نہ پڑنہیں
 تڑپھی گرمی سفردی آفتابی اس دانام
 لہو گرم گرم کر کے بہتا اس کوں توں ڈر
 تپ مطبقہ نے خرقہ پیدا ہوئے آن
 قوت جوڑاں اندر دیسی پیدہیں با
 تڑپھی بلغم شوشہ وچہ عفونت ہو
 جد عفونت پاسا جنتہ کر و خراب
 پنجوین مرکب بلغم دل دی خلط نال

خلط چار آکھد کتنے قسم سنا
 پنجہ قسم خلط ہر دھو دھو کھیل
 چو تھا لہو جان توں تہیں خلط نال
 قدرت بخشے بدن توں دل دے کام
 دوجی گرمی ہوئے کہا دے ہوئے
 گرمی دل نہیں ہو سیا چلے سفردام
 پنجوین گرمی گرم ایہ لہو گرم کرے
 یا اس توں سر سام وچہ کتابت
 دوجی بلغم بے مزہ کر دی اب نقصان
 تپ مرکب ایس نہیں حاضر آن کھد
 ہنسی برص پیدا ہوئی پیدا کرے آزاد
 وکھو دھکی میرا ہے نہ کرے خیاں

اخلاط بدن

اخلاط بدن

اخلاط بدن

دوجا ایہ سودا ہے گرمی طبع یون
 جدام رنگ تپ چھتا ہو اندر سون
 چہ پڑی صحت ایس نہیں سردا منکر
 قول حکیمان سار یوں لکھیا ڈھا
 آتش کنوں گرمی ہوئی دہیں سودا
 خلط کھند چار فی دلک اندر سن
 یونانی کھند چار فی اک بلغم اک صفرا
 گرم لہو توں آکھد سرد خشک سودا

پہلا اک سودا ہے چہ طبع یار
 خفقان ایچو لیا حاضرے سردن
 جو کھا ایہ سودا ہے رلد بلغم نال
 لکھیا وچہ سنور دکن توں سردو
 جے کوئی پیچھے تہ توں چار خلط تاثیر
 پانی کوں گرمی ہوئی کھندے حکما
 بعضہ کھندے کیسوں خلط نال
 لہو تہ بیان آکھدے چو تھا ہے سودا
 ایہ تاثیراں کھد توں دل چہ کہیں باد

خدمت کرے سی بدن دی تہانہ بگاڑ
 تہ کجا ایہ سودا ہے خزانہ چہ تن
 جسے تہسی ماندگی گرمی طبع بے حال
 ہرگز رحمت اوں ہوئی ناہ دوا
 وکھو دھکی کھو کے دس توں ایہ تہیرہ
 خاک کوں لہو اکھن سیدو چہ ہے ظن
 مرکب کرے لہو توں اندر نال
 سرد تر بلغم نال آکھدے گرم خشک صفرا
 اندر ہر علاج دے مطلب ہوگ کشادہ
 ہوسد دلیل طبعی سی توں میتوں گل
 کتنی وچہ ہے ماضدہ سال تہہ شکل
 پہلی قوت جانوہرہ ماسکہ دوجی ہے

باب بیان معلوم کردن ماضمہ

چارے قوتیں جان توں پڑنہیں
 یاد رکھیں اس گل توں کرکھن

ماضیہ تری جی جان توں دافو چو تھی
 سوہنا نظری آدمی کھانا اس غذا
 قوت معدا ناں اوجانی ماضیہ ہو
 جد پکے اس محل وچ جا کے ادھ غذا
 اک پانی دو جا بھگ ہے تری فضلہ
 فضلہ جیمہ ادرہ اجا ندر ویاں ول
 بول جو جاری ہو سیاد دل پچھو سیان
 ایہ نو دروازے اکھد بند اندر ہو ر
 زحمت کہنے ارسوں کوئی سو ر علاج
 ابے وازے جیمین کئی کٹھری جا ر
 زحمت نسل دل وار ہوئی پچھو سید

کھانا جے کر کھاوسی چکا ہو سید
 پہلا اس دماضیہ ہو جان بھرا
 کیلوں نے کیلوں نے دوسرے معدا
 خوب تخلیلی پائے کے ماضیہ ہو یا آ
 پانی چھڑا دسوں وچہ مٹانے آ
 اس روئے مستقیم وچہ حج ہو سی جابل
 ایہ جیانی جان توں حکمت رب بنا
 وکھو وکھئی یار کھانا ہی کر نو
 نو دروازے کھد ہن راضی رہی ہمیش
 ست سکرول دوتے میں ایو گل سنا
 ایہ دروازے بند اندر قدرن اس بنا

ہاتھ اس وچہ ہے لذت سوچن
 پھر معدا ندر جا بیکے اندھے رہ کھلو
 ایہ دوویں کر دے ماضیہ جوش ناں
 وکھو وکھئی اسے حصے سے تری
 وچہ مٹانے آئے کے ہوندا بول سنا
 نال ارادے رہے باہر آوے جان
 روئے بند ہو جاوےں آوے فضا
 مسام انہا نون اکھد کا م وچہ مزاج
 اسوں کھ نہ ہوئی کچھ ہوا ندریش
 انہاں چوں کی دروازے تھے ہوئی کن بند
 دو دروازے پچھو جو بند ہو وں مر جا

باب بیان علامت نیک و بد بطور استدلال

ایہ بھی نیک نشانیان دل مے اندر رکھ
 وکھو وکھنا نشانیان سنا تہ بیان
 اوتھے نیرت جیکے توں اس دا کر دوا
 برکت وچہ آوازے ہوئی کہیں ناں سیا
 ہوئی ہوش تے مہیز آئے کئی کچھ آرام
 شاہ لکھنے کچھ نہ حرکت نا کر خطہ ہو
 جے تاب چر ہو پھوٹی ہوئی آوازے برکت
 اس روگی توں خیر ہے جد کہ چکا حال
 دارد اس دحق وچہ جیانی جیانی
 لکھ دوا دارد کرے اوکے پیش نبی

دیکھیں روگی جانیکے وکھو وکھو پکھ
 ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی ہوئی
 اندر فضل کیسیا اسدی ہو س شفاء
 نا چھو ہے زور ابا ساسی ہتا مکارے
 کالا رنگ تے روشن چہر قوت رب اندام
 اس روگی دا جائیکے کہیں نشا کلاج
 روگی جد کہ خیر ہو جاوے اسوں کچھ نہ حرکت
 ایہ ہیں نیک نشانیان خطہ کرین کو
 نہ حست داکھ دوا ہو سئی کون ماتی
 خیر ہوئی کئی دے لکھ دوا

اس تھیں کچھ تھیں توں پچھو سناں چال
 روگی اد پر جائیکے دیکھ توں سناں
 ایہ گل تیر یو اسطے کیتی گل آسان
 خواہش کر کے کھاوسی سنگ پکھ
 جس روگی کچھ چر دق ہوئی چکا لے
 پانی پیدا نا جائیں ہتی قے کر دے
 جس ن سہیوٹی ہوئی تاب کریندہ
 اسوں خیر ہو جا سیا اندر کسی کاج
 نا د لکھنے چاں تچا سی نیک او چال
 دارد کریں توں جائیکے اندر کرینو
 اور کئے ہ مر جاوسی جس دی عمر نہ ہو
 عزائیں نہ پھووسی دے کے آن فضا
 اس تھیں لکھ دیکھ توں ایہ نشانی بار
 بہتا عقل خچ کر جا کے دیکھیں

باب بیان علامات معلوم کردن

ردگی اتنے جالے کے پینا کہ برقیاس
 ہوئی بیہوشی گل نہ سمجھے اسدا درساہ
 کیرے پاڑے ہونے لگے واسطی
 و سکتے دور منہ نے موت کہندے ثانی
 سکی کہنگتے آپ میرے ردگی کچھ نہ کہانہ
 دارمول نہ کروں کوئی ایچہا لودا
 سچ ہوئی جس بھینس پیرے نئے نئے جگہ
 نال اطلاق ہو جاوے اس نرس موت پیر
 سنگے وچ کہنگا جے کھرے باہر مول نہ
 اک اگھ کی دوجی وڈی ایہ بھی جان مے
 تاپ چڑھے جس شہد نامہ کاپر کہہ دی
 نام اللہ بھر دے کہ پھول گلین کیر
 قبول پاوے رب الینوں مست فضل لور

ایسدا نشان مونی قبرے اسدا لور
 دو گلیاں کہیں مرا متھے کافی نظر کر
 پانی اکھیں توں چلی جائے اتھوئی کنگر
 تاپ چڑھے کچھ ہوش ہونے پیا ٹراوے
 سکتا جاوے کچھ کھاوے جیہاں جاندا
 ہتھ پر جس سر دی اندر دھڑا ہو سی ساہ
 سکی کہنگتے چوہن ہوسی سکتے بجاو آپ
 تاپ چڑھے نہ کھاوے پھونے ہوسی کچھ
 بہت بیہوشی سر نہ کوئی ایہ جی نہ بجا
 جس ردگی دی قوت جاوے کہنگتے کچھ اس
 کچھ نہ کھاوے کھاوے موت کہیں دی چہک
 چنگا ایو جان لوں دینا نام خدا
 سکے دھیرا قیڑ توں رگے آپ ہرے

تاپ چڑھے زور باسی کا لور ساہ
 ساہ کا لور دی چہر موت کہندے
 ڈنگا نکل سن توبہی متھے گل سون کوئی
 کچھ نہ کھاوے پیر ردگی اوہ جی بجاو
 لور ہونال کہنگا جے او تاپ پیر سی
 مہنہ تک ہنڈا نرس دھڑکا اسدا
 ہتھ دست تے ہڑکی ہونے نا تاپ
 ساہ کا لور بہت بڑا دھڑکا کھر کچھ
 مہنہ کچھوڑ سیاہی نداں کافی نظر کر
 تاپ چڑھے عیشہ اسون وڈی کھر گے
 ردگی اوپر جائے کہ نفیس نیت خیر
 پچھوں اردو دیہ توں کہ کچھ ہود عار
 اس بھینس کے اگیٹس نون دیخان
 دساں تینوں کھولے دھوکہ بیان
 چارے غلطان آئیاں چار کیں طبعیا
 پسند جو کینا اعتقاد ہوسی بہ مشہور
 لور ہویاں نشانیاں دل سن توں یار
 خارش ہتی جسے ہوسی ہو کھا ہوسی ان
 دھند رچٹے ظاہر ہوسن جیسے سیاہ
 بہتا ہسے گلان کر سی ہو و حقل
 چیتیر بیا کھ جیٹھ مار کر توں فضا ضرور
 منع فضا ہناں روناں مار کر لور
 جیہر اصال لور اس اند جان لور
 جیہر جیہر ہوسی ہوسی بیک علاج
 زحمت جیہر ہوسی ہوسی بیک لور

باب بیان مہم ہتھام رنگ ہا

لور ہو گری باغم جانی چوتھا ہے سودا
 علاج لور ہوا دل میں چکر سال بیان
 ردگی اوپر جائے سمجھیں غلط ہنجا
 غلبہ لور ہوسن ہوتا ابلک نرس
 آکر آون اتلے باسی کر سی شور پکار
 اول وقت بہا پچھانی جان ہونہ پیر
 اسوج کی آکھ دے ایہ بھی کہ نظر
 جیکر نال ضرور کہیں ردگی دھڑکا
 زحمت والا لور جسے دھڑکا لور سوال
 فصد کہیں توں چہا اندر کیر جان لور

چوہنہ طمعاندا دیکھ توں کیں علاج ضرور
 سارا عقد کہوں کے ظاہر نشان
 نال اکھیں لور خنی جیہر وڈا ہوسی وڈا
 نیدر زہتی تار ہستی گل کہیں کیں
 مونی منجھ شتانی چیدہ قار و سرخی نال
 دھوکھی بار کھ جے نہ حقل و سیر
 پندرہ روز چان جیہر صا لور زور
 بخار لور اندر ہوسی کہنگتے حکما
 سو لور جیہر نرس ہوسن کہ نا فضا ساج
 ردگی نون پھل فغ کر لسی کسی رب

تاپ چڑھے زور باسی کا لور ساہ
 ساہ کا لور دی چہر موت کہندے
 ڈنگا نکل سن توبہی متھے گل سون کوئی
 کچھ نہ کھاوے پیر ردگی اوہ جی بجاو
 لور ہونال کہنگا جے او تاپ پیر سی
 مہنہ تک ہنڈا نرس دھڑکا اسدا
 ہتھ دست تے ہڑکی ہونے نا تاپ
 ساہ کا لور بہت بڑا دھڑکا کھر کچھ
 مہنہ کچھوڑ سیاہی نداں کافی نظر کر
 تاپ چڑھے عیشہ اسون وڈی کھر گے
 ردگی اوپر جائے کہ نفیس نیت خیر
 پچھوں اردو دیہ توں کہ کچھ ہود عار
 اس بھینس کے اگیٹس نون دیخان
 دساں تینوں کھولے دھوکہ بیان
 چارے غلطان آئیاں چار کیں طبعیا
 پسند جو کینا اعتقاد ہوسی بہ مشہور
 لور ہویاں نشانیاں دل سن توں یار
 خارش ہتی جسے ہوسی ہو کھا ہوسی ان
 دھند رچٹے ظاہر ہوسن جیسے سیاہ
 بہتا ہسے گلان کر سی ہو و حقل
 چیتیر بیا کھ جیٹھ مار کر توں فضا ضرور
 منع فضا ہناں روناں مار کر لور
 جیہر اصال لور اس اند جان لور
 جیہر جیہر ہوسی ہوسی بیک علاج
 زحمت جیہر ہوسی ہوسی بیک لور

چنگار دگی ہو سب کچھ نہ ہر قصور -
 اس دنا کو فصد کا قص کہن دانا
 ساری قوت دور ہو جاوے لائق ویر
 روز جہد فصد نہ کروں نا کہ میں جہنوار
 عمر ضعیف ہو مفسد شاس کروں توں
 لسا بہت کم قوت در استہین دین
 فصد نہ کروں اسد اب گل لئے سہمال
 بڑیا اس حالہ لڑکا ہوس جے کو
 بہت ضرورت جبکہ ہو کروں کچھ شتا
 نشتر کے لئے ستاد نہیں لیکر خوب بنا
 اسپات سکیلا کہ پیری ہو کچھ تھا ہی قود
 دوجی نشتر اس نہیں جو بار یک حذار
 دستہ خوب بنا لیکر کروں لنگا پھیر
 وکھو کھی انہانوں کہیں جا بجار
 میلا نشتر فصد توں ہرگز نہ درکار
 جتنے کرنا فصد ہے جائز ادفع فصد
 ضعیف ہو جا سن گدی اسد مٹی چاکر
 استفراغ یہ کلی بانی خلطان ہرگز
 بیشی کچھ پیر ہے جائز فرسان آ

وچہ روز بحرانی لے فصد کروں آن
 جبکہ فصد ضرورت تینوں کہنا رقصا
 فصد نہ کروں گرجی اندر ایچھی لوچہ
 بدہ دار نہ کروں مڈے وچہ کتاب
 حمل والی ہے عورت بیہوشی اسد نہیں
 اس الہو کدہ نہ موئے بہت پرہیز کریں
 اوپر باران سال لے کروں فصد ضرور
 نال ضرورت کچھ کر ایہ نہایت ہو
 روحی سنگین چکاں لایں جیہڑے رکار
 بہت بار کی تیز کرپان اسخ ب چھا
 نشتر توں پر دار بنائیں بہت مہین باڈ
 ہو لادستہ سنگ ہے اسنوں رکار
 چو قھی نشتر ہو تیری اس نام
 چنگی طرح بنایکے روغن خوب لگا
 درد کرے اوہ بہت روگی ہو سی پیر
 جتنے جائز تارین تینوں ہرگز نہ کریں
 بہت اندام دی رگ فں نشتر چرخ
 وچہ زحیف اکبر اند جائز تینوں جان
 کھانا ہضم نہ ہو وکھس دا کہیں اس

طبع رحمت چیمہر ہو سی ایچھی قوت بچان
 تے جلاب توں اس دنا کو ایچھی گزیر
 نفع نہ ہو سی ہرگز موئے منع کریں جان
 سٹھ سال اندا بڈا ہو اسد فصد نہ کر
 دور ہو چھا حمل اسد کہندے نے دانا
 لڑکا چھوٹی عمر و اندر باران سال
 جائز اوپر اسدی کچھ نہ ہو فصد ضرور
 باہر ضرورت ہرگز نہ کروں کھانا کچھ
 کچھ کریں توں اسد ہو لے اک وار
 چار قسم دی نشتر ہو دی کہندے لے اسد
 دند کھنڈہ دار دستہ اسنوں لگا لکھنک
 ترسی نشتر ہو ہے شکل اسدی نشتر
 شکل کو ہادی وانگ فں کہ اسن تر تمام
 محافظت کہیں انہادی نا لکھنکار
 جس دیے نشتر سی کٹے اوہ سریر
 بعد جملع جو پانی پیو اسد فصد نہ کر
 نال ہووے خاطر آون لکھ راہ سوان
 وقت فچہ پھر کے اندر کرنا فصد نہ
 زحمت سخت بہت اسن سو دی کوچیں

ا کسانا فصد ہو اسد ہو و فصد خدا
 بچھوں اس د فصد کہ جائز ہے ردا

باب بیان شناختن کیفیات یعنی سر و بر فصد

اس مخفی گجان نور کی رگ قفال
 مرصداں سرویان اسطے کینا ہو اسان

سر اسد جس آکھ دستوں اس حال
 سر سام صدام و دار توں سر اسد جو

سار اس قفال دا ظاہر کہیں بیان
 وندیں پیڑ سنہ پکا ہو سی اوہ کھو

سور جو علت سر اندر وہ بھی ہوئی
 نفع کرے گا لوہو اسونوں شہر چکا کو
 سر دیاں مرنان اسطرح کہ جانی نہیا
 اوپر سے اس نار کے توں سمجھ سہال
 طرف انکو ٹھیکہ توں بندھی اس جا
 نال شتابی نار دھون نہ جھبک لوہو کٹھ
 جیکو تینوں لوڑ ہے دارہ ہو کرین

سپھوڑا پھنسی چہرہ ہو سی چنگا
 خناق نے زالیخو لیا اس تھیں ہوئی
 اپہ چہیا جان تو نہ کوہو روا
 نزدیکی اس سے سجا اوپر پانچو
 تہیہ پاکے خوب توں اس لقصہ کرا
 اوہ سپروا وزن توں لوہو باہریا
 اوہ بھی دیہ غذا توں لہو چہرہ
 شربت مصری پاکہیونوں دیہ پلا

سور جو علت گلے اندر آکے ظاہر ہو
 قصد کر میں سرار ودا اپہ گل جان ضرور
 کہ عقل کے نار چہیا جان سخت اندر
 بہت باہک میں دیہیں اس شکل
 اوہ معلوم جو ناہو کھفت اندر توں جھٹ
 قوت تہہ پچھان کے پٹی تہہ بنجا
 چاول والے اسونوں مالک میں غذا

در بیان ضد رنگ پیشانی کوئید

اس تہیں کے ہوئے متھے دی ک نار
 کپڑا پاکے گلے چہاوس نوں دیکھے کو
 بعضے کہند کہ اسونوں باسلیق دی شاخ
 ایسے گل نوں یا در کھ کہیں دانا کمال
 اکہیں اندر خارش ہو کہ اوہ بھی کر دے
 اس نوں اپنے اٹھ کے کئی دوا اندر پا
 جیہڑا ہتھان محراب اٹھنے خاکے ہو
 چنگا منٹا سمجھ لے خارج کریں لبون
 بیٹی تہہ شتابی اسونوں لے ہنوا
 روغن گل نے ہر مل پہرے زخم کو کٹہ
 کھانا پینا سمجھ کے اس دی لوں دیہ

دیکھیں اس نوں جا یکے متھے دیوچکا
 ایہ شاخ ہے سرار دی آئی شکل
 اسد کھول بیان میں کتنا ایہ فسخ
 خارش سرور چہووسی اسونوں نفع کر
 سبب یا دہور دہند بھی ہو سی نفع ضر
 ہو لی ہو لی اسونوں پھر کے دیووس
 نرم رکھیں توں کپڑا بہت ہو مروت
 مت کچھش ہو جاووسی نہ ہسی کچھ
 چنگی جا کہ دیکھ کے نہ تہہ شتاب جھٹلا
 درجے روز توں کھول کے دیکھیں اس جا
 حر و حر و راتیں اسونوں کہ بہنیر توں
 کدو روٹی کنگی مالک مال کھول

رنگ پیشانی آکھ کے متھے اندر ہو
 ایسھوں تینوں سنال اسدی شکل
 اوڑی اپہ جان توں شاخ ایسی بقیال
 والچر گنج ہو کہ ہون دے جنت
 نار وک کپڑے توں اس نوں صاف کر
 انگل اپنی نال توں کہ نار می تہہ ست
 جس دیکھیں توں دیکھیں رنگ خون
 ایہ گل زبون نام نوں دل نہ اندر جھم
 زخم اندر جے اسونوں جیکہ ہو دوسر
 زخم تہہ ہو جاووسی اندر کے شفا
 چاول دیکھ توں اسونوں مالک توں مال

باب بیان ضد بافتن در چشم نزدیک بینی

استہیل کے جان توں دوسر ناہیں جان

نیک کہیں دیکھوں ہو نہ مل جگہ مکان

اوہ شاخاں سرار دیاں آیان اکھ لیل

بھی اکیں میں نیل فی رکھیاں اندھ محس
نفع فصد و اہست ہے کہ اندر لا
از مالش کتنی بہت ہیں بھیک گلی نہیں کوٹ
اندھیرا جاسی کھین سہرا جارہی ہو
ہو لی ہو لی دت کا دیر ہتھ دیریں
کہہ دے لو ہوا سد اوٹ لے لے پیا
داد سریدی اوسدی رکھ کر ایں توں
شریت مالکوں دیہ توں جیکہ سو ضرور

ما قیناں نیل آکھ کے یونانی وچہ زبان
درد اکھیں دلو اسطے اس و افسدہ
پیشانی کے لئے خار ش آکھ کے ہنسی
لالی اکھیں سب جاسا نو ہو کہ ہنسی
چنگی طرح پچھان کے ظلم کہ توں
بہت ناگندہ اوسوں کے کچھ ہو واد
تیرے دینے رائیں نہ کے ادھ پر سیر کہ
نہیں موافق اوسوں لیکن پر کردور
سپا ورا لک ساگ دیہ کینے دی ٹار

ہند ہی اندھ آکھ کے عین اہنیاں جیاں
درد شقیقہ الیں تہیں سو جاسی سب
اگرچہ چنگا جان توں سحرہ کو دی
کپڑے بار بیکٹوں گھنوں ٹ کریں
لال تیرید اوسوں کے سب کچھ
پہی نہیں اوسوں رکھ یہ لار وول
نازک فصد کا اوسد اٹھ دن بہر کہ
حلو اکد وادیہ توں یا سگانہ دی

در بیان فصد کچا رنگ

استحقاق کے لئے چار پچھان
کوشش کے دیکھ توں آج گنا کوٹ
گل سہارا ہو جسے بھار کچھ موس ارام
حناق دور ہو جاسا نالے دور ہجر
نالی لہو باریک توں ہتھ نال الیٹ
کا رنگ و متا توں اسد افسدہ کھلا
مشکل کرنا الیں یہ ہے او کھا کم
صاحب عقل وقوف باہو گھر جہر
زیم نرم و شیکے دریاں تھنا نال
سنگین نہ جوں توں دیس فصد کھلا
تو نہ نال توں اسد الو ہو باہر لیا
ر و سنیہ یار کھول دیہ شجر بند
میان پنجیں ادریاں پان تھیں بڑ
چپکے خوب پچا کچھ دیہ توں اس چلا

دوئی ہتھ چھو واد پر وچہ جان
جس توں نہ ہو اوسوی موٹی موس زبان
درد ہو و اس گلے رائیں واد ام
درد دنداد اور موس نیم زبان
پگڑیں جان توں اس کے اس کیہ
جیکہ کھلا فصد الیں موس نہ مراد
جس توں پکھ وقوف فصد کہہ کہہ کم
بار بیکٹوں کپڑے پائیں اس کے کل
پگڑ زبان پت لے دیں ناہر بھال
چھو باہر اوسوی یولی کہ زبان
زیادہ اس تھیں کرین کہہ حکما
پاجو تے نیل توں پھل انا لہا پیا
مخچہ پت چلے اوسد اول تھیں ہو لہ
پانی دی بہر سیر کہ پوکا لے نال

اک سچے اک کچھ کہہ دیہیں جیاں
پچھہ مونٹھ درد وند اوسوں پے نشان
کرتوں نصا اس نا پیداناں وادیہ
نفع اکھیں توں بہت مستحقان
کہ معلوم توں راج توں نشتر تیر چلا
فصد کہہ کوئی لیا کا پگڑ اوساد
کھوے کوئی الیں ہو دی بہت مانا
بہتا زرنہ لالوں ہو لی دیہیں ول
انٹھ کے نظری اوسی نشتر تیر چلا
بیویں رکھیں ہوٹھ توں کو لیں آہ پان
رحم انٹھ کھ توں ہو ہو موسی بند
پانی وچہ جونا کے غورے اوس کرا
شورہ دیہ خزانوں گسر تر دا
رحمت واد ہو جاسا چنگا ہو سی

باب بیان فصد بگ هفت اندام

اس تہیں گے اکھ دکھانے اک ناڑ
 فصد وہاں اک بجان موافق ہو
 سر و داندل سے لوہو ہفت اندام
 قرنی صاحب کھڑے جادوئی کھکھ
 فصد کہیں توں الید اجس کہ ہو دکار
 جسے اندر علف جیڑی او بھی ہو دور
 نسیم نہیں خوب توں جنگی طرح ہنفا
 کندہ ہو کر کھڑے زخم سے سیاری
 جلد بگ خون سیاہی آئے اسوں بیکار
 پٹی ٹھنڈی اسوں نیکہ لا رعبار
 لون دیر سے توں اسوں روٹی اکیشال

اکل اس نام کھ قیال ہمدی ناڑ
 بچوں و لوہوں اک کنگوں کنگوں
 نیکہ ناہن نہ جادو کہ اسے تمام
 نہر اندن اس نام ہے جیڑی کھکھ
 لوہو سارے بدن دا آئے باہر دار
 فصد کہیں اس ناڑ او کھکھ جاکے بار
 نشتر لیکے تیر توں ناڑے او پر لا
 جوڑی نشتر ناڑ توں جوڑ غم فراخ
 مرشد جنت نامی او سولہ کھکھ
 شربت صبری اکیشال اسوں مہم
 ست روٹاں پر سیز کہ چکا ہو حال
 زحمت دور ہو جاوے کھکھ جاکے نا

اکل سفت اندام ہے قیال سر و داندل
 اک سر و داندل جانوں اک سارے جسے
 دیکھا دیکھ دیکھ دیکھ دیکھ دیکھ دیکھ
 لوہو اس ناڑ او داندل سبز ناپہر تہا
 خازن برص بیکار چکا کہ ہو دور
 باہاں بکڑیں اس دی مالش دیکھ ہنجا
 باہر لوہو اسوں خون ہووے جہ جاری
 گندہ ہووے آدھی شکاک کہ ہو سولخ
 سرخ آوے جہ ہو اسد اند کہیں توں
 ہنسی ایس پر سیز کہ چکا ہو سی ایکہ
 جیکھ ہو بچار ہے شربت دیکھ جاکے نا

باب بیان فصد پانچ مگرید

اس تہیں گے ہر جگ اک ہاسلیق
 دیکھیں دیکھیں دیکھیں دیکھیں دیکھیں
 جتنے ہیں اعضا اندر داندل لیاو
 داندل فصد کہیں توں دور کہیں سی آ
 در و داندل جگہ داندل فصد کہیں دیکھ
 ہو باطن جیڑی دم ہے ناو بھی ہو
 شہ فی دیو اسطے اسد فصد کہیں
 اسد ہنجا شربان ہے اکھا تہ شہ
 جے کہی نشتر اسوں لکے ناں فضا

شہ فی دیو اسطے اسد فصد کہیں دیکھ
 چچی نکل سہ بطور ہمدی بچیان
 جیڑی زحمت دور اس نفع کہیں توں
 ذات العرض تے در جگہ توں فصد کہیں
 جتنے در داندل ہوں نفع ہو سی لیا
 سچے ہنجا در جگہ توں اسد فصد کہیں
 در و سہنہ دیو اسطے اسد فصد کہیں
 پر سیز کہیں اسد فصد کہیں شہ
 زنا ہو جاوے ہمدی شہ فی دیو

ہفت اندام کہیں دیکھ دیکھ دیکھ
 اکل سہنہ داندل ہمدی کہیں دیکھ
 ذات فصد ہنجا ہمدی داندل دیکھ
 در و سہنہ فصد کہیں اسطے نظر دیکھ
 در و سہنہ توں اسد فصد کہیں دیکھ
 کھکھ داندل توں اسد فصد کہیں دیکھ
 فصد کہیں کالید ہمدی بہت داندل
 ناں فصد کہیں داندل ہمدی دیکھ
 اول فصد کہیں داندل ہمدی دیکھ

پہتا بر گز بھل نہ جائیں دکھو دکھو کہ
صد علی حقوہ لایکے کر کے ٹکی بہتہ
بہت بار یک کیانوں کچھوں اور پر لا
نال غفلتے نشتر کیس اس دافصد کر
گند الہو خارج ہوئی کتوں اس معلوم
باہاں ملے اوسدی سے پا بار یک
شریت مصری پاکھوں اس لڑ چا پلا۔

جیکر ہا شریان نوں لکھن خم بھرا
زخم اسدا چھٹ جادی دیو سوسی او غم
زخم چکا ہو جا سیا حقوڑا ہتا حقو
نشر بیٹھان مول نہ جاو اور زخم کھو
قوت دیکھ اناری ہونے سارا لاہو کھو
پیشی نشتر مار توں لکے اس نوں ٹھیک
مناسب جیہڑا اسدا شریٹ ہوو دیکھ

نال شتا بی اوس داکر توں ایہ دوا
خون سیاوش جھیر کندر دچہر لا
افضل کیسیاں میرے محبوب
جاری ہوں اوسدا کتوں غفل فہم
صاف دسی جان ہوتینوں کہو بندہ کچھ
رون پرانار کھ کے پٹی خوب بھنا
دیکھ لطیف غدا توں ہونی ہوسی دیکھ

دال مسکندی چا دل دیویں سنوں ایہ غدا کہ دیا لک سنوں دلی ایہ مناسب آکر۔

باب بیان رنگ البطی گوید

ادھ چھو اگو آندی گول ہو بیان دوا
تینوں میں چھو دسیا اس دوا دیکھ محل
در دیکر دالیں نفس چاند ہے آزار
رفع حمل ہو جا سیا میرا کہیا مان
مالش کر کے اس نوں نشتر مابیں پا
درو نہ رہی اوسنوں ہوسی در کزلہ
پٹی نہیں اس نوں آہنگی سے نال
حمل دفع ہو جا سیا مت لسا ڈی ایچ

و کھو کھی دیکھ توں فرق نہ ہو کو
بار یک سیا سلیق نہیں بیٹھ اسدا
درو دلی دیواسطے ہو اس درکار
اسدا فصد آسان ناہیں کوشن
نشر لیکے تیز توں اس دافصد کر
قوت طبع بچیا کے سدا ہو کڑھا
شریت جو درکار ہے اسو پیاں
اوپر در دماج ہے ماکھیو اس پیا

اس نہیں گے جان توں ابلی باسلیق
بیٹھ اسدا کٹا ہے کتوں یا تحقیق
البطی جانی اوسنوں چھری بغلاں دل
اور کتہی نال ہے کر کے دیکھ بیان
حمل عورت دالیں نہیں جلد ہوا ہر جان
نشر نارین اسنوں کچھ نہ ہو نقصان
گند الہو اوس دالیاویں باہر دال
مت طبع گھٹ جادی بند شتاب کر
جے حمل دالی اوسنوں شریٹ مول نہ وہ
مصری دانہ دیہ توں کہندہ بنے حکما

دیویں گرم غدا توں حملے دالی نوں شورا چا دل کھ دے غفل کریں کچھ توں

باب بیان رنگ لندراج گوید

مردان دی چھو تین منہ محل نہ چھو
رحمت ہوسا اوس نوں سور کچھو کہندو
بیٹھ جے جاو اوسدی کہندے حکما
اکھلنے باسلیق ہے ایہ رنگ یا تحقیق

عورت دے توں حق چھو ہر گز رت کر
باسلیق بیٹاں کر ہندی مکان -
دچہ کتاباں لکھیا کہندے فضا
اوڑک ایہ فرماندے باسلیق دی بار

اس نہیں گے اکھ دے جل الذراع اس نام
ایہ رنگ اندر فصد اس کے تیر کام
مہیا نہیں دوا سدا بر گز مول نہ ہو
نشتر پا کر دیکھ توں کر کے بہت مہیاں
مردان دے ایہ حق چھو اوس نہ رفیق
کھڑا آئی دوس نہیں البطی ایٹھے نار

فصد کریں تو اس میں اور اس مباح
کہ معلوم تو اس و سونو نشتر مارین باد
گندہ ہو جے رہے مت کچھ کر فساد
جیگر اکیس تو اس سو دوس تو اس

در بیان گک اسلم گوئد

بنفتر تیرا کھدے انگلیاں و جیجان
ابطی کو لو آکھ دو کبھس جا محل
ذات الجنب اس فصد تھیں سو ندی داسجان
دور سو جاو اس تھیں بادی دی لوسیر
اس فصد تھیں تیر کر بانی گرم کر
لنتہنی پائے پانی چھ رکھا
لو ہو کھیں ناں اندا کو کبھس پانی
تو تے تھیں لایکے اوپر زخم کھا
یا کھوں مصری دے توں شربت ابر
جیکو فصد جگر دے ہو سی پالک شربت

باب بیان مضطرب النسا

ابن سو جب آکھدے بیگن اس و نام
جیکو ز صفت لو ہو سی سو و کو
لے کے اکی ستاروں سو و چاٹ پھا
ایک حد ہے ابن دی زالاں توڑی تھے
بنفتر خضر پیر دی وچہ انہاں دے رکھو
نشتر لیکے تیر توں لوکا لنتھ مار
اک گک اس دی ہو سو و زالاں توں

مخورت دے تھیں وچہ پیر نا کر کھکھ
چداوہ باہر آدسی اس توں کر معلوم
ابن فصد تھیں تھان توں مہری کھیں باد
مصری یا کھوں و جیگر توں سو و فصد

اس تھیں گک جان توں سلیم کنا
چھوٹی انگ وچہ آکھدے و جی اسد بیل
اسلم اس و نام ہے انہاں وچہ مقام
سجے ہنڈ تھیں فصد کر سو ج جگر نہی جا
ذات الجنب توں کھدے نفع کر مہری آن
خارش تھیں دی بکند ہو سی دور
دو پیالے پانی پائے کر مہری وچہ پھا
باہر پانی نشتر پیر نہ انگلیاں و جیجان
مت بے اندازہ نکل جائے سلا کھیں
پانی خوب بنا لیکے تھیں خوب سوار
جو کچھ موافق توں سو و کھیں و جیگر غذا

اس تھیں گک آکھدے نسا و عرق النسا
ابطی باسین دی ناڑائی و جی چل
گک توں شاخ پیر دی و جی انگلیاں
نشتر اندر دی سو و کھیں شربت
لو ہو ناں تیرے خلط اندر جان
چیز او تے رکھ کر کچھ طبع ہضار
و جی اس لیکے اوپر پیر رکھا
فصد کریں توں اس لو ہو سو و جگر
سبز رنگ خورن سبب ہے اس توں بند کر
اندر پائے نکلے تھیں تے جان

لنتہنی پائے پانی توں باہر کھیں باد
چیکو مندا کھدے عاقل و کھدے فہوم
پٹی اوں پھا کے شربت پیر پھا
کھانا دیوین و سونو کھیں کھیں لوں

ہنڈ دے اوپر آکھدے انگلیاں و جیجان
کہ معلوم توں اس پائے تھے بھال
ابن شاخ ہے باسین دی آئی انگلیاں
دور جگر دے اجاسیا کھدے نے حکماء
مفصد دے ایچہ دور توں دور کر مہری و جی
نفع کر مہری بہت ابیز حمت ہو سی چور
گرم پانی جگر سو و جی و جیگر
ناں نشتر پیر نہ انگلیاں و جیجان
باہر ہنڈ لیکے اسدی پانی کھلا
رکھیں ناں محافظت روگ تھیں نہی
فصد جگر تلی آناں و جیگر غذا

رکھیں اسد نام دی سو و دوا
چیز توں و جیگر آندے نار کھیں و جی
اتھوں جا کے و جیگر اس توں کھیں شربت
تیرے فصدان و جیگر کھیں پانی لو ہو نام
زل کے باہر اس توں نشتر و جیجان
او تھوں تھیں رک توں انور و جی
بھار رکھے اس و جیگر پیر کھلا
چنگی لے جیجان توں انگلیاں و جیجان
رحمت دور سو جا سبب ہے اس توں بند کر
کھیا ایچہ بقرہ نے اس فصد مشہور

<p>تیزی سے نال اس دالہو باہر کھڑے باہری ترشی کہہ توں مسدی نہ جانے جا جد لال ہو دواہ آئیکے ناٹ بہوں کو ہم چھاؤ ہم پکا توں کہندے نے دانا پیر پانی جاسا اچھ ہے خوب دواہ باہی نقییں پر پیر کہہ پاتینوں اچھ</p>	<p>پیر پانی جاسا اچھ ہے خوب دواہ باہی نقییں پر پیر کہہ پاتینوں اچھ</p>	<p>پیر پانی جاسا اچھ ہے خوب دواہ باہی نقییں پر پیر کہہ پاتینوں اچھ</p>
---	---	---

باب بیان قصہ گناہی گویہ

<p>ایک دفعہ کہتے آسنوں ہر طرف اللہ دیکھیں آتھے اس نوٹا پر کہہ بیان بند ہو جان نام عورتی نوٹا پر کہہ بیان درو مقصد دواہ ہو جاسی کے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے پیر سنار پیر کہہ بیان کے اس نوٹا پر کہہ بیان زانو پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان کھانا دواہ پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان</p>	<p>ایک دفعہ کہتے آسنوں ہر طرف اللہ دیکھیں آتھے اس نوٹا پر کہہ بیان بند ہو جان نام عورتی نوٹا پر کہہ بیان درو مقصد دواہ ہو جاسی کے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے پیر سنار پیر کہہ بیان کے اس نوٹا پر کہہ بیان زانو پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان کھانا دواہ پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان</p>	<p>ایک دفعہ کہتے آسنوں ہر طرف اللہ دیکھیں آتھے اس نوٹا پر کہہ بیان بند ہو جان نام عورتی نوٹا پر کہہ بیان درو مقصد دواہ ہو جاسی کے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے پیر سنار پیر کہہ بیان کے اس نوٹا پر کہہ بیان زانو پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان کھانا دواہ پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان</p>
---	---	---

باب بیان قصہ گناہی گویہ

<p>ایک دفعہ کہتے آسنوں ہر طرف اللہ دیکھیں آتھے اس نوٹا پر کہہ بیان بند ہو جان نام عورتی نوٹا پر کہہ بیان درو مقصد دواہ ہو جاسی کے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے پیر سنار پیر کہہ بیان کے اس نوٹا پر کہہ بیان زانو پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان کھانا دواہ پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان</p>	<p>ایک دفعہ کہتے آسنوں ہر طرف اللہ دیکھیں آتھے اس نوٹا پر کہہ بیان بند ہو جان نام عورتی نوٹا پر کہہ بیان درو مقصد دواہ ہو جاسی کے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے پیر سنار پیر کہہ بیان کے اس نوٹا پر کہہ بیان زانو پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان کھانا دواہ پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان</p>	<p>ایک دفعہ کہتے آسنوں ہر طرف اللہ دیکھیں آتھے اس نوٹا پر کہہ بیان بند ہو جان نام عورتی نوٹا پر کہہ بیان درو مقصد دواہ ہو جاسی کے پیر اس دی اچھ نہ پیر کے پیر سنار پیر کہہ بیان کے اس نوٹا پر کہہ بیان زانو پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان کھانا دواہ پیر کہہ بیان کے پیر کہہ بیان</p>
---	---	---

خبر تک کا اوس لڑکچہ کریم
 ناش کے لنگوں سے لٹکے ہیں
 اوس لڑکچہ کی ہاتھ لگے دی ناڑ
 بڑی بھینس نے اوس لڑکچہ کو بل
 روکی توں توں سمجھ کے کہا توں

ایسے تیرے ہنسنے میں اس طرح توں کہ
 دو دو دل سے کے ایسے نور چمکی طرح بھا
 نور جاری ہو رہا دیکھیں اس رنگ
 قائم دل ہو جا سیادیں اس اٹھال
 کھنکھ روتی او سنو رہیں سنگاں وال

اس روکی سے پہنچے اٹکی اکر
 بہار رکھے اوہ نے لنگیادہ پار
 قدر موافق کدھ اوس نفس کو تنگ
 شہر بست لویں باکھیر توڑے مہر
 پاک کجاں دل دیکھ توں سمجھ دیں

باب بیان شیرجات نبض معلوم کردن مسکوبہ نبض

دل سے نبض نوں دہر کہتا بیان
 نبض مکان سے کہنے پختہ
 ابھر گھر سے باطنی سوتی دہر دیا
 اس چوڑ کوئی کوئی چمکے لہذا
 جاہل بہت حکم سے نبضات کہیں
 دی توں حکم کی کہن پہناندی
 گلاں لٹ کی کرے گلے در نہ
 اسان جیہاد نہ کر دی ہو حکم کل
 ناوہ نام اللہ لکند ناوہ نام رسول
 علیہ السلام علم نہ کوئی زعمی یا چہ غیر

دل دی قوت نال ایسے ہی نبض بیان
 شکل تہوں نبض جو شکل جان کھل
 او تھوڑ پکڑ لیا دی جو ہوس دانا
 بہت قیاس سے لیں اخطاں مانگو
 احمق کچھ نہ جان سے دیکھ اوہ دوا
 اوہ ہر گز نہ جانے ناکے انہماں
 دغا دغا کی کھلے لوکل نہ لکھ
 ابھر کھوساں کی کچھ کد کرے کج دوا
 چائے سچو حرام اوہ کہ اوں فرمیں
 ابھر گلاں علیہ جو کوی بخا و بھائی

عزیزی گری ٹال ایسے ہی نبض بیان
 جبر باطنی ایسے چہ لیا دل کھل
 ادھی جال سے ایسے دی در لگانے کو
 لہو گوی دی نبض اٹھنے شکر کچھ
 گرمی توں اوہ سردی کہن پہناندی
 لوکل توں اوہ لکھ شکر توں جو
 لے کرے کچھ گھر اوں کرے دہر بائی
 جان دیاں ہی اک گولی فنی سی رہ
 علیہ السلام حکمت ہو علیہ السلام
 دھقان کچھ انہماں کہن پہناندی

باب بیان شناختن کوبہ نبض

اگر دسانہ نوں نبضات د احوال
 د ٹھاوہ کتاب دکھائے کہیں بیان
 چارے خطاں پکڑ توں جائے جہا
 مدھ انگوٹھے دنی کپڑے دہر نہ
 پٹی ناڑ جو تیرے گرمی شکی بیان
 گرمی نہیں ہو سیاد دل دیکھ کرش ظن

جو کچھ توں یاد دی دسل گاوہ حال
 استان انہماں جو سکھا ادا و چہ عمل
 گرمی لہو ہو بلغم جانی چو تھی سے سودا
 انگلیاں کو دہنی اوپر رکھ
 ہو رتوڑ ہو رہا گرمی تاپ پچہاں
 منہ کوڑا کچھ یا کچھ اٹھیں رو دیناں

پر تھوڑا تیرے واسطے کہ ساں بیان
 دکھو دکھی کھولے دسان نبض کل
 جو صاحب عقل نا ہو ہی نہ قیاس
 خطاں چارے سمجھ کے کوں دیکھ
 جسے رخت ہوے کالی گرمی دیکھ
 شکی نقد کرے شکی ہی کہ گرمی حال

موتی بنض جو تیز ہے پر مانی و چر جان
لوہ سو در کینا اس اند پراسی بہت فدا
پانی تیز نہ ہو دس کے کھانا تہو کھا
ابھہ گھر جان سودا دیتے رنگ شہابی
جو نیمہ خلطان اعلیٰ یہ وجہ کتاب شفا
مختصر ابھہ کلام نوں نے اند جان
ادہاں ابھہ قول ہے ابھہ بھی ستون
ایہو جان بچیاں کنگھی اکھیں یار
چال چلے جان سب ہی زچہ چلے جان
ابھہ نوں چال بچیاں کے شری کہیں

غلطہ لوہو اکھہ دل چہرہ رکھ دسیان
مستی بنض سستی اندر ابھہ بلغم تلخ
بلغم زور کینا اس اندر رحمت ہو جا
ترش سودا سیای جسے بہت بلغم کھی
اس دوا پر نظر کر اند کہ شفا
چارے خلطان اکھہ چار طبع شفا
نکاس کر سیاں بنض نوں ابھہ چال چل
نار کنگھی دی چال تیز بنض کبیدی ہو
بادی جسے بچہ نوں ناکر ہو طحال
لوہو نوں داخل کر دوجہاں خلطان نال

اکہیں لال تہ نہہ سرخی مسٹھا ہو سدا
سودا بچکا مہنیا پانی آئے ایتھے رنگ نک
تیز بنض جرمی اندر غصہ دی پوری
غلطہ فر سودا دوس نوں بیٹھا دس کھی
ہو رو چہ کتا بان بنض داز یادہ کران
چار قتم ابھہ مرض ہے لکھ کنگھی حکما
چال جے چلے جوکھی باس اندر نار
ابھہ بھی کدی آکھ دے شنگ رکھیں کو
تیز چال چلے چہ تیزی دلد و اندر ان
ہندیاں بھو روشن ہے رکھہ اپوں

در بیان تشریح قارورہ میگوید

اس تہیں آگے آن کے سن توں ہوتا مال
وجہ کتاب لکھ قارورہ داباب
ہستی عقل قیاس کہ ہوتا کیں قیاس
رنگ تیز جو ہو دس سر کر مہول نہ طبا
انہاں تہیں بھی رنگہ قارورہ ہو سن
ہضم ہو کے اندر دل سے لکھ حکما
واسطہ البکہ دے رنگہ اسوہ غذا
سبجیں نال قیاس کے کر کے و دنی
اکھوں بد بو طار ہو کانا نوں تہیں
دو طرفاں تے آیکے ہوتا کیں قیاس
مجر اسد اول نے چھنے اندر بار
لنگ اندر دس کے فجر کہ سن توں
جس دا غلیہ ہو سیا اسد اکیں دوا

قارورہ جس نور اکھ دے اسدا احوال
چارے خلطان سیاں قارورہ بیان
جیکے تینوں سوش ہے دوجہ رکھیں
ریونڈ کیم ساک پتاں ناکھ دے
اصلی رنگ معلوم نہ ہو سی اندر میناب
رنگ مرض مزاج دایتھے ظاہر ہو
ثابت مرض نہ ہو دی بچہ رنگ نظر نہ آ
رنگ قوام دیاں تیری جو تھو سو ب
دیوان ہو دیوانی اس پر نکھ دکی جان
راتیں سویں بھارتے ہون نرم عضا
باشبشی اندر یا لیکے اس نوں خوب نکا
گھڑیاں چار ٹھہرے دیکھ توں اسدا رنگ
خلطان چلے بیاور کھو کھو چدا

قول حلیماں ابھہ بھی مکھیں آن شتاب
چارے رنگ میناب دوساں تہہ جان
جے تینوں کچہ لوڑ ہے قارورہ دکی تل
ہر دل بلیتا سچ رہندی شہر لاد
بول اندر دھاہر سو جی ہو رنگ غذا
عاقب دانا ہو لیکے اچھ ہو کھلو
دو تہو ک قارورہ اندر ابھہ دسیاں
بچوں جھگ تہہ سوس ستوں دس خوب
بعد جمل ابھہ مردن ہو جی حلیماں
رجوع طبع نال ہو دسی ہضم ہو کی غذا
چھنا خوب سفید کدی بکھیاں قول
جیکے تینوں نظر نگاہ کریں رنگ
جویں تینوں دسیا اندر اس کتاب

دیکھیں نال قیاس کے مطابق کتاب

باب بیان رنگ اور زردی کے گوید

اس نہیں گے دیکھتوں بول کید زرد
گو ہڑ زرد نہ ہو سیا گرمی سے کہلو
گرم خشک غندہ جیکوئی اسکا اوپر کہا ہے
گرم غذا اینچ جائے ناپیں منگے بہتا سرد
جیکر یہ زیادہ ہو سی تپ دا غلبہ
بول نارنجی چار زرد زاکور کھنک رہے
اشقر نارہی اولیچہ بہتی زردی ہو
بندیاں ہو سی اوس نون اولک ہو سی آن
اشقر نارہی دیو چو جانی کہندے دانا
حرکت اندر فرق نہ کہندے اچھ حکیم
خشکی اندر اسک بہتی اوس تریمہ
بہار شکم وچہ بہت ہے اہو سی دی حد
زرد بول جے کا ہڑ اہو سی اوپر چیمک پیار
سوج ہو اس باطنی اندر کوجا

گرمی اندر اس سے اچھ نفس جانی مرد
اختلال طبع داند ہونا اچھ نقصان
گرمی زور دیکے اس اندر دینی ہونے چاہے
نارنجی جینوں کھد کا لسی دی نال
درد سر فسخ شکم نون اچھ قول دیش جیان
حرکت ہو سی سونیا رحمت ہو سنا
چمکا لٹش ونگ اوہ رہی بول کہلو
جے اچھ بول رفیق ہے رحمت ہو سی
آج نہ ہو سی اس وچ بول نہ بون ہونا
زعفران جس رنگ نون اہو سی نگہ کیا
بخار سرد بول جاسیا سمجھت اہو
غصہ غم اندر ہو سی سفر جاو یا لو
بہتا وچہ صاخ دے جانو اچھ بخار
تپ رہی کچھ نال ہو بہتا رہی گرم

بتنی اوس نون اکھد زردی مائل ہو
برابر وچہ مزاج دے اس گرمی نون
اس تھیں رحمت پیدا ہو سی بہتا ہو سی
طبع برابر اکھد اس دا ہو سی حال
پس اچھ روایت اس دی بقراط حکیم کہے
تپے سر سام وچہ اہو گل سمجھیں ساز
اتھمے تپ سر سام نون اہو ہوا جان
نقص نہ ہو سی اوس نفس ہو سی اقام
اتھمے خطرہ کہتوں دیکے سقیم
غلبہ کچھ خون داس کے اندر پیار
رہو تپ اندر اس دیا کچھ سووے گید
بہتا زرد کہہ سہلواناں شوقا و درہ
جے اسدا زور رنگ کچھ ہڑ اہو شینا
ایہا رنگ چھان تون اندر ہے اس

باب بیان رنگ سفید بول گوید

سفید بول انہاں تہیں چلن اچھ بھی سنوں
یا کو مہنی سی پیوے بگا اوس و ہڑا
ادار رنگ بول اوجانی خام جانی ہڑا
مثال پانی سے بول اوس سی اچھ بول
اوہ بخار داغ تون یا اسدا بار زرد بول
رہو بہتھے اس اس سے ہٹا رہیں نقل

چھیاں تھوکان تہیں بول سے دیو تھو
بول سفید تپ گرمی اندر ہو سی اس
اختلال خفق و طاہر ہو سی گرم دل ہوا
جے گرمی اندر دریاں داخل ہو سی
ضیق معسرے زردیاں اندر ہو سی
رحمت مکتیہ و سبب اشبع فالج جان

اس تہیں گے دیکھ سفید پیشاب
بہتے رنگ اس بول دے تھو وچہ کتاب
خزہ بوزہ تر بوز کو کھا دیا کھا و ترکیہ
بخار میں مزاج چار رحمت ہو سی خام
دماغ سلاست اس دے بگا ہو سی
حقوق مرد اس دی لٹا ہو سی آء
بلغم دا جے زرد بگا ہو سی بول
بار غشہ یا لغو اوس نون کہہ لٹان

بول سپیدی رنگ نال بہتہ کریں چار
 ڈھٹا وچہ کتاب کو ایچہ حکیمان قول
 جے بلغم فر کرے اندر ہوسی بول سفید
 پھوڑا پتھری وچہ مٹلے ہوسی چھوڑ
 بول سفید پانی مار ہو کھاف رقیق
 بہتا پانی بیوسی بول نہ دیوے دار
 جے ایہ رنگ بول دانت بہت رکھے
 خورہ از نون بہت دلے اندر جان

رنگ لسی کہیں ہو وچہ اسخستہ آئے
 بگا بول لے کھنڈا ہوسی گھوڑا
 اور ار بنم دایو لوں ہوسی کھنڈا
 یا خارش سوزش اندر ہوسی خم قیص
 مزاج خراب سدنی حستہ ہوسی ضیق
 جیکر گرمی نہیں ہوسی بول سفید
 دماغ سلامت البید اکبر ان اتقالی

ایہ درجہ تپ دق داندر ہے اس لول
 اور دق درجہ دق داندر دیاں کہیا
 یا کوڑی رنگ بول چھوڑ کچہ مٹا
 یا اندر اوس بھکندہ ہوسی یا کچہ ختم غریب
 ذیابیطس اوس لوں ہوندا جان ادا
 تشنج یا لیس وار ہوسی کچہ رکھ امیا
 وچہ اسد نکرے چلے اوس لوں آن

باب در بیان قارورہ رنگ سیاہ

اس تہیں کے آنکے دیکھیں بول سیاہ
 بہتی قم ایچہ بول لے دیکھیں جالنگ
 لہسی بول سیاہی اندر بہتی بدت ما
 ایہ علامت بد ہے وچہ رکھیں ہون
 حرکت اندر اوسد کھنڈے حکما
 سر یا دہ جان تون اندر اس تحقیق
 وچہ تپش نفس لے کالا ہوسی بول
 اور اگر مر جاوسی وچہ آن شتاب
 اور تپش سیاہ جے وچہ ہوسی بد لوء
 ریان ہوسی اس لوں ہو در علامت
 سرخ بول ہے سیاہی قدر تیرہ رنگ سوا
 زحمت دور ہو جاسیا نیک ہو کئی الحال
 تنہا رستی اندر کینوں آئے کالا بول
 کچہ اس لے ایہ نالے کالا جا

جو ہے مرض سودا دی طرف رنگ گواہ
 ہوسی بول سیاہ بچہ کالا ہوسی سو
 سو خستہ ہو یا جان تون اندر سوتا
 کالے بول کو وچہ ہو دوسر سو
 بذیان پھوڑا اوسنوں وار ہوسی
 اندر ذات الحجب و ہوسی لول شا
 ایچہ علامت بد ہے اس وچہ کھنڈا
 فوڑا ہوسی بول جے تھوڑا کا ہو
 سہا سواد دی اوس لوں ایگ وار ہو
 وچہ تشنج بول جے کالا ہوسی
 ایچہ علامت نیک اسدنی فی خو
 اندر مرض تلی لے ہوسی بول سیاہ
 پتھری اندر اسد یا دیکھیں بول
 جے ہو کئی دق اس علامت کچہ بد
 اس نہیں آئے رتا دیکھیں بول
 سرخ بول جے کوڑا ہوسی غلیظ قوام
 دموی تپ اس کھد ہو یا ہونسا

چھپڑی مرض سودا دی ہو کالہ رنگ
 ایہ علامت پچھیکا نا ہیں سو
 جے گرمی دی زحمت ہوسی کالا ہوسی
 اس لوں در صدر غ ہے ایچہ کالہیں خوب
 حرقہ اندر بول سیاہ نالے ہوسی رقیق
 کالہ وچہ سوکے ایچہ بھی ہے اوکھا
 حرکت ہوسی اوسنوں ڈھٹا وچہ کتا
 قوت دور ہو جاسیا روگی مرسی سو
 حرکت اندر جان تون روگی ہوسی
 بد لوء اوس لوں ایچہ ہو کوڑا رنگ
 اس روگی لوں خیر ہے سچی ہے ایچہ فال
 جان احتراق سودا دی شامت اس گنا
 جسد بول جیوں تپ ہے قدر ہوسی کا
 حرکت اندر جان تون ہو دیکا ادا
 سرخ رنگ پچھان توں ایچہ حکیمان قول
 لو ہو غلبہ جان توں اندر بدن اس عا
 رد بول وچہ سرخی ہو دی ہو کچی

باب بیان بول رنگ سرخ
 جے کچہ لے ہو دوس مٹا ہوسی سو

بہت عقل قیاس کرادس لون بیکھ پچھان
جے پتلا بول کے داہو دسے نگاناری
ایہ نشانانی نیک اوٹک دی ہے حد
سوج جگڑے اندر جانی یا کجہ ہوسی پ
ایہ نشانانی نیک ویکہ لون نوچہ خوب
مٹھوڑا مٹھوڑا بول کس لون آئے تپ نیال
تپ نرم اندر اس سے درم پچھانے ہو
ایہ تمناں پنج بول ہے سن لون کرب چار
چو عفا گندہ ہوسیا جانی لون صفرا
سرخ بولے اندر تینوں کے زرد سوب
ضعف معدیہ اندر تھوڑی ہوسی ہرگز نہ خلاص
بہت تپون قارہ ہوسی ہتی سرخی ناں
گر می چہ جگڑے اسون ہو ویکانہ لال

جیکہ سردی ات لون کھائے کو ان
انہوں سبزی ظاہر ہوسی بول سبز چاہ
جیکہ پتلا بہت سبزی ہے اس عام
کہیا ایہ بقراط نے انتھے ناہیں کوڑ
ناہانغ عمر طعناں اندر سبزی ہوسی بول
حرکت درک ہوسیا ایہ کوڑ اسنگ
پہلے درے حملہ ایہ رنگ ہوسی بول
ہر مہینہ رنگ ہوتا ہے بہت و چار

باب بیان قارہ رنگ سیاہ

چکی طرح پچھان لون کر کے بہت پچھان
مادہ خام ہے اس لون اندر جے جان

جے گرمی دار در اس کربین دا
اس وچہ رحمت جانتوں سو کربین کا
کالا بول ہے سرخ بھی کالا ہوسی
یا کربے ٹلی رخ سوج ہے ڈٹھا کتاب
تپ گرمی اندر تینوں سرخی درونیک
رحمت خام کہندہ ہو جانی کربے لال
اندر سنی اندر کسے لون رتلاوی لون
اول وچہ قویچ وکرو جہانغ جگڑے
پنچوان ضعف ہے گردیان تپ بول
ایہ علامت بدہ چکی ناہیں خوب
یا خارش جے اندر ہوسی ناہیں

باب بیان رنگ سبز

رنگ سبز لون ہوتا اس دآن
جستہ بلغم سودا لہجاند او تھے زردی
او تھے رکھ دایل لون ہوسی جنم
بول ہوسی رنگ سماں تینوں قطر
قوت غریزی ساہو تھوڑی تھوڑی سبزی
کالا بول کچھ سبزی کاٹرا تھے تحقیق
سرخ بول تہہ سردی کربین دی لون
بعد تولد اس ظاہر سنی رنگ غریز
ایہ چل دی شکل پچھان تون نہیں
حکمر جے تہہ لون بول وکونی
نیکی بی سمجھ کے سنون بد سجان
جے قطرہ قطرہ بول ادہ ہوسی پتیل

بہت سی ٹلی نظری دی بوہو نرت کدھار
جے اندر اس سوب ہے یا کجہ ہوسی گرم
اندر کسے اعضا ہے اس لون ہوسی نرم
سرخ بول ہے اندر تینوں لال سوب
اوڑکی ہوسی اسون فخران غالبہ دی ڈول
ہا ہے درم مثانی اسون گر دیوچہ ہو
بعض ناں جے آئے ایہ ہے ساری ڈول
تپ جگڑے ہوسی شکم اندر امعا
وکوڑک پچھان کے ایہ حکیمیاں قول
سرخ بول وچہ زردی دے تے ناہیں ہوصاف
ہیں قارہ کے اندر اس لون ہو ویکہ بقران

اس تپوں ویکہ ہو رنگ سبزی چاں
سبزی کربے ایہ بھی اک مثال
پالک شو مولی یا کو سا کہوں کہاے
ایہ ترکیب کب ہوسی زرد بول رنگ
اس تشنج ہوسی فالج ہوس ضرور
ایہ رنگ سدا ظاہر ہوسی قسم ہوسی کھا
جے سوب سفید اس اندر پتلا دسے رنگ
حمل عورت لون ہوسیا ایہ حمل جان دقیق
گاٹرا ہوسی بول ادہ کتنی داری یار
پچھے اس نفاس دی ہوسی بہت تھیر
وچہ کتاباں لکھیا ایہ حکیمیاں قول
اک ماشہ تپیل تون وچہ قارہ دے پاء
جیکہ بول تے تپیل کھلوسی آن
گر می اس لون بہت ہے یا ویکہ تپیل

ذره ذره ہووسی تیل لوکد آئے
 اوپر اس کے بول کے رہی آن کھلو
 جے اوہ تیل بول کے پیچھے تیل آجا
 لیاں جانی او سنوں ہووسی آنا
 چان بچیا فی تیل دی کہہ گیا دانا
 جیکر جاو تیل طرف چڑے داو
 اس سوگی نوں ہووسی آخر اندر پہل
 دکن چڑے دیے گوشتی دکن کھل
 اک پیچھے پیچھے مری اس روگی نوں جان
 وکن لہندے کنی جاو لیٹوں جان بچیاں
 اس روگی دا ہو بسیار وز قیامت تیل
 قطرہ قطرہ تیل دارو اوپر کھلو دیا
 دیتا

باطن بلغم او سنوں کہندے نے دانا
 ایہ منت بدی سمجھتے کس پر مہیاں
 ایہ نشانی موندی وجہ کتاباں آنا
 باب بیان فارورہ و سخن سیاہ
 کے دیکھے تیل نوں اوپر بولے یار
 ریتھے جانی ادس دی ہووسی شرف شفا
 جیکر طرف پہاڑ دی جاو تیل اوہ یار
 اس روگی دا ہووسی آخر چنگا حال
 بہت کنی لہندے جاو دیکھ لیں سنوں
 ایہ تیل رحمت الیس نوں موندی و سخن
 جیکر اوپر بولے رہی تیل کھلو
 رحمت الی ادس نوں وڈا جان آنا
 تجربہ کار ایہ جان نوں اس نوں کرق

کھلے ناہیں تیل ادہ آن اکیٹھا ہو
 رحمت الی ہووسی اس دا ایہ بیان
 وجہ بول کے تیل ادہ کھلو چا چکار
 درخی ایہ تیل پیرے حکیم قرشی فرما
 نیکی بدی بچیاں نوں کد کے بہت دیا
 جیکر طرف وکن رچاں چلے اوہ تیل
 جیڑ ہو جاو ادس دی دور ہووسی آنا
 چڑے دیوچ پہاڑے تیل جے دیکھیں آن
 نال نہلت دی خبر ہو جاسی ہووسی کد
 جیکر پیچھے لوکد تیلے جاسی تیل
 ایہ بھی اسدے حق وجہ بدی علالت
 ایہ توں قول حکیم دا جانی کہ سمجھ حق
 دیتا

باب بیان صفت حق تعالیٰ

حمد الہی آکھ کے کہتی شروع کتاب
 آگے اس تہیں ہو یا سارا عمل بیان
 دار و شفا کتاب ایہ ہووسی جگہ شہو
 رمضان دستان نشان نوں تیل طبع مزاج
 باب بیان نا شاموئی سرور
 ایہ سبب اس ہووسی چین ناہیں مال
 یا مسخر بادام کے کیوے سے سرے لالا
 شوروہ تر کدے

اللہ چاہے ایہ نوں کراں تمام کتاب
 بیہون مالک ملک نے مدد کیتی جاو
 عاقل دانا سمجھ کے کرے جواب منظور
 حضرت محی الدین دی تخت شہوئی کن
 جمن الے سرے اس دی ایہ بندہ بہر
 رحمت الی ہووسی ضعف دماغ بچیاں
 وارو کدے نوں اس دچکی طرح سمہال
 دوہنتے تو عمل کدے ایہ اس نوں یار
 حلاوی کہیں علما چوب غدا ویرہ نوں

پیچھے زبیدہ علم داکینا رب اسان
 اس دی مدد مال میں آکھان حمل دوا
 ادلی سرے تھیں پکڑ کے دارو کدے ان علاج
 ایہ کتاب منظور ہو روشن وجہ جہان
 خشکی چہرے اس کے قوت ہووسی ویر
 کہا اڑا اسدے مخر نوں ہووسی پر سچاں
 روغن گل بادام دارو دیں تیل رلا
 جمن الے سرے اس کے قوت ہووسی ویر
 حلاوی کہیں علما چوب غدا ویرہ نوں

باب بیان برنق موم

ترہ پہلا اک سیر توں چنگی طرح گھوٹا
سخت روز توں رکھیں اسنوں لکھو جال
ترے دھارے اوس توں پانی ایچ پلا
ایچ الجھر خال ہے وایس ہو سی آن
دندے کوٹے چہ توں چنگی طرح گھوٹا
ہو جو لو ہو موش واروس توں لپک
دور ہو جاوے دلچھڑ والاں دا آزار
اکھنیں جاوے دلچھڑ جمن اسدیوال
جے پھوڑی ہو دن سر لچہ گنجا ہو سی
خمران سالن پچھان کے لوہو اوس کٹنا
اس نھیں کے ہو توں دار و اس داکہ
گھینا مرچاں کا لہاں چائے چار لہا
سبنہاں نوں اکجا کہ مکھن دچھڑ لا
خیر کرے گا اوسدی قادر رب کریم

در بیان مطلق در در

بنفشہ اک مٹھ لیتوں مٹھ لیکے دا چہان
دھویں اسدیال توں دوزیں سیر سہال
لہ انوں اوپروں ہنہ توں سیراں ٹیک سہال
اللہ چاہے پیر دی کر سی آپ شفا
درم طبع جے ہو سیاقبض ہو سی اس دور
دوچھ غذا توں اوس نوں کھاو روٹی نال
ہنہ کوڑاٹے زردی چہرہ اوہ بیجانی مرض

لگے ہو سن دال جے ایہ سبب پچھان

اور عفوئت خون دی والا مدہ جے
لوہے چون نے بارن توں لکھو پچھان
ہفتہ بچھو توں اسنوں دلیوں اداں
چنگا ایہو عمل جے ہو سن دال سیاہ
دال دال لکھو لکھو لکھو لکھو
دورہ بھیدان دالے کے چہرہ رائل یا
یا چھ لکھو لکھو لکھو لکھو لکھو
یا جو لکھو لکھو لکھو لکھو لکھو
ایچا عمل دوا داناہ کہ ہو رجاں
رحمت سدی سمجھ کے کار کی ہو
جیکہ لائق پچھو اس نوں پچھو کر
پھوڑے دور ہو جاوے دی زور ہر
سینا تنو خفا مردہ سنگ پچھو چار
دورہ یواری اوس توں سر داکہ پلا

جے کسے توں ہو دی سیر زانہ پیر
دیکھیں بنفشہ توں اوسدی لکھو پچھان
دستان تینوں اوسدا چنگا ایچ دوا
مٹھ پیر کل پیرے تری دار و ایہ آن
مالش ہنہ توں اوسنوں کہ توں لکھو پیر
بتیاں دوزیں گھٹ کے بنفشہ تین
جے گرمی زار و سے لکھو اور بخار
ما حکم ہوتا اوس توں کچھ نہر فصوص
در بیان در در و سر صفی اوی
پیرا لول زردی ہو سی کر جی ہنہ

لوہو اوس غلیظ ہے سرد اندر جان
سیا ہی الاں جان توں عفوئت آگئی
چار پیالے پانی پاتوں اس دی زور ہر
تھوڑا پانی لکھو دھو دیں اسدیوال

باب بیان مومے خورہ گوید

دو نوں لکھو لکھو لکھو لکھو لکھو
لا دیں اوپر دلچھڑ اوسنوں دوزیں وار
بہتی دار دی محل کہ ایہ دار و اس لکھو پیر
دورہ ہنہ ان پائے کے کچھ بھی لکھو پیر

باب بیان شرہ سفید در در

جے لوہو دار و ہے احمد اہو چھڑا
یار دی سنگین سنوں جوکان بھی لوار
نو شاد سو داکہ لکھو توں چار چار ناشاد
و لکھو لکھو لکھو لکھو لکھو لکھو
پھوڑے دور ہو جاوے دار و بہت شعلہ

رات دے اس پیر جے ادا کہا اوس سیر
طبع مزاج پچھان کے ایچ حکیمان قول
خیر کرے رب اوسدی ہو سکوت شفا
بج پیالے پانی پائے چنگی طرح اداں
پیر سرے دی جاسیان لکھو ہو بخار
نہ بدن دار و اسدا پاشوہ ایچ کر
بنفشہ شربت دیچھو توں یاد ان آثار
دیکھ پالک کدوا سونو مانگا ندی دال
جس نوں گرمی زور دی سرنوں ہو سی مرد
کھکھہ خورہ تری تری ہنہ ہو سی اور داکہ

اول اس نون لبیب کہ منصفے اپر آن
دہیناں کے اور منصفے لبیب کرار
یا توں اوسنوں آئے کے منصفے ابھروا
کاسنی پھل کلاب دودہ توں لے سجا
پیالہ پانی پاکے اس نون لے جوشا
منصفے اوسنوں ہو دسی چکی دیجان
کھنڈ پائیں دچہ اوسد کچھ دیرے قصور
خیر کے رب سدی کہہ رہے قصور
کچھری چاول ال نون س دی کریں غذا

گر می دور ہو جا سب کتوں مید سجان
چکی طرح کھوٹ لیکے پانی پائیں یار
چیر ہو جائے اوس نون نفع کہیں خدا
حطمی خبازی نیتوں دودو تولہ یار
ادہا کے اوتارے ملے صاف کد
جیکہ لوڑ جلاب دی دوتولے دچہ لہا
یا شربت دچہ توں اوسنوں لبفشہ آن
یا شربت دچہ توں اوسنوں لبفشہ آن
کچھری چاول ال نون س دی کریں غذا

صندل پھل کلاب دودہ لبیب نون رلا
ابہا لبیب بھی اوس نون نون نون نون
بنفشہ نیلو فرے توں تولہ تولہ آن
عذاب سوڑی تکرے پائیں آن سجا
تکرے تولہ یا ترخیں دیوں نون نون
چار تولے ابلتاس لے شربت دچہ ملا
یا شربت دچہ نارنج دا چنگا لے سجان
یا شربت دچہ نارنج دا چنگا لے سجان
کچھری چاول ال نون س دی کریں غذا

باب بیان از خون کوند

قارورہ اندر سحرخی دے سر نون سجا
الند چاہے ایس دی ہوئی نون شفا
منصفے دی نون نون اوسنوں جھڑا
چار تولے اندر اوسد پائیں ہو کلاب
جے اوسنوں کچھ دودہ ہے منصفے لبیب
دہیناں لبیبوں داکر توں لبشتاب
مرض مرکب ہو دسی کو توں آن علاج
بنفشہ خرفہ کاسنی دچہ کہیں کرنی رلا
آلو چار رانی ابھ توں لیوس یار
مصری پاکے اوسنوں کے صاف
جیکہ اوسنوں طلب دچہ توں آن غذا
لکی کنگ پکا لیکے دچہ توں استیال
اچھا خوب بنائوں کر کے وڈی بدہ
اون سیر نکا مصری دچہ کدھی پاء

سر کے فے در دجے زور کہیں خون
سودا مٹھا اس کہیں لالی ابھ علامت
بہتی ٹیڈر کد آون ادھو جان اندر
اول باہوں سدی سر اوسنوں جھڑا
دور ہو جاسی در دا بھ چکا ابھ دوا
دونیس وقت پلا توں دلوچہ دوا
ابھ بھی اسد اوجان توں چکا چے دوا
پانی اندر پائیکے اچھا خوب کھوٹا
گر می اندر لبیب دی کہیں طبع مزاج
وڈے کوندے پاکے چکی طرح کھوٹا
چار چار تولہ اوسد کھنڈ پائیں درکار
اس تھیں تھیں آن کے شربت دچہ
کدو پاک ساگ ابھ خست کہ ہو ملا
در بیان شربت نابج کو بید
کچے لے نارنج توں پانی یہنیاں کڈھ
جوش دچہ توں سون خوب قوام پکا

رات دے ابھ دودہ ہے ابھ کلاب اس لبیب
لو ہو غلبہ در دسر بہتا ہو سی آن
طبع مزاج پچھان کے کہ توں اوس دوا
قدہ موافق اوسد اسے توں لو ہو کڈھ
نال شتابی اوس نون شربت دچہ کلاب
رحمت سردی جا سیانا لے جاسی خار
صندل کا ہو کاسنی لے توں پھل کلاب
ٹاکی اوپر لاسکے منصفے لبیب کد
جے تینوں کچھ لوڑ ہے کہ توں دوا
مصری پانی پاکے کہ کے صاف پلا
پیالہ پانی پائیکے اسنوں خوب جوشا
رحمت دور ہو جا سب دار واسدا ابھ
چاول اسنوں دچہ توں دھونی دیوسنوں
شربت دچہ نارنج اگھ سناواں ندہ
پایکا پانی وزن کہ پانی دیوسنوں جھڑا
شربت اندر پائیکے اسنوں کہیں باب

دیو بر وقت پہچانے ہو سی دور آزاد
شریت لیوں آکھ کے ایسی طرح بنا
گر می اندر دیہہ توں سردی جاسی پھر
بہت عجائب ایہہ ہے اسد اجان د
نرے پیالے پانی پائیوں اس اندر
پانی نرے جاحصہ لٹوں بھٹا نال
قوم کریں توں لیں اچھا خوب پکا
در دسرے داجا سیا جانی گرمی بھا
بلغم دخل کرے وچہ سر دسٹوں دیہ
سہنڈ قارہ ورہ اسد دلہ اندر بھگ
سندھ کبیر پنج تیار بچے لونگ لیا
گرم کریں توں لیں کڑ جھی اندر پار
پا لٹو پی کدہرے کے اسد سرے د مصر
جیکہ نوٹ سوار دی ایہہ بھی سٹل تدر
پنج لونگ پنج کبیر کسٹو دی تی پاء
چارے ماشے کٹھری پتر تولہ اک لیا
نرہ دور ہو جاسیا دور کمرسی ایہ
نرے نیکے پیہہ کے کڑ توں ایہہ سوار
نرہ دور دسرے داجا سی کمرسی بٹھا
منضج اس ایہہ ہے دارد ایہہ توں بھ
ملٹھ کر منق منقہ پنجے پنجے آن رلا
پیالہ پانی پاکے اس توں خوب جوشا
زحمت پختہ ہووسی حاصل ہنئے عرض
حلیا ج ادس توں چپکا ہے جلاب
نرہ دور ہو جاسیا سردی جلے گہار

دو تولے شریت پاکیکہ آکھ تولے پانی پا
دیہہ توں بچے نرے رگی توں بلا
در پیاں شریت بھٹشہ گو کید
گل بھٹشہ دو تولے لیتوں بچیا جی کد
چار پیر توں لیں لکھن خوب سولہ
صداں کس توں لیں مصری لیتوں
شیشے اندر پائیے رکھیں چنگی جابر
در پیاں در دسرے بلغمی
نہنڈ پکا پانی اوسی بہتی ہووس کد
بلغم لہر نشانیاں اپنے شک کجھ
نالوں اسنوں کھو کے پانی اندر پائی
اچھی طرح بنا سکے متھے لپ کد
اس متھیں جاو در دسرے چکا ایہہ دور
دیو بر رگی سمجھ کے کد کے دوی پٹ
چارے نیکے پیہہ کے ایہہ لٹو توں
پنج لونگ تھر چاں چار اسد چہر رلا
مولی لے بی کدھ کے تولہ لے منگا
فقور می فقور می دیہہ تولہ لٹو لیا
جے تدرہ طلب جلاب دی اسد کڑ توں دور
دھو کٹی سمجھ کے ایہہ شک نہ کجھ
چھ ماشے بر سیا و شان انے انجیر
گل فندہ علی وچہ پاکے کد کے خوب ملا
اک ہفتہ توں عمل کر منضج ہووسی خوب
حب خیریاں گولیاں ایہہ بھی پشٹاب
خود آب دیہ اسنوں وچہ مصالحہ بار

اک ہفتہ بیمار لٹوں شریت ایہہ
دو تولے شریت اک پیر دواں لٹو
شریت گرمی تاب لکھنے کے حکما
نیلو فرو تولے لیکے اسد اندر پار
کڑ ہی اندر پائیے دیہہ توں جوشا
وچہ کڑ ہی پاکے جوشا میں توں بھر
دو تولے دیہہ ایس توں دو تولے
بلغم نہیں جس دیہے سر توں کد
بھگہہ ہنوی اس ملک بھگہہ دیہہ
اول متھے لپ کرے توں ایہہ دور
نیش ٹال لے کے تولہ وچہ رلا لیں
روغن کھ باونرے کے اسد می لٹو
دو ہفتہ سوار سہ اکھوتاج رکھا
تمباکو کدھ سہاں کے تولہ لے منگا
در دسرے داجا سیا نفع کد لسی ایہ
اس توں ایہہ سوار توں لٹو کدے دیہہ
چوک تھر دل چھری چاکاشی پاء
دو تولے قند سوار توں لٹو سار چہر
اول منضج دیکے بچوں سہل لٹو
سولف دھجی لے سولف لے پنج پاء
سہو دارو کٹ کے ہانڈی یا لٹو
ایہہ وزن پررہ دیہہ پکڑ توں مرض
مادہ پختہ ہووسی سہل دیہہ محبوب
استہیں اسد اجا سیا سوار سب نھا
در چینی کجھ لونگ بھی مرچاں وچہ رلا

ایہ مصالح پالیکیہ دیکھ توں لیتو داب
چنگا خوب پکالیکیہ دیکھ توں دیکھ کر
جلا ب بلغم دا ایہ ہے ظاہر کران
انیسون اور ہارم لے ادھا غا لقیوں
و کہور کئی کٹ کے کسے جا کہ کسے
تورہ تورہ اک وزن لے رو کی تا بل کھو
بلغم دور ہو جا سیا مطلب ہو گشتاب
تنقیہ ایہ دماغ و اکہندے نے حکما
چار اشہیں ہر پڑی چار اشہ ہر
و کھو و کھی کہوٹ کے اک جامع کد
دیکھ نہایت ادس توں فخر دیکھ نہایت
تنقیہ ہو جا سیا ایہ ہے خوب داکر
بلغم دا ایہ آکھ دے خاصہ جلا ب
لکھیا ادس جلا ب ایہ مسہل خوب داکر
پوٹلی ادس دی بہنہ کے کہے وچر پو
پچھوں سن لیں جھلکے پتے دور کہہ
تدوں سنوں کدھ توں آدھ ہر لال
چھ ماشہ لے ایلا ایچی کہنہ منگا
دا لچکنا دور تی چار ماشہ کثیر ہے
چنے برابر گولی بنھیں پانی پاک دار
پانی گرم ایہ دیکھ توں من سا دیکھ

یا حلوائی نال مصالح دیکھ کہ کباب
در بیان حب اراج
ایا راج فقیر اور مے دور مان تری
سورجیاں درم لے کے ادھا درم لے
سوان دا پانی پالیکیہ گولیاں چھوڑ
تھوڑا پانی گرم توں پچھوڑ سن
در بیان حب صبر
چو درماں چنگا ایلا مصطکی ماشہ
کثیر ماشہ دوے گوگل دور لاء
اندرا پانی سوان و گولیاں لے
ایہ وند رشام و دیکھ توں ہر پک
در بیان حب المسلما حلین
شام پور دا ایہ قول ہے ہندی
بلغم دور ہو جا سیا دل وچر کدھ لگا
تھوڑا پانی پالیکیہ ادس توں پچھوڑ
پوٹلی ادس دی بہنہ کے دور وچر پو
پچھوں سن لیں جھلکے پتے دور کہہ
تدوں سنوں کدھ توں آدھ ہر لال
چھ ماشہ لے ایلا ایچی کہنہ منگا
دا لچکنا دور تی چار ماشہ کثیر ہے
چنے برابر گولی بنھیں پانی پاک دار
پانی گرم ایہ دیکھ توں من سا دیکھ

مرغ کبوتر بکڑا ہوسی یا دراج
حب اراج دیاں گولیاں ایہ بھی کران
عشق پیچہ نور مے اچھا خوب کھو
گرمی تے دی ایہ درم اوہ ستھو پیا
قدر چنے دا گولیاں ہوسی تہہ مطلوب
دو تو لے نہایت وزن چھا ایہ جلا ب
حب صبر دیاں گولیاں چنگا ایہ
دور ماں پھل کلاب وک و ماشہ
دو ماشہ توں نکر لے ایہ بھی دیکھ
چنے برابر گولیاں قدر انہاں داکر
ادس پانی اوں توں دیکھ توں گرم دیا
ہندیان دا یہ قول ہے ڈیٹھا وچر
ہندی اندر کال ہا حافل شکمہ وچر
جیو لوٹے توں کے تورہ اک منگا
پوٹلی وچوں کدھ لے جداد ہوسی
گو کا دو وہ ادسیر لے اسد پو چہ مال
کوراکا خد کے پڑی بہنہ کے
کبیر گوگل تے شکرف ماشہ ماشہ
چنگی طرح بناے کے اسنوں کہر
حقان وے گولیاں روگی توں
رحمت دور ہو جا سیا ہر دی حلیم

در بیان در سوداوی کوید

در سوداوی سر توں ہونستور
سفہ بہت دیکھ توں ایہ سوداوی

اس توں سمجھ پیا ریا کہ توں دا
پہلاں سفہ دیکھ پچھوں کہیں جلا ب

منہ کھٹارنگ کالا ہوسی سیاہی اندر
رحمت پختہ ہوسی مطلب ہو گشتاب

رنگ ہر پر ماشہ لیتوں افیتھوں چار پا
چھ ماشہ اسطوخودوس لے تری لہو چ
ادھار گناوتار توں مل کے صاف کر ا
ز حمت بچتہ ہو دوسری ست اسادھی
حب فیتھوں دس لیں یا کو مہل دیجہ

نوماشہ گاؤ زبان لے لوبس سوخت
پنج ماشہ بادریخویہ ایجہ کئی سچہ لا
شکر اس وجہ پا یکے ایفٹون دیجہ سیا
نال پر شانہ دیجہ توں اسنوں آج غذا
یادید معجون کجاج توں چپکا اسنوں
شریت افیتھوں یکے اس لیں دیجہ پلا

نوماشہ لے پر سیاوشاں پنج بلٹھی لے
پیالہ پانی پا یکے ہانڈی دیجہ جو شام
دارو ایہود زن کر اک ہفتہ اس لوں دیجہ
خود آب پکا یکے اسنوں اتیں نے کھلا
روحن بابونہ اس لوں شکر لیب کر ا

در بیان حب فیتھوں

غار یفون دو ماشہ بیتوں کٹ کر ماشہ
پانی دیجہ توں پا یکے گونیاں بھیریں

حب فیتھوں دس لیں گولیاں لیتیں
افیتھوں ماشہ چار کے بکفل مسج ماشہ
اک ماشہ لوں نمک لے ایجہ بھی کر ا
دو لوبس وقت کھو توں گر مہانی نال

اس دیناں جلاب دیجہ چپکا ایجہ دوا
اسطوخودوس ماشہ پائیں فیفہ لیا کر ا
سبھوں ار وکٹ کے نکے کر توں چہان
روگی لوں ایجہ دیجہ توں چپکا ہوسی حال

معجون کجاج

اسطوخودوس دو تولہ زردی دیلوں پا
سبھو درو کھو کھٹی کوٹ چھانکے لے
تولہ تولہ تول کے روگی لوں بھادیکہ
کھجور ہنی کھجوری اس دی جان دوا

معجون کجاج بنا توں ایجہ بھی اس جلاب
تولہ نہ پھنڈے لوں دو تولے رنگ ہر پر
نوماشہ غار یفون لے ایجہ بھی پنج لے
نرے حصے یا کہیوں پا توں اس دیوچہ
مرض سودادی جاسیا چپکا ہوسی
یا بریانی دیجہ توں خوب پلا کر

چپکا مہل ہوسیا دھما دیجہ کتاب
شری افیتھوں پا توں کجاج دوا
ست لاجوردی لے توں سفو نیالا کر ا
ایجہ معجون کجاج توں چپکا طرح بنا
خشکہ فلیہ دیہ توں یا حلوا کر یں غذا
قوت بہت ہو جاسیا دور ہو جاسی رنج

شریت افیتھوں

ٹاکی لے اک پاک توں پوٹلی بنھ رکھا
ادھا پانی رہے تاں مڑا اس پانی آسٹھا
شیشے اندر پا کے رکھ توں سرفوں یار
نرے حصے پانی پا یکے دیو لیں لے ایجہ

شریت افیتھوں پا توں چپکا طرح
چھ تولہ افیتھوں لے توں چپکا ہوسی
پیالہ پانی پاسکے اس لوں آن ہو
اس لوں ملے صاف کر لے دیوچہ
روگی لوں ایجہ دیجہ توں دو لوبس بہت
شریت ایجہ سودادی چپکا ہوسی دوا

دور ہو جاسی اس تھیں جیھڑی مرض دوا
پانی اندر پا یکے دیو لیں دو ترے دار
چاہہ ہر اور کھنار مہی اس لوں میرا ہال
نرے حصے سری پاس خوب توں پکا
نرے تولہ وزن اسد روگی لوں ایجہ دیجہ
اللہ فضل کر لیا ہوسی اس شفاء

باب در بیان روغن بابونہ مے گوید

روحن بابونہ آنکے ایجہ توں میں نیار

روحن چپکا اکھدے سر دایجہ درکار

بابونہ دے لے توں مہل تانے اک یا

تیل تلخ دا وہ سپر اس سے دچہ لاد
اس تھن کچھ تیل اوہ عٹھے دچہ لیا
پانی اند پائیکے کرتوں جوش تیار
پانی دودھ چایا باقی ہنسی تیل
ایہو رسم ہے اس دی دل دچہ رکھ نگاہ
اوتے سرتوں ہو سیا ایہہ شقیقہ ویر
کا ہو کیسے فیون سے گوید گودی پیا
کاغذ اوتے لیپ کر پڑ پڑی لانتاب
ارتی تون تون نیکے اسدی چہل لہا
درد اودہ سردا جاسیا دارا ایہہ شقیقہ
استہیس درجے نہ دیکھ تون پھر جلاب
رحمت اسدی جاسیا ایہہ تون جانی مرد

در بیان درد سر ہیک

جدوں دد پیران ہو دس سہادر دیکھا
فجہ پیدا ہو سیا اس فن دسودام
ہیکر غلبہ جن اعینق دمی ت جھٹ
صندل دہلیاں کاسی البسندل لگا
روغن گل تون کے دچہ کافور رلا
کبدن سام دماغ دے دل دچہ کمین
بنفشہ شربت دیکھ تون لد اجائے نجا

باب بیان درد سر گویک
جاکے محل تون درجے پیدا ہو

شیشے اندر پا کے ڈھٹے سنس رکھ
روغن چکا ہو سیا اسنوں کاسی
اوہا رے نے صندل تیل دیا
اس تون شیشے باقون دیکھ میں
باب بیان درد شقیقہ

سپہوں عینق پچھ تون غلبہ دوشو پچھ
ترے ترے رتی تول کے دروب سنگا
ماشہ افیون تون دچہ صندل پانی
نئی کر کے اس تون گوہر دچہ پکا
سندھ افیون تون گوندے چکال طرح بنا
حب یارح کی گولیاں تنقبہ کر شرب
کھانا پینا اسون دیکھ تون نرم غذا

عصاب الی روچہ اکھیں اندر ہو
ایہہ نشانانی اسدی دلے اندر جان
پیشی پچھے ایس تون جان کفایت
ایہہ گرمی تھیں جان تھیں اسون دودھ
قد موافق اسدالے تون ہو کر
پوست پانی پائیکے لیپ متھے کر
ردگی دے نک دچہ تون پھر سنوار
روغن گل کافوری اس تون دچہ اندر
گرمی تپسی جاو سی تپسی گہار
گرمی سے سرد درد دچہ تھندے حکما

درد سر مرکب سردا ہوندا نال اعضا
مشارک معے نال سچک کر رحم پچھا
اسد نال مشارکت جاسی سردا ہوندا

چانی نال اس تون ایہو حد پر رکھ
پہل نال سچکے نہ تھن اوتے لیپ تون
کر اہم یوچہ پائیکے اسنوں فیہ جوشنا
ایسے طرح سے اکھ دے روغن گل بنا
ایہو درد شقیقہ اکھ اوتے سردی
پچھ تون داروہر کر اپنے شک کچھ
چکنا خوب گہسا تون پانی دچہ جلاب
اس تون خوب گہسا کے متھے لیپ کر
اس دمتھے لیپ کر درد ہو جاسی درد
پانی اندر پا کے متھے لیپ کر
مٹھیں دیکھ تون اسون دسوی درد
کرد پاک دیکھ تون طبع موافق
ادھے سردی نال اوتے پکڑے خون
چھیدے دینہ زور پادری سردا دوشو
اندر ساری رات سے ہو سی درد دم
طبع مزاج پچھاں کردار کرتوں مرد
جیکر گرمی نہ رہے اسون لیپ کر
گرمی درد ہو جاسی داروہر دچہ
اس رحمت تھو نہ مسام رے کیہ بہر
کشاوہ جان مسام تون سو دچہ درد
بنفشہ شربت دیکھ تون س بنفشہ جاک

درجہ کھو نال سے تینوں دیاں
تلم مشانہ نال اس دلے اندر جان
درد سر تون دس تھیں پیدا ہو جاک

جس محل تھیں ہو وہی سچا مکان
یاد رہنا اندر ہی یا وہ دم قصور
میں اندر پشیم ہو سنی اس کی درد
اول کہیں علاج تو ناسنوں کے کرا
کھی فی کو ایں اس نعل ہے اندر دیکھ
دار دیکھ ایک تون اس جلاب کرا
نوں تو لے لے کے ابھو وزن منگا
آلو بخارا اٹلی پانی وجہ بھو
شیر گرم تون اس لاس اول اچھا
کہانا پیداس تون سچے بہر غذا

بے شک تھے نان بکری ہو سنی بخارا
او تھوں دم و سرون موسیٰ فی ایشور
بہنی تھے ہندو کرا اٹھ طمس بوجہ ہو
سکھیں پانی گرم نال اس لاس دیکھ
یکھوں دیکھ جلاب تون کچھ تھے قصور
چنگی طرح بنایا گیا سون بکری
شیر خشت یا تھیں جو تھے سون
پیالہ پانی یا یکے اس لاس تون
یکھوں دیکھ تون اس تون تھیں
کہانا پیداس تون سچے بہر غذا

گرمی تھیں ایک پیداس ہو سنی بوجہ آزار
بیکر تھیں تھیں درجہ ہو سنی قے کو بکار
کچھ درجہ بوجہ ہو سنی اٹھ رے کھلو
بخارا دیکھ دور ہو سنی سون تھیں کجہ
بخارا دیکھ تھیں جاسیاز حمت ہو سنی درد
آلو بخارا اٹلی پانی وزن بھرا
نال لاس کرا اٹلی پانی را تو لے لے
شیر خشت یا تھیں وجہ کلاب رلا
خوب جلاب ایک ہو سنی اس لاس
کہانا پیداس تون سچے بہر غذا

سکھیں سادہ

پیالہ پانی پاتون مصری اندر پار
اد پر اسد یوں جھکے لہ کر چھٹی پاتون
نرم نرم تون جو تھیں کھلے اس توام
پیالہ پانی پاس کے اس لاس تھیں کرا

بناتون سکھیں سادہ سون
ادہ سیر سیر کھیتوں سیر کلاب
کرا اٹلی اندر پاک خشت کھو سون
اد توام اد ہو سنی کلاب لاس
شیر خشت اندر پاس لاس کھو سون
سکھیں سادہ کھو سنی کلاب لاس

سکر خالص تون جھکا ہو کمال
نہ تھیں پاتون مصری کلاب
نرم نرم تون دسون دیکھ تھیں پاتون
وجہ کرا اٹلی پاتون کھٹی نال ہلا
کچھ تھیں واسطے پانی گرم کرا
تھیں کلاب لاس ہو سنی قبض کرا

باب بیان سرموی

دوڑی رحمت سرموی ہے بڑا سرم
پندرہ لوز اچھ بیکر کے دھندلے مرد
ناب چھ بھوشی ہو سنی شرت دھنی کا
تھیں دی رگ چھ تون کھلے دھنی کا
اول ایک علاج ہے اس اگر تھیں پار
مسام کشادہ ہو و سن بندہ ہو سنی کون
وزن بر اس کے تون پیالہ پانی پار

سرد اندر ہو سیا پودہ سرم
موسیٰ نبض شنبی ہو و سون لال
ایک سرم لہو تھیں ہو جانی کھانا
بیکر لہو منع ہے تھیں پنی بیکر کرا
لہو جاری ہو سنی بوجہ دور بخارا
آلو بخارا اٹلی پاتون ہور خطاب
ہانڈی اندر پاس کے اسون چھ

اسون موسیٰ کھلا ہو کھلے سرد
بیکر کھنڈ بھکا دھنی ہو سنی بھو پال
اول سرم دھنی اس دی چھٹی نال
موریاں پر بھک کر لیں چھ گھوٹا
شریت دیکھ خطاب تھیں بوجہ دور
نیلو فرتے کاسنی بنفشہ پھل کلاب
ملکے اسون صا کھلے پاتون پار

<p>ابو شربت ایسنو دیکھ توں دوتروار پاشو یہ کہ توں اوسنوں نڈون تیرات بینی اگے رکھو خوشبو دیکھ ہوا نال خنایت رب دی ہو سی اس شفاء اول دیکھ غذا توں مت اسادی ایہ</p>	<p>نرے روز تیرید کہ ایہ شربت بہتی بالشن دیکھ توں اس دیکھ پاتوں شیشے پائیکے سرگرس چنگی طرح پچیان کہ سنوں دیکھ کدو پاکلے سنوں دیکھ طرح کدو</p>	<p>رحمت دور ہو جا سپا چنگا ہو رہی حال لخانے توں آن کے اس توں خوب کہ نالو اد پر کدو چنگا چنگا کہ جواش جوند اکدہ کے مصری پاکدہ چاول مصری پاکے اس توں دیکھ بہر</p>
--	--	---

صحت پادے تے اسنوں مشور اکدو | نیز بیڑا دیکھ توں اس دی ایہ دوا

باب بیان طریقی لخانہ

<p>لخانہ اوسنوں کھد کہندینے حکماء دہنیاں توں لہ پیہ کے وچر لاییں یار سرکاتے گلاب توں شیشے اندریا روگی کے سراد پر اس توں خوب لگا</p>	<p>دار دا بہر سر سام دا چنگا ہے دوا دوا شہ کا فورے اچھ توں کلا کا فور صندل دہنیاں دیکھ وچر نالو اد پر کدو کے کدو توں سرگور</p>	<p>صندل سفید گھسا ایکے توں کہیں تیار اکدہ توں چنگا دھند کے سرکے شہ شیشے ہتھ دیکھ پکڑ کے اوسنوں خوب بہتی وار جا ایہ کہ چنگا کچھ نہ صو</p>
---	--	--

بخار سرے دا جا سپا سر سام ہو جا رہی | تاپ ہو شہی دا جا رہی دیکھ مشورہ

باب بیان سر سام صفوی

<p>ایک نشانانی اوسدی تپ دا ہونا زور منہ کوڑ اس پیایا اکھیں دیکھ نہ وار قر ایطس اس نام ہے خالص سر سام دورے داری روز دیکھ کدو توں مزل نڈر ایہ شہم توں اوسنوں ساں وچر چرنا کا فور شہ اک لے دہنیاں توں لہ ہے ترسوں ابو عمل کرنا نہ پھل گلاب ایہ بھی ہے سر سام دا جانی خوب دوا عمل کریں توں ایسا اتر جائے بخار پختہ دوا دیا دیکھا دیکھ کتاب</p>	<p>بد خواباں پہوشی ہو کہی شہ بہت تر پیہ درد توں دوی رنگ اند سر دیاں پردیاں کوئی مقام چکھے سرکے درد دیکھ پاشوہ کہیں جان بخار سرکے جا سپا اس لہ دیکھ گنگا سینھا توں لکھا کہ لپٹی پیٹیں یار سونگھا بیاتوں اوسنوں دیکھ شہ کڑی دانی ادودہ لے سر دیکھ ملا درم دور ہو چوسی خالص ہوں بخار بنفشہ آوانہلی اکودون منگا</p>	<p>گرہی دا سر سام ایہ توں جانی سخت مشکل پیٹوں ہے ایہ گرہی بد بخت نبض نشانانی نور دی زور ہو سی رنگ لکھا پہوشی منہ لگا اس جان کریں علاج توں اس دیکھ پاشوہ اسنوں جس طرح ہے لکھیا اس طرح کر بور اوسنوں سفید واتو لے اک توں لے گلاب اندر توں اس توں دیکھ چنگا لہوا لخانہ جیویں لکھیا توں کہ سی جار نالو اد پر لکھیا توں کہندے نے دانا اس تعین کچھ مضحکہ کدو توں ایہ شہ تاب پیالہ پانی پائیکے اسنوں ان جوشا</p>
--	---	---

اس نسخ صاف کر تریخین اس نسخ مار
وزن برابر پائیکے پانی گھست شتاب
عذاب لسوڑیاں پاتوں سے تریوچہ رلا
روگی لون ایچہ دیکھ توں دوزیوادی چلا
پانی کڈہ تریووز دامصری پاکے دپہم
مصری پاکے اوسوں ایہو روز پلا

تریوادی ایچہ مکمل کدیوچہ تون سستی مار
پچھوں لڑ جلا بڑی جے تدا ہوئی آ
پیالہ پانی پائیکے اس نسخ خوب شتا
اس تھین پچھم اوسوں چکا سہیل
ایچہ بھی اوس غذا ہے تھین توں سن
کدو پالاک سنون دیکھ منگانہ دی مال

نیو فرتے کا سنی سے توں میں گلاب
بنفشہ اپنی پاتوں تولہ لے سنا
اومار سے تے صاف کر شکمہ پامیں بار
بجاندہ ہے کچھ اوس لون ایہو روز پیاں
جو آتش جو اندکڑہ کے اوسوں دپہ غذا
چا دل اوس لون چھ توں کدو پالکمال

شورہ دیکھ توں اوسوں مرغ بیراجان | امارانہ تے اٹلی اس نون دیکھ سبحان -

طریق نمونہ

گل خیراں گل کارے تولہ چاے چا
چنگلے دوا تون کر کے بہت شناس
اٹھارے اوتارے ملے صاف کرا
چھ لے تنک لیتوں اسد یوچہ گزار
چیم دی بو جھی دچہ توں ایچہ خوشا ندیا
بنہ بو جھی توں کھسکے شکل اس دی ایچہ

حقہ دایمان سن ایچہ توں آن بنا
عذاب لسوڑیاں لیکتے تریوچہ رلا
چھان کنگلے تون چلا تے دیار
انبتاس بغیر تون ہو پانی دچہ رلا
انبتاس توں کھول کے اسد یوچہ رلا
روغن تلان اے کے اہ بھی تریوچہ رلا
کاسا تیز ہے شل فیدی بو جھی دچہ رلا
جد بو جھا خالی ہو سیا اندر کپا دوا

اندرا اس سرسام دے چنگا ہے دوا
بنفشہ نیو فرتے تولہ تولہ لے -
دودلے انجیر دے چار تولے انبتاس
پیالہ پانی پائیکے اسوں خوب جو شتا
خیر دے اے اوس نون صاف کر تیں رلا
حقہ کدو توں اسوں رسم جو س دانا
خوب طرح توں بنڈ مقعد اندر دیکھ
اک پیر آرام کر دی آن اور سٹام

نزلت جلاب اس ہو سیا اس حقہ دیال | جو کچھ اوس قصور سے اوہ بھی نال سہیل

باب بیان سرسام بلغمی پوید

بہت سیوشتی چپ ہو مکمل کر سی کو
نہند بہت سیوشتی دیوچہ ہو کھیں پنڈ
نیشتر عش اس نام ہے کہنا ہیں حکیم
مشکل ایچہ سرسام ہے ایٹھے شاکہ کچہ
دوداری دچہ دینہ تے تریوادی دچہ رلا
تیل تلاندا پائیکے سرنے لبپ کرا
سولف رومی تے سولف تے کا زبان

بلغم داسر سام ایچہ پچھوں سن تون مال
مٹھنہ چھکا اس پانی آسے ہو سستی دی
کدے ہو ش کدی ہو شتی ایہو پکڑو
ایچہ نشانی الیر دی بلغم داسر سام
روگی لون اس سقیم تھیں سقیم
گل روغن بیضہ کڑی سر کو خوب منگا
کر توں لبپ بنا کے جاسی ثبات
پاشو یہ اس چھ کر پانی کر م کرا
ملٹھ کر سن بنفشہ ایچہ بھی توں آن

تپ ہمیشہ نرم اس سر وچہ ہو سی کسار
بد خواہاں ہندیاں ہو س اسد ہو سستی
سستی نبص سا چھہ کا آدے اکھیں سن
سخت نرم ایچہ ہو سبار کہیں باد مدام
اسد اکریں علاج تو ایچہ نصیحت بجھ
نرے چیزاں لے ملکہ سرنے لبپ کرا
ہو کر کسیر رنگ انیم لے جانیقل دیکھ رلا
سینتے پانی گرم نال اس دے لنگ دھوا
دارو سب برابر لیتوں کا ہڑا کر کے دیکھ

ماکیوں پاکے اوسنوں نچوڑے پلا میں ایہ
 بچتہ کہ توں مرض توں مطلب تیرا سو
 نو ماشہ توں سندھ لے اودھ توں لیس سنا
 چنگا طرح گھوٹا یکے پیالہ پانی پاء
 جیکر الیس جلاب نقیص صحت ہوس طرح
 تے کر تیں اوسنوں دار و ایہ مشہور

جے تہہ نور گلفندہ می نہ بھی مچھلا
 ایہو کا ہر اودھ توں چنگا ہوس نہ کو
 دودھ توں سونقانے توں نور توں لار
 مانڈی اندر پانیکے اسنوں جے شہ
 ہور نہ دار و دیکھ توں ناہ کہ مچھلا
 نخو آب بنائیکے دیکھ توں اسرغنا

کھا ہر اک کے اوسنوں چنگی طرح پاء
 عشق پیچہ تروی لے توں نور توں لار
 بنفشہ توں لے توں منتقمہ و لے
 اودھ توں اس توں ملے صاب
 جے شہ اندر الیسوں رسیا کچھ نقیص
 ہور بھینہ لکڑی آن سے اسرغنا

گوشت کڈھ باقتر اوس توں دیکھ | اصالح دیکھ لو کہ شہوار دیوں ایدہ

طریق سے تو

جرم سوسن دی دتو لے ایہ بھی کڈھلا
 چار توں لے سر کہ پانیکے روگی دیکھ پلا
 ہندیاں دا ایہ قول جے دار و دوسو
 بلغم دودھ ہوجاوسی چنگی پیو سی چال

ایہ نے دار و دتے جے بلغم دار و دار
 بی سویان لے مو دیاں کو دوزن لے پلا
 پیالہ پانی پانے کے چنگا جوش دوا
 پیپر اکھیں توں بندھ کے کر اکھیں پلا
 تے کر اون واسطے رازی لینے توں
 ہور نیلا نخو حقانے توں مشاہیر پلا

تے نقیص بلغم جاوسی کہندہ سے
 دودھ توں لے یکے کڈھ توں دار و دار
 اوس توں ملے صابن کہ ماکیو دوج
 بلغم باہر آوسی بدلان جائے کر
 رازی کٹ کے اوس توں دیکھ کر
 چنگی طرح پانے کے اسنوں پلا

اسی اندر پانے کے اوس توں دیکھ پلا | ششابی تے اس سو سیبا اکھیں دیکھ بھرا

در بیان سرسام سوئی

مٹھی نبض اس تیزی تھوڑی چال پلا
 رب پاسی مت قبول جے بچتہ چاشنا
 نالو اوپر اسدے مالش کریں بھرا
 چنگی طرح پچیان کے دیوں اسنوں پلا
 ایتھوں پانے لے سوڑہ پائیں پلا
 ددیوں وقت پاتوں ملے اندر لا
 حبہ فتنوں معجون بچاچ اچھی جان نیت
 باجو دیاں می دال اپانی لاہ کھوا

ایہ سرسام سودا تین نڈا ششابی پلا
 تا چھوڑی بہت اس عشق تہہ سی کچھ
 مہلک مرض سرسام پانیکے لے لے لے
 رخن پیدا انجیر واسطے تل توں پلا
 نرم نرم ہتھ لاتوں سر پر دودھ دار
 گاؤ زبان تے سونف لے ہور منقہ پلا
 دوزن برابر پادیکھ توں لے لے لے دار
 جے تہہ نور جلاب دی حبہ فتنوں پلا
 درد سوادی سر دیکھ دیکھ تحقیق
 گوشت کڈھ باقرہ پامصالح دیکھ

خطرے اس دیکھتہ کڈھ اندر آ
 کھٹا مہنہ سیبا چہرہ بول سیاہ ہوا
 ادراک علاج کر ب توں منگ د
 کڈھ دالی دا دودھ لے ایہ گل منی
 منضج کر توں اوسنوں دار و لے لے
 اسطہ خود س پہ سیا و شان اچھی
 گلفندہ ترے توں پانیکے روگی توں
 با معجون بچاچ توں دیوں اسنوں پلا
 نخو آب پانیکے دیکھ توں آن غا
 دیوں پچھ غذا توں لازم دوسنوں
 ایہ بھی اک سرسام ہے جہہ اس

در بیان سرسام حمزہ گوید

درم اندر دماغ سے کہہ سی ایچہ تمام
کوڑا منہ کہیں زرد نظر آؤں کچھ
زور تاپ پا کر اندر منہ کہہ سی حال
طفلاں نوں ایچہ رحمت ہونہ ہی سر سام
دارد ایچوں دیکھ کے کہ توں مول ٹٹرے
نہ لہاری ایچہ لیب کرانہ روں ترات
کا جو خرفہ کاسنی تولہ تولہ لہیا
بیدار مشک دا غرق لے وچہ طہا شیر لہ

کہہ می اندر ایس ہونہ ہی ہو لبسار
زور قارورہ منہ ہونہ ہی ہو لبسار
نہ بہہتی منہ سکدا منہ سکدا آب
پلاکت کہہ سی ایچہ جے سارا مفر تمام
روزی بیٹھ لکھی دیوچہ روغن گل لہ
سر سام سرید اجا سیا جاسی ہونہ
وچہ سب دارو کٹ کے شہرت کریں
چنگا کہہ میں جان توں مشکیں فضل خدا
جاول کر دیکھ توں جے موافق آ

منہ جیہر دماغ دا لیندا ہے ادہ سار
بہت تاپ بعض متواتر ہے ایچہ سہی حال
کہہ ہوش کہہ ہوشی ہو سی بہت جینا
جو سر سام کہہ می دارو دیکھ دارو ایچہ کہہ
اد پرتا اس د اد ہو لیب کرانہ
کہہ کہہ پیاں کے پی لے تولہ تولہ پیا
سہری پاکس نوں دیکھ توں تڑپا
جو آتش جو اندر ایچہ توں اسولہ خرا

باب بیان برسام می گوید

اس رحمت نام ہے کہہ گئے برسام
او تھوڑا سنو جاوے گا سر دیوچہ بخار
تاپ بیہوشی ایسوں سر دیا جائے بخار
جو کہہ می دا سر سام ہے دیکھیں ایچہ دوا
و کہہ نشانی ایس دی نا کہہ ہور علاج
سکت ماشہ پر سیاوشاں کاسنی منہ پام
ملکے اسون صاف کہہ مہری ماتون یا

علامت ہے آئیدی شکل چہ برسام
زور گہرائی اس نوں سجے یا ہو
ایچہ بھی مثل سر سام دی ہونہ آزار
ہور دھوی اندر دیکھ توں دارو گر لہ
دکھو دکھی سمجھ کے اس دی طبع مزاج
عصاب نوں پنہا لے لیکہ دیکھ دیوچہ لا
تہ دی دن دیو میں اس نوں توچہ پیر
کہہ وچاں دیکھ توں کہہ رو دی

درم جے ہو دارو سنوں جگہ مع یوچکار
پسلیاں پیٹھ اس نوں ہسی درد کسا
کہہ می اندر اسدے ہونہ ہی بہت نا
ادما دارو ایس ناں کہہ کاسنی طور
گاؤ زبان سکت ماشہ نادریجو بہت لہ
پیالہ پانی پائیکہ چٹکی طرح جو ساد
دال مسراندی اسون بدنگلندی دال

باب بیان رحمت ماشری گوید

رحمت مندی ماشری ہے اس نام
سر نوں پیر لہاں ماسے ہووے عقل زحال
اول ایچہ علاج کہہ چھ توں کہہ قبضال
منع جے تہہ کہہ کہہ کہہ کہہ کہہ کہہ

منہ سر سجے اسد گردن تیک تمام
لال قارورہ گاہر ایسوی مٹھا ساد
پیارگ ریز بان کہہ نوکدہ ہمال
چیکہ کہہ کہہ کہہ کہہ کہہ کہہ کہہ

چیکہ لالی بہتی ہو سی کہہ پیر لال
مونی دمنض شتابی جلیسی لوہو جہاں ساد
قوت قدر پیمان کے لہو ساد چھ
کہہ توں تھہر اسدے ہووے ناہ وگاڑ

صندل و دوین و بید توں سرکہ و چہ گھسا
در در در ہو جا سبیا سر و اجائے بخار
یا بلبل و سنوں و بید توں آن و در
آلو بخارا و انبی چار توں لے آن
پیالہ پانی پائیکے اک دو جوش کر
روغن گل کلاب توں جسے اوس ملا
باب در بیان لسیان گوگرد

ادل ابو جان توں پنتا کرے جماع
چیتا مول نہ رہیاد لشمند شان
بلغم بہت ہو جاوے سی اندر اس سر پر
نثار ہے اہلک پنتا بلغم ابہہ ہزار
لے معجون فلاسفہ روز توں اسوں و بید
یا مصطکی کہند لایکے ماشہ چا کھلا
جے بلغم واکچہ زور اسوں و بید جلاب
نتر بید لکڑی گوشت اوس کھلا

پاؤں و چہ گلاب سے سر منجے لیب کر
مردہ سنگ تے چہ گلابی بید توں
نہ حنف دور ہو جا سبیا کہ سی رپ
کاپچہ ماچنے کاسی تولہ تولہ لیب
ترنجبین مصری یا بیکے اسوں و بید
فالودہ مصری یا بیکے اسوں و بید
ایکہ بخی نحت بچہ توں کہند بولہ
گھاٹا دے مغز توں فوت ہو دور
لسیان ہووے اوس تھیں ہووے
خالی ہووے داغ اوس قوت رہن کہ
لسیان ہووے سی استہینت مر پور
اول ایچہ علاج کہ اوس کریں واک
دو توں وقت کھو توں استہادی
دار چینی ماشہ تولے وہ ہر روز
رفع بلغم ہو جاوے قوت ہووے شبل
دور ہو جاوے سی استہینت نہ حنف لسیان

ایہا اسوں لیب کہ دے تر پور
سرکہ اندر گھس کے توں لیب سجان
عذاب سوڈیاں لیتون چالی چالی جان
بنو فر لیا یکے تولہ وزن رلا
ترے روز توں عمل کر دیویر ایچہ دور
حلوا پتلا دہر توں اندر مصری ڈال
چیتا بولہ لیب اسی عقل نہ ہے ٹکان
اندر سے سر پر کہ سی ایچہ فتور
گھاٹا دے عسل چھری ہووے مکان
بلغم زور پاوسی سرکہ اندر بچہ
ایچہ نشانی اسدی ہیکہ منہ سورا
جگر روالید کے نہ نہ پیچے دانہ
مرہ دیکھ ہر روز مصطکی نال رلا
چالی روز ایچہ کھادے لسیان ہووے دور
کھانا چنگا دیکھ توں اسوں نیک غدا
چنگا ہووے سی جانتور اندر عقل انسان

باب در بیان تیاریا ختن معجون فلاسفہ می گوگرد

بناتوں آن فلاسفہ سن توں بیان
چار چار توں لے ایہہ پچکے خوب منکا
گہاں مرچاں سندھ و دار چینی و چرلا
چار چار توں لے ایچہ لے بوس تھو شام
کہ چھی نان ملا توں حل کریں ایچہ بار
کہیں توام اسوں فلاسفہ لے بنا
مالجیات اس آکھدے سن توں شمان

معجون بناوین اب جی جی جی
باراں تولے لیتوں چنگا منقہ آن
سر پر چیز اکٹو نہ ہی چہر یا بولہ پاء
اول باکھوں صاف کہ منقہ و چرلا
لوپس دار و بید کے ادہ بھی دچہر
تولہ اسوں وزن ہے ضعیفان و کا
ہینے اس فائدے کہہ کرے کران

نیزے مغز اخروے دے دو توں ایچہ لیب
سر پر کا ہووے باکھوں لے توں دید سجان
نعلب مصری لے توں اکو وزن ایچہ بار
دیکے جوش مال توں مغز دووین و چہ پا
کہ اسی بید اوتار کے ادہ بھی خوب رلا
ضعف داغ جے ہو سبیا اسوں کھادے بار
نزلہ دور ہو سبیا دور ہووے سر سام

بلغم دور ہو جا سیا ستر نہیں سب تمام
قوت باہ زیادہ کر سی در دند ان گوا

یاضم کہ کسی بہت ایہ سو ہی کیا نہ یاد
دانوں قوت خوشی زیادہ کر سی کھن

لسیان جادوئے در پشت دور جاسی باد
روشن رنگ چہرہ ہو سی منو خوشی اد

طریق حلوائے بیضہ

مقوڑی اگر جلاتوں اگر جوش دو
رزدی چو پکڑے سبزی نہیں لگا
برایہ سردی کیسوں جھی صاف کر
رزدی مبدہ پایکے حلوائے بنا

حلوائے بیضہ کھانے کی بنا
مانڈی اندر پایکے پیالہ بانی پیا
اگر دھوئیں دیکھے مانڈی مٹی لیا
رزدی نہ مہین کر آٹھے رنگ بنا
برایہ کھانے کھو توں دھو چھوڑا
جتنی قوت اوسون اٹھا حلوائے

باران آٹھے کٹھنی لیتوں ایہ منگا
چنگی طرح پٹائی کے بیضے وچہ لگا
سرد ہوون آٹھے رزدی کٹھیں پیا
حیت وزن ہے اوسدا اٹھا مبدہ پیا
ماگھیں گھی رلا لیکے مانڈی اندر پیا

ورسیان رحمت ساری

با بلغم غلبہ پادسی اس سے مہر جو چہر
سردی اندر رزوماکر سی کپڑے توان
نہض سست ہے اسد ہی چھوڑ سست
رحمت ہو سی بخیر توں ہو سی اٹھو ہنگ
بیر طہیر آٹھ لسیان لے توں پیا
ایہ دار و سب برابر میرا کیا مان
یا اطر بیل دیکھ توں اسوں لے کثیر
شیر کا کڑھو خٹیا اس اسد وچہ دلا

ایہ بھی رحمت بخیر توں سردی تمام
مقوڑے اس چہ یاضم مٹھو غلٹ
غلابہ سے سریش نٹ کر لیا کچھ
ٹریا منگل اس ٹول اٹھے رہ کھلا
لسیان مقدم اسوں ہو سی وچہ طبع
کہ معلوم توں اس ٹول اسدا کیر دا
سویف رومی نے سونف اگر دین
کٹ چہان کے ایں ٹول لے کھنا
ایہ بھی اندر اس کے دھنی جان
خود آب پکا کے ایہ بھی اس ٹول

لسیان دور ہو جادو سی رب کہ لپی بہ
بخار مبدہ ابجا سیا سردی وچہ تمام
سعدہ وچہ قصور ہے ہوندا اس نہیں آ
اندر عبرا اگر کٹھنی آد سی جدا کر لسیان
قوت اس کھٹ جادو سی چہر کی لگے نور
بول رقیق اسدا ہوس سپیدی رنگ
قوت ہو سی اسوں رحمت دور ہو جا
نگہاں مر جاں ہو رنڈہ اچھی لیتوں آن
مقوڑی شکر پایکے اس ٹول وچہ پکا
مضر اداں پایکے حلوائے غلا
نتر بٹیر ایں دی حوہا غذا ہے ایہ

سریاں چھوڑے جو کھن خذا کوشت لکڑا کھانے خوب کھا

دورسیان دوار سر

کہ سی پکڑ دماغ توں سر ہوین انسان
چرخہ دانک نہ کھونڈے دس سب شیا
نرم نہض ہے اسد ہی سردی چہر پکا

دور سر لوچہ جو سبیا ایہ بھی رحمت کھ
نگھانا مبدہ ہو سبیا یاضم وچہ قصور
قوت دور ہو جاسیا کچھ نہ تڑا
شیر سے بھرنے نہ لہان چپے کھوڑا
مرکب پانی بول توں ہو سی پیا

بھوین سر انسان دا اس وچہ شک نہ کچہ
بخار مبدہ کچھ نہیں تہن جاسیا سردی وچہ پکا
زمین آسمان سب اسوں کھونڈ نظری
کھاوون پیوون اس نے کیتا سب حرام
بہت فٹم ایہ مرض نہ کھنڈے کھمرا

خلطان چاہے کھوکے دیوان تہہ سنا
 آو بخارا انٹی بھر بھی لے کے دیہہ
 بلغم داجے زور ہے سہل تھے کرا
 قے والی تدبیر توں ایچہ بھی دیکھیں یار
 سٹو خود دس کچھ لے کے پو بھی خون چہ پیا
 برابر دہنیان ایچہ لے پانی گہت جوشا
 چھکی کر کے دیکھ توں پھر سن دید سجان
 سببے ہووے بادد اس کر یں ددا
 نفع کو لپی بہن ایچہ سردا جائے بخار
 ایچہ بھی اک ددا ہے سنتون میر یار
 گوشت لکڑ باقرا ستر دس غذا

شریت دیہ انار توں دہنیان نا
 مصری پاک دیکھ توں ب کرمی بہ
 حب صبر دیاں گولیاں تنقیدہ جباب
 اندر اس مکان دے ایچہ بھی نہ نکر
 بلغم دے سرد وچہ گولیاں دیکھیں
 گلقد پائیں مچہ اوس ک روگی دیکھ
 اطریفل دیکھ کشنیر توں اسد اگر ددا
 شربت فیتھون دیکھ توں اسد اگر ددا
 درو سر لوچہ دارد دیکھن کچھ جا
 سنکڑا لکھ ہٹیکے ایچہ بھی نہ تھا
 شورہ اچا دل برن کر توں ایچہ غذا

گر می خصلیں ایچہ مرض ہے اسد اگر ددا
 غلبہ حیکر خون دا اس دالو ہو کرا
 حب ایچ دیکھ توں بلغم نفع شربت
 گاؤ زبان دہنیان سولف کدو بھی نہ
 پچھون جا کے دیکھ توں او بھی لے بہ
 دہنیان سولف برابری دالے گاؤ ددا
 تولہ تولہ دیہ توں منت کھار کھار
 یا مچون کجاج توں اس نوں دیو بر
 شربت تے مچون توں اٹھو کچھ بہ
 دور ونا ایچہ دانہ چین ایچہ بھی دیہ
 حلوا میہہ کنک دایا بادام کھار

باب بیان تیار ساختن اطر فیل صغیر

اطر فیل ایچہ صغیر توں چکی طرح بٹا
 ترے ترے تولے ایچہ لے سنتون میر ددا
 چار تولے مغز بادام ایچہ بھی لیتوں پیا
 بد لہ ایچہ پائے توں بلکے کر یں سنیا
 دانے ہوون جو اندے پائیکے وچہ دکھ
 اطر فیل ایچہ صغیر چہ کج خوب ددا

دارو ایک سمجھ کے دکھو دکھ کیا
 تولے چار لیا لیکے دہنیان چہ لہ
 داخل کر کے ایسوں چکی طرح ملا
 ترے حصے لے ماکھیوں اسد لہ چہ لہ
 گدزن چالی روز اس بار کر کے رکھ
 اس خفیس جاوے در دسر ترے لہ چہ لہ

ہریٹ پیر آملہ چو تھی رنگ حصر
 سببے دارد کٹ کے بہت فہمین کرا
 جے روغن ہتھ نہ آو سی گو کا گہیو لے
 بھانڈے اندے پائیکے اس نوں لہ
 تولہ تولہ ایچہ بھی دووین وقت کھا
 دوار سرے داجا مسیادار دایچہ مشہر

قوت معہ و لنور چہ مافہ بہت کرا | درہ کہیں دور ہو جا و دندان سخت کرا |

باب بیان جہود سر

لکڑے عقل نہر سیا بہت سموشی ہوو
 بر دم وچہ بہوشی ہوو سی مینا اوہ کور
 نبض قارہ دہ اوس داکھو دکھ کچھان

سروے اندر نہر حمت سو سی اسفون سمجھو
 قوت دودر ہوو ہی گرمی شکی زور
 خلطان چاہے کھوکے دیوان تہہ سنا

باطل حرکت جس جن نہ ہو دس بہ
 رحمت ایچہ جہود ہے نام سنا داں
 دیوانی ہوو سی اسفون بہت کلام کہ
 بلغم باد توں خون دی بہنی کر کے لہ
 قسم ایچہ سوداوی اس چہ شک نہ کچھ

کر کے عقل قیاسوں میں نہ جھگڑے
 صاحب کون موم لے کرے نہ ہوک لیا
 مٹھائیں لگا ئیکے دوبر چڑھائیں یار
 چنگا اہو جان توں سہل اس کرے
 درد سر سودا بندے اندر تو چھو دیکھ کتا
 بعد جلاب توں دیویں نرم غذا
 بنیم بخت پکا ئیکے جدا کر کے اچھے

طریق حفظہ جہو

منقہ بھل گلاب دے اچھے بھی آن رلا
 او مارے سے اوتارے اہو اسد چال
 توں تیں تلان داپلائیں شکر تولہ یار
 اندر دبر اس دی بوجھی پکڑ دباہ

ثابت کر کے مرض توں اس نہ کر دس
 کہ توں بہت مہین اچھے مٹھائیں
 کال اسیہ علاج ہے حقنہ اسنو کر
 لول منضج دے کے پھیر جلاں لولا
 اسد اہو جلاب ہے جھمہ توں یا حکیم
 خود آب پکا ئیکے چاول نرم کھو
 گوشت ککڑ باقر تتر کریں غذا
 سادہ تولے توں بسفاج تولہ
 سوڈہ لے کر توں بالونہ بنیہ
 اچھے چار چار ماشہ پائیکے پانی کھنکھ
 چار تولے اسنٹاس اچھے بھی چرلا
 چکی طرح بنائیکے اچھا کریں تیار
 بوجھی دھون دار دھو جھڑ جائے

اول اس دی واسطے شافہ اک بنا
 شافہ کر تے انگلی اس دے ایہ دکار
 اچھے مینون کار ہے کہ توں سول نہ ڈر
 دارو منضج اس دانالے سور جلاب
 لازم کر توں اسینون جانی سگڑ فہیم
 زردی ہر جھمہ ککڑی اچھے بھی اسنوں دیکھ
 شورہ چاول دس نوں خشک دیکھ پلا
 بنفشہ سولف پر سیاہ شان تولہ تولہ لیا
 تولہ ماشہ اہو لے سبھ اکٹھے کر
 پیالہ پانی پائیکے اسنوں بیدار
 پھر دوبارہ اسنوں مر کے صاف کر
 بوجھی دیکھ پائیکے کاسہ تیر ہنفا
 دوویں چیزیں پکڑ کے دپائیں ہری کھ

جے مینون کچھ عقل ہے حقنہ اسنوں کر | جے دھون نہیں کھنکھن سننچت نہ ہر

باب بیان کتنہ گوید

روح دماغ اندر ہے اسد اقبیدی ہویا جا
 ہو ر نشانی اس دی کھو دکھی بچہ
 اچھا کہ ہو پچیان ہے منہ لکے رکھ رو
 بے پانی کچھ ایس تھیں نظری تیری آ
 اچھے چارے گلاں سمجھ کے اس داکرین علاج
 رگ فیقال اسدی چپڑیں دیکھ جان
 دھڑک دکن پائیکے سرنے چا ہنفا
 گرم دارو نوں دیکھ کے کرے دکھو دکھ
 کلوخی دانہ لیکے کبیر پائیں یار

اچھے بھی زحمت بچہ توں سکنتہ سدا
 اوہ ٹر دا پھر دا آدمی اجین جیت جا
 سیاہ دم اسد ابند ہویا کھنکھ
 اکھیں اندر ایک نظر کریں توں جا
 پنہ ہے اسد اکھیں دیکھیں توں
 شیشہ اکھوں لیکے منہ لکے اوپر رکھ
 خلطان چارے بچہ دیکھیں طبع مزاج
 خلط جے کوئی ہو اسد اکھیں
 گندہ ہے مردل کنگ تیل نلاندیا
 جاکھل کد پورنگ دھوئیوں سلا
 کر کے بہت مہین اچھے اسنوں

مردہ کر سی بدن توں سر پاتیک تمام
 چکے کھلے انسان توں زحمت اہو ہوجا
 بعض قارورہ ایس اہر گزہ سول کچھ
 جے تندرہ صورت اپنی نظری او تھے آ
 پانی کٹورہ بھر کے سینے رکھ نگاہ
 جے دماغ لکے کچھ اسنوں اچھ لکے دیکھ
 جیکہ غلبہ خون و ثابت ہو یا جان
 سردی گرمی دیکھ توں اسدی طبع مزاج
 اچھے بھی کر کے گرم توں سر کد اوپر رکھ
 تیل نلاندیا پائیکے سرنے لیمپ کوار
 اورگ تولہ چارے چارے سر کر پاء

چنگی طرح بنا کے اس لٹوں لیب کراد	گرم لکڑیاں اسوں سرکاد پر کر	موافق اسد گرم ہے کہ توں ہوا
جدوں روگ دی آئیکے ہوگی طبع غذا	اسی لیے توں اسوں خوردہ کریں غذا	

باب بیان بیماری کا بوسے گوید

<p>ابھی بھی نہ حمت بچھہ توں ہشیارہ اسد نام ستا ہو یا آدمی لیبنا اود رہا ابھی بھی نہ حمت بچھہ توں کرسی بہت حواد جے غلبہ ہو خون دا اسد افسد کراد تنقیہ کریں دماغ دا اس لٹوں آشتاب ترتیب کریں توں اس دی سہل اسوں بلغم دے سرور وچ لکھنے حکماء زحمت وچ سرور دے ویکہ لطفیں جا</p>	<p>رائیں اسٹیاں آئیکے پکڑے سرور بہا لپوے سینے نے اگر حوان سرکی اسٹیل سون وک ہوک پار سرور بچھان کے اسد افسد کراد جب صبر دیاں گولیاں سون وچ زحمت اس دی جاسیار کیریج یا لطفیں دیکھ توں اس لٹوں کشتہ او تھوں ویکہ بتا توں چنگا ہے دوا قلیہ خشک دیکھ توں اس لٹوں آن</p>	<p>بجاری سرکے تھیں آدی طرف دلبری مارا ہار کر کے اود روگ منہ تنقیہ بنص قارورہ اسد اہتا کریں حلقہ ہو وک کوئی ہو جے اسوں بہر جا لازم اس لٹوں ابھی ہے چنگا اچھہ دوا جب صبر دیاں گولیاں چھہ ٹیکیں جا اس حمت دی جان توں دھڑی ابھی کد ویا لک اسوں ویکہ منگاندی</p>
--	--	--

باب بیان زحمت خدر میگو کہد

<p>خدر جو اکھن ایس لٹوں ابھی زحمت بچھہ کہ زحمت زحمت ابھی ہو سیا جے وچہ نام سویدا جاوے اسد اوتوت ہو سی دور ترسہ تھوڑی منہ پانی آوے ابھی اسدی کہا نا تھوڑا کھاد سی ہو سی ابھی ہزار اس دحق وچہ ابھی ہے چنگا جان دوا پیچوں اس دی واسطے کہہ داتیل منگا نفع کریں ایس لٹوں چنگا سو دے مزاج</p>	<p>مغرب اندر ہو سیا اس ویکہ کہ جد غلبہ ہو وک آئیکے سویدا نے اعط اسدی زحمت بچھہ توں کرسی فو چیتا ہل اود جاوندی اود رہی گل اس لٹوں اکثر ہو سیا بلغم تھیں آن بلغم دے سرور وچہ لکھنے ویکہ جان سستی ہوئی جس حکم کے تھوڑا لگا مصالحہ پاکے اس لٹوں ثروت کھوا روغن کہہ بتا توں آکھ سنا دتہ چائے تو کہ توں عقر قمر طاد و لیا</p>	<p>بلغم اسوں جے ہے جے اندر عا سستی ہوتی ہو سیا بدن اندر ہر جا سست مغز اس ہو سیا لگا ہو سی بوا لیان ہو سی تھوڑا سٹیں ہو عا اول کریں علاج توں اسوں قے کہ او تھے بھی ابھی گولیاں لکھیا ہے دوا چنگا ایس جان توں اس دے علاج کد دیکھ اسوں دیوے توں غذا کہہ داتیل ابھی آکھ دے بتا توں کہ فریون اک توہ لیوےں مچاں تو رہا</p>
--	--	---

طریق روغن قسط

اکتولہ توں تچ لے ایجہ بھی آں آسہال
نیل تلان دالے کے اوہ بھی دچہ رلا
سرور میں تون ایسوں نیل اپہ تار

پیار پانی پائیکے سہناں آں
کڑی دوجیہ پائیکے اس لٹاں آں
شیشی اندر پائیکے رکھ تون میر پار
بلغم دور ہو جا سیالہ کمری شفا

اگر ہر ہے آں تے ملکہ صاف کرو
پانی دور ہو جا سیالہ باقی تیل سہال
بلغم دالے پانوں ایسوں تیل رلا

باب بیان سبائے گوید ۱۱۱

ایجہ بھی زحمت بکھ تون اسدا نام سب
رات دنے اندر ستارہ ہی ایہا پکڑے نو
بنف قلدہ دوس لے تون خوب سہال
اس دی دیکھ مزاج تون کچھ سوہور
سرور دی ناڑ والو ہو اس داکڑہ
مغز کدوا ایہا پکڑے اسوں دیر سوار
دو تیر بوری روز وچہ دہ تون میر پار
بلغم دابجے زور ہے اسوں تے کدوا
رحمت جادے دور ہو طبع تے اس لاس
شور اکڑ باقرا حلاوٹی کر میں عذار

ستارہ ہی ہمیش اندر من تون
بلغم تہیں ایجہ مرض ہے ستارہ
خلطان حلے سمجھ کے تون شفا
لو ہو داجے زور پائیکے سدھ تار
یا صاف تون گھٹ تون سوار
شرین دیکھ عذاب ہو کھجین آں
ایجہ تیل کچھ تے اسوں میر تیر
حب صبر دیاں گلیاں جلا دوا
حب صبر دیاں گلیاں کھجین آں
جاد لے پچھ تون اسوں شوہ پچھ
رو کی جگا ہو سیار رحمت ہو تیر

بہت حمار ہی اس نیدر رہتی ہو۔
خشکی اس تے مغز وچہ بہتی جاوے
اسدی بغل معلوم کر کے بہتی تون
نفع نہ ہو وے ایسوں کر تون دوا
جے خشکی اسد مغز تون کو تیر ایہا
روغن خوب بنا تے سر تیل سہال
خشکی تون ہو جاد سی جگا ہو س سوار
تشفہ کریں طاع داکر کے بہت قیاس
پچھ جاکے دیکھ تون ایہ بھی پید سہال
کدوا پانوں ال منگنی اسوں تے ضرر

طریق روغن گل
نیل تلان اوہ سیرا نہان دچہ رلا
ایہ طرح بنا تون ایجہ ہے اسدا میل
جو نہیالہ پانی پائیکے اسوں آں
کدوا ہی اندر پائیکے اسوں طیر جو شا

روغن گل نا تون ایجہ بھی سہال
شیشی دوجیہ پائیکے کھجین آں
جے تازہ ہتھ نہ آو سچے لے منگا
تکے اسوں صاف کر لہ پانی لال
پانی دور ہو جا سیالہ باقی تیل

تازہ پچھ گل پائیکے لے اک مٹھ سہال
چالی ارد گردہ کدوا کھجین آں
عرق گلاب الیتیل اس دیوچہ سہال
اوہ سیر تان تیل بھی اسد دچہ رلا
ایہ اسد وزن ہے یاد کھیں ایہ میل

طریق روغن بنفشہ

روغن بنفشہ لے تے تون ایہا
تشفہ ہے پانوں تے کھجین آں

قول حکیم ایہ جے لکھ گئے دانہ
پیار پانی پائیکے لے تون ایہ جو شا

<p>اور ہرے نال اسنون بلکہ صاف کرنا</p>	<p>تیل نکال دہ سیراس دیوچہ رلا کرے صاف توں اسنون شیشی پانی</p>	<p>پانی دوسرہ جاسیا کرے تیل جان</p>
<p>ترکیب سن قرع میگوید</p>	<p>روغن ایچہ بھی جان توں اسنون سنا تیل نکال دہ سیراس دیوچہ رلا</p>	<p>تازے کدو چارے پانی ادھان کرنا</p>
<p>پانی دوسرہ جاسیا باقی تیل ہے روغن جویں بادام دا کرے تیل سنا جیکہ تینوں لوڑ ہے اس ول کھیاں تھال لسی چہ پائیکے آتش اوپر رکھ</p>	<p>صاف کرے توں اسنون شیشی پانی ترکیب روغن بادام اٹھ ٹولے منہر بادام لے پھر وہ صاف پانی دوسرہ جاسیا کرے تیل جان</p>	<p>مخز کدو دے تیل کے کدو بھی لے کر روغن ایچہ بادام دا میتھوں سنو کوٹھی اندر پائیکے اسنون خوب کر گرم ہو سی جلائیے ہو سی تیل جان</p>
<p>باب در بیان سحر سنا گوید</p>	<p>نہیند نہ جوئے کسینوں اندرون سحر اور دوسریں کو قسم ہے دیکھو کھ بیان</p>	<p>نام حکیمان رکھیا اسدا سحر سنا عکس کر لیاں اسنون دل اندر جان</p>
<p>خفق طارورہ اسدا کچھ دیکھیں ہو نہیند نہ آفے اسنون ایچہ کٹے خو - بخار جے بہت داغ ہے اول کرے جلا بلغم دے سر درد وچیز دیکھیں جلیب چھ ماشہ ملے منف دے چار چھ ماشہ اسطوخودس لے ایچہ بھی دچرلا پیالہ پانی پائیکے سپہاں لوں جو شنا شکر گودا پائیکے ادھون پلا دیں آن اک ٹولہ خشتا ش لے نوٹشہ لے سفیم روگی دے ایچہ سرے اوپر دتر لوار ملا گو کا دودھ کچلے توں عورت دودھ لے ایچہ بھی خوب ددا ہے ستوں سربار یا مخز اندر اسنون ایچہ حیرہ دیکھ مخز بادام مخز چارخو نہ ٹولہ ٹولہ پلا</p>	<p>خلطان چارے کھ کے کر تیل ہستی لوڑ دارو اسدا سمجھ لے کر توں آن علاج جب صبر دیاں کو لیاں اسنون دیکھ شنا یا توں ایچہ جلائیے اس لوں ان کر پر سیاہ شان لے رکھا زبان چھ جلائیے ٹولہ اک ٹولہ سونف لے دسی کاسنی بار گودا اسنتاس دا ایچہ توں کھ جلا دوتر یواری اس توں ایچہ جوشا نہ د تیل بنفشہ پائیکے متھے لے حکیم ترے توں خشتا ش توں بہت میو کر مالش کر توں سرے تے بہت موافق ہے کیسٹل سفیم لے وجہ گلاب رلا - حلو خوب پکائے دیوین سنو ایچہ پستہ مخز کدو دے ٹولہ ٹولہ لے</p>	<p>خشی اندر مخز ہستی اس لوں ہا رحمت دوسرہ جاسیا قائم ہو سنو کچھ حاکم دیکھ توں گولیاں دی تر تیل بنفشہ ٹولہ لے توں دودھ لے تر تیل دیاں توں سرے عتاب لے گودا اسنتاس لے توں توں چار ادھار ہے اتار لے بلکہ کپڑ چلا مہل چکا ہو سیار کر لسی کدو دے تیل دچہ تیل دام رلا گو کا گہیور لایکے سرے ایچہ ملا شرین دیکھ خشتا ش دا دیوین وقت متھے اوپر لپیپ کر چکا ایچہ دوا ترے توں خشتا ش لیتوں شینو سنو مخز تر بوڑے کپڑ لکڑی ٹولہ ٹولہ لے</p>

سببنا نون لکھوٹ توں چیکو دودھ لا
بیتڑ کڈ باکوہ شدرہ کہیں غذا
شریت خشخاش

چاچہ گدار کے اسٹن دوجہ اُبال
کڑاھی اندر پائے اسٹن فیر جوش
شیشی اندر پائے کے کھیں اسٹن پا

باب بیان صرح میگوید

جدہ تلے اوہ آیکے ہو واس نس جوش
اپر نشانی جان توں رحمت واکہ سیر
باسوٹ قیفال دی اسدی ریت جھٹ
اول اپر محل پہنچے دارو ہو رہ
غفر قرحاشہ لے توں باکیوں کوچہ پار
عمل مردے داپانی پیسے مرگی دالایار
جرہ دند جرہ اک دی گدہ کاکہ سار
دارو سر پاجا وھی لکے اسٹن تار
اک رقی سوار توں مرگی دالے دیکھ
دیفور ہندی داقول ہے کر توں بہتیار
ایچہ دو دین کیرے لیکے جابین کہیں پار

در بیان مالخو لیا گوید
بے کبیڑچے بہنا غلبہ کیے کلام

کھنڈے گپوڑا لیکے حلوا اوس لیک
حلوا دیکھ توں اسٹن کدو مالک
شریت یاچہ خشخاش لے توں آن پنا
دس توں خشخاش لے پوست لڑیا
اوسٹھار ہے اتار لیں شیرے لک
سنگہاں ہو کجے ادچہ اوہ کپڑے
شریت یاچہ خشخاش لے اوس لیک
روگی توں بیکہ وزن دین وقت تیار

ایچہ رحمت مندی جان توں کاکہ لک
بھنے اھن اسٹن سر دچہ کیرا ہوا
جھک لے منہ نقیص کپڑے کوچہ جوش
نبض کیا دیکھ کے اسد کپڑے خیال
اک لک سٹھ زبان لے اسٹن لکھ کڈا
دوماشہ توں دیکھ روٹی باکیوں پار
نہرے سٹھ توں ہو چیکہ لکھ توں تار
شاء پوچھ قول ایچہ اھ کھ سٹال
وزن برابر لیا لیکہ لکھ لکھ پار
چلچلے توں پھرا و سٹن کدہ پنا ہوا
ایچہ رحمت دور ہو جاسیار لکھ پار
کیرا لکھ لے توں اک اھٹال دا چار
سٹن جدارہ آیکے کر کے توں سوار
مرطب کہانا اوہ سٹا کہن لے حلوا

ایچہ رحمت مالخو لیا اھن ایس روٹ
پوند عقل فسا و اسٹن نہر مندی
پاک پلیدہ جانے ہرگز ناہ حلال حرام

روگی توں ایچہ دیکھ توں چنگا ہو رہنا
دال سنگا دی دیکھ توں رب کربھی یہ
ایچہ ترتیب بنا توں جو کدے کھسا
دو لیس ٹھوک کھٹا کے پانی پاد لدار
مصری لیکے سیر توں لے پوچہ رلا
اوسے وقت شتاب توں کڑاھی دیکھ
دو لولہ توں ایچہ لے چہ لے پانی پار

دلو تمارچہ اوسٹن لکے بدن تمام
پیدا ہو کدہ سر دچہ اوسٹن لکے کھلو
سر مارے مرگ لکھ ہو کڈ لکے ہنجر تیر
بہنا نظری آوسی قادر نہ اسد لال
پاچہ دو دس پینیاں جے کچہ تینون لوٹ
ریت نہار توں اوسٹن لکے دو کھوا
مرسے جیکوئی آومی نوچہ ریت وار
ایچہ دارے بنا توں کر کے دڈی بڈہ
کچے اندر پائے چلچلے بیدہ و باور
کر کے بہت نہیں توں اک تی دیکھ سوار
ہو لکے اک کھٹے سٹن میرے پار
مغز اوٹھ دیون آوسی جدارہ پچھے آ
مواثق ہستہ دیکھ توں جیڑھی سے غذا

خفتی ہو نہ آدمی لکے اوسٹن ہوا
کاکہ لکھ کڈے چوٹ چلا واکہ اسد نجی
چنگا مندہ سمجھے ناہیں کہے زبان ساری

عقل ہوش دور ہو جاوے گی کہ غصہ راضی
 ایچہ سودا علامت آن جانی دکنہ نال
 نہیں توں رنگ پچھان کے کہیں
 شربت کے اندر مدی چہرین گن فیض
 ایو چنگا جان توں اس می ہے دوا
 شربت و بہر عنایت اس توں لیکے یا
 ہوو معجون بخار توں دیو پس دیر جان
 منفع لے جلاب و پچھہ نہ بکھس جا
 کہیا دیکھیں جائے میرا کیا مان
 قلبیہ پچھ توں س توں لکے رہی ناں

دہشت کھانے دو چوہر توں
 حطاط چاہے بچھ توں بہتا کہ چن
 اکہیں لالہ شہنہ سرخی ہو کر نہ
 ایسا ہو کر نہ توں آدے توں
 غیر توں دونوں بیٹیاں ہو بہن بچھ کر
 شربت انیسوں پچھ توں اس کے دیکار
 جے کچھ باقی البس توں رہنہ پچھ کر
 دور و سر سودا اسے اندر لالہ پھر
 اور ما منفع و بہر توں نہ پچھ کر
 خوراب پکا کے دیر توں پچھ لیا نہ ہی دال

سر و خیال ہووہ بولے کہہاں اور پچھ
 نبض قارورہ دیکھ کے جتہ حاصل
 ادل اسد افسدہ گن پچھوں دار و ہور
 گندہ او ہو کر نہ کے کہیں بچھ کر
 مدعی سنگی او سنوں ایچہ بھی تڑن لوار
 شربت و پچھ شخاش لالہ گاؤ دبان
 منفع کم کے اوس لوار پچھ جلاب
 معجون بخار انیسوں شربت پچھ کر
 زحمت دور ہو جاوے گی پچھ شربت
 خوراب پکا کے دیر توں پچھ لیا نہ ہی دال

سودا عشق

دیوانہ ہووے اوجی ہوش نہ رہی کچھ
 ہو سی سخت آزار ایچہ شکل اوس علاج
 ایچہ اسد اہان توں چنگا ہے دوا
 زحمت ایچہ پیر پیر لگی اوس عشق
 کوئی شکل جے او سنوں آسے مت پسند
 حسن بند کوئی صورت ناں اسد یوں بہا
 کہانے چنگے دیکھ توں چنگے اوس لباس
 فرنی لے فالدوہ او سنوں پچھ کر
 ایتہ لکری او سنوں پچھ کے دم کر

سودا عشق نہیں ہو سی ایچہ کچھ
 کے شکل نہ بل ہو کے گذرے ایچہ بل
 لگا عشق آزار اس ایچہ زحمت بچھ
 جے اس حاصل ہوو سی ادہ شکل درار
 اندر طبی علم دے لکھ کے حکماء
 رنگ نما شے او سنوں لنگر گن پچھ کر
 کھڑک شگودہ اوس داکھنے دل داند
 شربت صندل دیکھ توں لے ہو کر گلاب
 پچھ گلاب یں توں کہیں اسد لباس
 خوراب جو نقش ہے لکھ توں پچھ کر
 لالہ پچھ کر اوس توں کہانہ پچھ کر
 اللہ فضل کر لیا پچھ کر دوا

مراقب لے لوں کر سیا لکڑی اس آن
 زحمت ہو سی اوس لوں کر سی قیں لکڑی
 طبع ہووہ اوس دی ہو سی بچھ کر
 زحمت جاو دور ہو سار اس آزار
 جے نا حاصل اوس لوں ہووہ عشق
 نہیں لے او سنوں جا کے دچھ باقی پچھ
 راگ سرود او سنوں چنگے آن شفا
 کافور و عطر مشک لے شربت
 ہر رنگ پکا لیکے دیو پس غذا
 ترے حقتے توں ایچہ دیکھ چنگا ہے دوا
 درد ایچہ اوس اگر توں آن ضرور

تکلیف عاشق شربت عناب

شربت ایچہ عناب سنوں پچھ کر

فتح کرینا توں پچھ کر اندر آن

دیر توں پچھ کر دوا پچھ کر پانی پیا

پیارے پیر تو رکھ کے اوسنوں خوش چشتا
اندھے پائے کے اوسنوں فیچو شتا

دھار ہے اوتارے ملے نون جیان
نار چھڑے جا لیکے اس نون بیٹھ لیا
تسے تسے تو دیکھ توں پانی پانی

اک سیر توں مصری لیکے پائیں دبد بجان
شیشی اندر پائیکے رکھ توں میرے پیار

ترکیب تیار ساختن شربت گاؤز بان

شربت گاؤز بان دا چنگا لے بنا
پیارے پانی پائے کے رکھ توں دبد بجان
شیشی اندر پائیکے رکھ توں خوب سجا
بھار دیو بس توں سونوں نونوں وقت بلا
چنگا ابھر خفقان نوں تالے ہے سونا
پانڈے اندر پائیکے پیالہ پانی پاء
دھار ہے اوتارے توں شیشی لبس نکال
پور سولاں توں توں کے دچہ گلاب رلا
دو توں لے دیکھ اوسنوں دونوں وقت نہا
بھرتے سر جی کئے ابلدار ہے دمام
دکھا دکھا دکھا دسی ہو سی بہت عذاب
درد توں اس مرض کبھتا کہ پر دسیان
پا پیسے سرد شراب نہ پائتا کہ جیاج
جیکوئی نہ پکھے اوسنوں ہو سی بہت جبران
خلطان چارے سمجھ کے بہتی کر توں لوڑ
دار چینی تے مرجان اس نے دچہ رلا
دو دین وقت کھو اتوں اوسنوں مانشی پیار
بہتی مانشی ایدھ توں رائیں دے کر اء

چنگا ابھر خفقان نوں دچا ہے سونا
چارے پیر گزار کے لے توں جج
رہی نون ابھر فائدہ بہتا دسی یا
ترکیب شربت صندل
صندل ابھر سفید توں توں لے آن
اکھ پیر توں بسنوں کھیں خوب ٹکا
سیراک مصری پائے کے تری توں
جدار چھڑے اوہ لیکے اس نون تری

در بیان رخصت
لٹا کے پانی پی اوہ پکڑ پیار ہتھ
کھانہ سکے مول پکھ کر سن ہتھ خراب
سردی تری توں اونی ہاتھ ہو
قوت مخزون جاسیاد توں پکی
نرم بنض سفید قارور ہو سی شیشی
موافق دارد دیکھ توں ناکہ کافی ہو
تو لہ تو لہ ابھر ہے عطر قراتون
ترے ہفتے توں اوسنوں اسیو پیار
عطر قراتون توں ایدھ لے مانتھ

ترتیب توں لے مگاتوں چنگا گاؤز بان
ادھار ہے اوتارے ملے صاف کرا
دو توں لے دیکھ اوسنوں پانی دچہ رلا
شربت صندل آن کئے توں ایدھ بنا
سوداں کرائیں اوسنوں پور اسیو بس جیان
کھڑی دبوچہ پائیکے اوسنوں دچہ رلا
چنگا اسونان جو شش دیکھ سنگھٹا توں
شیشی اندر پائے کے رکھیں میر پیار
ایہ بھی زحمت بچھ توں رخصت سحر نام
دُٹل ٹم ٹم پوند اوتھیں ہر نہ کانی کتھ
ایہ علامت بچھ توں رخصت مرض بچھان
پکھے سست ہر طو سن جگت ہو توں
چینی بھل اسنوں دسی ہو سی اس نقصان
کھانا کاڈا کھادسی پنجم ہو سن لہنق
پانی اوسنوں ایدھ دیکھ چنگا ہو سن
ماکھنوں دچہ رلا کے دو مانتھ پیا
رخصت ہنق لے کے سرتے بہت ملا
سنتھ جگت کے دیکھ توں دونوں وقت نہا

حب ایار ج البیون صاحب صبر توں دیکھ
پاچھو لیاندی وال پکھ بہت مسالہ پا
چنگا خوب جلاب ہے موافق اسدے ایدھ
دار چینی کیمر لاجپان نہرہ دچہ رلا

ترکیب روغن زیتون

ترسے چنگے کٹ کے پیار پانی پا
تیل نکال دالے کے اس سے وچر دلا

باب بیان فالج

سر تا پیراں اس دالے اک پاسہ مار
غٹھوں میں اچھیدا سیا پہنی کریں جیان
کھجے اندر آکھ دے نموتے دی کھجے
خطا پانچ لے سمجھ لے وکھو وکھجیان
اک ہفتہ اس نے عمل کر لہ اندر وچ
ناہ غسل پلا توں مت اس ڈی ایچ
راس سٹوہ ان زن اسٹوہ جو این پا
ماکیوں وچر لایکے دیچ توں اس سٹوہ
کنجہ وانیل منگا لیکے مالش سنوں کر
جے کچھہ ٹیڑوں لوڑیہ ہور دوا بنا
منفج کر ناں الہی شے پچھیں دیچ جواب
لسفاج کاش چرے سورجیان پچھ لا
سہنا نغوں توں کٹ کے پیار پانی پا
اللہ فضل کر لیا ہو سی دور آزار

روغن زیتون سکھہ توں سنو آن سٹا
چار توں مالکنی جو این توں دو
مانڈی اندر پانیکے اسوں لے چو سٹا
کڑا ہی دیوچہ پانیکے اسوں لے چو سٹا
فالج اسوں آکھ دے دیچ رنگ سلیم
ایچن جیت ایچہ سو سیا چنگیا چنگیا
اکی پاسے جند ہور دوا چاہے سیکا
سجے پاسے ہور دوا چاہے خالص ہو
سجے خیر ہو جاسیا اس چہ شک نہ کر
دول اسد چار دوا نہ کہ ہور دوا
پانی مول نہ دیچ توں سر وچ ہو کچ
ایچہ ہی دیچ دوا توں جے ہونق ہو
گوگل پچھ مول توں آگون زن لیا
سہلا دے سٹوہ اک تل لے کور وچ منگا
پہنی مالش پیتوں ہر گز مول نہ ڈر
روغن بید ایچہ دوا چہر لالے یار
پچھہ ہر سی مرض پچھ ہو سی خیر سٹا
اسوٹن زد می نے سوٹ لے توں ماشہ
اور مارے اوتارے ماکیوں نال رٹا
کسو تر چہ پان دیچ توں اسدی کہ غن

رخشہ دا ایچہ جان توں چنگا ہے
سر مل چنگاے توں اندھاں برار
اد پار ہے اوتارے ملکے صاف
باقی جو رہ جاسیے توں تیل نکال
اوتار پاسہ ہی پکڑ کے مارے اس
رٹو اچھو آدمی جھٹ پوسے الساس
سٹا کھسا پکڑے ایچہ بھی سنی ہا
جیکر کچے ہو سی اونٹے خطرہ ہو
نبض قرار دے اسد کہ توں بہت
فاد کہ توں اسوں لے پچھیں پچھیں
پانی دی پیر پیر کر گز مول نہ
بہند بیان ایچہ قول ہے سجھ اگوں
سہنا نغوں توں کٹ کے پیار کر لے
چو اندر کٹ کے ماکیوں وچ کھدا
اک ہفتہ مالش دے سٹوہ چنگی طرح کر
پہنا نغوں توں دوا دیچ کھندے لے
سٹا دوا توں لے توں ماشہ نہ دی
کر لے دی سٹوہ چر ایچہ ماشہ
ایچہ دیچ جلاب توں دوا دیچ یواری
مصالحہ پاسے اسوں وچ جواب

ترکیب نساخاتن لعل می گوید

دار العسل سیا توں سنو سنو سنو
چر کتیاں لکھ اوار دایہ مشہور
ایت حصے اس تھیں پانی ہور دور

لشجے نئے اورگ دا چنگا جان دوا
ماکیوں لیکے سیر توں تیری سٹوہ
گلاب پانچ وچر لایکے دیچ توں فرو

لقوہ اس تھیں جاسیا سٹوہ چو دوا
کر لے ای اند پانیکے اسوں لے
۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴

ترکیب ماء الاصول

جڑ ہا کینہ دی لیتوں گئیں دی جڑ ہا پار
ہیا نہ پانی پائے کے اسوں لہو شفا

ماء الاصول ایچہ آکھ دستون پتھون بار
جڑ ہا سولف دی لے توں جڑ کھنکھن
دودو تو لے ایچہ لے وارو سب شفا
اوارہ ہے تے الینوں جلدی آکھ

بلغم جاسی دور ہن شفا ہن درکار
سولف رومی تے سولف لے ایچہ بھی
جڑ ہا اندر کٹ کے ہانڈی اندر بار
ماکھیوں سوچہ پائیکے دیکھ توں سکرنا

اصنغ اسد ایچہ ہن پچھوں ہور جلاب | فالج دے وچہ | سیا اندر ایس کتاب

ترکیب دھن بیدہ

ہانڈی اندر پائے اس نوں لے جو شفا
ہیا نہ دے وچہ پاتوں اوہ چمک سکرنا

روغن بیدہ انجیرا ایچہ لے آن بندا
اول انہاں ہن کچلے کڑوں لال
چمکی طرح ابال کے اچھا لیں منگا
دجی وارے دس نوں مرٹے پچھو شفا

سیرک دے تے رڈ لے پچھ دامنکا
کوٹھے اندر پائے پائی تیار لال
لٹاری دیو چہ اسدی لے کچلے
جہنگ دور ہوا سیا تیل ہے گاکا

اک تولہ لے تیل ایچہ نہایت تولہ دو | سپان جاسی اسپن ہنٹا کھاوے کو

در بیان تشنج گوید

جیکر سارے بدن نوں چمکی لگے آن
لگا بولے جے ہو سیا بلغم رکھ سہاں
جے بلغم اس حقیق ہے کہ توں آں دوا
پانی سول نہ دیکھ توں لکھیا دیکھ حقیق
منہجے کہ ناں ایس دے پختہ رحمت ہو
اور ماو دیکھ جلاب توں اس آن سنگ
بار دھن زنبق آن کے اس دے مانی شکر
کتاب اللہ توں دیکھ کہ دھن کہ نہ تیل
خود آب پکائیے اس نوں دیکھ غذا

تشنج بیدہ انجیرا ایچہ جوت جان
جھو لے دی پچھو سم دے گے ہولن آ
نمدو اس نوں آکھ تے آکر جان بول
نرم ہوے جے نبض چہرے رگد جانی
اللہ فضل کہ سیا کہ سی خبر خا
ماء الاصول ہے البدا بھی جان دوا
پچھوں دیکھ جلاب تے مرض نہ ہری
کہہ داتیل توں الینوں ہن دوا
ایچہ بھی خوب دوا ہے دلہ کنڑ تہ
جودار وادہ رنگ اوہ تشنج جان
شورہ دیکھ کہ تیراں وچہ مصالک

چمکی ہو سی بدن نوں لے دے دیکھان
چمکی لگے اس لاجہ ہو سی سردا
خلطان جاکے دیکھ توں نبض تار واصل
کہہ میں مول علاج توں کہ سیا میکان
بال نفس پلا توں اسوں یار فیک
تیل ہنڈا پائیکے اس نوں آن پلا
وارو دیکھ جس جاکے اندر باب اوہ
دو بخار ہو جا سیا ہو سن خلط
عیشہ اندر جاکے دیکھیں رنق تیل
وارو دواں اک ہے آکو قیچہ چھان
کہہ تیر سہو بھی ہے اس شے درکار

باب بیان قسم مرض نمد و میگوید

نمد و بھی کہ مرض ہے سرد ہون عضا
لیدی سارے بدن نوں لہا گہو

مرکے مول نہ آوندے پھر کے اپنی جا
بہنے ہی ہو جا دس اس حرکت عضا

سرد تری اس ہو دسی بلغم کہ سرد
نرم نہ ہو سی بدن اوہ رحمت پچا

بمشکل ہے اس مرض اگر ناہمت علاج
 سلطان چاہے یا در کھ سنتیں دید جان
 چارہ ہارے اوس دراز رو بکھر نہ کر۔
 ابھودار و اسیں کر تون بے درنگ
 چربی لینتوں بطور دی یا لے چربی شیر
 تیل تھاندا بلا کے جسے لا حکیم
 کبوتر دیکھ غدا توں یا چھو لیا ندی وال
 اوہا پارہ منہ والیندا ہے اوہ مار۔
 وار د کو توں اسیں دا چہڑا ہے او سرنگ
 جا بقیں تیں لیا کے منہ د بوجہ رکھا۔
 چنگا اسون ابھ ہے چانن روچہ چھوڑ
 وار د جو او سرنگے سوئی وار د اسیں
 پانی سرد نہ دیکھ توں ابھو اسیں پلا۔
 یا زوٹھ اسیں توں دیکھ توں آپ بنا
 تیل تھاندا توں کے تو لے چار سنگا
 تیل جان کلکے آن کے دانہ اک اک پا
 تیل چنگا لے صاف کر میں دور کہ چھوڑ
 جلی شیشہ اوسدا گے لیا کے رکھ

سخت علامت اوسدی سبب نوج
 جیڑی غالب ہو سیسا اسدا کر س علاج
 فاقہ دیکھ توں اوسوں پھل دیش
 چربی لے توں چھو دی بالینتوں
 کر کے گرم توں اسنوں جسے لینتوں
 حب ابرج اوسنوں پھل توں جلاب
 ہو کر گوشت شورہ روئی کنگے نال
 چنگے پھل توں ہو سیسا زو بیان سہریان
 اول اسون چار روز نہ کوئی دیکھ ودا
 دھننے راتیں اوس توں اہو عمل کر
 چانن مول نہ بھر سیسا بود س محل
 کو قسم بچھان توں دوہاں کو دس
 روغن کھنڈہ آن کے ہتی مالش کر
 نفع بہت کر لیا کہ سیسی رب شفا
 تیل کہ بھی وجہ پاکے کشا دیر رکھ
 نال اچھے دے بکڑے داد لے ڈوبا
 ابھ تیل توں دس توں ہو را بوجہ پلا
 نظر رکھے وجہ اوس دے شیشہ پیر
 شورہ خوب پکا کے اوسنوں دیکھ

دیکھ فارورہ اوس داٹے نصف
 چنگی طرح بچھان کے سدی طبع
 مار العسل پلا توں اس توں آن
 تیل لاکے نکلاں دالنتوں ان سہا
 کبوتر غفل لونگ لے کھ توں آن
 رحمت دور ہو جاسیا مطلب جوگ
در بیان لقوہ
 نبض فارورہ دیکھ توں ہو بچھانی
 چنگا ابھو دس توں گرم توں دور غدا
 رکھ اندھیرے اوس توں ہر محل
 سرد ہوا نہیں رکھ توں نہ کیں
 مار العسل پلا توں دیکھ توں گرم
 موہیں چٹھے اوس دے ملتوں محل
 دانے حب طوک دے تو لے سہا
 دانے اندر اسیں دے پائیں دکھو
 جد لال ہو سن اوہ آئیگے دانے باہر
 اک ہفتہ توں اوسنوں اہو عمل کر
 لکڑ کبوتر غدا دیکھ توں مصالحہ پا

باب در بیان علاج چشم گوید

ست پر دے اکھیں اندر تر رطوبت چھو
 قرنیہ اوسدے نال ہے دوجا بچہ سیان
 زنجیا پردہ بچہ توں غلبہ ہے اہ جان
 اوسدا اندر یاد رکھ عاقل شکر فہیم

دو پٹھے اندر انہاں اوسدے شنگ
 سفیدی جیڑی آکھ دے لکڑا دے
 اسدے بہتہ رنگ فی دلوح رکھ دہان
 حلدیہ بچھو اوسدے ہو رطوبت نال

اکھیں نور خدا مید جہاں نال جہاں
 افضل شیشہ نور نے انہاں کر س بیان
 ملتحمہ پردہ بچہ توں ہر اک بچھان
 جیڑی رنگ سیاہ ہے قرنیہ جانی
 عکسک پتہ پردہ بچہ توں چوٹھا جان حکم
 اس سبب بہتہ رنگ آکھ بھی لے سہا

شکیمہ پردہ پنچواں اسدے تچھے بچہ
اند رساری اکھدے گھیر اس تمام
نبض بول پچان کے پچھوں کہیں دوا
ہو رجو بنوں لوڑ ہے عقیق دی کڈا
جیکر گرمی زور ہے سورن بن ہتی ہو
مصری پانی اوسنوں شربت کر کے دہہ
رموت ہر پچھوئے تھوڑی پچھوئی اپا
ٹھڈا کر کے رکھ توں اوپر اکھیں سہاں
بلغم داجے زور ہے ادھ بھی کڈاں چار
پانی اندر رکھ کے شیر گرم توں لا
چھلے اس دی دودھ کہ بہہ میں ہتجار
اکو پھر گزار کے پٹی دہہ کھلا

مشتیمہ چھوڑاں ایسے بچھے شک کچھ
قصور سو سی بلخہ اندر دودھ وچہ لکھ
غلبہ ہوسی خون داس دافصد کر
جے اوہ نینوں منع ہے استون بچھ کر
گرمی اندر دھو دی ہوسی دکنلو
اک ہفتہ اسد عمل کر شربت ایہہ
پانی گوہنہا سکے اکھیں اوپر لا
اس نہیں دور ہو جاسیا گرمی لا در
لالی اندر اکھدے پنچوں گن یار
دو توں لے چا کو چنگا مکر لال
مصری دچر لاکے پانی اکھیں یا
کد پا لک اسنوں دیوین نرم غذا

ستوان تچھے اوسد صلیبہ اسد نام
سرخ پانی اکھیں سو سو سپانی اوسد
سرارد دی ناٹوئوں اولی اوسد چھڈ
پنیں مورین اوسنوں سنگیں یعنی لا
منقشہ اپنی آکھیں ارا اچھ توں اسد دہہ
گرمی دور ہو جاسیا اکھیں ہوش
اوسنوں دالونہ بیوئے اوسد چھڈ دھو
چنگا اچھ دوا ہے رکھ دل اندر مرد
نا جو کیک کے دچہ ہفتیم لا
کھوئے دی لڈ پاکے اس لال اکھیں
اکھیں اوپر اکھدے پٹی دہہ ہفتاد
مکھان دی دہہ دالونوں چاول وچہ لا

باب بیان سبل شمس کوید

سبل اچھ رحمت اکھنوں ہنہی سرخ چا
رحمت سخت ادھ ہوسیا ڈاڈا ہے آزاد
منقہ کہ توں اوسنوں حب جہر بنال
سبل دور ہو جاسیا گرمی رب شفا
پانی پودنہ پاکے کھل گھسا میں یار
پنیں کیمہ پچھوئی سنگ بصری لے آ
ہو ر نہ کوئی دوا کر ایہو دودھ پا
ہو لی دہہ غذا توں چاول کدو آ
پیدا کوئی ہوئی کے دہیری لدا آن
شیشہ لون لیا یکے سرمہ صاف کرا
سرمہ اندر دوس توں اکھیں اندر پا

لالی دھلا پانی آکھیں ہوش چا
جیکر غلبہ خون اسدی چھڈ بنار
دودھ دی توں ایس توں چنگا لال
ست گوند لکھ دے توں سفیدی سبلا
چنگا لگا پیہ کے بنیاں کہ توں یا
تھوڑا لکھ پائی کے سرمہ پیہ لے یا
نفع کہ کسی بہت اچھ الد کہ ہے شفا
در بیان ناخونہ چشم
لاکھ دچہ کوئے دے ہند ہی دوی
اکھیں اندر پیر توں انگ سلائی یا
ہاتھی دادند لے کے پانی دچھسا

دیسے اکھدے اکھدے چھا دیں نکھار
منقہ کہ دماغ دالونوں دوتروا
اکھیں اس دی پاتوں اچھ دوا اپنا
نواشہ لے رنگار توں سبل میں پیدی
دودھ ورت دناں توں اکھیں اندر پا
اچھ دوا داجن کر کے اکھیں پاسوار
کہا تا پینا سمجھ کے دیوین نرم غذا
ناسور اکھیں پیہ ہوئے اچھ پٹی رحمت
ناخن اچھ نشانیاں دل سے اندر رکھ
اندر این دالون لیکہ ہفت میں کرا
دو نویں دے آن کے اکھیں اندر پا

لے روشنائی ہوسنوں کہیں پائیں یار
لنچہ ایچہ ناخون دانامی ہسے مشہور

در بیان روشنائی

سبھو وارے کے کرتوں اوس تیار
کنکے روٹی دیکھ توں یاچھو باندی
لوم نگہاں مچاں تخم خشک نال لا
وزن برادرے توں ایچہ وارے تیار

ایچہ وارے چنگا جان توں لخن کرسی دور
گوشت لکڑ باکڑ ایچہ بھی دے توں نال
رنگار پور دار منی صبر سقو طری پار
مس سوختہ شامیج بھی دو ماشہ لے یار

مس روپی لیا نیکے ماشہ در لا | سر مرہ انگر چپ کے کہیں کچھ پار

در بیان موتیا بند

ترے دے سبب نہیں ہونا یار رفیق
پتی جھیری آکھ کے اس چہ غالب ہو
نوقسمایا ایچہ آکھ کے ہونا موتیا بند
شفیقہ کرتوں اوسنوں جیہڑے ضرور
شیاں نارنجی اوس نوں اکھیں اندر پیا
پکا ہوسی اوہ جے را اولاندی ہے کار
دستکار سی آکھ کے اینوں آکھ بنا
سخنہ مول شوچھ توں ہونی کر ترتیب

ترکیب حبیب

تو لیس گلکاب دے وچر لاپیں یار
سبھو وارے دکت کے گولیاں لے بنا

موتیا بند اچھ مرض ہے کہیں نہ سہو
سنت پر دے اند آکھ جو تھو اندر
پانی جاوے آکھ تھیں نال جانی تحقیق
اوتھے آگے ہوسیا موتی دنگ شکل
ہو کر سہو لا علاج نے اک چہ پانی چند
حب صبر دیاں گولیاں اسنوں ہر آن
دور دے ہونے کے اوسنوں کچھ بنا
کچے توں پکا حکیمانہ سلائی گل
ٹھٹھے راس نہ آوندے لیا وراس خندا
حریر احولا اوس دی کرتوں ایچھ بنا
حب حبیب دی گولیاں سن توں میری جان
ترے تولا صبر سقو طری کبیر تولا لیا
تولا زرد ہر پڑے چھل سدی کار
آکھ ماشہ توں تولا گولیاں اسنوں

چھوٹے پرے آکھ لے پیدا ہو کھلو
پانی مغزوں اوسے تھے کرے فتور
دھیری اوپر آکے پانی ہے کھلو
بند ہو جاسی نظر اس میری لیس مل
اک قسم داکھ کے کہیں علاج ضرور
حب حب بنا کیکے دیہ توں دید جان
اسد نال پکا توں موتیا بند ازار
بعد دسلان پکا ہوسی اچھو نیکو حال
کھانا پینا اسنوں دیکھ توں ان حبیب
کچھ چھری دیکھ توں اوسنوں کرے نیم پلا
سرور دے موتیا بند نوں نفع دے چند جان
کیترا مصطکی لے کے تولا تولا پار
تولا لے سقمونیا اس دے نال رلا
گرم پانی دے نال دیکھ منٹ اسد اچھ

ترکیب شیار سا خشن شیاں رنج گوید

موتیا بند داجا نتوں شیاں رنج
پانی پانارنج داکرتوں کھل تیار
گوشت خورہ دو ماشہ ہر پڑے ماشہ

دل دپانی آکھ بند کر بند پیا
کیترا پھل گلکاب دیکھو سوختیم
سفید قلعی داترے لے شمشیں یار
وقت لوڑے ایسوں کہیں اندر

اکھ درملے توں نیا وزن پچھانی پیا
کھی نشا سنے دودو ماشہ لے حکیم
سبھو وارے دیکھ کے بتیاں لے بنا

در بیان گل چشم

دو قسم الی علاج نے انہاں نہیں روا
پہولا در پہو جا سیادار و کریں بیمار
ایک در دو نویں وقت توں کہیں چہ پا
سپہر بر اندہ پیہ کے مصری و چہ رلا
بیچنے توں لکڑی بھلے اسد سار
دو نویں صفحہ لکڑی کے کہیں و چہ پا
کھانا پینا اوس نوں دیکھ لطیف غذا

پہولا کہیں نہ ہو سی بھی جانے یا
ہستی قسم ایک پہولا جانی اکھیں نہ ہو
انہاں بالکل بچہ توں لکڑی کے حکما
شورہ سندھ نے پھکڑی سچے رلا
پہولا در پہو جا دسی چنگا جان دوا
دار و انجن ابیمہ کہیں باتو یار
سواہ کریں توں لین چنگی ایچھا
گل لکڑی بھلے پانی کدہن یار
کدو چاول مال پھیر دنی نال کھو

القصال بند ہونے انتہیں ڈالنے آذر
سفیدی ہو سی اور سیاہی دفعہ رہو کہلو
ہو در قسماں جو اکھ لے دار و کرتوں یار
وزن برابر توں کے سر و انگ گھسا
لنگوٹھی پھکڑی لے سندھ رلا
پہولا در پہو جا دسی نفع ہو سی بسیار
سرکہ لے اوس نوں کہیں و چہ رلا
وچہ عورت داد و دہ گھنٹے کہیں یا سنجھا

باب در بیان شبکوری می گوید

اند نہر اتا ہو د کے نوں راتیں نظر نہ
راتیں نظر نہ آو ہستی ہو سی سندھ لا چار
خدا طس چارے سمجھ کے اس داکرین دوا
گہاں نکیاں پیہ کے لاییں اور یار
کوڑی والی داد و دہ لے مر جان کس
دو مرچاں کا لیان یا یکے نکا کر توں یا
سوف نہوڑی توں یکے پانی کدہن یا
مقوم رلا کے کہیں یا اوس نوں کو سکھ

در بیان مڑ کوری می گوید

انہاں نوں ہو سیا کچھ نظری آ
گوشت کا میں دس نوں اتیں دے کھلا
ٹھنڈا پانی سرکے کوڑے نال دوا
ٹھنڈا پانی دیکھ کے غوطے مار شتاب

ٹپے دن اندہیر ہو سی مومل نہوڑی
انہاں ہو سی رات نوں کھلا ہو
اللہ فضل کر لیا ہو سی ان شفا
افش اور رکھ توں نہاں سیکھا
دو تریواری او منوں لکھیں اندہیر یا
نال سلائی نالکے کہیں اندہیر یا
ما کہیں وچہ لایکے کہیں یا یار
کھانا دیو میں دس نوں برابر ہو سی راج
روز کوری جس نوں کھلا کچھ جی
صفحہ مغز نوں ہو سیا نظر ہو سی بند
روز کوری ایچہ مرض ہے کہند حکما
چالی روز پکا کے چوگا دس نوں
اس دی دیا مہین کر چوٹی اور پا
غوطے اندہر جا یکے کہیں کدہن یار

ایچہ جی حمت بچہ توں کر دی ست خوا
دن چڑھے نظری آدسی اکھیں لے لور
لے کچھ پکڑی سرے کرتوں چار
جد یا نی چھن لکے ایچہ پانی یا
صا بنے اٹھ رتیاں کھانا یا میں یار
لکھیا وچہ کتاب دے کرتوں ایچہ دوا
کناں چوں میل مردی ایستوں کے سنک
اندہر نادہ ہو جا سیا اندر اس مزاج
گرہما سدا مغز وچہ رے ہمیش کہلو
دن نوں نظر نہوڑی آدسی اندہیر سی در چند
اسد دارو اکھ توں چنگا ہو س دوا
دونی نظر اس ہو سیا کہ غذا توں ایہ
یا ہو و در یا کو یا ہو وے نالاب
خیر ہو جاے لوسنوں ہو س در بخار

ایچ بھی اسدی حق و چہ چنگا جان ودا
اکہیں اندر پاتوں بہنی وار بھرا

در بیان پڑوال چشم

تیج ست داری پھکدسی گنیاں اوپر لا
پانی چہرہ لیکے گنیش لا اسجا رہ
اک مہنت توں عمل کر دوسو سن پڑوال
سمندر جھگ اندر نیابی سرور وک کسا

مرہ لے ہر پڑوال پھ توں اس کھوا
مرطب و پھ غذا توں اچھی اسنوں دیکھ
اکہیں اندر کسے دے جس جے پڑوال
داغ کریں پڑوال توں چنگی طرح بنا
پانی اندر گڑ کے ابھو عمل کرا
چچر بچے کن نہیں کنے دالتوں بہا
چنگا دار واپہہ ہے اسنوں لے سمہا
نال سلائی اسنوں گنیاں دپر لا

مامیاں تے سرمہ لیکے بہت مہیں کر
گوشت حلو اسنوں مرطب لے دیکھ
رحمت ابھ لاون ہے ستوں دپر سمہا
سوئی لے اک گرم کر مڈھ دالان داغ کرا
چنگی لے ہڑ تال توں اسنوں پیریا
لوہو جام چہ کدا یا لوہو چچر یا
ماشہ بورہ ارصنی شبشہ لون لیا
پڑ دال ددر ہو جاسیا کہ سی رب شفا

کھانا چنگا اسنوں مرطب کر کے دیکھ حلو اکسین غذا توں دس پاتینوں ابھہ

در بیان ضعف البصر

بڑیا ہو دے آدمی قوت مغزوں ددر
سرمہ ماشہ پاتوں موتی ددر لہ لا
سوندی داری رات توں ابھ سلائی
رائیں پائیں اسنوں ابھ سلائی رات
باسلیقون اسنوں اکہیں اندر پا
مرطب کھانا اسنوں سریاں کریں غذا
شیاف ہمیشہ عنبرین اکہیں اندر پا

صفت ابھہ جانتوں ہند اکہیں چچ
دوروں نظر نہ آدمی نیر کے نظری آہ
کھاٹا اکہیں ہو سبیا ابھ گل جان ضرور
چار ماشہ بورہ ارصنی کٹوری تی ہے
دھند دور ہو جادسی دوروں نظری آہ
مصری نہ دسر کے کہ عین دمی وناں
محل جو ہر اسنوں سریاں کریں غذا
گوشت شتر یا باکہ دیکھ توں اس ضرور
لطیف لیس اسنوں دیکھ توں سب

موتی نظر ہو جادسی نظر آدے کو
دھند لوکاٹی اکھدے اس دا ابو راہ
رحمان تے لوگ توں ماشہ ماشہ لیا
سہو دارو پا کے کھل چنگا کرے
پانی کڈھ پیاز دا اکہیں اندر گھت
چنگی طرح گہسا لیکے اکہیں سمہاں
سہوون چھترے کھسے ابھو بہت کھوا
قوت ہو سی مغز توں رحمت ہو ددر
جیکر غلبہ خون دافصد کرا ستناب

ہو رسبج بلغمی تریت کہ اجلاب

ترکیب کحل الجواہر

موتی بوڑیں چنگے خالص کریم لے بار

کحل الجواہر جانتوں ابھ دارو لے بنا
سویں نہی میں دپیدی اک اک سمہا
سازج ہند جے توں ماشہ ددر یا جا
دو دین وقت سہا توں اکہیں اندر پا

چنگی نظر ہو جادسی دھند دور ہو جا
سرمہ صفہائی لے توں در مان چنگا
سہو دارو پیہ کے انجن لے بنا

باب بیان خیالات

خیالات اک مرض ہے اکہیں اندر پا
اکہیں لگے ابھو ستناں اسنوں نظریں

لکھی مجھ اسنوں نظری آہے سو
بخار معدے نہیں اکھ کے سڑی طرح جا

ضعف معده و وجہ ہوسیا یا خفہ و خفہ
کہ کے پاک مزاج توں کر کچھ ہو اسباب
تور تور اس یون و جبہ تو وقت نہا
اس نہیں چنگا ہو ر ناگو علی اس علاج

باب بیان نارسوز چشم

مٹھ چرنے سے سفید توں پیارہ پانی پا
چرنے والے پانی تائیں تین اوپر نہ دیا
پھر مرہم لے کے اس پھر ڈھکنے لے
مرہم ایچہ مشہور ہے کہ توں پھر ہنکار
گوشت خوردہ ایلوا سر مچھل انا
گوشت نال کہسا ایک مرہم لایا یار

اکہیں مرض ایچہ ہوسیا ایس سبب دور
لاچی دانہ پودہ مصححی لے منگا
قوت معده ہوسیا یا خفہ ہو سنا
کھانا دلو یس اس توں سببی نہ غدا
نکالے کوں ایچہ لکھ سے پیدا ہو
برو بے اسدی ت پاگوگی ہی
ہتھے نال ہاتوں مر کے جا ہیرا
جم جاسی اے تیل جاس اوپر دھنا
ٹاکی تو پر لایکے پھوٹے رکھ لگا
پتر سوڈیاں پیسے کو تیر چہ لگا
کندر خون سیاہ و شاربین ہنجا
استہید زخم ہو جاوی ہوا زخم ہو

تفتیقہ کر توں اسدن اول ایچہ جلا
برابر وزن لیا نیکی وجہ لکھند ر لار
ایچہ لکھند و جبہ کشنیز وں قاکیم ہو مزاج
حلوا دیس اسدن کھچری نرم پلا
سبکند رسدا نام ہے ایچہ کبھی مشہور
علامت ایچہ زبون ہے مشکل اسدا
ترے ترے کوڑا تیل لے تہا لید یو چہ پا
ہتھے نال کھٹا کی لے بھا ڈے پاتوں
اس تھیں چنگا ہوسیا پھوڑا اسدا یار
دار وادہ پراسیدے کو ترے دار لکھا
گو بیاں کر کے نال پانی دی ونا میل لگا
اکھ خضل کر لیا پھوڑا ہوسی دور

باب بیان دگوش و کم طہین نارسوزی گوید

چار قسم ایچہ مرض ہے کناں ہی توں جان
پیکا مٹھنے پانی آدے سر دلو چہ ہی پیر
پیاز سفید یا توں پانی اس کڈیا
زحممت دور ہو جاوی اس کے پے گار
مانترے توں ایلوا رنگا لے کہسا
عورت داد و دودہ نے کے کناں اندر چو
رد عن ہنشدے کے رتی پار کا فو ر
دور دور ہو جاویا اندر کے شفاء
لو ہو داجے زور ہے اس طرح قصہ کہ
دو ترے وار ہی ایچہ کناں لرز پار

بلغم باوی ہو گوگی چاکھو کھچیاں
اس لکھت و لکھتے کہیں علاج حکیم
رد عن گل لایکے کناں اندر پار
کہ ہے دی لکھ پانی اس خور
عورت داد و دودہ لکھ نال وچ چو
سر کرے گلاب توں دو وین آن رلا
دو وین خور لکھ کہیں پا ضرور
چیکر غلبہ خون و آثار دہ رنگا کھچیاں
اول رگ قیظان ہی سدتی ت چو
اس نہیں دور ہو جاوی کسی تندی میر

بلغم تہیں جس ہو سیا کناں اندر پیر
اس رنگ دی آیکے دیکھیں طبع سلیم
پانی ایچہ پیاز دا کلا پاتوں یار
کناں اندر پاتوں شیر گرم کہ ہو ر
کہ ہی استہیں جاسیا کہ سی نفع خدا
دو ترے واری ایسوں کناں اندر پار
کہ ہی استہیں جاسیا کہ سی نفع خدا
ابو قسم توں سمجھ کے داند کہیں سجاں ہو
دور عورت واکہیوں دو وین ر لار
دار و سیا تہ نوں کرا ویدی تہ بیہ لار

کہا نا دیو یس اسدن ہو گرم غذا
کہ دیا لکھل و جبہ روٹی نال کھوار

در بیان گرم گوش

نورے سے بخار نہیں کیرے ہو مکد یار
گرتوں اسٹوں سب کے کیرے ہو مکد یار
ایک دو تین تھوک لایکے گناں پیا
پانی تھے داپا کے کنیں پاتوں یار

گناں اندر جے کسے کیرے ہو دن آ
گند امتر اودہ ہو سیا چھڑے جد پو
زحمت دور ہو جا سیا ہے اسد درکار
ویداشہ توں ایو اچنگا لے منگا
دو تریواری پاتوں کیرے دور ہو جا
وہو رنگ تے ایو داشہ ماشہ لیا

مغر اندر اودہ پیدا ہووندے لکیر
کیرے اندر مغرے اوتھوں پیا
دار و اسدا ایچہ ہے دساں تدر
لنا کو پانی کڈ کے اس چہ پیا
ہنگ نما کو ہو رہی ہے مہین
دوویں کیریں مہین توں پانی پیا

گناں اندر ایسوں دو تریواری پا | کیرے دور ہو جا دن اللہ کے شفا دار

در طہین گوش

اسد ایچہ علاج توں کیرے یاد بھرا
کیرے اندر بایکے دو تریواری تھوک
روغن بادام و گناں وچہ چوار
چھوٹوں پانی گرم ویک چنگا ایچہ دوا
ایک دو تریواری لایکے سر توں لاش
حیالے ویک توں تنقیہ ہو سکی

گناں اندر جے کسے رگوں کیرے کیتا آ
جہڑے پر دوا دے خشکی کیتے بند
دار و اسدا آکھ توں وکھو دھ جڈا
سر کرے دور ہو جا سیا باقی رہی تیل
اک ہفتہ گناں وچ توں ہو پو پو
تیرے ہفتہ توں اسٹوں ایچہ عمل کیر
الاش کر توں اس توں بکیرے پیا
پستہ حلوہ ویک توں اسٹوں خوب غذا

خشکی ہو سی مغر توں اودہ ہو گ
حرکت گناں اندر ہو سی دوسرے کیر
چار تولہ گل روغن سر کرے چار
گناں اندر پاتوں کیرے ایچہ
چار تولہ سے نشت لکیرے توں فہرے
خشکی جاسی مغر نہیں قوت
جیکے لوڑ جلا بوی اس جلا
گوشت سر راں بکیرے چھڑے

در بیان صم گوش

با پوز وائش توں سرتے آں ملا
اسد اور وائش کے کیرے توں تھوک
تیرے توں سٹھا تیل لے کیرے توں
باقی تیل جو سیا اسٹوں لے تار
سر کرے روغن گل لے وزن برابر یا
گناں اندر پاتوں ایچہ اسد ایچہ

نورے والے پاتوں شربت پختہ
روغن بادام و گناں ایچہ چوار
ہر مل سنڈہ ایشم لے دور و ماشہ پا
سبہو ارو پا کے ساڈیں تیل بنجار
دو تریواری لے اسٹوں گناں اندر پیا
دوویں تھوک لایکے کیرے اندر
مرطب کھانا دیکھ توں اسٹوں نرم غذا

کے جی باغیم باو نہیں پو لہ ہو سی
ویداشہ توں پچکا توں پچکا کیر
جیکے باغیم باو نہیں پچکا کیر
سر پوز تولہ لکیرے کا پچھل
الاش ویک نرم توں سبہو واد
اللہ فضل کرے کیرا کھل آواز اس
جد سر کرے دور ہو جا سیا باقی پیا
ہر لہ حلوہ دیکھ توں گوشت پختہ
پوستے کے کیرے وچہ پانی نال
کن بجار جد ہو سیا دور ہون

در بیان شادون آب گوش

سوف دی ببتوں لکھی دجائے منجرال
دجائے منجرال دجائے منجرال

نیری لکھی اندی دجائے منجرال
دجائے منجرال دجائے منجرال

دار واری تریباندی سرسول گلا
ابو دار واری تریباندی سرسول گلا

در بیان رحیم گوش مے گوید

گر کس کے آئے اس لاس پاک
اکوئی زخم تغیر نال دتھے ہو کھلا
پٹالے اندوت توں خوب رنگا رنگ
ار داتے لاس کے کئے وحسب رکھا
دودھ عورت داتے توں کھپوئی

دور ہو دو چہن رسی خنناک
استبد چاری پاک ہو کھلا
اوس چنگا پیر کے ماکھو پیر لال
اک ہفتہ توں عیسیٰ کہ ہوئی رازار
دو تریواری ایسوں کئے وجہ توں
گوشت حلو اوسوں چھوئی

بھوڑا بھنسی اوس توں کئے اندر ہو
ابھو قول حکیم وادل مے اندر من
ٹاکی لے مہین توں ہی اوس وٹا
زخم دور ہو جاوسی چگا ہو سی یار
کہا نا پینا اوسوں دیکھ توں پینا

در بیان سحاف یعنی خون بینی می گوید

سحاف اکھن ایسوں توں جاکے سیر
لکوں لوہو اوسی چو اچو یار
اوہ شکستہ ہو سیا ہو تہہ جان
جے کھتے پاسے ہو سیا خطرہ ہو اس جان
فصد کہ بقال اس دالو ہو چھدر
رومی سنگین اوسوں پنی مویر لار
چیکر مردیچار ہے خصب تبین بہنا
منٹھے ادپر لیب کر دوترے دار بھرا
صندل ایسوں لے پاتوں ہو گلا
کولا کاغذ لے کے یاد بھسار بھار
سنگر احسٹ کہر یا اید توں کس لوار
دہنیاں تے خشتا توں بری بران
گل مختوم گل ارمنی سر کر دچکھا

بھارا سر بھی رہیسا نالے رتی پیر
شاہرگ دی اک شاخ ہے پیری سدا
زخم ہو سی کچھ اوسوں پینا وکران
جے غلبہ لا ہو ہو سی پاکھی اندی
غلبہ لا ہو ہو دیکھ کے اس دالو ہو کدہ
دوویں باہاں ہنہ توں دویں ہنہ
نال اندازے ہنہ توں ہنہ دور
دہنیاں صندل لیتوں چہ کلاب
منٹھے ادپر لیب کر اوسوں حالت
ایہو دونوں کس لوار توں لاس لوار
پھل کھٹے کھٹے ایہو بھی لاس لوار
پانی اندر کھٹے کھٹے پانیوں
منٹھے ادپر لیب کر دوترے دار

غلبہ تہا ہو سیا جان لے اس دوار
مختر اندر توں یاد رکھا سدھی جگہ تھا
سجی کھتی اوس نوں ایہو بھی لے پچھان
اول فصد کر توں بچھوں دارد ہو سر
جے منع تینوں فصد ہے اوسوں بچھ
منٹھے ادپر لیب کر دوترے دار
چٹی مٹی لے کے پانی دچہ کھسا
پانی دچہ کھٹا لے کے منٹھے لیب کر
ادھانندی جٹ سار کے لاس لوار
ہیرا گوراسا کے سار شور کر
جے کہہ جی توں لاس لوار
شریت ایہو اوسوں دیکھ توں پینا
بر شغٹا لیک اوسوں دیکھ توں میریسا

ایک موافق اس سے بہت ہے درکار
ایسا روز بچان توں ہاڑے تے بھران
اس نہخت دی حد ایچھ ہو سی تہہ مراد
پیار دل دیکھ غذا توں اس توں خشک پلا
ایک نسخہ بوعلی تھیں نام اس دا بہر شفا
زیرے مرچاں کالیاں کبر لو سفید بھار
کبیر پنج مشقال لے دکھو دکھ کوٹا
اس تھیں کچھ جو ان تھیں کرے اسوں دکھ

باب بیان نزلہ زکام

کے چوں فضل آدمی کہندے اس کام
چھوٹوں سنوں دیکھ کے کرتوں ہو علاج
پیرائے روندیاں بتیاں دیکھ توں اس چہ
کا ہر اک توں اس داسکے نال پلا
بنفشہ شربت دیہ توں گزنی ہو سی دور
بہت موافق ابہر ہے کہ دیکھ قیاس
بنفشہ شربت خشکاش دانید فردا جان
دیاقوزہ اطریفل کشنیز بھی دستان یا

نہاڑے وچ بھران سے اوہو ہند کہ
چوتھے ستویں تہہ ہر بار ہو بہر بچان
حفظہ حلاب کہ توں مو لے اندر بھران
اردی مٹی دان بھہ پالک کبریں غدا
نزلے تے زحاف توں چنگا جان دوا
دیہہ مشقال ہضم لے چنگی لوڑ لیا
سہناں نڈاں ک جا کوہونا شہد را
وزن دہا شہ دیکھ توں لگی ایچھ کوا
مند ہی نہخت جان توں نزلہ زکام
بہتی مرعہ ایچھ پیدا کرے شہ ندر جان
فضل سنگہ وچ جاد سی نزلہ ندر عام
شربت زوقا میکے ادہا میل گلاب
زکام دور ہو جاسیا پانی پیچھ پیچھ
لچی شکہ شربت دیکھ توں کرے کار
زکام گرمی دا جاسیا دیکھ توں ایچھ نڈا
اطریفل خونہ کبرید ایچھ اس نڈا کار
پیچھے جاکے دیکھ توں سرور بچان
گوشت کٹ باکوہ ستر اس کہوا

خطرہ ہو سی جان توں سنوں ہو سی
چودہویں بچان توں اوچہ کہیں
تہہ کوہا نہ ہرگز مو لے ممت ہو کوا
ترکیب بر شفا
بذر پنج سفید لے دیہہ بہ مشقال
عقر قر حائے فریون اک اک مشقال
ترے پیچھے اس نڈا اندر جوندہ کا
اس دی مثل نہ ہو کوہا ثانی ہے
وچہ کتاباں اکھیا نزلہ ہو سی عام
جس پائے اوہ جاد سی کرے اوہ نقصا
ادل دیکھ حلاب توں کہ لے صا مراد
سرور دی اندر ایس توں دیکھ توں آن شفا
توڑ پو ستے توں توڑ توڑ سندہ
کہانی گرمی جاسیا پلا توں ایچھ غدا
شربت نیلو فر دیکھ ہو شربت خشکاش
دیاقوزہ دیکھ اسوں بہت ہے دوا
اطریفل کشنیز دیکھ اندر مرض دور
حلوا دیکھ توں سیو یاں جنگی ابہر

کدو پالک اس نڈا یا چھو لیا نڈی مل | یا بخود آب پکائے ایچھ توں دیو یں نال

ترکیب نیا ساختن اطریفل کہ ہے گوید

یا ضم کرے سی بہت ایچھ معدہ قوت ہو
چارے آٹکے توں پیڑے و توں چار
اسن پوزیدان لے دو دو توڑ لے یا
حب الفضل دا مغزے ایچھ دو توں توڑ لے

سر توں قوت ہو سی کہیں لگے کو
دو توڑے مرچاں توں توں کھیاں پا
توڑیاں دو توں توں سرور شفا
کچھ نقشہ توں خشکاش سفید بچان

اطریفل ایچھ کیر توں چنگا لے بنا
نزلہ دور ہو جاسیا قوت ہو
چار توڑے رنگ ہر پیر چل ہر پیر
سندہ جلو تری چتر او دو توڑ لے لیا
ایچھ دو توڑ لے ریاں دو لے اندر جو
دو دو توڑ لے ایچھ لے انہاں نال را

دو حصے پانی یا کھیر یا پانی یا کھیر
پھر نافع کر لیا ہو کسی نرسٹ شفا

ترکیب پاقوزہ

پیالہ پانی یا ایک اور سو سو
سنگہنا ہو سی ایک اور سو سو
تو لہ چار لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ
پیدا نہ لہ پاتوں وزن برابر بار

سہو دارو ملے کے کونوں حل
پھر نافع کر لیا ہو کسی نرسٹ شفا
دیا کوزہ اس کے چار چار چار
چار تو لہ خشک شش لہ لہ لہ لہ لہ
اگر بار ہے اوتار توں کر صاف کھینچ
پچھون اسوجہ پاتوں چھوڑ دیا
صحن حری تخم شمشلی حبابہ چار
ایسبھول نہ کھوٹ توں جو دار نہ

سہینے دو گندہ کے روگی ایچہ کھو
سہو رطیقان جان توں سدھی مثل نکو
نر لہ دور ہو جا سی کھنک ز کام گواہ
دو نوں خشک کٹا لیکے پانی پائیں بار
چو ی قلعے مہری پاتوں کر برقع امینیا
وزن برابر لیکے اسدے وچہ رلا
چار سو سو سو سو سو سو سو سو سو
چنگے سو سو سو سو سو سو سو سو سو

حلوہ کر توں لیں لا شربت دینال اور بی اندر پائیں لہ دو سہماں

باب فرخہ بینی و چشم

بابوں رگ فیفاخ الوہاس و اچھو
نرسے وزن برابر لیکے سہے خوب بھوا
روغن گل لیا لیکے وچہ کا فور رلا

سبب ہو دسے نیم دانگوں آسویو
معدہ گندہ ہو سیا مضرہ گندہ ہو
چلا لیا راج وچہ توں اندرون کر دھو
کپڑ چھانیں سن لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ
دو نرسے وار ہو سی اسونوں ایچہ لکڑ
اللہ فضل کرے بیا ہو سنی ورا زار

نرسے کوئی دسے مول بہندرا ہو
یا کچھ سبب او سنوں اندرون سے بد
پود نہ لونگ ہر ابر سی چھوڑ گڈی ٹال
بد ہو دور ہو جا و سی باہر جان بخار
اس خضیر در ہو جا و سی سا اس بخار

در بیان شستن کہ کہ بینی

اس زحمت و ادارہ کر توں اللہ کر شفا
نال نالی سے الینوں دیکھ لہ لہ لہ لہ
سور گھگھ و لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ

جیکر نال فضائے نکو چہ کیر پون
مغز وں ترن آیکے آدن نالانو
کیرے دور ہو جا و سن کہ توں آو
سہو رٹا گو و لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ
ایلو ماشہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ

مغز گندہ ہو جا سی پیدا ہو کھلون
اوٹھون باہر او سنیا ورتھیں ایچہ گل
بہنگ ناکو لیکے نکا بہمت پاء
نال نالی دھو ایچہ توں لہ لہ لہ لہ
ترا کو پانی یا لیکے دیکھ اسونوں سنوار
بہت کسینوں چھان آدن خچہ لہ لہ لہ
خچہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ
ایچہ بھی زحمت بچہ توں مغز اس خالی
نرسے خشک برابر سی منفعہ لیب کر

در سبب کثرت عطسه و خالی شدن مغز و اسیر

نرسے سے سبب نہیں طبع خراب ہو جا
نر لہ اندر لہ لہ لہ لہ لہ لہ لہ
روغن گل لہ اسونوں لہ لہ لہ لہ

سر بھارتے اکھیوں توں پانی آ
چا دل تے خشک شش لہ لہ لہ لہ
بنفشہ روغن دیکھ توں نالانو

ایچہ روغن دو نوں دور لہ اس نہیں ہر سلا

کو باکیور لایکے مالش ہو کر
 اطریق دیکھ کشفیوں دوتریوں کھوا
 ابھ بھی حمت آکھنے بوا سیر دی حد
 لانا تو دل کے چھ مائے رنگار
 دوتریوں اوسنوں چوچو پار

سور پانی پانی ہونے سے
 یا طبع موافق اوسنوں سے
 کہیں علاج توں لیا توں
 پانی وچ اوہ پائے کر کے
 کھانے توں بھر دے خوش

دوتریوں و سنا اوسنوں پاتوں دوتریوں
 سرت نک چو اندر لیا کھوشت جے
 سر اوسنوں کھول توں دس الہو
 ابھ بھی دیکھ سوار توں سان وچ
 پاتوں بوسنوں اس توں خشک

باب امراض لب ترقیدن لب

گرمی نہیں روگ ہے لگے سونہ
 ہو دوتریا نون ہو جاسیا گرمی
 سفیدہ لے رز برد اما شہ ہو وچار
 کہ چھی اندر پائیکے ترے خفوک ملا
 دوتریوں اسی اوسنوں ہو نہاں اوپر
 چہ بی بکے لوٹ کے دہیاں نال رلا
 تو لے لیسوں لے تو دہیہ دانہ لیا
 ہو نہاں اوپر لائون دوتریوں
 لے کے او ہونے توں ہو نہاں اوپر
 سرادوی ناٹ نہاں لے اسدی

پاٹ کھانے نہاں خشک جاوے
 پشہن ہو نہاں جے اوسنوں
 چار کوں سفیدہ لے ابھ بھی
 آتش اوپر اوسنوں خفوک گرم
 زخم دور ہو جاسیا چھک ہو سی
 ترے خفوک بچیاں حل کر
 وکھو وکھو دہاں اوپر
 دہاں فی خفودی لیکے آتش اوپر
 خیر ہو جاسی اوسنوں کھانے
 بلغم دا جے زور ہو جاسیا

غلبہ اوسنوں گرمی بہت بخار
 چھک طرح جاسیا گرمی اوسنوں
 ترے تو لے روغن کل توں ابھ بھی
 ابھ گرمی اوپر اوسنوں دوتریوں
 لٹا سنے جوان لے کے ہو سفیدہ پار
 گرم ہو سی خوب ابھ ہو نہاں
 خفوک پانی پاتوں نہاں ہو سی
 گرم ہو سی جے اوسنوں ہو سی
 جیکہ غلبہ خون اوسنوں چھوٹ
 حب ایا راج اوسنوں ہو سی

دودھ تے جاوے توں کد پائیکل کھانا پینا اوسنوں وایتھوں لے سہال

در بیان ورم کردن لب

جیکہ غلبہ خون دا اس دالہو چھوٹا
 نفع بہت کر سیا ہو سی دوتریوں
 پتر کدرا کھ دالے لیسوں
 اوپر پانی لے کے وچہ سفیدہ رلا

ہو نہاں جے ورم ہو سی
 خلط ہو جاسیا کد کد علاج
 قصد کریں قبیغال اوپر
 پانی کدرا کھ دالے وچہ رلا
 چھک طرح کدرا کھ دالے
 ہو نہاں اوپر لیسوں پانی

خلط چارے سمجھ کے ظاہر کر لے اوہ
 چھک اسدی سمجھ لے جاکے طبع مزاج
 شربت دیکھ عذاب داکہیوں اندر
 ہو نہاں اوپر اسد اکھ توں لیسوں
 جیکہ بلغم ہو سی اس داکہیوں دوا
 در دوتریوں ہو جاسیا اسد کد کد

ہو غدا توں سمجھ کھانا اس توں دیکھ چادق کد کد لیکے نت دوتریوں ابھ

در نچیشدن و سوزن گوشت

ہو نہ پکے جسے کسوا چھالے ہو سن یاہ
و کھو و کھی ایس دی دیکھ مزاج طبعاً
بد علاقت لڑکیاں جسے ظاہر ہو
و کھلا بنے عمل پر نفع نہ ہو سسی آ
چیک لائق فصد ہے اس و افصد کرا
جیک تینوں منع ہے اسنوں پچھ کر
دہنیاں پچھل گلا بد سے نا کھنڈر لاء
رب شفا اگر کیا ہو سسی دور آزار
ہر برائے سماق نول پائیں پچھل اناہ
نیکے دن ابھو عمل کر چیک خان دوا
کھنڈر سے اس لایک بہت مہین کرا
منہ دے اندر رکھ توں نکل جائے پچھا
حرہ کر کے سوں ہے کھاوی کچھ ہو
دو ترواری ایس داد ہوڑا منہ وچہ پاء

باب بیان درد دان

کو پید

دزن برہمے کے بہت مہین کر آ
بنفشہ لیکے سو توں دھس رکھ پویش
استہیں بلغم جاسیا بادی ہو سسی دور
سندھ سہا کہ پچھکڑی تیرہ نال ملا
گرمی دا ہے درد ہے کڑوں سرد دوا
دیں بلیم حکیم توں درد ہو جاسی دور

کھاؤن ہوں کچھ سو ہی کی ہزار
زحمت پچھ شیر خزان منہ وچہ سوزن
دل رخ سیاہ جو ظاہر ہو ہی کر پچھ
ہو جسے کوئی نشان آسوزن کو خیر
باتوں اس سے منہ پچھ چھوڑا
شیر پچھ عذاب شائستہ فیضال
طبا پچھ پائیک بہت مہین کر
سبک کر ہی بہت پچھ اگر ہو دوا
سب دور فریبہ کچھ ہوڑا کر سن
پانی کڈر داکر دامنہ وچہ پچھ
ابھو بھی منہ دیر پچھ توں کس کی پچھا
نبلا تھو تھو آٹکے بہت مہین کر
تیک کر سے تیر پچھ کچھ پچھ پچھا
چاول پچھ کڈ پائیک اس نون پچھ
پیر دہن پچھ قسم پچھ پچھ پچھا
چیکر غلبہ خون و پچھ پچھ فیضال
جے بلغم دانہ وچہ ہے عاقر قزالیہ
تیر پچھ دار و پچھ کے دندیں ملا
کابی کوٹھی پچھکڑی سچلی من پچھ
درد دانہ پچھ جاسیا سردی ہو دور
سب دور فریبہ کے دندیں بلیم پچھا
اندھن پچھ کر لیسادی پچھ پچھا
چیکر کچھ ظاہر کر کچھ من پچھ پچھا

پچھ کر ہی ہو سیا پچھ آکھ سندا
کندہ کوہ کڈر توں چکی طرح سہال
دار جینی نے مصطکی اوہ بھی آن رلا
دائے سو بانڈے آنکے پیر رکھ دنال آچھ
سب دور فریبہ کے دندیں بلیم حکیم
سنگر احت مصطکی مرچاں نال رلا
درد دانہ و جاسیا سوزن پچھ وار
دہنیاں پچھ گلا بد سے صندل کچھ کافور
رکھ کھانا کو پچھ کے نوشادر نال سنگ

نبض قارورہ رکھ کے اس واکرین دوا
لا علاج ایچا کھدے دلوچہ رکھ نہیان
ایچہ علامت بد ہے کر دہ کچھ دوا
نفع رب کر لیسا اندر سدا پیر
اول سگ فیضال دانہ ہو اس کڈھا
ماکھو بندر پاتوں دو توں وقت کھوال
ایچہ دو ترواری منہ وچہ دھو پائیں یاہ
سرو جینی طبا پچھ پچھ پچھ پچھا
دھوڑا نے بنا توں منہ وچہ وچہ پچھا
بکری داد وہ آٹکے ایچہ بھی لے پچھ
بچی شندر لایک ایچہ بھی رکھیں یاہ
راتیں پانی کھول کے عڑا اوس کر
پچھکڑی سے توں پچھ کر برہر کچھ رلا
پائیک کڈر اوسنوں ایچہ بھی دیکھ کھوڑ
بلغم گرمی ہو سیا پچھ آکھ سندا
کندہ کوہ کڈر توں چکی طرح سہال
دار جینی نے مصطکی اوہ بھی آن رلا
دائے سو بانڈے آنکے پیر رکھ دنال آچھ
سب دور فریبہ کے دندیں بلیم حکیم
سنگر احت مصطکی مرچاں نال رلا
درد دانہ و جاسیا سوزن پچھ وار
دہنیاں پچھ گلا بد سے صندل کچھ کافور
رکھ کھانا کو پچھ کے نوشادر نال سنگ

درد دودر ہو جا سیاکڑ امرسی ہو
وانگ نما دودر ہو اوں لیو بیس ہو

باب بیان بودن گوید

دار داسد ابھر سے اول قے کرا
کستوری رتی میں کے منہ دچر اور کھا
اٹھیں دیکھیں جائیکے اندر مرض دوا
رحمت اسد بدن تھیں سب دودر ہو جا

فائدہ بہت کر لیا چنگا اچھ دوا
کھانا دچھ توں دوسو توں چا
معدہ گندہ ہو سیامنه تھیں
اسد سپاس آدمی ہند اکو انسان
بچھوٹ چھ جلاب توں سنا مسام
ظریف کشینہ توں دوزیر و کھیا
دیوین اس توں اچھے دوسفنیہ
سمبل حندل عور دے چھ کافور

چھو ماشہ تخم پیازے چھ جراب
پالک کدو تال اس کھانا خوب
عقونٹ وچہ مزاج دسے ظاہر
بدلو آے اوں تھیں پیر پیر جاب
کبا سبب پی تے نوکے دوزیر لچ
قوت معدہ ہو سیامنه مقوی
الکافور کھیا تھیں رب فط
نکے کر توں پیہ کے منہ دوا

اچا دل سنو دچھ توں کے خشک
کدو پاک سبب تھری کر توں پس شذا

باب بیان کثرت آب مین می گوید

جس فی منہ تھیں دوسری زائیں جان
پانی منہ تھیں دوسری سبب توں
اول پیہ علاج کر اسنوں قے کرا
سندہ رالیں تال توں برابر وزن
چھ ماشہ کے کاسنی پیچ تھیں کے
مرچاں گھماں توں برابر وزن لیا

لے مزہ سوزن انکھ پیو کھان
کلیجارق ہوا سبب اسد کدو سبب
بچھوٹ چھ جلاب توں سنا مسام
چنگی طرح کھیا کے وچہ کافور لا
دندان اندر چھ توں پانی کر کوسم
ماکھو دوسرے رلا کے اچھ توں دیوین

بچھوٹ لکے اسنوں زائیں لکے مول
اندہ اسدے بدن دے پیہ بہت
سولف مرچاں کالیاں دینہ پانی
پا بالیوں وچہ رلا کے تودو وزن
گندہ لے توں مصلی تالے سندہ
بلغم باوی جا سیامنه دوسری دورا

گوشت تال مصلی اس چھو کھا
یا چھو لیا ندی ال سے پانی تھ کر شذا

باب بیان پیوست شیان

گر می اندر اسد بہت خشکی جان
اچھ کے اندر وں دسوزن چھ پیون
مصری کھیں اسنوں فھرے نت کھا
برکت اللہ پاک دوسری دورا آدہ
ہفتہ دینے توں اسنوں شربت پیو جا
لعاب اسبغول داد و دوزیر آن رلا

خشکی ہو سن بان تھرتا پیو سنا
سکی دوسری سبب دینہ چھ ر بان
مہتی اس سبب تھیں سکی سبب جان
کسیدے دودر رلا کے زائیں دوزیر لا
کھیرے کدو معرہ با توں دوزیر لا
حلوا وچہ مصلی دوسری دورا آدہ
کد توں عرہ اسد اس لعاب دکان

یا لاس مزاج ہے ہو دوس سبب
یا کوئی اسنوں تپ سبب کوئی ہو
ایسے گلوں اسنوں خشکی ہو ندی آدہ
اک ہفتہ اچھ دوزیر توں دوزیر توں
مصری پاکے دچھ توں شربت
ہمیدانہ دچھ توں ان کے لعاب
خشکی ہو سبب دور سبب دوزیر

بیدار نہ تھے لے بنفشہ وچہ رلا
موافق اسدے ایہ ہے کچھ دیویں ہو

مصریحی کے اسنوں شربت دے پلا
شوراجا اول اسنوں شربت دے پلا

در بیان بے مزگی زبان

کچھ سواد نہ آدسی اسنوں ہرگز بار
بنفشہ قارہ واسطیج لے پچھان
جیڈ اندر کٹ کر کے کر توں چھان
ایسے اوپر عمل کچھ گنگا ایچہ دوا
ترے دن دیویں اسنوں بیا آن دوا
زحمت دور ہو جاسیا سارا اس فساد
جیکر گرمی اس توں غرہ کہ اس نال
مرے دیویں لے کے دیکھ توں بیدار

بے مزہ سواد ہے رہی بہت نیر
عقہ قر حاتے سندھ لے ہو مرتقا
ما کہیوں چہ رلا لیکے جیڈ لائوں
ہو کہ کیمر جھل لونگ دودو راتیا
چنگا جانی ایچہ توں ایسا عمل کما
پھل کلاب سماق لے ہو ہر پیر
سبب کوئی ہو رہے تھل سہال
گوشت دیویں اسنوں وچہ مصالح پا
بے توں لے لیکے ہو سی ورم زبان

درد ورم زبان

بنفشہ قارہ رو یکھ توں تے رنگ زبان
دل جیڈ قیصال توں پیر چار بند چھوڑا
جو پتر گڑ داکھ لے پیٹھری وچہ رلا
اس توں لے اباں توں کھنسی بہتی وار
سوج جیڈ دی جاسیا اللہ کرے شفا
کھنڈ دیوچہ لائیکے جیڈے بلیں ہتجار

سجے بہتی جیڈ اس ہو سنی آرام
چارے خلط اس مجھ کے کچھ کچھ پھان
پتر گڑ داکھ دالے منہ دیوچہ پھان
مسیدہ جو اندا پا کے اسنوں لپٹا
سر کہ ہو رگلاب توں منہ دیوچہ رکھ
چنگا تینہ ایچہ بھی سا جان دوا
مرچاں لکھاں کہیوں تھوڑا

بنفشہ شربت دے پیر توں اس کی گے لڑ
مرطب حلوا اسنوں چنگی دے پیر غذا
قوت جیڈیوں جاوسی ہو سنی سہان
لذت مولش آدسی اسنوں سون پان
سروی تر ہے اسنوں بہتی جتنے جان
مرچاں لکھاں پائیکے برابر وزن
منہ دیوچہ کہیں اس توں کچھ لکھا
لکے کر کے دیکھ توں ما کہیوں مثال سجا
سروی تری سب جاسیا ہو سنی آد
پیادہ پانی پائیکے اسنوں خب جوشا
مرے دیوچہ ہر پیر دوا ہو سیدانہ جان
پالک دیکھ تے لکھ کرے کس غذا
لازم نہ پ ہے اسنوں گل کرے انگلی جان
اکو جیہا درد ہے دینے تے رات نام
جیکہ غلبہ خون داس دافصد کرا
دیویں رکھ رلا لیکے ناکر وکھو وکھ
دہنیاں کد داکھ لے منہ دیوچہ پھان
دیویں رکھ رلا لیکے ناکر وکھو وکھ
بلغم بادی ہو بھی عقہ قر حاتے پا
جیڈے اوپر لائوں یا منہ دیوچہ رکھا

دور ہو جاسی اس غلیں بلغم بلوئی || شوراجا اول اسنوں کد کرے غذا

درد ورم زبان گوید

جے تینوں نظری آدسی دھن غلبہ خون
لو ہو باہر آدسی رو بخار ہو جا

ایہ بھی زحمت ہو سی جیڈ زبان
کہ نہ سکے گل کو بہنا درد اس ہو
فصد کرے توں اس داکھیں زبان
شاہزادوں لیکے کد داکھ منگا

جاوے پاٹ زبان جیڈیں دید جان
کہا دیوچہ کچھ نہ رہی درد کھلو
اول جیڈ قیصال توں کچھ کچھ پھان
پانی اندر جوش کرے غرہ اس کرا

یا شکر لیکے لال توں جیجیہ ادپر رکھ
چنگا اسغول لے کڈہ لعاب نیار

دو نویں رکھ رلا سکے ناکر دکھو وکھ
کھانٹے اندر اسغول لہون دیتوں یا

گوند کینر خوب لے کر
کھٹا مسٹھا اس دے ہر

آلو نہ کھانا دیکھ توں کڈیا لے ڈال

اودوہ چاول دیکھا اسغول لال توں پھر

در سوزش زبان

بنفشہ شربت نیو خرچہ لون ابھر پالا
خرچہ کر توں ایس دہنتی دار شتاب
چنگے نکے پیہ کے دھوڑ اکبریں نیار
اللہ افضل کر بسیار ہی امن امان

جے کر آسکے سوزش زبان
معدہ لون اکٹھ کے آدھی سر دیون بخار
اسغول توں گہول کے غرہ اس کر
سر دچینی کا فورہ پورا بھر ماشہ ماشہ یا
دار و داری جیجیہ تے ملتوں بہنی ڈال
جو آتش جو اندا اسغول دیکھ توں غدا

گر می اندر اس دے کینر
ادما کر می آیکے جیجیہ لال
بید اند توں لیکے اس دے
طبا شیر اک ماشہ پائیں یا
سرن جیجیہ دی جا سیا
یا بچھ تے چاول اسغول

بیان رحمت خنای گلو

جے پانی بھی کچھ پیو سی نکوں باہر آ
نیرے مول نہ جا اس علاج نوں جان
خلط طپا دے سمجھ کے اس داکرین دوا
اول رگ قیصال دنا اس دالو ہو چھڈہ
جے کچھ تینوں منع ہے اسغول بچھ کر
رحمت دور ہو جا دسی کچھ نہ رہس قصور
وقع ہو جا سی ایس دی رحمت فالتوں
وساں تیر لاسطے دار و پس اک ہو
یاد ہنیاں گڈر رکھ توں ابھی سپاہاں
پانی وچر اہال کے خرچہ اس کر
خرچہ اسد ہنیاں کر دویں وقت نہا
پانی وچر اہال کے نیل تلاں والا
سنگین شربت لیتوں اندر اس کتاب
دھو شربت دیکھ توں رب کہ لپی بہ

رحمت سخت خنای ہے جسٹو
اسغول پھوڑا ہو سی گلے اندر جان
سوج ہو سی وچر حلق فے بند ہو سی
کلبی اسغول آکھ پے خنای نبون
نبض قارورہ دیکھ توں متاعقل دوا
دواں باہاں خضہ کر چھڈیں کت
پنیں موریں بچھ کر باد پیر جو کال
پچھوں دیویں اسغول شربت رعنا
خیر کرے گا اس دے کینر آپ خدا
پانی کڈر رکھ دالے توں دیکھ جان
لیکے پانی اس دخرہ کیں سہاں
توت کا لیدی جڑہ لے پتر نالے یا
اندرون تے رات دکر توں ہتی
گلہ دے ادپر رکھ کے بندہ اسغول یا
پچھ جگے دیکھ توں وچر سرور شتاب
میدہ لیتوں کنگا وچر دخن گل

بند ہو جا سی حلق اسی
بند ہو جائے راہ اس ناک
جسدی باہر آدسی کتے
دار و کینر نہ مولی توں
جیکر رحمت خون دی
شققہ کر کے خوب توں
کندالو ہو اسد اکھ لے
شاہتوت و رب کا اسغول
جیکر سور قصور کر می
خرچہ کر توں اسد ابنتی دار
بنفشہ دھنیاں لیتوں
سیا لہ پانی پائیکے اسغول
کینر پیدی پھل لے بنفشہ
بد ہار ہی ادجے دویں
آلو بخارا انہی مصری پائے
تھوڑا اک د پائیکے حلو خوب

کل جلودا لبیب گرد پر گلہ یار
اوس دار دامن دوسان خوش آن
بیوں اس وچہ پانیکے باتوں ہون
گلہ لبیب گردہ کے دھما
ماثرہ مرجان کیسے وچہ گلاب
دوہ کو کے اندر گہول کے خرگوشوں
بج کوئی سو رہے پاکہ اور خار
ت ہو جاوے دھنوں کی نون
دراکھ لیا پیکے پیٹھ کے دھرم
کی طرح بنا پیکے خرگوشوں

جنگی طرح بنا پیکے لایوں دو تر یوار
سوف رومی کے سوف کے پیر مقہ پا
در نویں وقت پاتوں سنوں آن شتاب
چنگا دو ا جان تو جے حاصل ہو و ایہ
زخم استہیں جاسا دیہ ایہ آن شتاب
بنفشہ الہی پیٹھ کے گدڑ داکھ منگاد
موجب اس سبب و دار و کرتوں یار
جیکر سنوں پہ ایہ گل کے پچھان
جنگی نگہ پیر کے اس نون لبیب کرا
کہ دیا لک پیٹھ کے اسدی کہیں غدا

علیہ بلغم ہو سیا اسدا کہیں دھیان
ترے گھوٹ لایکے پانی گھٹ جو شاء
ہو رہیتوں مرجان خلیسی پانی وچہ گہسا
ترت شفا ہو جاوے سی رب کیسی بھہ
ہو گودا اہلناس دالیتوں تو لوجا
چاے ہنوک گھوٹ لایکے اوپر گلہ کے لا
دیکھیں چا کے اوسنوں گلہ کے اندر ہو
ایہ ورم نشانی سر دیاں لدی اندر جان
بنفشہ گدڑ داکھ لے اسنوں بھیا ہاں
چا دل وہ لایکے ایہ بھی الہی کھوا

گوشت نکد باقرا حلوا اسنوں دیہا | فالوہ دیوین اسنوں لبیب کیسی بھہ

در بیان بند آواز

سبب آواز بھی ہو سی اسنوں
لی وچہ آواز دے پایا آن شور
رے خد طاس سمجھ کے اسدا کہیں
یا تو زہ وہ اس نون کے بہرین
نی خشکی زور ہے اسدا کہیں دور
ح کرے آواز نون دیکھ نون
لجہ اسد سید بن وچہ باد نام دار
غم دے سرور وچہ لکھیا دانا
لکھنے پیر کے پاکہ یوں پانیں یار
ری پاکے اس چر گولی لے پنا
نہ لکڑی اوسنوں کرتوں غدا

ایہ بھی زحمت بچھ توں سو سی آواز
نہ نہ غلبہ ہو سیا اوپر اسدے یار
ایہ بھی شکل پچھان بلغم کہ سی گند
یا بلغم زور اپا و کسی سام کہ سی بدہ
بلغم باوی کہ می سردی دیکھیں طبع مزاج
شریت وہ خشکی ش و وچہ سہر سہات نام
کہیں مہری آن اسنوں روز چٹا
شریت دو لوہیں دیکھیں وچہ سرد و جان
قے کریں اوسنوں مہل دیکھ توں ہو
پیلے مرجان سندھ لے دار چینی کچھ لوٹ
تو کہ تولہ روز دے اسنوں دو تر یواری
ایہ گولی رکھ منہ وچہ وند نہ بابیں یار
گوشت پاک دیکھ توں تر یوار پلا
ایہ بھی جنگی اسنوں دیکھ چھو لیا ندی ناں

بول لکے اوہ جے دے ناہیں راز
جیہڑا راہ آواز دار پش لبیدی پایا
سستی رگائوں ہو سیا قوت ہو سی دور
اسنوں ناہیں شک ہے یار کہیں ایہ پند
جیکر نہ لاسنوں شربت و دختیاش
دیا قوزہ دیکھ توں اندر مرض ز کام
شریت دیکھ نار بخدا بنفشہ شربت وید
اوتھے جا کے نظر کہ لکھیا دیکھ پچھان
قے تے مہل اس وچہ پچھون دیکھیں جا
مصطفی پانیں الہی وچہ سبب زن برابر
ہو رہی الہی دیکھ توں مرجان وچہ لا
آواز سکوہ ہو سی جاسی سبب آنا
یا مٹکاندی دل دیکھ سکے رومی ناں

در بیان فرورفتن ز لودر گلو و تر کیمب و ردن آن

<p>ایکھ توں بھس آن کے کہندے حکما دستاں تینوں کھول کے سار تہی تبہ کھوہ یا کندہ ہو سی پتیا اس کے چمڑی اندر گل سے نت کیر دی گئی اس جوک تھیں اسون ادھی اندر خون بہت ہوئی تنگ تنگ لال دگی سکد جا ایکھ علامت سمجھ کے کر توں ایہہ دوا و کھو و کھئی دوا نئیں دھا کے ہنہ سجا لنگے گا جہاں کے چمڑے اسون جوک جوک باہر آوسی ہووسی دور آزار جد جہون اسن ہووسی منہ داندہ بار جو کاں دور ہو سن کچھ نہ ہن قصور ایہہ بھی جان علاج توں اسن فتنے کر ادھا رہے اتارے عرہ کر اسن نال</p>	<p>چہ کتا باں لکھیا ایہہ بھی ٹھٹھا جا کسی شخص نے آنے کے رتیں پتیاں اس سبب تھیں جوک اس ننگی نال قضا اس تھیں اسون کے زحمت مرد ہو جلون ہووسی چہ سنگد کالے درون گھڑی گھڑی اس آوند الو ہو نال کہنگا اللہ جھنل کرسیا ہووسی ترنت شفا دیا کہ اسدا ہتھ وچ پچھوں پکڑ کر جا جلون ہووسی چہ سنگد کہ دین دین توں ایسی طرح توں اسون دوسی دار کرا جلدی کڈ ہیں منہ تھیں ادھ گل بہر وار پانی گل سیاہ توں منہ دیوچہ رکھا توہ کے کے ٹک توں خدول توہ یا ایہہ بھی خوب دوا ہے جوک ادھی نال</p>	<p>ایہہ بھی زحمت جان نفس ہو سی نال نقد پتیا اسن نے حوض تھیں یا آہا تالار پتیا اسن جوک سی اس پانی دیوچہ گلہ کے اندر جا کے رہی جوک کھا نال کہنگا ران اسون بہتا ہووسی غلبہ پایا اس نے زحمت ہووسی آزار تازہ گوشت بکرے دو پیر لیا دیں بار پیر اول اک لے دگی لاں لنگا ہولی ہولی اسدا دھا کہ چھکیں بار رہندی کوئی جوک ہے اوہ بھی باہر نال عنایت رب دی زحمت ہووسی عاشق جوک ہے اسدی چمڑے اسون سیاہ پانی پائیکے اسون خوب جوشا شورہ چاول توں یوس دال</p>
--	---	---

حریرہ حلو اسن لایہ بھی آن کہول

باب در بیان فرورفتن سوزن در گلو

<p>جیکو نال قضا سے سوئی ننگا آن سنگدہ اندر اوہ جادوسی کھوتی ہو چکار اسدا کہ بن علاج توں ساں تھیں گوئی لے بنا توں دیا کہ یاد چکار لوہ عاشق ہے اس لے چمڑے اسون توں کرنے دیوچہ جاییکے کین کچھہ فضل</p>	<p>گلہ کے اندر جاییکے کیتا اس مکان چنگا بہلا آدمی روگی ہو انسان عجب نشاں دیکھ توں کامل ایہہ دوا اسون ایہہ ننگا توں دیا کہ پھر کچا دیا کہ جھک کے کڈ لے بھیہیں دید جان آہر نا جان توں چنگا ایہہ دوا</p>	<p>اوہ نظری ہون آدمی ہن دیکھیں بار کھاوے پیوے کچھ نارہسی اوہ حیران سنگدہ من لے لوڑ کے چنگا میر بار سوئی باہر آدمی حکمے نال خدا سوئی اسدے شکوچ بہر گونہ ہول سوئی پکڑ لیا دوسی جلدی باہر آ</p>
---	---	--

شورہ چاول اور سنو پلوں میں بھی
 لکڑیاں ان سنو بھی کھے کہ وہ بہ

باب در سرفسعال

و دی صحت کہ ننگ بکھر بہنئی قسم چھان
 نزلہ اس سے جو کہ ہے چاندانہ بدکار
 یا یہ اندر دم سے یا نال نال ہو
 حجاب سینے سے بندہ کر سی سیاہ آواز
 ہر ہر جگہ مرض و چہرے اگے دستان یار
 این درد دی آنیکے کہ توں بہنئی ٹوڑے
 ہر درد لیکے کہ توں یار
 ملٹھ مرچاں توں تو لکے اچھ بھی چہرے رلا
 یا توں سنو آن کے دیوں آتہ دوا
 ترے ترے تو لے نگہاں مرچاں میں میری
 شربت زود فاد بھ توں یا دیکھ جہ شغال
 علامت اچھ زبون ہے لمان سنو
 چھہ ماشہ لے پئی اچھ بھی وچہ لا
 خیر ہو جا سی اس دی رحمت ہو توں
 رات دنے اسنوں کھنگ کہ نہنئی پیر
 پانی اندر پائیکے ایہ لعاب کڑھا
 اک تولہ الیسنوں توں دل اچھ پھکا
 اک ہفتہ اچھ عمل کر دیوں وقت ہار

جو رحمت نال اچھ سنوں کل بیان
 اوکھا اچھ علاج ہے ایس کہ نگر جان
 ہمارہ ہو کہ ہر مرض نال دفعہ رہے
 یا بہنئی بلغم اسنوں پھیریں پیدا ہو
 درد و کھو و کہی کہ ساں ہر جگہ کار
 مچ پھیر پھیر پھیر پھیر اسنوں منگا
 ناکیوں اسوچہ پائیکے دیکھ توں توڑے
 ہر درد و لے کہے کہے کہے کہے توں چھان
 بیدانہ تولہ لے توں تولہ ملٹھ لیا
 چنگی طرح کٹاکے کہ توں کپڑ چھان
 اچھ درد اندر کھنگدے جانی بہنئی
 بیدانہ تولہ لے توں تولہ ملٹھ لیا
 تھوڑی مصری پائیکے گویاں لکھا
 جسوں گرمی ہو توں خشکی بہنئی جان
 درد ایس وایہ کہ سنوں میرے یار
 ہور بکرمی درد و تولہ توں توں الیسنوں
 پچھوں شربت درد و اسنوں چلا
 حدیرہ و بھ توں اسنوں حلوا نال کھا

جیکہ پھیریں توں سی سلق اس یار
 سلق جسوں اکھڑے اچھ لکھ لکھ
 جد سینے وچہ ہو سیا بلغم بہنئی بخار
 رات دنے پزار اسنوں کہ سی درد کھا
 ایتھ درد اچھ کہ جے بلغم دازور
 لکھ سنگی وچہ لے پھکے سول رلا
 ہور پھیر پھیر کتیرا گوند لیا
 ناکیوں چہرے لائیکے دیکھ توں دید چھان
 تولہ لے توں لکھ سنگی تولہ لے کتیرا
 یا کیوں وچہ رلا لیکے دیکھ توں سنو آن
 جے کیوں ات وچہ کہ سی کھنگ پزار
 تولہ لسی لیا توں تولہ کتیرا یار
 اک گولی توں اسنوں سند یا منہ چہرے
 خشکی ہو توں کھنگدے آواز ہو توں جان
 بیدانہ تولہ لے توں تولہ ملٹھ لیا
 مصری ندوہ وچہ پائیکے شربت الیسنوں
 یا مصری کہن اسنوں فخر دیکھ توں یار
 شورہ لکھ وال دید ترش نہ دیکھ غذا

خالودہ وہ توں اسنوں یا سیوں کہ برنڈااا رنگی چکا ہو توں کر سی فضل خدا

ترکیب شربت روز

شربت مذقان کے اچھ بنائیں یار

بلغم دی کھنگ واسطہ چنگا ہے درکار

ترش دے لعاب لے ترش لے سوریوں یا

<p>دو تولہ زندا لے توں پر سیا وٹاں دھما سجو دار دکت و دپیالے پانی پا و سیراک مصری پائی کے اسوں کیں نیار دو تولے ابھرتوں چھ تولہ پانی پا</p>	<p>لمٹھ بھٹھ لے دو تولے یا ر تھم کر فٹ لے سو فٹ مدی ڈھوڑا وچہ کڑا ہی پائیکے چوچے ادر چا ہڑ شیشے دیوچہ پائیکے رکھیں خوب نگا ردی لوں پلا توں کر سی رب شفا</p>	<p>دیکھنے لے ابھرتوں متہ لے پنجہ ڈیڈہ تولہ حطی لے توں ڈیڈہ خلابی پا رکھیں اسوں کچ کے چالے پھر گندار تارا دے جدار اسوں چوچے توں لا</p>
<p>کھنگ گھج خٹکی واسطے جانی ابھدو رکار کثیر تولہ لے توں سیدانہ تولہ لیا سمجھو اورو پیہ کے کھڑوں گولیاں چار دو دین وقت نہار توں دیوں اس کھار</p>	<p>حب سعال یاں گولیاں ابھ بھی سنوں یا صمغ عربی تولہ لے توں نشا شتہ تولہ یا لمٹھ اک تولہ پاتوں باقلا تولہ یا اک گولی دیو سو ندیاں منہ دیوچہ</p>	<p>نثر کیب سعال شتہ شتہ کہ و مغز لے ستے مغز خیار وزن برابر ہر دے گولیاں کیں تیار</p>

باب در بیان ضیق النفس گوید

<p>جھکڑا لٹاں الیدالٹی ہے ابھ مرض جھلک مرض ابھ حانتوں ڈھج زبون دم دار ستہ آون جان لا کھیندی ابھ بند اوکھا ساء اس اندا ہوندا آن قصور موافق اس مناج دے درد اس کر چارے دیو جلاب توں حکمت و کلمہ شربت زودا اس لوں پھرتوں ہی چھہ ماشے پا بھٹھ توں چنگاے جوشنا پانی گرم پلا توں ابھ بھی رکھیں یاد بارہ تولے ماکھیں اسد بوجہ لا اسی تولہ لیکے ابھ بھی گنت ابال کہ توں اسوں سمجھ کے رکھنے کا ہی مول دارد سمجھ کے ماکھیں اندر دیو بھٹھ کٹھیدی ساہ کر کھیر دی ہی پا</p>	<p>کو تہا دمی اس کھے دکھا اس راہ ابھ تھماں جائے کھچا کر مین زبون سینے توں ابھ جائیکے لندی آن شتاب وچہ بھی ستے اس کے ہر دم سے فزور رنگ قیافہ دیکھو رطلان و کھیر چار ہر جن اندا اسوں کے کراہیں یا ر زحمت اسدی جاسیا ابھ چون نہر یازو فاولہ لے کے پیالہ پانی پا اک مہینہ عمل کر چنگا دارو ابھ ہور چار تولے لے ایو اچنگا ابھ منگا زحمت در جو جاسیا اللہ کر شفاء استہدیں بچے ہور کر بند اندا ابھ قول مرجاں پھکھول لوں کنگن خار لا سندھ یا سو پخل لوں لیکے دی کر ساہ</p>	<p>ضیق النفس ابھ مرض ہے بھٹھ کھین دامنگیر ابھ بوسیا ابھ واس دی عرض غلبہ غم جد ہو سیکر دی بند حجاب روکی دکھا ہو سیا خٹکی ہوس دو چند منض قارورہ دیکھ توں کے اسد یا ر تقوی رکھتوں رہا ہر گز مول نہ ڈر دو مہینے اس دیو غسل کیں دو مہینے شربت اس داکر توں یا ر ماکھیں پا کے اسوں نت مار دی دیکھ ہمیشہ اسوں ہو کسی اندا مراد اک تولہ حجرے شام لے ابھ دوا پا سجو اسوچہ پائیکے اسوں دیکھ پاں سندھ پھکھری دیوچے سو پخل کون منگا دو دین وقت کہو توں ارد اسوں ابھ</p>
--	---	---

یا کہیں وہ رلائیے دیکھ تو اس سنوں

ہو سی فضل خدا بیدار حمت کد ہے یا

گوشت کد باقر اچھو لے کر بس غذا

در بیان لفت الدم

اول داغ دو جامعدہ ترچا مفر پچھان
 لفت الدم ایہ آکھو لکھ کے حکماء
 جگر تھیں ایہ لو سو آئے سنگھنناں خن سیاہ
 تلی رنگ سیاہ ہے پتلا بہت پچھان
 اول ایہ علاج کر اس دا قصد کیا
 ہونے بج محل اس نال میں رو کرین سیاہ
 پچھوں شربت اسنوں بخبار دوا
 مرض موافق ایہ ہو چنگ جان دوا
 کبیراے گو نگار دی گری بھی نہیں آن
 کٹ چھان کے مہری پائیں بھکی خوب
 جواش جواہر آکھو لے اسنوں دیکھ غذا

چنگی دال پکا ئیکے اسنوں بھکھو
 لفت الدم ایہ آکھو لکھ کے حکماء
 لو سو نال کھنگارے ایہ علامت جان
 جو تھامری پیو اس پچھو تلی چھ پچھان
 داغ تھیں ایہ لو سو آئے خیر نال کھنگار
 مری تھیں ادھ پتلا زیادہ جو کر کھنگار
 سارے تھیں کھول کے سے ایہ محل
 پچھوں اسنوں سمجھ کے پچھوں رو دوا
 انہاں تھیں لو سو آئے چھو تلی باسینق
 فضل الہی ہوگ توں خچکا ہو سی ایہ
 اس تھیں پچھے ہو توں رو ایہ پنا
 ہو را بخبار کشف لے نشا نشہ باسینق
 اکہ تو لکھیا اوسدی اصل سیکیں یا
 کد پالک ان منگی ایہ بھی اس کھوا
 چوڑا لکھو اسنوں ایہ بھی دیکھیا

اوہو اسنوں تھی اس مچھو کٹ کجہ
 چھ قسم ایہ مرض ہے وکھو کھ پچھان
 چھ محل اندر بندیدے جھوٹو پچھان
 مسد تھیں جواہر آکھو لے دیکھ نال سیاہ
 پچھوں پتلا سرخی نال لے لو پچھان
 رنگ پچھانی خون ابار کہیں باہر کل
 لہو سر تھیں جواہر آکھو لے کٹ کجہ
 ایہ بہنوار دال لے کٹ کجہ پچھان
 دو دو نو لے اسنوں ایہا روز پلا
 اک مثقال لے شاد پچھ توں حلال
 تیرے ترے مریاں سبھو دو خرو ورم
 ہو شربت حنظلہ کھو لکھو لکھو توں
 یا شدر لے ہیراں دیکھ توں خاوا نال

ترکیب شربت انجبار

اصل یون گڑ کے یا سوہان کہ ا
 چنگی طرح اہال کے اچھا خوش دے
 نرم نرم توں خوش دیکھ جواہر چھو تلی
 دو دو نو لے اسنوں دیکھ توں وقت پلا
 رب دی پاروں سنوں دتی آن فضا
 لو سو نال کھنگارے مہر مڑا دی لوں
 در لا چنگا ہو سی دیکھیں کوئی سنگھ

شربت دیکھ انجبار اکھندے چنگا
 صندل سرخ سفیدے دو دو نو لے یا
 انجبار نکا کٹ کے تھو دی آن رلا
 لہار ہے اہال کے کد لے کپڑ چھان
 قوام ہو دجہ آئیکے اسنوں لے اتار
 سل جو اکھن اسنوں پچھو وچہ آن
 تیرے دے سبب تھیں دیکھ حنف آ
 ہن کھنگارے ہو سیاہ تے رات ہزار
 ہن دے ایہ آزاد نہ جسدی ہو سکھ

سنوں مینقو آئیکے اسنوں لے ملا
 چارے تو لے پالتوں چنگا لے انجبار
 مانڈی اندر پائیکے دو پیا لہ پانی پا
 مصری اوہ سپر باتوں کد ایہ دیکھان
 شیشی دیکھ پائیکے رکھیں چنگی چار
 نہ خم پچھوں ہو سیاہ سنوں سپر سیاہ
 تاپا ہے نت او سنوں مٹھا مٹھا
 لکھ تیرے مٹھو کس کس کوئی ہن سیکار
 نصف فاروہ اسد دیکھیں طبع مزاج

پچھوں مثال ہو تو اسدا کر میں علاج
 شربت حیدر خشتاں دا پچھوں اسنوں بار
 دس تولے لکھتہ توں مدگی نوں کھوا
 بکری دے کھر اوڑے کھوئے ایہ عذا
 شیر لکڑہ کے دیہ توں چنگی طرح مہال
 شربت حرفہ نال دیہ اسنوں ایہ کھوا
 بکری دا دودھ دیہ توں عورت دالے دا
 ترے لقمے لکڑا اس نوں پیما وچ ضرور
 آدمی دے تہاں آدمی اسنوں ایہ کھوا
 بچہ اس آن کے اس دے کھیں کھوا
 اوڑا کھو حد سی سمجھیں دیکھ مزاج

اول اس دافصد کہ چھڑ بن باسلیق
 اسنوں پور روز وچہ دو تورا پاچار
 ایہ اس دافصد کہ دھٹھا وچہ کتاب
 چنگی طرح بنا کے دیہ لصاب کڈیا
 فرض بنا توں سل دی ایہ اسنوں دیر
 فرض چنگی ایہ جان توں اس ایہ کھوا
 ہو رگو کی سی فخر نوں اک پیما دیہ
 چالی دن ایہ عمل کہ کھہر کھیں قصور
 آدمی دے نال آدمی باندھن توں جان
 دیہ رگی لاں جانیئے کھوا وادہ ب
 جے کھہر حیاتی اس دی باقی ہی ہو

قوت اوپر لو ہو کڈ میں سختوں بار
 ابو سینا دا ایہ قول ہے دنا ایہ
 چالی روز ایہ دیہ توں لقمے دیکھ شربت
 حوا ش جو اند اسنوں پیچ پا وچ پور
 قول حیاں ساہ بان دار دچٹکا ایہ
 دودھ کھوئی دالے کے اوہ بھی اس
 بہیاں لکڑیاں نوں کھیں اسنوں
 قرشی دے ایہ قول وچہ دھٹھا وچ
 بانہ لے توں جانیئے ایہ بدلہ لڑا
 اسد بچھے اس دامول نہ کھیں علاج
 اللہ فضل کر لیا تنگی اس دے لور

چوڑا لکڑہ دیہ توں کھیں بیٹھر غذا | سپدیاں حلوا اسنوں پھینوں روز کھوا

نہ کیب قرض

سخت شہ طباشیرے سختے سرطان
 ہو رہو دار دیہ کے ایہ بھی وچہ رلا

قرص سلے آئیئے لیتوں ایہ بنا
 تولہ حرفہ لے توں تولہ مفر خیار
 کثیر لے لٹا سہ درو دریاں مان
 نال لصاب ایہ قول دے ایہ قرض

چنگی طرح مہال کے پوری لور
 تولہ لے لکھتہ توں نال ر لائیں بار
 سرطان ساہ کے سامنے لکھی خوب
 چار ماشہ دی لکھی کر کے وکھو دھکھ

شربت حرفہ دیہ توں اس قرض لے نال | پہلوں قرض کھوا لوق پچھوں دیکھ کھول

در بیان ذات الیخ

ہتا تاپے کھنگ نال ہو سی ادہ بیزار
 خلط ارجے سمجھ کے کھوں اس علاج
 جیکر تینوں منع ہے اسنوں رعی لا
 لہو او تھوں کڈہ لے لیس گلوں دڑ
 جیکر تینوں لور ہے اس دافصد کرا
 پانی اندر کھوٹ کے نکا بہت بہنچار

ذات الیخ ایہ مرض ہے پچھہر سوج
 کھے پائے اسنوں دیو و بسیار
 ساہ کاہلا منہہ سکے اسدا اسنوں آزار
 نبض قادرہ دیکھ کے اسدا کر میں ودا
 درو دیو نوں تھوڑی ایہ کھل لگا
 پچھوں اسنوں آن کے روغن موم
 ادھا تولہ گوند لکڑہ دی بنفشہ تولہ پا
 شیر گرم توں اسنوں کر کے لپکھ

تاب چڑھے کھنگ نال ہے ہو سی اسنوں سوج
 سبلیاں دیکھ ہے اسنوں ایہ لزار
 اول سدے آئیئے دیکھیں طبع مزاج
 پہلوں باسلیق دالے توں فصد کرا
 رعی اوپر لایکے پچھوں پیچھے لے کرا
 مزاج موافق اسدے کہیا تینوں آرا
 ادھا تولہ بیتھرے ادھا لسی بار
 اللہ فضل کر لیا کشتہ تریت شفاء

جے اودہ باقی ہو دسی رہی کچھ بخار
دور بخار ہو جا سیاراضی ہوگ شتاب
تو لہ لڑوا رکھ کے دو تولہ لے سنا
ادھار ہے اتار لے ملے صاف کہہ
چارے تولے شکر پاؤں تولہ کھیر ملا
درد درد ہو جا دسی ہو سی دو تولہ آدہ

ترکیب روغن موم

جدہ پانی ہو سی آلیکے موم کا تولہ سی یار
دیہ کر اہی پائے کے اسنوں لے جو مشا

دو سجا پائے اسرافند کبریتیں یار
لینوں اسید واسطے ایچو جلاب بنا
تربے لے سونہ یا بناتوں تولہ سونہ یا
چار تولے منبتاس داگود لینوں یار
شیر گرم توں لیکے روگی ایچہ پلا
تجما خوش جوہر دیوید قنزل ایچہ غذا
د رغن موم بناتوں ہتھوں سکھ جان
موم کا فور لیا لیکے دیہ کر اہی پائے
نال شتابی اٹھ کے کر اہی لے اتار
اک دو جوش دوا لیکے کر اہی لے اتار

جے کچھ کچھ ہو رہے دیہ توں ہو گیا
بنفشہ لے ملے توں نیلوفر بھی لیا
پیالہ پانی یا لیکے ایچہ توں لے جوتا
ایچہ جو شاندا لکھوٹ کے چنگا لے ستا
اس شہرین جاوے درد ہو ملہ کل بخار
چاؤں اس شہرین جان دیہ کر اہی پائے
چار تولہ موم کا فور لے چنگا بید جان
آتش ہو پیر رکھ توں اس شہرین جوش دوا
ہو ریشم تپاں دا لے توں تولہ دیہ
چنگی طرح بنا لیکے روغن لے ستا

باب در بیان ذات الحجب

ذات الحجب مرض ہے سوچ دکھی وجہ ہو
خلمہ ناپ کے درد بادہ سایہ کر نیا تنگ
شکل تیوں مرض ہے بل دا ایچہ مکان
جمع مزاج پچھان کے اسو پیر شک کچھ
جے کچھ پائے درد ہے نیچوں لہو کر دہ
جے گندہ درد و دن جالیے عکس انہار اکہ
یا شربت نیلوفر دا ایچہ توں اسنوں دیہ یار
السی دھیان جہاندے دا لے ایچہ رلا
ایچہ بھی اوپر درد کے کہ توں لپیپ بھرا
عنا ب لہو لے توں ترمہ ترمہ دانے پائے
دو فاما شہ چھ لے جناب سی ماشہ چار
تولہ اکہ اسنوں چنگی لوڑیں بار
لیکے اسنوں صاف کچھ چنگی طرح بنا

کچھ پائے سہوڑھے دیہ کر اہی پائے
سیلہ بھار خشکی ہو دیہ کر لسی پیر
بہتی سمجھ کر میں اس سنوں دید جان
اول ایچہ علاج کہ جھوڑیں باسینق
جے گندہ اس توں ترمہ ترمہ دانے پائے
سچا کھٹا سمجھ لے اس گلوں محل نہ در
اسنوں کچھ اسنوں ایچہ توں لپیپ کر
وزن برابہ باتوں چنگی طرح بنا
دو تولہ یواری اسنوں کر توں لپیپ بھرا
چھ ماشہ پیر سیاوشاں چھ ملے رلا
خطمی چارے مجھہ توں کاسنی چار
پیالہ پانی یا لیکے اسنوں کر توں لپیپ
چار تولہ اسنوں ایچہ توں لپیپ کر

پر دیان درد موم ہے پانی ہو دیں کھنڈ
کا ہلاسا آرام نہ جے کچھ سب سب
نبض قارہ دیکھ توں خلط چا کر کھنڈ
قدروانی اس کو ہو گندہ ریشم
پیڑ دا لے اس پاسیو چھوڑیں کے سیر
فصد کچھ توں اسنوں شربت بنفشہ دہ
بنفشہ لے لے گوند گندی دانہ پیر
پانی اندر پائے کے سہوڑھے گھوٹا
جے درد نہ جائے اسنوں میں دید پیر
نیلوفر چھ ماشہ ہو جے چھ بنفشہ پائے
گوند اکھ دے پیر پائیں تولہ لے بھرا
چار تولہ اسنوں ایچہ توں لپیپ کر
شیر گرم ایچہ دیہ توں روگی توں پلا

اس ہمتی جگر ہوسا اسدی طبع مزاج

اللہ فضل کریمیا اس داہید علاج
کہ دیا لک ال منگدی چاول نال کھلا

جواش جواندا اسنوں بہر تہوں

در بیان ذات الکبد

بدیاں اندروم ہے ایہ توں جان نہ یوں
چھہ بین با سلیق توں ہرگز مولی نہ ویر
شریت دیہر حباب با بنفشہ دایا دیہر
تیرے شربت البینوں دیوں وار و دار
جواش جواندا اسنوں مصری پکے دیکھ

سجے پلے درو ہے ذات الکبد کہ ہو
تاپ کھنگ سوچہ ہوسا ہوسا ہوسا
خلبہ اندر اس دیا پا جل کے خون
بنظر قارورہ دیکھ توں طبع مزاج چھپا
نیو فرداد یہ توں من اسادی ایہ
جودار و ذات الجنبہ ایہ تھکے توں آ
کہ دیا لک ال منگدی دیوں اسنوں ایہ
بیڑا لکڑ البینوں کچھوں دیکھنا

ہینڈھے مھے درو اس ہوسا
خشکی تریش گریہی ایہ توں جان
پلے دن جے درو ہے سچو جان
چارہ خلط اس صبحہ کے کہیں علاج
دو دو توں دیہر توں دیویش وقت
مہل لیچہ اس داہیدھے کریں
چادل دیکھ توں اسنوں بھجھکے

در بیان ذات الصدر

ذات الصدر ایہ درو ہے ہوسا پیر
رات ونے تہا سنوں ہوسا درو کھلا
خفص قارورہ یاد رکھیں سوچہ کریں خیال
باسلیقون آئیکے اس داہیدھے چھڑا
روغن گل شربت بنفشہ پکے دیکھیں جا
بنفشہ شربت نیو فرداد یہ توں لے شتاب
پیار پانی پائیکے اس توں لے جوشا
نہوگی توں پلا توں چنگا خوب تیار

تپا کھنگ نال روگی ہوگ سرور
روگی اوکھا ہوسا کچھ نہ ہوسا آرام
خلط اس چارہ سچھہ دیکھو دیکھو
بنفشہ شربت اسنوں بھجھکے توں
وجہ درو سرور دیکھ توں تھکے لظری
تھکے تھکے پھل گلابی ایہ جی لیتوں آن
ادھار ہے اتار لے ملکہ صاف کرا
رحمت استنیں جاسیا چنگا جان دوا

ایہ بھی جانی سوچ توں سینے
خشکی بہتی ہوسا پانی پیو
ادھار اسدا فصد کر دیکھو جان
روغن گل دیا پائیکے سینے بلیں
جے کچھ لڑ جلابدی ایسا کہیں جلاب
دو توں پاستا توں ہوسا بھجھکے
گودا نہ تھکاس دا کھ تون نہیں
جلاب موافق ایہ ہے درو تریو

کہ دیا لک اسنوں ال منگ دی دیکھ

در بیان نفث المذہ

سبب ترید اجان توں اسد اندر ہوسا
درو اس دایں توں آوے درو عمل

ایہ بھی رحمت بچہ توں نفث المذہ
تپا کھنگ سلا روگی تھکے
پاک سینے تھیں دوسری گندی ہوسا
شریت دیہر خفاش خفاش چنگا اسنوں جان

سینے اندرون اسنوں آوے پائ
سینے سرد اسنوں مٹھی مٹھی
جہر شری مٹھی مٹھی دوسری
خرن کے سلا دی اسنوں بھجھکے توں آن

یا توں پہلی اس نون ایہ بنا مکہ دیوہ
لمحہ تے لے گل ارمنی مغز مادہ لیا
دودہ بگری نال توں پہلی ایہ بھوکا
چھ توں گھنڈ روز ایہ بھی توں دیکھ

پاک دودہ ہوا سیار کبھی بھ
تو توں سب نے ماشہ طباشر لیا
دودہ ایہ روز توں کن رات
اک ہفتہ ایہ دیکھ توں چٹکا جان

کیترا لے نشا سنہ صمغ عربی نال رلا
سودہ سرکس کس کہنڈ اس وچہ ر لا
جو آش وچہ بال کے پچیا اس کھوال
کرو پاک نال منگ چودہ کدیس غذا

در بیان خفقال

دل احضار کس ہے ختم بند جان
وچہ اندیشہ رات توں کی شوس کم
دور دور ایہ رحمت مندی لے اندر
نبض فارورہ اسد اچگی طرح نہال
شریت دیکھ عتاب اسد اسنوں
دیکھیں اسدی سمجھ کے بری
دہنیاں صندلے توں یثیں گل
عرق گلاب لے سکے دل مدہ لیکہ
ہا الجھن اسنوں چنگی طرح کرا
لازم لیند اس داکٹرن کم علاج
نوشا ور دیہ توں اسنوں کرا
پیار ہی ات دن ختم دیو چیتیا
شریت گاؤ زبان دایہ اسد درکار
عطر گلاب لایکے ایہ بھی کرا
عجائب کھانڈ اسنوں چاکر کپڑا
بروینے اسد تیراے گلزار
پچھوں اسنوں سکے یا توں بیدی کول
ایہا وزن ہر روز سکے دوزیاں بھکا
سوداوی اندر اسنوں چٹکا ہے دوا

دھنڈے گھراوی ہونڈیہ خفقال
بیتا ختم تے فکر وچون دے عرقا
ایہ جانی خفقال توں سکے کچ
سبب جے ہو وچون اسدی طرح
ہا الجھن اسنوں چنگی ر دیو
گرمی جے زور ہے اس زور دوا
کافور تیر خرق گلاب کسکے شتاب
ہمد مدہ خالی ہو وکسی توں تیرا
گرمی خون سبب بخین جلد اسے روتا
کستوری عنبر و عطران توں گلاب
موافق اسد ایہ ہے دنگ ان کہوا
اسد اکس علاج توں عمدہ خوب
افتیموں شربت دیکھ توں جنگا
پہر ہر رنگ باز اسنوں لایکھا
جس نہ لیا نال راضی توں لایکھا
سپتے اسنوں سمجھ کے جلا
مب گواہی اسد دیکھ وچوں حل
یکرید سکے دودہ لال توں ختم بلکھو
اند فضل کد لیا ہو سی ان شفا

گھٹا نال توں ہوسیا بیتا ہوئی علم
کچھ آس اسنوں سکی اسد بیتا
خلطان چارے لیں وچہ بھیں دل خیال
نہ ہونا سلین واکٹر ہیں نال علاج
جے گرمی داور ہے کرا توں ایہ علاج
شریت صندل لایکے اسنوں دیکھ بار
سب پر اوردو لیند چنگی طرح گھٹا
کہانے اوپر نہ کد ایہ بھی نہیں درکار
جیکر بھم زور ہے ہوئی سخت مزاج
دل مدہ اسنوں کرا توں لپ شتاب
ہول دل جس بہت ہے اسد اگر اسباب
ختم دودہ جی خوشی دیسی رب آ
کستوری عنبر و عطران ایہ خوشبو دوا
گلاں چنگیاں اسنوں ساز رنگ سنا
بور خوشبو یان اسنوں شکوفہ رنگ بہا
حب یا قوتی اس توں مفرح دیہہ بنا
ختم شکوفہ آیکے توں روز سنکا
پچھوں مصری پالیکے نال پلاش ایہ
چٹکے کھانڈ اسنوں دیوس چرب پلا

فرنی زیر بریا نیان ترسی و در عتدا

ترکیب یاء الجبن

پانڈی اندر پائیکے سنون پھیل
جد پھنیاں موسی آئیکے سنون
پانی اندر سنون مصری یا ملا

کھڑا سنون یا چو لیاندی مال
ما الجبن پنا توں چکا ایہ دوا
نوی بکری آن توں بودا وہ جوان
چار توں سر کے لیکے دودھ داندڑاں
کپڑے اندر پائیکے کینوں سنون چھل
پھنیاں ملتوں بدن ذل اش خوب کھا
خفقان دور ہو جاوسی دھابا سی

ترکیب انوش دار وند

مواشی ایہ خفقان دفع کر لسی
نوشا ایہ لے سنون پوچہ پاء
سنت ماشا ایہ بھی کسرت
گوکے دودھ دھ پانوں مل دیکھ بھو
پانڈی اندر پائیکے تر تال بال
پانی سہو در کہ آتو لے توں چھان
پانی پاکے اس وچرے قوام پکا
چنگی طرح بنا لیکے حل کر یں آئینہ

نوشی در دھچکا ایہ دوا
مشک لانی سی لیتوں کس پجار
دایہ پنی جاہ تری جھنل چر
د تال توں لے توں انامیوں توں
جد سکں ادا آئیکے پانی آن
جد چنگے ہون آئیکے آلا ان چھال
اک سیر عری لے کے دیکھ دہی یا
دور پھیرے ہوئی پانوں آن

پنج توں لے ایہ کے ردی توں کھوا
خفقان دور ہو جاوسی دفع کر لسی آ

ترکیب پانی مصر

صندل لہا شہر لہا دوا
ابیشم پست چرخ و خوش
ک تودی لے کا نور توں مصری
سہو در پیر کے اس وچرے قوام

پا قوی مصرح اکھ دایہ دینے
موتی لے لادہ توں کھراں حال جان
بادر چوبہ قریض سانج محمد قمار
گاؤ زبان ددنج زعفران لے یا
مصری لیکے سیر توں چو کڑا ہی یا
مچھون بنا کے اب دی توں مذکر کھ

چائے ماشہ دیکھ توں دویں قسہار
خفقان دور ہو جاوسی توں ہول بیا

کدو پالک سمیٹھ روٹی کنگے نال
گر می دفع کر سیا دور ہو سی سودا
اس بکری داودہ توں سیر لکالے آن
بھگوا اثریدی لکڑی اسدی وچہ ملا
پھنیاں کھین کھتوں پانی دکھا آن
چالی روز توں سنون ماش اسدی کر

دو نویں پھل کلابہ دو نویں مٹھیریاں یار
لاچیاں دو نویں لے توں برہی نال رما
سہو در کھڑے کر توں جھب تیار
اٹھے پھر گزار کے چھا دیں رکھ سکنا
دو پیالہ پانی پانوں سنون دھابا بال
سنتھان نال با توں کٹھ پھانسی نہیں آن
آلے اسوجہ پائیکے عمل کر یں توں یار
ڈلی اندر پائیکے رکھیں نال پیر سہر

ہول دای خفقان دور دایہ شہو
چار چار ماشہ ایہ لے تمیز کہیا مان
سنت ماشہ ایہ چکا وزن دلا
سرنے روپے دے دوق لے ماشہ دیا چار
پانی عرق گلاب خوب قوام پکا
لکڑی توں ایہ وزن دیکھ چار ماشہ کدوا

در بیان نخستین دل گوید

دبے دل یا گاه بخش آوند اس من
گرمی سردی و یکد توں ایسا سدی بچہ
نک دے اندر کھنوں دم دم ناسنگها
شیشہ لے گلاب منتھے چھٹے مار
گہیو گوشت ہو مطہر زنگ آرن پلا

حرکت اسنوں سبیا نمون جھون چیران
سرکہ دھنیاں میل کے میں ہو رگلاب
ہو مصری پکلاب تو دمن تن پلا
تلیاں پختیاں پیروی بالشن سہت
نری دار گلاب کہ گھر ڈکریں غذا
یا مگاندی دل دیکھ یا چھو کرین غذا

ہوش نہ رہی اسنوں شرت نہ رہی کچھ
دارد شیشی پائیکے شرت سنگھانتاب
ہو خوشبو یاں اسد آگے رکھیں یا
نوت ہو سی روح نون فوجت نہتی آد
کدو پالک اسنوں یا منتھے آن کھوا

باب اس لپٹان

دو طرفاں توں ہو سی یا عوت یا مرد
لیسے کارن انہا اندا کرتوں آن دوا
کو نڈے اندر گھوٹ کے گنجین چہ رلا
تہ یواری برود و چلا توں ایچہ در کار

اس ہو دی و چہ چیمیاں بھجی جھون پک
ایچہ بھی علت جان قس چیر اندر ہو
سوچ زیادہ ہو دی نہوڑا نہوڑا
پتر گڈر داکھ دو دوتو لے یار
دوہان اوپر چائیکے دیکھ توں لپکے
گوشت دیکھ توں اسنوں یا چھوٹاں

سوج ہو دی دو ہانتے پیچھے شک کچھ
اندروں اندہ بخار کچھ اوتھے آن کہلو
اوڑک جان زبون ایچہ ڈٹکی ہو دس آ
دوتو لے سباقہ کھنوں توں دمن چہ سچا
او پوٹھے اسنوں تریدن کہ توں یار
پالک کدو دال منگ ککے روٹی نال

در بیان گمشدن چھوٹ

طبع مزاج معلوم کر اس دی میرے یار
دوتو لپچنگا دل کے زیرہ سفید رلا
مصری پاکے اسنوں یا توں شربت پیچ
یا لسی کر کے السیدی مصری نال دوا

جس حور ت لایں دودہ نہ ہو سی چیمیاں
بھکھ اپنا تر سائے دودہ نہ آدی کچھ
مغز کہ دتے کھیریاں دودیں مغز بخار
چارے دار اسنوں ہفتہ اک پلا
دو دور یادہ ہو سیار پ کر لسی ہر
اک ہفتہ توں عمل کدو دکی لسی دیکھ

لوہڑ کوری بھکھا رہی روڑ دکیسے پزار
مرگائیں وانگوں اسدا دودہ آ دے پیچ
الچی دانہ سپرے کہ توں ایچہ دوا
ڈنڈے کو نڈے گھوٹا کے شربت ایچہ دوا
یا بکری دودوہ لے کے مصری پا پلا
یا شربت نیلو فدا دیکھ توں اسنوں ایچہ

جوا ش جو اندا اسنوں چھوٹا جان دوا | اک پالک دال کچھ جاول آن کھوا

باب در بیان معدن و جمع القو

دیکھ توں اسدی دیکے ساری طبع مزاج
معلوم کر لے اسدا سبب بخار فساد

سعد اندر دہو یا یا ضہ وچ فساد
یا گرمی بلغم زور ہے یا ہو سی کچھ یاد
خلط اں موجب اسد کرتوں کچھ علاج
اول بھاجان توں سنے کر ا

قوت زور ہو جوا سی گندے ہون دوا
یا کچھ اندر بوجہ ہے یا ہو کچھ فساد
نبض قارورہ اسدا دل چہ رکھیں باور
مہلن کچھ دیکھ توں دومی و فضل جوا

چنگا اسوں ایچہ ہے شربت کو بنار
 بے گرمی تھیں دے کر نہ خوب بیان
 در گرمی و اجا سیا چنگی ہوس تلخ
 نہ بیرہ اتنے کجور لے وجہ نہ مانتا
 ہو رطبا شیر تے مضطکی ہر پیر شیر آن
 شربت مصری نال ہے اول ایچہ بھکا
 کھانا دیکھ توں آن نر فرساگ پکا

دو دو توں صبح شام دیکھ توں ہر بیار
 انہی شربت سبب دانہ ہو رانا
 ایچہ جانی اسدا چنگا ہے علاج
 سہر دار وکٹ کے کوٹے وجہ گھٹا
 بھیل گلاب سماں توں بھیل چنگا
 جے ہے غلبہ دوا مچون کوئی دیکھ
 کدو پالک دیکھ توں ایچہ اس غذا
 چاول دیکھ توں اسوں یا منگانی

سبب اس دے سمجھ توں کہہ کے بہت بچان
 ایچہ چارے شربت دیکھ توں دیکھو کھی یار
 لاچیدہ انہ پودنہ وجہ لے سولف ر لا
 ایچہ شربت اسوں کر کے گلفند نال ر لا
 مسبوڈن برابر لے کے چکی توں بسا
 درد جو بلغم باد وارب کر لیس سی بہ
 گوشت کڈ باقر میتھری تل کھوا

در بیان اس معده

تے قابلہ اس اول وجہ دیکھ خال
 ایسا نول حکیم دا سمجھیں خوب علاج
 سنگھیں سادہ دیکھ توں چنگا پیر دوا
 جاسی در و ضرور ایچہ دیسی رشتا
 ہر زحمت و ایہار ستہ اول کریں
 دیکھو دیکھی سمجھ کے ایچہ توں وجہ دوا
 ماکھیں وچر لاٹیکے روگی نول دیکھ

اس اسوں کہہ جے صبح مع پوچہ ہو
 قے ہو دیکھ او اسوں اثر روز بخار
 سر دی گرمی اسوں دی سپہ کے مہال
 جیکر غلبہ خون و افصد کریں توں یا
 درد دور ہو جادوسی کسی نفس خدا
 بلغم داجے زور سپہ اسوں قے کرا
 کر کے دفع بخار دیکھ پاتوں فتنہ ستا
 گہماں مچاں سڑھ روڈ رنگ ملکا
 بلغم درد ہو جادوسی دفع کسی ایہم
 شورہ چاول دیکھ توں گوشت کریں

لازم تپ ہے اسوں تے درد بھی ہو
 سینا پانی پیو سی یو سی کلیم حزار
 چارے خطاں سمجھ کے اسدا کریں علاج
 فصد کر باسین دا شربت دیکھ آمار
 جیکر بلغم زور ہے دیکھ توں آن دوا
 باتوں اسوں سمجھ کے مہل آن دوا
 ایچہ درد بلغم باد توں جبب کر لیس دوا
 پودنہ مضطکی پائیکے مسبوڈن گھوٹا
 ساگ چولہری اسوں پالک نال کھوا

در بیان فتنہ کی بھک

مخالف جانیں رخ دی کر دی بونگ
 پہلے سب تھیں لے کے معده ساق
 جیکر کھلی زور ہے کھیں سادہ دیکھ
 اندہ فصل کر سیا دیکھ توں آن ضرور
 لاچیدہ اس مضطکی لونگ لیس توں یار

ہڑکی مندار گ سجد ہو سی ایچہ آن
 بخار بدن وجہ آئیکے معده پوچہ کھنو
 مندی اس پناں ہے کر دی کور سنگ
 قے کر ایس اسوں دار و نال شتاب
 ہڑکی دور ہو جا سیار کر لیس بہ
 جے غلبہ بلغم ہو سیا اسدا کریں دوا
 جھٹل پودنہ پائیکے کر توں بختیار

معده پوچہ قصور جگروں دیکھ بچچاں
 ہڑکی او تھوں جان توں بونگ پیرا ہو
 اس ہڑکی دیروک داد ساں تند دوا
 بچچوں اسوں دیکھ کے چنگا دیکھ جلاب
 استھیں ہڑکی جاہ سی رب کر لیس دوا
 نول عیساں سینہ یاں دیوان تازہ سدا
 گلفندہ ر لایکے شام فخر توں دیکھ

ہڑکی دور ہو جا سیا فائدہ کسی ایسے
ماکیو دچہرے لایکے چینی د بھہ بن
یا وانگ تانا کو اسوں حقے وچہ پیا

ہو زبیرہ مرچاں مصطکی پوٹے رشتا
دو نویں قنت ہمارے توں رو کی نوں
ایہ بھی خوب درو ہے کہندے ہست

ٹائے پاسدائیں لے جس کلاب
یا ویاں دیوین سنوں لہا و بکھا
دھوئی پوس و سنوں عاقل سکھ نہیں

قلبیہ خشک کباب کہے توں اس غذا | گد دیا لک میتھے چا دل ٹال کھو

در بیان ضعف معده

نبض قارورہ اس وادیکھیں آشتاب
قوت معده ہو سیاہ نہیں دید سمان
ہر پڑ پڑ و نہ مصطکی ہوے جس کلاب
ضعف معده اجا سیا فائدہ کسی ایہ

ضعف معده پانچہ توں حرکت ہو سی
لازم تاب پانچہ ہو سی معہ سو سی
خداں چارے سمجھ کے دار کریں
سندھ سہاگہ میتھے چا ہر گلا
وزن برابرے کے کٹ توں کن شتاب
ہفتہ ایس واد توں کھلے کو ان

بھگہ نیدرے ہضم نہ ہو سی
جو کھا د ہضم نہ ہو و کھا ہو سی
مر با دھیر پڑ و سیاہ اندا توں آن
انیموں زبیرہ سفیدے عودن دچہ
ماکیو دچہرے لایکے چہ چھتے دیو
قوت معده ہو سیاہ صحت ہو سی

چا دل ہضم نہ ہو توں اس غذا | روٹی شورہ میتھے ہو لطیف غذا

نکیر بہ بھی سبب

چھلکے آنے د ہاندے اول دور کرا
و دی بے کے کھڈ توں اس چہ پانیشک

مرہ بھی سینو دامیتھوں سس بیان
ہڑی جاسی در و معده توں گھٹن ہو
پانی اندر پانیکے و تر پور جو شتاب
وہ کہندے پانیکے ہی اندر لیتوں آن

ہیفہ تھنے لیں نہیں دھوے
قوت دیوے یا خمدن شتاب
جد نرم ہو و ان ایکے پانی کر سکے
قوت ہو و سی جد ایکے سب و دچہ

کھاندے اندر پانیکے رکھیں خوب سواں | توں توں دچہ توں دو نویں قنت ہمارا

در بیان آروغ بسیار

د نہیں رائیں عادت اسوں آسپت کار
چنگی طرح پچان کے کرتوں مول نہ و تر
یا توں اسوں آیکے اول دچہ کلاب
شریت بیوں دچہ توں یا وارا دیو
سبب بھم داوس لائے چکر بیتا ہو
ڈکار دور ہو جا و سن اندر کے شفا
شستہ دار لیتوں اکو وزن پچان

علت ایہ بھی پچان ہو و سن پچان
قصور ہو سی وچہ یا خمدن چکر
سننے والے لوک اس سبب ہیں پچان
جے گرمی دا و در پچان پچان
و کلاب دور ہو جا سیا گرمی جائے
ساکچین سادہ دچہ توں قنت
معده چہ پچان سبب سبب
سنندہ انیموں مصطکی لے توں ہو
دار و سبب پچان کے لے پچان

رتی ہو سی معاند را و ان ڈکار
ایس بیوں جان توں نہ کار اس
نبض قارورہ دیکھ لے دار و اس
شریت شیرہ دیکے گھمے گھمے
اکو انی اسوں و کلاب
دو دو توں اسوں یوس پچان
معجون کہو انی اسوں عمل پچان
سوف صفت لونگ لے سنندہ پچان
کلاب دچہ لے لے پچان

دو دنوں میں وقت بہت کم توں دیوں اسنوں ایہ

مہر پہ ہو سبب اسنوں غدا

یاد دہ مہر بھی دا قوت ہو سی

حلو امبدہ کنگ دایا حلو اچھہ آن

چاوں شورہ دیکھ توں میر کہیا مان

در بیان قے الدم

معدے اندر آسے کے لوہور ہے کھلو
عظمہ ہو سی اسنوں ہو ہو دی ہو کو قے
سبب معدہ پرا ہو سی اس داکہ میں دوا
سبب قے معلوم ہو کی بچھوں کیوں علاج
بچھوں اسنوں دیکھ توں شربت ہو دیوں
کتبہ گوند شاستہ پھیں گلاب سنگا
ایہ دار دس ہو ہو پیکے پھکی کریں نیار
فجرے دیو اس نوں شربت دہنال دیکھ
جواش جو اند اکثرہ سلہ چاول بچھ لیا

نال ہو دی قے سینوں یا
کینا زرد رخا رہے مدد زرد جان
اہل سبب قے سینوں قے ہو
بہت سبب اس خون وچہ بیان
نبض قارورہ اس داکہ پھیں آ
جلو معدہ واکھ توں اول اس وڈ
دیوں ایہ دواتوں بند ہو جاسی قے
ایہ دار دس برابر کی گھو دیو پھر
شربت ہو دیوں نال دیکھ چا شربت
لوہور دس ہو جاسی قے اس ہو دیوں
مصری چر لایکے مقورہ گوند رلا
نرش کوڑا شربت پھیں کمرہ پھیں کمال

رحمت جانی ایہ توں خطرہ ناک آزار
یا طرف جگہ دی خون ایہ جمع ہو سی آن
پاکہ می دور اسنوں پھینکا کچھ ہے
پر مقورہ اثر لیا اسطے کینا میں آسان
خلطیں چارے سمجھ کالے دیکھ مزاج
پہلوں سابق دافضہ شتاب کرا
مصطکی گوند گندی کینا رلا
ترے ماشہ کپور توں چنگالے کے پار
ایا کہیوں اند پائے چینی کمرے پار
اللہ فضل کرے سیاد و ایہ مشہور
یاد دہ شکر غذا توں لایا ہو نال

در بیان قے خون

سبب بخار ہے یا کچھ ہو ر فاد ۷۷
چارے خلطیں خیال کر سنوں پار رفیق
اسنوں قے کو توں اول ایہو یار
سکینہ میں سادہ اسنوں ایہ روزن پلا
ترے روز توں اس توں ایہا دیوں یار
ایہا دار داسنوں پھیں توں آن شتاب
ترے دن ایہا وزن دیکھ شربت اسنوں یار
چھیل کھلے دی آنکے لے فبا شیر ضرور
بچھوں شربت اسنوں نال پلا میں یار

بغیر لوہور قے آسے کے سنگھ
معدہ پھر قصور ہے فاد ہو سن غدا
یا طبع عفو نت پاسبان گندہ ہو سن واد
سبب قے بلغم ہو سی اس داکہ میں دوا
خارج کریں بخار توں معدہ پھر ہنکا
ہور گلاب پچھ اسد دیکھ توں آن رلا
جے تینوں کچھ لوہورے شربت دیکھ
ہور لاچیدا لایا میں ترے ماشہ پلا
قے بند ہو جاسی گندی چائے بار
نہجے دار وکت تھوڑی کینا رلا
رحمت ساری جاسی شربت دیکھ

بہت قے ایہ مرض جان زبون دکھ
بہت قبول نہ ہو دیوں سنوں جان بھرا
نبض قارورہ اس داکہ میں جاتھنق
دار وکتوں اسد اکہ کے یاد خدا
جے گندی دار و رہے اسد اکہ میں علاج
دیوں مقورہ لایکے روگی توں پلا
یالے شربت سیاد و پائیں ہو گلاب
ترے توہ گلفند توں پائیں گھو پلا
انار داندہ سماقی لے پاتوں ہو گلاب
ادما توہ توں کے روگی نت کھوا
بلغم دے سبب قے جس ہو سی آن

اول فے کراؤں پھوس مسہن جان
 لونگ لاجی مصطفیٰ عود سنہ ۱۲۸۰
 چنگا ایہو جان توں مت اسادی
 ہو سبب سوداے داجس توں ہوئی
 شربت قیموں اس لال اول پھلا
 پیالہ پانی پاکستوں اس جوشا
 مت فے آسے انہاں تہیں کھانا
 ایہو دارو توں پیرے کال ناکیوں
 یا دجہ کہانے نہرے یا معدیو چہ
 اندر ریز بحر ان دے جگر ہوئی فے
 بند کرب توں اس نوں اوجو رکار

ایہو بھی دارو اسد توں آن بنا
 سہو دارو کٹ کے ناکیوں لکھوا
 ہو لاجیہ نہ پتھر مسکلی ہو چہ لا
 نبض قاروہ اسد اسار لے پچھان
 یا رنگ ہر طے قیموں لکھوا زبان
 ناکیوں پا کے اسچہ کہ توں صفایا
 کیڈا با برنگ توں تروی ہو لیا
 شام صبح نوں پھ توں مت اسادی
 اسد فے کراؤں باہر کڈہ غذا
 بندہ کرب توں اسوں مت اسادی
 کدیا لکھ مینہ کڑیاں کرب غذا
 دارو سپان ھیکھ

بنفم دور ہو جاسیا فے بھی دور ہو جا
 معجون کونی اسوں دور ہو اسی
 وزن برابر لے کے ناکیوں کہن کھوا
 قسم سوادوی سمجھ کے اسد کرب دوا
 بادریغویہ تے پودے سہو برابر آن
 سبب ہو کدیاں کدیاں کدیاں
 تولہ تولہ لال کے ترے ٹھوک منگا
 بے کھانے پھ اسوں ہوئی گے فے
 چنگا ایہو جان توں اسد حق دوا
 جیکر اسوں فے بھی کہے پیرار
 گوشت دیویں اسوں شہو خوب لکا

ہیضہ جنتی کھڑ حمت مندی جان
 دست ہون اس فے بھی مسکلی
 نبض قیادہ اسد اوکھیں پیتاب
 لاجیہ نہ کاسنی دھنیاں نال سلا
 اندر دانہ تولہ لے کے پانی دجہ بھوا
 سکھین اس دہ توں باکر دارو ہولہ
 زہر دیاں اسوں پانی دجہ کھسا
 دور کہے رب اسدی دھمت انڈا
 بتر جڑ سونا بچے سزہ نہنگ یار
 تولہ تولہ دجہ توں ایہو سہو مت
 جیکر دارو اطلاق اسوں ہوئی پار
 اطلاق دور ہو جاسی ب کیسی

دست فے یکبارگی ہون اسوں آن
 ہنٹا جیکوئی کھادی بنفم ہوئی آن
 گرجی سڑی پچہ کے دارو کرب ختاب
 چارہ چار یا شہا پچہ لے کھنڈ تولہ لے پا
 لکے اسوں صاف کدھری نال رلا
 مرہ لے کے بھی دلا اسوں گھوٹ پلا
 ایہو فوڑا کھوڑا لیکے روگی نال پلا
 سبب سردی دھو سبب اسد ایہو دارو
 دارو سبب ہر پیری کھنڈ دارو دار
 دھراشہ نہنگ توں فے دجہ پال
 شربت ہوئی موڑیوں اسد رکار
 پاک کد اسوں شہو کرب غذا

خش پہوشی اسوں کرسی بہت ظہیر
 مسجد اندر قصو ہے اس لال جو با جان
 جیکر گرمی ہو سبب کراؤں آن دوا
 اک داری گھوٹ کے شربت دجہ پتار
 جیکر اندر اس کد گرمی دسے ایہو دارو
 یا شربت ہوئی سبب دجہ پتار دوا
 ہیضہ دور ہو جاسیا چنگا ہوئی حال
 مرچاں گہاں حیرت مہر پیتہ مسکا
 ودنی ناکیوں آن کے دور دیو پیتہ
 جھنڈا دیا پچہ دجہ پانی نال
 کد رجو فے مصطفیٰ ناکیوں اندر
 گوشت اسوں دجہ توں حوالہ لکا

تشریب شربت حب الیاس

شریت ایچہ توں موڑیں ان پانی	دار داسی سبجہ کھو مکھ ہنچار	چھہ توئے انے موڑیوں پورے
چنگی طرح کھو تاکے پانی وچ بھو	تریدن گندس اسن پانی دن گندس چار	استنبین تیجھے ۱ دن وچ ابال
اوہ پیا نہ پانی کھیں لکے کھڑا	توہ مصری اصوچہ کڑی پانی ان	چنگی طرح بنائیکے اسنوں جوش
جد چھہ تے تار و دیک اسنوں	شیشی بیوچہ پائیکے اسنوں رکھو	دو دو توئے شربت و بیف توں

یا تیرے توئے دن کھو کی نوں پلا | اطلاق دور ہو جا سبب الیہ کرے شفاء

در بیان نقصان جوع

روندار ہے کوش اوہ بھانہ سبھی کجھ
 بہتا اسنی طبع دل کر توں نہ خیال
 چارے توئے ساقی لے جارتش
 دو توئے سوکھن نوں ایچہ بھی نہ پدا
 کھانے پیچھے اسنوں ان بیکہ دیج
 ایجا ایچی دیکھ توں پندار روزیہ
 ہریش بھیرا اعلیٰ پتی سندھو دھلا
 سونف سفا جلو تری کر کر پاشاب
 توڑ توڑ سینوں دیکھ توں وقت نہار

جیکر کہے انسان نوں لکھنا میں پیکھ
 جیکر ٹی شے اوہ کھار سبھل سووند
 نہ صبر ہے کجھ بھی کہہ سبھی کھان لکھی
 اس فقوڑا تیرے واسطے دستاں میں دوا
 وہ پیا نہ پانی کھیں لکے کھڑا
 دار داسی سبجہ کھو مکھ ہنچار
 ایسے طرح کھو توں مت اساوئی ایچہ
 استنبین گندس اسن پانی دن گندس چار
 زہرہ مرچاں مصفا جھن لکے لک
 ورنہ ربارے کے چوڑ وچ کوٹا
 زحمت دور ہو جا سبب الیہ کرے شفاء
 مولیٰ لا دن پیتھہ پائیکے اسنوں رکھو

لگا ہوندا جاوسی زور کرے سی
 لذت مولیٰ آدھی ہوندا بے در
 خاطر چار کجھ کے بغل روڑیہ
 سبھو دار و پیسے کھکی خوب
 سونف پودنہ آملہ دو دو توں
 فقوڑی شکر پائیکے دیکھ توں
 ہاضمہ سبھو اسنوں لکے بھیکہ
 چنگی طرح بناتوں چھہ ٹینوں
 لاجپدا پودنہ پاتوں پھل گلا
 ماکھوڑ وچہ پائیکے چٹنی لے
 شوز چاول دیکھ توں کھڑی

در بیان تشنگی بسیار

مکھ گری اسنوں تری ہودی یار
 خور دکر توں اسن ایہ کرے صبر
 سکھین سادہ دیکھ توں شربت
 مصری پائیکے چھہ فقوڑا دیوین وقت نہار

پانی بہتا پوری جگر کو انسان
 تشنگی بہتی ہودی لکی ہے بیاس
 انداس دیکھ کرے کڑی بہت بخار
 نبض فار و رہ آن کے غلطان کھنڈر
 یا کہ دیکھو کاسنی مالے تخم خیار
 آلو بخارا انی ایچہ بھی شربت دیج

زحمت ایچہ بھی بھو توں ہوندی
 مڑوڑ پانی سپی کر توں ایچہ قہ
 جگرے دلوں اسنوں کر معلوم
 طبع مزاج پچھان توں کوئے بہت
 دھنیل مضر بادام داسنوں
 تریواری اسنوں مصری پائیکے

بہیدار ملٹھ بے ہفتہ سال رلا مصری پاکے اسون پھون وقت اس تھیں خنکی جاسا سدینال تہ دل تے کرانوں پھوں دیکھ جلاب باغ شور بھی جاسا شد گوسے شفا	تو نہ تولد ابھ بھی ملٹھ چھ ماشہ پا یا قرص کافور بنا یکے دلوں وقت کہو ز صفت دور ہو جا سیار کبھی بہ سولف زہر تے نہ صطکی رہا بہتے ایجو دار واس اکہیا تینوں آم	بیاد پانی پانیکے اسون بیورین بار چھچھ شربت اسون سنہ ٹھکوسے جکا پانے نہ ہے اس د ایدہ سباب پھکی کر کے اس لوں ماشہ و توں جار کدو پاک اسون چال دل کریں عطا
--	--	--

شورہ چاول دیکھ یا تیسے دریا

ترکیب سیا خنن قرص کافور

قرص کافور بنا لوں چکا ابھ دور ایہ تولد تولد سے لوں بہیدار نہ تولد خزفہ نالے کاسنی ست ست ماشہ انشانہ سنے ماشہ پا لوں سوکھ چار ماشہ توں لیں کر ابھو قرص ہوا دو توں وقت نہار چھ چکا یاد	دارو اسد سمجھ کے دکھو دکھ لیا بھیل کلاب ملٹھ دا اسٹا لونا ماشہ پا ترے ماشہ کافور لے لے توں ان دکھو دکھی کٹ کے کر توں کپڑ چیا ایجو وزن ہلبر کر توں سچو چا اس تھیں پیچھا سبھا محرقہ برقان	مخز کدے مغز خیار مغز خیر پڑہ طبا شیر توں ماشہ یکے ابھ بھی لال کتیرا لکڑ گوندے صندل پانی بار نالے لعاب بھون مسقر من نال شریت خزفہ نال لے کر قند عین خنکی دور ہو جاسا رب کی اسون ان
---	--	--

در بیان ورم جگر

بانی بنایا ہوی بھکے ہوسی اس بند طبع علاج پچھان کے دارو کین شتاب چھچھ اسون یکے ابھ توں لے پیکر اسی صیت سے جوتوں ہیناں کھجوان ایکھ سب کے رکھو شے مٹھا تیل دنا کل مرغان جگر دیاں نفع کیہی ابھ سکنجبین سادہ اس توں شربت دیکھ پانی اندر پانیکے شربت دیکھ کرا دنا روز ترے تولے یکے نادر کھو	ورم جگر دیکھ توں چھ کلیمے سو بہتاد دے تاپاں ستم ہوسی پیر اچوین بے راعی ہوسی تاپ ہوسی بھجند اول دارو این اچھو دین باسلیق اند چاہے اس ہی ہوسی ترن شفا پانی پاکے گوم کر ورم جگر نئے لار ورم دور ہو جاسا کسی رب شفا کاسنی تخم خیار لے دیوین گھوٹ پلا بہیدار دینہ لعاب نال پانیکے بار جیکر کھنک س اسون ترشی مول نہ مصری مینال دیوں شربت ابھ	تپنے دند زیادہ ہوسی ہی دھکلو ساہ کا لایا بیڑاری ہوسی کسے آن سیر ضلعان مائے سمجھ کے دیکھیں ہفتہ شتاب قد موافق کدہ توں لہو بار ضیق تخم خطمی تولے سو گور ہفتہ آن دو تہی داری اس لوں ابھ لیکر بہت مفید ہے کاسنی اسد شیر تہ شریت مصری لال دیکھ نفع کیہی آلو جارا اہلی اسون مصری نال پلا کھانک دیکھ ہی سبھا فر کر ابھ ہفتہ شربت اسون ابھ بھی دیکھ لوں
---	--	---

کاسنی پانی پائیکے دیکھتوں آن منجہار
تر تپہ درے عتاب لے تر تپہ کوٹیل
بھی دانہ ملٹھ لے ایہہ ماشے چاکر
تولہ در سناتوں ایہہ بھی وجہ رلا
ادھار سے اتار لے تلکے کپڑ چھان
تر یواری توں ایہہ دیہ لیلین سہل بار
درم جگڑی ہاسیا ہوسی دور آزار

لیلین سہل اسنوں دیکھتوں آن منجہار
آلو انلی دیکھتوں دود تو لے لیا
کاسنی سوکھ رلا یکے بیج بیج ماشہ
پیالہ پانی پائیکے سہو دپھ بھو
چار تولے کھنڈ پائیکے رنگی لولین
لوڑ جے اسناتوں دی تر تپہ باقوں
جو آتش جو اند دیکھتوں نا جے حال دیکھ

آدن دست جے اسنوں جھنڈ
نیلوفر نقشہ ایہہ چھہ چھہ ماشے
پھل گلابے پر سیاوشان تر تپہ
چارے پھر کڈار کے چوش دیو
لیلین سہل اسنوں چنگا ہوسی
چنگا اسنہیں اسنوں اچھو ہوسی دور
کدوپا کٹے ال منگہ دی پھنڈوں

باب بیان صنوع

فوت جگڑوں جاوسی صنعت ہوسی اسنوں
یا گرمی دی بھس تہیں ہوسی دھکھلو
نبض قارورہ اسنوں چہ سہج علاج
شریت دیکھ اناردا رب مار کھو
ہرید بھیر آندر دھنسیاں دچہ
گرمی دور ہو جا سیادار دچکا ایہہ
اکھ تولے لوہے چون لکھو نالی ہر
ادپر لوہے چون دے سر کھینو تار
جد کے ادھ آلیکے کھن کرین توں یا
چنگی طرح بنا یکے تل دے اندر یا
اس تھیں چنگا ہو سیا بھس تر جائی
چنگی طرح بنا یکے اسنوں صاف کرا
کھینو کوکا اک سیر اس دیہہ رلا
چنگا ہوسی جان توں جاسی دور لار
سرمد انگول پیہہ کے منہ ککلا
دو تولے ادھ رور دیکھ اسنوں گئی توں یا

بھس ہوسی بہت جے سولقہ جان
رحمت لہی ہوسی دل چہ رکھ بیان
گرمی سردی دیکھ کے نالے طبع مترج
یا شربت دکانڈایا لیون اجا
بدامر چارے کٹ کے پانی چہ بھو
بلغم بھس مر چارہ سی گرمی ہتی جان
چنگی طرح بنا یکے اسنوں لکھو
جد کے ادھ آلیکے اسنوں کھن کر
بھانی لہو یکے تھہ بھنی واری تار
اکھ رتی توں اسنوں کہن دچہ رلا
لوہے چون دھو ایہہ لکھیاں دچہ ہر
ترے پیرے تر پھلا نکا کراتوں یار
گوگی لسی نال توں تولہ اس کہو
پاہور منو سپرہ انے لیکے تولہ دیکھ سنگا
کھینو کوکا دچہ رلا یکے قندہ پانا یا
بچھوں لسی اسنوں کوگی دچہ پلا

یا المصافی اسنوں سیا اس تھیں
منگل ہوسی مرض ایہہ صنعت
پھلوں گرمی دیکھ کے اسد اکیر
انلی الودہ توں فائدہ ہوسی
تلکے اسنوں صاف کر کے یا
چجر دھو ایہہ بھی دساں تہیں
کے اندر پاے کے سر کو پا
ہو پانی لے اناردا اسد یا
جد کے ادھ آلیکے اسنوں کھن
گوگی لسی چھہ ہوسی چنگا اسنوں
یا توں لوہے چون دھو تولہ
لوہے چون تر پھلا کر لے حل
دو ہفتہ توں عمل کر اسنوں دچہ
گو تر دچہ سوداریاں صرنا تار
کر تہی دیو چہ پائیکے حلو اکیر
روٹی کھینو نال دیکھتوں نہ ہر

بھنس جائے گا استقبیل رحمت ہو رہی در
 سچے اندر پائیکے اٹھ تو لے سر کپار
 گو کا دیں رلا پیکے ٹکی اس دی کہ
 سردی ہوے آیکے ٹکی باہر لیا
 چھ تو لے پائوں تیرے چار تو لے لیا
 گویاں کر تو لے لے کے پیر یکے تھا

لو ہے چون منور بھی وار ہے مشہور
 جد نکے اوہ آیکے کھل کر یں توں یا
 تھاپیاں دو دیں دیکے ٹکی چاودہ ہر
 کھل کر یں توں سنوں سو توں یار یک
 قند پیرانا سولہ تو لے وہ بھی آن لا
 لسی گو کی ٹال توں مجھ کے گولی دیر

اٹھ تو لے ہو رہ منور لے دکا خوب پیرا
 سرے دنگوں سنوں کہ مہین بچار -
 چنگی طرح ٹکائیکے اسنوں اک نگاہ
 سرے دنگوں سنوں کہ ایل چنگیک
 چنگی طرح گھوٹا لیکے مشور رلا لیں یار
 بھنس وود ہو یار پ کر لسی بھ

انوں نہ دیو بس کہاں ان رو کی کیو دیاں | اللہ فضل کر لیا ہو سی چنگا حال

در بیان استشفاء و الفقیہ

مقدمہ استشفاء و البتہ کران بیان
 ورم نہ ہو سی پھیر کھ ہو دی و کھلو
 مشکل جانی مرض ایہ چون چسپے پیر
 خلط طل چسپے سمجھ لے کر لے و کھو
 یا عرق گدڑو اکھ دایہ بھی وچہ لار
 مقوی جگر جان توں پھر پانی پیر یار
 ہو رمنقہ تو لے چارے کبیر تو لے یار
 قوت جگرے ہو سیادیکہ توں بہتی ہزار
 چار چار ماشہ ایہ دیکھ توں دوز قوت ہزار
 دو و دو تو لے دیکھ توں سنوں رہد جان
 پانار دگ ایہ اکھ و در جہ پہلا جان
 نخود آب پکائیکے اسنوں بھیا و غذا

اوکھی ہو ندی مرض ایہ سنوں دیکھا
 کھوٹا کھوٹا اتاب پکھ لادم اسنوں جان
 ٹال طبعیت اسد دھنٹ لائے و پیر
 مقوی ہر و جگرے کر توں اسدنی یار
 پائی مول شو یو یں معلو یں قوت کھو
 بہتے روز پلا توں دلوچہ رکھ دیکھا جان
 درلوں خوب رلا لیکے ہفتہ اک کھو
 داسپینی تے لونگ لے ہو رمنقہ یار
 نخود آب غذا پیر اسنوں کھے یار
 بلین مہل دیکے پاک مزاج کھے یار
 چنگی طرح بنا لیکے وار دیکے سچا جان
 فلیہ دیکھ توں سنوں بہتہ صالح ار

صنعت جگرے زں ہو سی سرد الفقیہ
 بلغم زور پادسی سردی اسنوں ان
 بنفص تار و رہا سدا نظری اندر رکھ
 عرق سو نف کا سنی دیکھ ہفتہ دجا
 منقہ لے اباں توں دیکھ پانی بہتی ہزار
 قوی جگرے لوں کہ لیا قوت سوساں
 چھ چھ ماشے دیکھ توں رو کی لوں یار
 چارے کھو ک براہی وچ کھنڈ رلا
 ہر دوسری شربت معتدل ایہ مقوی جان
 استشفاء و در جہ پہلا استقبیل رحمت ہزار
 فرق نہ کرے کھے امیں لے بہتہ کیں دوا
 خشک کرے دیکھ توں نفع ہو سی یار

مقدمہ رکھیں لیدی ایہ نخود آب غذا | لازم اسنوں رہتوں معتدل دوا

شربت ثمری معتدل
 سوا الفقیہ استقبیل رحمت دافع طرور

ایہ شربت بزوری معتدل اسدنی
 مسک قوت دلیسا چکھ دلیسی آنا
 بلغم بادی دور کر لسی کہ توں ناں شو

اس لوں لے بنا توں میرا کیا مان
 درد جگر دجا و سی چنگی دوا کما
 ترے تو لے جو کا سنی تر تو لے کیا

چتر سو افندی چہ اے رے رے
چتر اندر کٹ کے دیہا لے پانی پیا
کر اسی دیہہ پاسے کے قوام خوب کر
قوام چکا جلد ہو سیا جلد کے کرنا

تخم کر فسن تریتو لہ پائیں تخم کون
چار سے پھر گند کے لے توں آن چو
سیر لگا اک کھنڈے لے اھی دیو پر پیا
شیشی اندر پائے کھنڈ سنوار
نخود آب نال ایسے اس کی کسیر

سبھو در لے کے خود تخم حیار
اور مار چھ اتار لے بلکے صان کر
دو جی داری اسنو ٹکے جو تر دیا
ترے ترے توں اسنو توں توں

در بیان اقسام استفا

استفا تر قسم ہے مہلک مرض مزاج
ر دکان بھی فی ترے کچھ مشہور تمام
بلغم شور ہو جاوی ہے جگے جگے جہن
صنعتی جو دہ جان ہو سی در ظہور
استفا د اہلاد درجہ لیتوں پھر پچان
لحمی قلم پید ہو سی سبھی دور کھلو
چٹلی طرح پچان اول سدی یار
یہ کچھوں قے کہ توں منت اساو ہی رہ
ریناں کھو دھال توں رہا بیکہ رہ
رہا اسنو دہ توں وہ توں وقت نہا
جیکو اسنوں تاپہ دودہ نہ یوں یا
مقتدل اچھ شربت ہے دیکھ توں دیکھا
عرق سلف کھانی گدو داکہ دار رہ
مقوی جگر چھا کدے اچھ کھجور کار
دو ماشہ نگہاں پائیکے سہو سکین یار
پچتر کچھوں عرق پلانوں حنفی جبار

ترے لے رکھنی کن سوس علاج
یا گندی جہ ہو سیا جے اندر یار
بلغم نال لہو کدے لے کر سی یہ نقصا
اول سو ج پید لے لے اس لوں ہی
انگل دہر توں پیرے ٹوپا لے سی آن
دھنگ چتر پید ہے جسم یار دہر
بظفر قرار دہ دیکھ کھانی اطال پیر چار
ترو سی توں لہ آن کے کید لہ یار
دست آدن ہے اسنو ترے کھانی
اس ماشہ لے پھٹک دہی دوسہ مال پیر
نفع ہو سی اسنو دنا ہوں آزار
ترے توں استفا لے توں پانی پیا
پانی مول دہ توں عرق دہی پیا
داجینی پچھرا شربت توں کسیر دہ یار
وچہ کافور لے لے کیکو توں پیت دہ
نخود آب نال مہا لجان ایسے کھان
نقی دبیان میں ساں تینوں آہ
پرے پانی پیا جمع ہو سی آہ

لحمی غلی جان توں تر پچان قی نام
کرمی بلغم جگر وہ ہو سی آن پچھرا
کلیج اسج کبے اس اندر قوت ہو سی
کچھوں دھان پچھان دہر یار بد سا
کھڑی دیکھ کچھوں لہو یار کچھ پیر پیر
سبھو بد ہو جاوے پانارو کدے سدا
اول ایہ علاج کہ مہلک اسنوں دیکھ
ترو سی توں لے کٹ توں کید لہ یار
ریوند مال سانیچ پچھ توں پیر دہ یار
او کھانا دہر دہ نال توں مہار پچھ
بزدی شربت اسنو اچھ بھی میں آن
پانی دے کھان سنوں سہو دہر پیا
پچھ لے دیکھ توں اس لوں آن اتار
لا چیدانہ چھ ماشہ لے کدے پچھ دہ یار
دو مہنے توں اسنوں سہو دار دہر
ہو دہو یوں توں اسنوں جو موافق آہ
نام جلودہر الیہ دہر اندر جان
ادہ پانی سالے جسم توں لے جان جبار

بیان قسمتی

شکم اشد اسوچن بسیار شک جگر می
که معلوم نون اس نون خطا اسین بچان
هولی ہو لی اسون سہل قے کر
چنگی طرح گھوٹا نیگے دیکھ توں انترہ چار
ہو دوویں سو نفاق لیقتل سربیناں چکا
اس پانی دیناں توں ریوند دیکھ نانا
قادر دیکھ توں سون پانی بند کران
پانی دیکھ نانا داکا سنی نال بنجار
مالا اصول سون شربت دیکھ نانا
باچوں عرق صول نے ناگر کانی کوڑ
سکینین بزوری سون توں توں دیکھ
آپے دعوی ہو کے خوشن سہا پس
سجے کھئے نشتر تاریں تالے دیکھ جگر
ہو جو کھانا خشک تارہ بھی آن کھو

جگر جھکے پانی شکم وچ کر رہی
ادال دیکھ علاج کہ اسون جلا
دار و دیکھ پشون اسد بول کھو
عرق سونق کاسی اسدیناں لکھ
چھ چھ ماشہ اچھے بیارہ پانی پار
چار یا عشرہ روز توں سون یونہ
اتفاقا قویہ توں جتنا ہوس تین
کر کے شک کبابیہ یا خود کھو
یا پانی دیکھ نانا داکا سنی نال بنجار
یا باجی گواہا سون شکم اوپر لاء
اکو ہفتہ دیکھ توں فائدہ کر سی ایہ
سمجھ کہ توں نشتر تاریں پانی کر دیا
دیکے نالی زخم وچ پانی سب نکال
نہر روز توں پانی ایس اسدیناں

نصف قار درہ دیکھ کجی سزی جان
دار و دہ توں آیکے اسون نون شستا
تو ناریو ندے توں توں تروی پا
دست اوچ اد سون رب کر لی
اس نون پھ ابال توں اد مار جو نانا
پانی سونق نانا دیناں پھ داغ دلا دیکھ
غلبہ کر کے تر بھجے شربت دیکھ نانا
جھکے جے ہر اسون اوپر خشک ہوا
پیا پس ہو کے اسون پانی دیکھ نہ سوس
اک ہفتہ اچھا سون نون پانی پس
ادو کس ہے علاج اچھا اسد دیکھ کر
ایما قدر چھانکے چھو لپدی مقدار
بچھوں سون دیکھ توں خشک آن پلا
ہر تال گندہ کت کھ زخم فی چکا ہری

سکینین پوری گرم

سکینین پوری آسے کے لیون ایسنا
ورم دور ہو جا سیا استہائیں حصو
اک تولہ بی کھکڑی سب ٹمٹ کے بار
ادار سے اتار توں نیکے صاگر
سو توں لے کر کر لیکے اوہ بھی باق

تاپ پرانا جاوی نلے ہستہ
سولف کاسنی تخم کہ فرغ توں لہ پا
دو پیالہ پانی پاکے بہانہ ارکھ بنجار
ادو سیر کا مہری پانی آن تلیم
تارہ چھوڑے جد آیکے اسون اد تار
دو دو توں لے دیکھ توں پانی تالے نال

جگر توں قوت دلیبا اسل فائدہ
جڑہ سولف تے کاسنی توں توں لیا
چار سے پہر گندہ اسون طبت جھنا
کڑا اسی دیو چہ پایکے سدا کر قوام
شیشی اندر پا توں چنگی طرح ہستہ

در بیان قسم طبعی
لے ہوں اچھا ہو شکم زیادہ ہو

طبعی و احوال ہیں شان تینوں
اندر ورم ہو جا سیا اسون غلیظ
مسام بند ہو جاوی رہی رد کھلو

تو دہر اسون آکھ گنتوں سچان
وڈا ہو جی شکم اس ایما کھ تمیز
نقارہ وانکو اشد اسو شکم آدار

ہتھ مارے جو شکم ترے دھڑلے ساز
 اول اس دور باں میں آن کرے
 ریو نہ چینی ترے لے اس دھال لانا
 ترے در و کٹ کے پھکی کرے ایہم
 چکی لے دیکھ توں دونوں وقت نہار
 یا ایہ چینی دیکھ توں لکھی دچہ کتاب
 جو کھار چہ لکھی پہلا سول توں آن
 تھے دی جہ نہ کٹ لے ہو کچھ رلا
 گرم پانی سے نال توں لہر دھکھا
 اور کھانا اور دودھ اسوں لکھی گھٹ
 زحمت قائم ہو دسی لکھ اندرجان
 لکھیوں دچہ لکھی لکھی توں دیکھ
 قوت جینی ہو دسی اس توں دیوں

نبض قارہ درہ اس دہشتا کرین حال
 ہو زحمت توں جان توں چنگا یہ دور
 ترے ماشہ لے لاکھ توں دھوتی سنی
 اول اچھ کھکھ توں لکھیں پھپھوں
 مارا اصول توں اسوں تارہ روز
 زحمت اسدی جاسیا ہو دسی دوشاب
 ریو نہ ریر نہ ہنگ لکھنے توں لے پار
 اچھ دار دسبہ ابرہی کو وزن منگا
 استہیں زحمت جاسیا اللہ فضل کرے
 تاپ اندر نہ دیکھ توں کہند نہ کھکھا
 جیکر گدی اسوں دیکھ توں تخم خیار
 گدی دور ہو جاوسی چنگا اچھ دور
 یا لکھیں اسوں بزوری لال

خلطان چارے سمجھ دیکھیں حال
 تولہ سبب رٹے نہ لے ماشہ پار
 ایہا درد اسوں دیکھ لٹے چار
 تولہ دیکھ لکھیں نہایت اسوں پار
 درد اس دے لیکے دیکھ توں دھوتی
 ترے پھلا دادہ سوکے دھنیا چہ رلا
 سولف جو این بارہ رنگ ترے گریں شمار
 چٹا اندر کٹ کے لکھی دودھنی پار
 سکے ڈھنگہ قدرتی رب کو افرہ
 تاپ اندر دودھ اسوں بہت کہہ کن
 خبر بوزہ مغز ترے بوزے سنی پار
 قاتر دیوں اسوں چنگا اچھ تدبیر
 قبض ہو دسی اس توں دسی قبض کٹا

ہو رہا میں ملک کتاب توں خشک کرے دیکھ | خود آب ال منک توں دیوں اس توں اچھ

باب پہلین پران

جس اس توں چھ توں ہو دسی پران
 درد لکھیں دل گھٹے اچھ گدی کچھ
 گدی اندر اسد کے غارت لے پار
 پران لکھیں اسوں لکھیں جو انسان
 اول دیکھ توں کاسی یا لکھیں پار
 زحمت دور ہو جاوسی نفع کہ لکھی
 کاسی کچھ لکھی کاسی پانی دچہ گھٹا
 ایہا شربت اسوں دیکھ توں سنی
 بارہ توں لکھی رگڑ کے فخر کا شہد

اس کہ نہ نہ جان توں نین سپن
 زردی سار نہ لے چو بہت ہی
 سر تیر اسوں دسی آن کھار
 رنگ بول داد لکھی اسد اکبر علی
 تولہ گھوٹ لے کاسی لکھیں نہ بار
 درد تو لے اپنی دو گھوٹا پار
 اندر دودھ تو لے پاتوں مصری یہا
 ہو دھنیاں لکھی کاسی وزن پار
 شربت دیکھ اندر توں اسدے جیہا

کھان پین ہی اسوں ہی طلب کچھ
 بخار پندتے جاسیا اس دچہ شک نہ کو
 ایہا سبب اس توں ہو دسی پران
 زحمت اسدی کچھ چنگا دھوتی
 ایہا شربت اس توں دھوتی دیکھ
 پیالہ پانی لے کے دیکھ لے جوشا
 دودھ توں لکھی رگڑ لکھی مصری پار
 درد تو لے توں گھوٹ لکھی مصری پار
 لکھیں دیکھ دینار توں فخری شہد

اللہ چاہے اس وی کر سی شفا
اس دادار واکھ توں سہل کر

در بیان رحم الطحال

بالکھ گرجی ہو دھنی یا ہو سی غلہ خون
کچھ پائے اسدی سلم نالہ پھوڑا
اول فصد کر ایسکے بچوں دا رخ کر
کر توں اسنوں سچے ہرگز مول شہر
کو را کپڑا استیں در گز لیون آن
کھو سہ وی کھیکری او پر اس رلا
کو لے وی اک تہنہ لکھ او پر تہنہ پیا
کپڑا کھیکری لیون نہ توں ترن اور پھا
لکھن ال دلائیکے او پر ڈھم دے لاء
اللہ چاہے اسدی ہو سی ترن شفا
لکھیا وچہ کتاب کہندے نے کھا
کہ توں خوف نہ ہو کھنہ کہ ہو پیا
جیکھ باقی نوڑے دساں تہہ کووا
پتھ دور ہو جادوی درد گائے آء
قرص کیر توں اکھدے چنگا کھوڑا
رحمت دور ہو جادوی کہہ بجار شفا
دور ہو جادوی لیس فقیر جیسے غلبہ باد
تھی جو پتی چنگی میچ توں یہ ضرور
یا جینا جو این لون لے چھان کھنہ پیا
گور کیریں توں لہی بہتی وادی آء

درجی قلم ایچہ ہور ہے اسد رنگ سیا
یافے کر ایل اس فون بچھوڑ
یا چا ورن ال سنگندی بچھوڑ

جیکھ کسے انسان توں ہرے نرم محال
نپ لافم اسنوں تھی ہون بیاس
ایچہ بھی زحمت اسدی جانی بہت ہون
جے گرجی دا زور ہے بنفہ بھانوں
وچکار دہنی دھنم کہ چنگا جان و
حاشیاد پر و بکھادہ تعویذ ہی پار
ستے تال بنائے پانی کے بھان
ٹھیکری تہہ تعویذ پانی طرح مار کھ
ہولی ہولی اسنوں لال گریسا
پکے تہاں جداسد اپانی ہو جی جادی
ایسی مریم نال ہی کر سی رب شفا
وچہ ذخیرے اکبری دھٹا ہے لوال
بولی آء اسی آہنا پیوسے فخری آء
زحمت دور ہو جادوی لکھ گھو گلاب
دار و کر توں اس امیر لو پر بھرا
یا سر کہ وچہ پھیں سکے پانچیر ان یار
دو نوں ویلے اسنوں بھرتوں آون
یا گوگل ارزق لیکے نرم اثر زکیم
نفس شتاب کہ لیا ہو سی ترن مٹ
قلی شہرہ مصبر سداگہ ترے نے دا
پو ٹلی بنھو کے اسدی بہت شکور کر
سوئے رلائیکے ایچہ بھی کریں شکور

ایہ یرقان سیاہ ہے کر سی آن سیاہ
ہر آتش جو انداوسنوں کہہ پانچ

دیکھ توں اسنوں جانیکے در و کر پیا
در دھوسی بھی اسنوں بھی کپڑا
جیکھ غلبہ خون اس واسطہ کہہ کر
سلطان چاہے سچے کے بار کھنہ توں
ایچہ عمل تعویذ اس فقیر ڈھم دے کہ
لکھ لے اسنوں سمجھ کے ہو تیری
او نہ کپڑا پر سوچ دی چنگی طرح پیا
لکھیں نال مخالفت کہہ لے لکھو دیکھ
ایہا حکمت جان توں ڈھم کیریں
تدوں زحمت اسدی فرہ جادی ساہی
دو اکال ایچہ ہے پتھ دا جان دووا
حکیم قرشی فرما وندا یاد رکھیں نال
فخرے شام پلا توں ایچہ اسنوں یا
ایچہ کیتا عمل حکیم لے بہتی تھان ایچہ
سکھین بنزدی اسنوں بھرتوں پیا
نہار دیویں توں اسنوں توں رو پیا
جیکھ غلبہ بارو اسنوں پتھ جلا
ایچہ بھی اسد حق وچہ چنگا ہے دوا
شریت دور دینا توں لکھ جی دور
سر کے دینے پانچہ تہنہ لکھ
کالے چھوڑے لیون موزیوں وچہ رلا
اس فقیر ہو جا سی پانچہ گھنہ پیا

جیکہ ضعف ہے اسنوں دوا لین یا	ایجا گل کرتوں اس نفع دے تر لو	نخود آب پکا کے ایجا دیکھ غذا
	شورچا پورن دل سنگ ایہ بھی اس	
	ترکیب قرص کبیر	
قرص کبیر بنا توں ایہ بھی آکے یا	ایہ درم تلی دلو سٹک چکے دیکھ	جڑ کبیری بیج درم درم مانج
فجشک مرچاں چھ درم پائیں	لنگوڑی درم اشق درم چا	پراناسر کہ تر سے درم ایہ بھی
اشق نے سرکہ ولین دیویر حل کرا	پچھوں دارد ہو توں سہو کار	اک درم دافرص کہ ایجا وزن بنا
شریت نال سکھین فحج شام کھو	باغنی سونے نال پیچنی	نخود آب پکا کے سرکہ دیکھ دھڑل
ایجا جان دواتوں ایجا جان غذا		
عمل کریں توں ایس لک کے شفا دار		
ترکیب شربت بیمار	شریت ایہ دینا توں ن بنا یا	درم درم ایجا سیا یا دی چا آزار
تخم کاسی پھل گلاب سے توڑ توڑ لیا	جیکہ تلی توں صوج یاد بھی کمری	شریت ایہ مہر گرتوں آن طرف
پیاد بانی پا سے کے سہو دارو کاہر	جو کاسنی دوتو لینا توڑ لیا	گاؤ زبان تخم کنوت توڑ لیا
چیکا کریں توام توں جدا وہ چھٹے ہاڑ	اوتار سے اتار لے ملے کپڑ چھان	دیہ توں مصری پاٹکے چھ کمری
اچھے نئے پیہ کے دھکے گلاب رلا	نال شتابی اسنوں لینا ٹھکانا	چار توڑ لے گلاب توں سے ریون
در بیان سنگھنی		
مشکل مرض ہے ایس دند یون مار		
خلطوں ان بیان کر سار اکھیں حال		
دنگ ہریتے سوکھ اتار داند آن		
اٹھے چیزاں پالوں کو وزن تو لیا		
دنگ بڑ سونف کچور چوٹھی لیا		
سہو دارو دھو کھو کھو لیتا کٹ سجاں		
یا شربت دیکھ توں دیویر چا کھلا		
تخم بانگور پاٹکے تخم بنائیں چار		
درب یونانی آکھ ایہ بھی سمجھ بیان		
موتہ نہیں ایہ ہو سیا ہضم نہ ہو		
سچا کمانا اسنوں آو سے باہر دار		
گرمی سردی سمجھ اس غذا دیا		
کچور دھنیاں تے گوند کدو می		
تیرے ماشے سے ہضم توں چکی		
تلنتوں گہیڑ وچ پاٹکے دود دار		
غھوڑی کھنڈ لایکے چکی کرتوں		
بہتے ہی دن اسنوں بھو عمل کرا		
ایسٹو لایکے ایہ توں دیویر آن		
الٹا رواہ دھنیاں گوند بریل کرتوں		
نال لسی داسنوں دیکھ توں دارو		
تخم کنوچ بارنگ تخم رجان لے		
وزن برابر لیکے بریاں کریں سجا		

چھ چھ ناشے سنوں شربت نال پھیکا
 بیخود گھسی سمجھ کے پچھوں کریں دوا
 سوزید مرچاں پہلی نار دانے لے بار
 سڑھ لاجی بلکتے پوسٹ اپال
 چھ چھ ناشے سنوں خیر دیوین شام

اکو ایجا گل کسہنی دار بھرا
 ایچہ دار کٹ کے ماکہیوں دھولا
 پڑ پڑ پھیر آکر سولف اتے جو کہا
 مو حرس مصری کابی جھونک باسنا
 زحمت دور ہو جاسیا جادو دست
 یا چاول نال رلا لیکے دیکھو دلی

سوز پھل نار جلتی سڑھ پاتل آن
 اورا تولا لول کے لسی نال کھدا
 دیاوے ہو کچور کے اندر جو لے رال
 سب برابر کٹ کے ماکہیوں دھولا
 چاول دیکھ تولاں گوی دیں نال

دربیان اطلاق مرکب

اطلاق جو اکھن سڑھ دن بہت
 دکھو دکھی سمجھ کے پچھوں کریں دوا
 جیکو پھل کپاہ دادرست ہو سی جبار
 یا هر دے وانگوں ستہیں آفے بدبو
 ہر دے دے کھینوں لہیں جو کھیر
 موت نقارہ سرتے دجیا اس نوں
 رنگ سیاہ دستاں اندر پھونکی جلیں -
 ہو درون بخش کر سی جوسی زور آدر
 قاروے اندر دیکھ گت ہو دیکھ باد
 نال ہی نے دیکھ توں لکھ کے شفا
 سوز پھل توں اپناں نال لے لاء
 رہنہ دارو در بیان کسہنی طرح
 تریدن دارو اسوں پچھا پھکی دیکھ
 یا حب الاس دیکھ توں دن جا دستار
 حلقی اسوں بھی تخم پچا لے آن
 جوا این پوسٹ کھنڈے پھکی کتوں کن

سمجھیں نال ایچہ پھل پھل پھل
 ایچہ رنگ لٹانی اسدی کھجیاں
 یا پرچکے مور داس گھر موت آدر
 ایچہ توں رنگ پچھان کسہنیوں جا
 کھانا کچھ نہ کھاو سی کھجیاں
 ہر دے دے سرتے مر دے کاپا لہی
 ایچہ پھل گھر موت دے پچھان
 ایچہ بھی سب نشانیاں مہینہ پھری
 غلبہ بنم داو دا غلطان کھیں یاد
 اتار دے سولف سڑھ لکھ کے شفا
 دارو سب مہی کو ورن لیا
 بہو دارو کٹ کے پھکی لے ہنار
 خیر کرے لہی موت دی ایہ
 پچھوین دیا پیکے چا کھجیاں
 پاکے کھنڈے موچر پھکی کھنڈا
 لسی دیناں سنوں دارو ایجاں

اول بہ علا متاں پھرتوں جان بھرا
 نیکی بدی جو اسدی جیکو د سب
 ماکہیوں دیرنگ سے یارنگ مہر جو
 اس رنگی داجا اتوں ہر گندو ساہ
 پھلے مولے جاتوں نا کر اس دوا
 کھنڈے سنی سوچ اس لہی جلیں فشاہ
 سڑھ اسدا بار کھنڈے لکھیاں بار
 نیکی بدی پچھان لکھ کے شفا
 اول دارو ایچہ کھنڈے لے ہنار
 پوسٹ دہلیاں گوند لکھ دے گوند
 سولف کچور سڑھ ہر گندو دھولا
 اک تولا لکھے سنوں لسی نال پھیکا
 اول دیکھ حاض توں شربت اخبار
 گیری تے بلکتے دہلیاں نال رلا
 تولا تولا بھی سنوں لسی نال پھیکا
 پوسٹ کھنڈ لکھیاں لے دیا تولا تولا

ترے روز ایہ دیکھ توں سی اندر
دیا دے پھڑکے متھن اپاں

پوست کھنڈو انس پکی کر کے دیکھ
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ

اوپر توں لال سی دیکھ توں سنوں ایہ
جواں چا دل تھے وال سنگ پک میں غدا

سولف مقلیات

ایس بھول تخم کنوچہ تخم حرفہ لے آن
ایہ سکت سکت ماشہ لبتوں اکوڑن رلا
ایس بھول کٹ توں ہو رہی کھوٹا

بھکی مقلیات دی جگہ جان دوا
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ
تخم زوفا گل سے تخم حاش کچھان
طبا شیر گل ارمنی گوند نشا سستہ پار
مڑا ایس بھول رلا توں پھکی لے ہنا
بچھوں شربت موڑیو من اسات

اطلاق گرمی داجا سیما فائدہ کی
ہو رہا میں توں میرے دل کی دیکھ
تخم خیر و تخم کتان تخم ریحان لیا
تو لہ تو لہ وزن ایہ دارو لے توں یا
نوماشہ توں لیس توں پکی ایہ بھی دیکھ

سولف صلیبن

ایہ چارے دارو دیکھ پکی کر توں پار
طبا شیر بند البنج برابر وزن مسکا

سیفون ملیں بنانوں سہنی بیان
تخم ریحان ایس بھول گوند نشا سستہ
ایس بھول کٹ توں تھے کٹ ہنوار
سیفون دارو کٹ ایہ توں کر رہی تیار
جگری ایہ اطلاق ہے لہو ہوا دل
کھدی کہن سنوں وانا دودھ حکیم
اک ہوئی چیرات دا گدن کی گن

چنگا ایہ اطلاق توں بند کر نیا بیان
تو لہ تو لہ لے توں اکوڑن مسکا
چار سکا شے گل ارمنی ایہ بھی دیکھ رلا
ایہ بھی شربت لال یہ اسفون وقت بند
جینو مانی لو ہو دھو کی بھنگی سستہ
ایس صحت تھیں ہو سیارہ کی بہت
اک پلٹیں ہستہ آندے دن توں جان کھلا

در بیان اطلاق حونی

ایہ دو قسم اطلاق ہے کھوڑ کھچھان
اک دن بون ہننے آندے رات آرام دی ہو
جیکر علیہ خون داس دافصد کہ ۱۶
یا شربت موڑیوں اسفون دیکھ توں میری پار
ہو رہی بھی دایا سیان دا دیکھ

چنگی مرین پھچھان کھارو دیکھیں پار
دلہے اندر رکھ توں باسین چھوڑا
یا سنفہ اس توں تو لہ روز کھوڑا
اک ہفتہ روز کھوڑا توں کر رہی

خلطیں اندر نظر کر چارے ہو دچار
بچھوں سنفون دیکھ توں شربت ایہ پار
سینہ پھچھان آن کے ثابت دیکھ جیا
یا تخم چار توں لیکے مال خربن موڑیاں

در داری ہر روز توں دیویں لکے ایہ
وچہ اسد توں آن کے صندل کر رہی تیار
عنایت رب دی لنگتیں بہت موافق
پیلا پانی پاکے دارو سب جو شفا
چا دل پھچھو اسفون دیکھ توں انبال

اک تو لہ اندر ہر حال لبتوں بہنا
اتنا قدر کر توں دوماشہ یا چار
یا دھنیاں کھیر کا سی ایہ بھی لکے گودا
مصری پاکے اسفون توں آن پلا
چا دل پاک دیکھ توں کدو کیں غدا

پانی اندر کھوڑ کے شیرہ لے کڈا
ایہ بھی خوب پلا توں چنگا جان دوا
شرابہ انار دوا بہتی دار پلا
کھاٹا دیوین سنوں ہر حال ناں
چا دل بھری پاکے پھچھو دیکھ غدا

باب بیان ختم زده

چونکه نال قضا می زخم کینوں ہو
لو ہو اس خیمیں آوسی کہ دیکھو
سچہ طلاق ایہ کہہ دیو اندجان
خلط پچھانی یار توں ایہ حکیمان
یا شربت دیر سید دیا موٹیاں اوچہ
تو نہ تو لہ اسنوں ایہ زکھو
بیضہ مرغی لیکے پانی وچہ اہل

اند زده شکم وچہ رسی در کھلو
وٹ مرور اسنوں ہو سی پتا یا
کہ کچھ دارا لید طبع مزاج پچھان
از اسنوں بہ توش شربت انجہار
شربت وچہ شمش دامت اساطیر
ہوئی سبیر وچہ پانی کھس یار
زردی دہوں کدھکے دیو لہ نال
شورہ چا دل اسنوں ایہ پچھان

باطن زخم اودہ اسنوں وند جان
دہنی دیو چہ درم و دیگ سے لا جا
نبض قار و دہ اسد دیکھیں چاکہ ل
چیکا ایہ جان توں ہو سی دور آزار
ریو زہنی لیتوں وچہ دخن گل لا
باکیمیں وچہ لکے دیو توں تیر ل
کدہ پالک پیغمبری اسدی کریں

در بیان طلاق حیر

آ تو ہو دل آوند تھوڑا تھوڑا بار
او خیمے بھی غل آئے کہ سی بہت شور
یا جگر ملی طلاق ہو یاز ختم اندر جان
لو ہو آوند ادند اسنوں جان حیر
ایسوں پچھان توں چیکہ ہر کدہ آ
ایہا کاذب جان توں سارے کہند
چیکہ اودہ ہے جگر دے توں قصہ چھڑا
چیکا عمل دویہ کہ توں مول نہ ڈر
فے کر ایس اسنوں ایہ بھی کافی جان
اول ختم پچھان لیکے شربت نال دوا
ہو رہی بھول تو رہے مصری دوا
نیکہ پاکے دیو توں ایہ بھی جان دوا
ختم چاہی تاکہ دیر شربت موڑ نال

دستان اندر جانتوں مندار گتیر
دقسان یہ مرض سچہ صانع
سدہ اسنوں ہمایا دید وچکار
جے صرف کاہوی لو ہو اسنوں یا
یا پو اسیر اسنوں ہو پیر کچھ آن
سکا سفر رہیا پیر تھے کچھ
صادق اسنوں اکھسے کل سے
اول اودہ دیکھ توں فجر آکھول
باسین نہیں اس دوا ہوت حید
حفظہ جائے کہ دیکھ توں مرض اندر شرم
چیکا ایہ علاج ہے وچہ سوز بیان
شربت بھی یا سیدو ایہ بھی توں
نکھن وچہ لایکے دیو توں ہستی دار
ادھی ہستی یا لیون اک تو نہ ہے آن
خیر کہ سب اس دی ہوئی دوجان

زہ زہ دست آوند تھوڑا دینی پیر
دو نویں دیکھ پچھان توں کہ بہت بیان
وچہ روک مستقیم سے سدہ ہوسور
ایہ توں پچھیں آن کلا سدر گز آزار
جے نال در در نکلی پچھ دینی پیر
صادق اسنوں اکھسے کدھکے
چیکہ نکل آوسی اس توں ایسبول
نبض خلط پچھان توں حکیمان
چیکہ اوس زخم سے حقہ اسنوں
آکھیا کہ توں جائیکے آئے ہر کام
ہو شربت دیر توں موڑ لوی ختم
تو نہ تے تو دیکھ توں بہی دیکھان
اودہ سیر زده لے کو کا گائیں دا
گرم پانی نہ نال دیکھ باست کال سچان
چا دل کدہ دال منگ پچھری کہہ خنا

تھوڑا گھیرو جب پائیکے اسٹون کے کھو
ایسٹون وچر لائیکے آتش اوپر تاتا

اک تول ایسٹون لے چار شکر لے یا
سرور کس تول و سٹون روگی دیہ
کھینو یا میں وچر ایسٹون لٹاؤ گی یہ

ادھ چار ہانی پائیکے شربت کریں شیار
اسد نیال تول و سٹون کچھ لے کے چار

در بیان دھمنض

نبض بچھا فی اسدی تاکو بکھیں لیل
بخار دور ہو جا سیا سٹون دیکھ جان
یا تول لے تول مصطیٰ پود نہ چار کچھ
خیر کریگا اس دی صاحب سٹون خور
آوا بلی بھی لے شربت دیکھ تول یار

سیٹھ دھنی سے درج ہو گئی ہیں آن
مغض جو آکھن ایسٹون حمت مندی
طبع مریج بچھان کے لکھنا نڈی
یا تول و سٹون کے بخون کوئی دیکھ
وچر گلقدار لائیکے وار دیکھ کھو
جے گرمی وار دیکھ سکھیں آن
مصری پائیکے اسٹون تول حمت
کدو یا لک سٹیکھ دیکھ بھی تول

قبض ہو دے وچر شکم دیکھ لے بچھان
ہیٹھ نہ سنی دے وچر دیکھ سٹون کھو
اول دیکھ جلاب تول حمت یار آن
ہینا اسٹون جان تول نفع کریگی ایہ
در دیکھم و اجا سیا باد ہو جاسی دور
یا نبلی آوا سٹون یو یس کچھ مسکا
شورہ چاول اسٹون یا چھو یا بندیل

در بیان کم شکم گوید

قبض کر بنیہ بہت فی لہ نشانی جان
اعور و دیو چینی رہد یس نہار
تربیحی قسم جان تول قوت کر دی دور
وچر دے سٹون کے ہندو ادھام
اسدی جاکے دیکھ تول سبلان طبع مزاج
بچھو دار دھو تول کرے اس سنا
سٹون تیل و تول لے تول کچھ مسکا
یا باہرنگ اک تول ایسٹون ہار دیکھ
استہیں دوز جادو کیرے سٹون
تردی ترش قسطے ایہ تول آن
استہیں چکی اسٹون تول آن
چکی طرح بنا کے سٹون اس چر دھا

حیکر کھنشان تول کم ہون سبار
اک گھنڈر یاں انکھ کے اندر کچھ
سوزش کھنگ سبھ اسٹون لکھ حقیقت
جیون گوشت اندر شکم و شکم نشانی
لٹا ہو سی آدمی ایہ کل جان ضرور
ایہ نشانی ادھنا ندی خارش سفری کچھ
چارے نمان کچھ کے پھوں کریں چار
کیلا تول دے وچر چھو لائیں یار
چکی طرح ر لائیکے جبرے وہ لنگ
دھو لکھی پیر کے وچر کھنڈر لائیں یار
خیر کرے رب اسدی دار ایہ مشہور
سہو دار وزن اک پھکی کر کے دیکھ
کیرے دور ہو جادو جسبہ ہو جال
شونیز مصیبت لنگ تول تول یار

شکمے اندر جان تول سٹون فٹماں چار
دلپ سٹون کھدے اپنے شک نہ کچھ
کدو ادھ لے آکھ وچر قسم ہے یار
تول و اندر ادھ دایگی رکھ جان لنگ
چوختی قسم ہو آکھ چھو تول اس نام
ہا ہر آون و برتھیں جد حاجت ہو سی چھ
اول قے کریں اسٹون چکی ایہ دوا
رائیں خلوا دیکھ تول پلا میں مچر سنا
ہور چار تول لے اکھڑ مفر تول لے تروی
ایہ بخون بنا پائیکے دیوین وفت نہار
سہو کیلا باہرنگ حب البلی مسکا
گو کا دو دھ پیالے کے وچر لائیں یا
یا تول و ادھ کر اس لے بنا
چکی شک پیر کے شاد کریں شیار

ایچہ بھی شافہ سنسن مصری پوچھ

چھوٹے دور ہو جاوےں کہ لہجہ
بادہ روئی تنگ سی شوخیاں دل

حلواد یہ غذا تو بامکاندی دال

در بیان حیرت قویج

زحمت ایچہ قویج نہ دایہ آزار
بہت کچھ بند ہو جا سیاہی دکن
بہتی نے اس دسی ہر دم ہنوں ل
ایچہ علامت برکت کی ہیں ہر حال
قویج ایلا دس آکھیرے ہوی لا علاج
بیہوش مول نہ جا سیاہیا اس درادہ
ہو جو قسم قویج دی کو کھکھ سہال
یا سبب طحال پر ایچہ بھی لیتو جان
اول ایسا کہ توں حقن و د علاج
غلبہ سرخ دا ہو سیاہی کھلے کھلے
اکو پاسے پکا توں اسدوں میرینار
رہج دور ہو جا سیاہی افلا کہ کھنڈا
بھون کدنی نہ توں اسوں کھام
ہتی کر کے خوب ایچہ دیکھ توں اسوجی
چکی طری کے کٹ توں مٹھائیں رلا
فہن کش ہو جا سیاہی دار و ایچہ مشہور

آدھی اس قضا بھی جس طرح ہو
یہ سوئی اندر شکم کی ہڈی سنو
غلبہ پیر اس پاوسی کہ سی بیاں
قے کیے جدا ہو چھپو آئے بو
جو کہا دس اس چھوڑ گندی نہ راج
مہلک ض ایہ جان توں ٹھا کھکھ
ہتی طرح ایچہ مرض پر توں چھال
قیافہ فہن کھجیاں کھکھیں حال
جے کہ فضل کو سیاہی چکا ہوس مناج
اسو پی لے یار توں کہیے ایچہ
مٹھائیں لگا کیے بھت توں شکم تنجا
ایسا اسد اعلیٰ کر دی دور ہوار
قبض دور ہو جا سیاہی ہوس اس
گوگل سے رصابوں قس سندہ لایین
ہتی ایچہ بنا کیے سوت و پر پڑا
ہو سر کہ لے گلا ہستوں دور ہوار

جہاں ابول شنگہ قرض ہو سی آن
رو کی چیکیاں مار سی کھکھ ہوس
ٹاکو دوا اس دسی نہ کچھ آئے بول
ایچہ نشانی سمجھ توں قویج ایلا دس
اکو دار و دیوے ہنوں پیر ہار
کتنے تھاپیں حل میں کیتا ہے پر اب
سبب ہو کر گردیں جاکوں کھچاں
دکھو دکھی اس دی بکی باری کھال
جیکر اسد شکم توں نفخ ہو سی کھان
اٹاے توں مانہ نہ اوہر کر خوب پکا
کھی ایچا مانہ دی چکا جان دوا
ایچہ دور ہو جا سیاہی دور آزار
یا شافہ اسد پواسے لیتو کن بنا
ایچہ چارے کھوکھ ہوس کھوکھ
اس فہن در قویج داسلا ہوس دور
تھوڑا تھوڑا اسدوں ایچہ کھلی

کر توں کر س قضا توں کھنڈے کھنڈے

کر توں کر س قضا توں کھنڈے کھنڈے

کر توں کر س قضا توں کھنڈے کھنڈے

تھکے تھکے قویج

حقیقہ عملی ایچہ ہے دار و لیتو

کر توں اسدوں کھکھ کھکھ

ایچہ پچھے دار و توں مانہ لے پیرنا
بیالہ پانی پائے دیکھ توں جو شینجا

بنفشہ پھل خٹمی دپاں بھی کھکھ
اور اسے ہوتار توں کھکھ چھال

گودا انڈاس دانولہ تولہ آن

اس دلدچہ ایس پاتوں ملکہ صاف کر

شکر مٹھا اٹیل توں پیچھی دیر لاء
اللہ فضل کر لیا کر توں سنان در

لوہی اندر پائیکے حقہ اس نوں

دورم مقدر خاثران

جیکر کسے جاکر تھیں دورم مقدر
تھوڑا تھوڑا اسوں پوری اس نان

سفر اور پیرائیکے لہسی اور دھلو
تا پ پوری کے اسوں پوری اس نان

اچن چپٹ اس ایسکے ہوسے ایہہ
خلطیں خوب پھیان توں لکھن
ہور جے تینوں لوڑ ہے صاف دیر چھوڑ
ننہ وار دکھ کے سفرے لپک کر
دور ہو جا کی سیتھیں دور دی جان
کھا دور ہو جا کر توں عمل شتاب
کھٹا مٹھا اسوں ہر گنہ نہ کھوڑ

راندے اور ہمیں استھیں ہست
جیکر یادہ خون تھیں اس دافہ
دوریاں گئیاں جائیکے رت لیکر
ترہیم عتاب پاپڑہ ہفتہ پائیل یاد
خارش دور ہو جا سیا کہم کے حسان
جیکر خارش بہت ہے سفر کر کے
ایس چیز تھیں اسوں بہت پھنر
روٹی لنگ دی نان دیر ست لاتی

بھنقے اور دھو بکھ توں لے کیہیں توں
کے تھوڑا اس دی باسینتی چھوڑ
ہور گڈ داکھ پوڑ کے صدل دیر لاء
یادونی باکھیں پائیکے شربت دیر لاء
جے خارش بہتی اسوں دیر ہو جلاب
سر کر دھن گلے دوتہ لوار ادا
خسکے دیر پلا توں ال سنگا دی دیر

در بیان بھگند مقدر

مقدر دیر ناسور اس صحت ایمان
سفر دیر سب سے سبب تھوڑا
ہمیشہ جاری اسوں جانی رنگ لون
دار دکر توں الید کہندے پیر حکیم
قوت اور پیر اسد لیتوں قصہ کہھا
پچھوں اس نوں مقدر توں تبت باج
ٹاکی اور پیر لایکے کر توں لپک اس آم
پنج ست داری اسوں بھا لپک
ٹاکی اور پیر لایکے ایہا لپک کر
گڈر نمبہ کو لوڑ کے پیر اس سنگا
چکھ ایہہ دوا ہے ہوسے دور آزار
شکر چاول اسوں پیر توں دیر غدا
پیر دیر جیکر کسے نان حاجت دیر

بھگند کو سوں کھڑے ایہہ گل میر جان
کرک پانی استھیں وگدہ ہے کھلے پار
مصلک مرض ایہہ جانتوں دایم رہی
جگہ طرح پچھان کے عاقل سگڑ فہیم
ہور گئوں صاف اسدی چھوڑیں میر یاد
چھوڑا دور ہو جاوسی دیکھیں شتاب
بجی چونہ پیہ کے ایہہ لگائیں آن
چور حرکت فی سوار پیر بہت پیر کر
بھلا سے لیکے کھوڑ توں اول لپک پار
مرچیاں دوتہ پائیکے اسوں گھوڑ
مٹھا انتر شہر پیر دیر دیوس یار
روٹی لنگ دیر کہندے حکماء
باہر آوے اسوں پیر بہت پیر

کہے پاک کی پانی کی کینہ خون
دائیکر ایہہ جان توں ایہہ اسد حال
اول منظر باسینتی تھیں سدا قصہ کہ
جوکان اور پیر لائوں سارا جائے آزار
چوب چینی چکی لیتوں پانی دیر گھا
تسے داپانی پائیکے کر توں لپک
ہور پڈی پڈی دی آکے پانی دیر گھا
جیز ہو جائے اس دی لائوں دوتہ لوار
ایہا اسد عمل کہ چالی روز توں یاد
اللہ فضل کر لیا ہوسے دور آزار

در بیان پیران مقدر

پیر دیر جیکر کسے نان حاجت دیر

پیر دیر جیکر کسے نان حاجت دیر

جہڑہ رورہ مستقیم زم ہوئی اٹھان دہندری اکھن اوسون ہیندیوچھ سپی ساڑیں سواہ کر باجو وچہر لا پھلیاں لکھ پھکڑی دوسرے پھچھال	قبض نہ رہی دوسون کچھ نہ رہی آن دارو کر تون ایسا دوساں چھنہر جداوہ باہر آوسی دھوڑا ہین اپا سرور انگون سیکے دھوڑا کر تینا	سستی رورہ ہوسی سفرہ باہر چنگا دارا ایس داسنتوں میریا ناجو پھل ناروے ہور لکھیں لپال اک ہفتہ تون عمل کر چیر ہوسی یار
---	--	---

کھانا کا قبضہ نہ تون خشک اور پختا | یاد دل سراندی دیکھ تون دانال رلا

در بیان بوا سیر کوید

ہتھ پیاں سر آرم شاد سے پیر مول
منہ نہیں ایسا جانتوں اسدا دیکھن
پانی جاری ہو سیاہ روم و گد چل
شکم اندر اوہ آیکے قبض کر لسیا
علامتاں ایہ پچھان بوا سیر تون مجھ
دارو دوساں تہہ تون کر تون ہوس
رچی سنگین لاکے چتران دی ت کڈہ
یاجب مقل بنا ئیکے ایہ بھی اسون
نیر ہو جاسی دس دی کسی سب شفا
ہونی ہوئی دس دے سبکے کد لپیا
باہر لکے اہنا تون چھو لیتوں وڈا
سو کے وگن آپ بھی چتر چتر پورن
گوشت خورہ موڑیوں پھیں کچھ کچا
جنگی طرح بنا ئیکے شہر ایس کر
پانی اندر گھس کے ایہ بھی ایس کر
ہر بار ہرل فریون ہور لکھیں لپال
دھوڑاں دیو یں اسون سفرہ اندر
تونسند ہر رے لونگ دلوے یاد

بوا سیر ایہ آکھ سفرہ پیر یوچھ
اول ستھ دوجا پیر تیر پچا منہ چون
پڑھا پھر وارہ سیا ایہو کرین شعل
گلاں کر سی ہیناں بیٹھا کلا آن
دیر اندر ایہ ہو سیا جڈن ظاہر ہو
بند ہو جاسی انہیں سارے بدن بخار
نبض پچھان سدی لے دیکھو لعل
اول سدا وٹھ کر باسلیق چھدا
پچھوں دیکھ جلاب تون آفتیہو آن
مچھن خبث اٹھید تون ت کپڑاں
ہو چنگا اسدا کٹنا کامل ہوا ستاد
اکو داری کٹ تون ستر تیر چلا
ریٹھ دی لے نار تون موکے چک نیھا
چنگا ایہ دوساں جھڑپ سن اسوار
سور بخاں لے وچ پاتوں سہو آن
سو کے دور ہر جاد سن اسدا کر و شفا
تیراب ملا ایذا تون چنگا دارو آن
کنج لے کالے سپدی چنگی طرح سہال
دھوڑا معجون ایہ اسون چنگی دھبنا
در تون آفتیوں لے گوگل ہوشمار

چھ مکان نے ایسے ختہ پکڑو خوا
چوہنھا نک پچواں کہیں ختہ لپا پچا
نک ہمیشہ اوس اوگدار ہوسی یار
سہن اکھیاں چٹاں گنیاں معوس لال
لہ ہوجاری ہو سیا وٹھ پکڑو چو
ایہ علامت بوا سیر دی رورہ جانی
خلتاں انہ بیان کر سچھیں اسدی فعل
پچھوں اٹھی اسدی صاف دی رورہ چھدا
دارا ایس کتاب کے پچھے دیکھ بیان
اٹریفل مقن بنا ئیکے چالی روز کھوا
اول ہو کے اسدا کڈہ لینوں بکھوا
پہلو رومی لکھ لکھ لکھ لکھو کٹا
وڈھنا اسدا خوب دستان تہہ وڈا
منع ہے جے وڈھنا رچ بھی سکوسا
وزن برابر تون کے گوڑو چر گھوٹا
ہو بھلا وے ہر تال تے تیر ایسا
ہو کے دور ہر جاد سن بوا سیر دستان
سہو دارو میل کے آتش اوپر تار
بوا سیر اجان تون کا ل ایہ دوا
نکے تونہ سمٹا اکلا لاج وائے

مستحق مصطفیٰ دو تولد لوگ کتولہ سو تولہ کے اک گھبہ کو کچھی اندہ پا کر اسی اندر پائیکے کر معجون تیار	دار چینی دو تولہ پائیکے چنگی طرح گھو کر کے گرم تلوں اوسلوں دار و دھپہ لا ادیا تولد اوسلوں ایسا نت گھوا	دو فی ماکہیوں پائیکے اید معجون بنا پچھوں اندر اوسلوں ماکہیوں پائیکے دو ہفتہ دھپہ اوسلوں چنگا جان دو
--	--	---

گھبہ تے دو فی کنگ دی کرتوں چوب منڈ | کرشت لکڑیا کر مصلحہ کھٹ گھوا

ترکیب تیار کر دن حب منقل	حب منقل بنائے کسندہ بیہ حکماء ترے تولے سبز سریر لے ترے کو گل پا بدلہ اید پچھیں اوس دی ہے دو ست ماشہ دی گولی نہ لیں کھار	بواسیر دے واسطے چنگا جان دو دو تولے تروی پالتوں عمدہ خوب سوار اشق پانی دھپہ پائیکے چنگی طرح گھسا کر فجر شام اید دھپہ تلوں سونوں وقت
--------------------------	--	--

ترکیب تیار ساختن اطرین منقل

اطرین منقل بناتوں اسون خوب سوار ترے تولے آلمہ لوگ بیج منگے پچھوں دار و کٹ کے سپہ دھپہ لا	بواسیر دی واسطے چنگا ہے درکار گوگل پائیکے آنکے دھپہ پانی دیو دو فی ماکہیوں پائیکے پانی دھپہ چوڑا ست ماشہ دی اوسلوں دھپہ تلوں	ترے تولے سبز سریر لے ترے سہر پائیکے چنگی طرح حل کر اوس لوں خوب سوار ماکہیوں دھپہ پائیکے اطرین منقل
--	---	--

ترکیب معجون خربت اید	خربت الحیدر معجون اید چنگا جان دو مبعض ورسو جاوسی نالکری سود سر کر اس دھپہ پالتوں بارہ تولے لیا جد لوپے چون آنکے سر دھپہ گوں چتر کسٹل سندھ لے شہراں چچا دو فی ماکہیوں پائیکے دھپہ پائیکے	تولہ لوپے چون لے اسون صاف نیل باداں پائیکے کرتوں کھل پچھا ھر بر پھیر آلمہ مچاں لے تلوں آن دانے سویا ندے کند ماگو لے دھپہ
----------------------	---	---

ترے تولے ماشہ اوسلوں بھار و گھوا | اللہ چلے ہے اوسلوں ہوسی نرت شہار

در بیان کردہ گوید	گرفہ اندر ورم ہو کی سینوں آن رنگی ادکھا ہو دی نہ ہو موی لہیا ایتھے نظر رکھ تلوں سر دھپہ گوں جسے مادہ خون دیا کر جی اذور	ایہ بھی زحمت کچھ توں اسدی شکل بچان آرام نہ آوے اوسلوں ہوسی بہت پیار اول جان اس لوں کنگری ہو کیا شکل اپنا ندی سمجھ تلوں کر کچھ لور
-------------------	--	--

قبض ہے جکر اوسلوں بند ہو جاوے
ہمیشہ چکر اوسلوں ہوسی دھپہ

<p>بنفش قارورہ اسد کرکھس کر یا الطی صافن لیس دی باسینتی چھڑا گرفے در درجے اسونوں پانی ری سحر بی کا جڑاں سے پانی لکھنی طرح گھوٹا جیکر بلغم بادوا غلبہ نہ ہو کہ دور دور ہو جاوے باد اس چنگا جان بلغم دے زور سے حسب بلغم دے قوت دور ہو جاوے کسی کچھ نہیں تھلن نہی لگا دہ جے گھاٹا قوت باد ایک چون بنائے جگہ طرح سوزد بیضہ مرغی دیکھ توں چنگی اس غنا</p>	<p>ہو طبع مزاج چچان توں کھیلن جے گرمی اذو رہے اسونوں کھجلا ب ایک کرکھس توں اسونوں در و کرکھس گرفے اذو رہے اسونوں لیس کرکھس دارو کرکھس توں نہاڑا کرکھس بہت ہو چچان کنڈا توں جوئی پانی میں چکا کرکھس دی فائدہ کرکھس ایچ سستی قوت ہو سیا گھاٹا قوت جسٹا ہر دم اسد سی بہت سیا خود آب بنائے دیکھ توں دی یا حلوا بیضہ اسونوں ایچ بھی دیکھ</p>	<p>سبب ہو خون اول فصد کرار گرمی اسدی کڈھ لے دیکھیں شل میتھرے میتھر توں لیسبتول منکار دور دور ہو جاوے ازل سے اندر جان جے غلبہ ہو وے باد و اما الاصول پو ملی بھکے اینا ندی کیوں کور جان جے گرمی ضعف ہو یا ایچ سبب کج سمت دور ہو جاوے حاکت ہوں کو دار اسد ایچ کرکھس دساں تینوں شورہ دیکھ توں اسونوں دی جان ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷ ۷</p>
--	---	---

نرکیتپ ساخن چون فلونیا میگو

<p>چار توں بڑا بنجے پیر چانچا مینکا سنت شتے ایچ بھی پورازن سبب دور کرکھس طرح سوزد ایک چاچے اسونوں توں گھوٹے آ شنگی ہو سی اسونوں لیک بہت نو غلبہ ہو سی پیر کرکھس چنگی لوڑ جیکر غلبہ خون اسد فصد کرار شربت جے کچھ صفا ایچ توں چچا جیکر تینوں لوڑ ہے اسد کرکھس کہ رو کرکھس سوانہ سے دانی پیر پیر</p>	<p>نرکیتپ ساخن چون فلونیا میگو در درجے کچھ توں دور و مینکا دور کرکھس لیکے کرکھس توں سبب ہو وے دم در گھوٹے اندر جان گرمی زور پانی و سی شکل اسدی ایچ بول توں دیکھیں اسد بنجے پانی صافن باسینتی اسدی باسینتی چھو پچل حطی پیرانہ لیکے پانی دیکھو سوج دور ہو جاوے سی خیر ہو جاکتا آنا جواند یا پانی کھنکھ پانی</p>	<p>سبب فریون نے محقر قرچا چار موتی بھی آنو دیکھ توں مینکا پیر پیر مینکا اسونوں مجری کچھ سبب تاپ ہے پیر اسونوں چھوٹا سوج کرکھس توں مینکا داسی خلط چاچے سمجھ کے چھوٹے کرکھس بنفشہ شربت آنکے اسونوں دیکھ توں کرکھس لعاب توں اسد اسدی پیر سوزد اسد اسونوں حطی دانی یا پانی پاکے گھوٹ توں لیک دیکھو</p>
<p>گرفے اذو رہے اسد کرکھس کرار</p>	<p>گرفے اذو رہے اسد کرکھس کرار</p>	<p>گرفے اذو رہے اسد کرکھس کرار</p>

درد ہمیشہ اوسنوں گرتے رہی بار دکھوترہ رہی اوسنوں ہا کہیں نہ اول اوسنوں ٹنگے قے کر لیں بار چنگا اندر عمل سے اید جان دوا ترسے ترسے شے یہ ہے چاٹیں نقوڑی شکہ پاکے شرت کرتوں آن اس شخصین باہر آدمی کنکر اوسدی بار ماشہ سنگے ہوئے پھوٹے پیال پانی مٹی کدہ کے چھانٹے جو کہار جینج داری اید دیدہ توں کنکر باہر آ چربی کالے کاوندی وچر لایین بار	اوسے پائے اوسنوں ہوسے بہت بار کہ کہ این اوسنوں اوسنوں اوسنوں بچھوں میں جھلا توں کڑی پنجار سوف کاسی فہ لینوں لشکر کد آن پتر سرد پائیکے سہو کٹ پنجار سہ سنگ ہوو توں اول اید بھکا ایجاد پھو توں اوسنوں ارد و تر کو ارد انگور انجیر اوسنوں مویاں کھو شورہ قلمی پائیکے تر کاش پائیں بار انکڑی ساڑ انکڑی اسی ساہ کو کنکر اس دی استہین آوے بار	وجہ داری کد اوسنوں اوسنوں ایہ علامت کچھ توں کنکر دی آوے پاتوں شربت اوسنوں سحر ہو و پلا دہنیاں کپیر کہندی اید ہی سجان پیالہ پانی پائیکے کپیر لیتوں جھان بچھوں اوسنوں وچھ توں شربت اید پلا کلبہ وچھ توں اوسنوں پانی وچھ پلا پانی کپیر چو شلکے اید ہی روز پلا دو توں کپیر پائیکے اوسنوں وچھ پلا سوف کھوٹ کے سوچر اید بھی چار لہ گوشت کڈ باکرہ شورہ کمریں غذا
--	---	---

ترکیب شربت سحر الہیہ

شربت سحر الہیہ توں پھ بنائیں مطلق اید دوا ہے کہیں دلورہ بار پیالہ پانی پائیکے وچھ توں اول ترسے ترسے کھنڈ لہرچہ پائیں ترسے ترسے حجر الہیہ توں لکھت	کنکر می ریت دی واسطے چکا پڑی نظم نظم کے تخم کدیں سحر الہیہ ادار ہے ادا توں کر لہرچہ کنکر دی لے گوئ توں پائیں اول اید وچھ کاتوں شربت اید شام فجر اید وچھ توں توں وچھ	اس شخصین وچھ جاسیا کنکر می آوار سہل بھی پہنچے نیک اید بھی وچھ لہ لکھ چنگا لہرچہ کپیر لہرچہ جھان کہے اید فہمین توں وچھ لہرچہ بار شیر گرم توں اوسنوں توں میں میر بار
---	--	--

در بیان دیا بیٹول

دیبا بیٹول اید مرض کیون تھار پانی بہتا پیو سی رہی بہتا بول شد اں کھوہ وگد اید پانی پھ چیندیاں صبر آوید پانی در آوار اوڑک ہو سی اوسنوں وچھ اول بھن بھن پانی اسی کد پانی	کر وہ تہیل اید ہو سی اوسنوں وچھ سنا دیبا بیٹول اس لکھ اید جھان قول اک توں بھر بھر آوسن اکتوں خالی جان خفکی ہو سی اوسنوں گرمی بہتی بچھ ذخیرہ اکیر دیکھ تو عمل اید رہ بار ہو حلاط چائے پھان اید پانی	بہو شکل سوزیدی کہو وگد بار کر وہ اس صفیہ سے اید بھان لہرچہ جھان پھان اید پانی
---	---	---

تاپ کر کے مرض توں جو ہر منہ مراد تے تو لے دیکھ توں سونوں میریار مصری پاکے دیکھ توں بکر لپی ہ ہو رہ بھی دیکھو بتوں شربت وچ لکھ دودھ تو لے اوس لیں شجر شام پلا جیکر بلغم ہو سیما دل کے اندر کچھ ماکیوں وچ رہا لیکر دیکھ توں سونوں	کر توں اسدی آئیکے دل ایہ دوا مصری پاکے دیکھ توں شربت شریار شربت مصری دسوں عذہ ہو پلا اک ہفتہ توں دسوں دیر شجر لکھ جیو کر تینوں دسبا کر توں غل ضرور معجون جنت الحدید ویکھو شربت کچھ کر دیا لکھ ہیتھ کرین غل توں	کھٹا سٹھا لوڑ کے دوا لگور منگا کھتے لے انا توں ایہ بھی شربت سر کر دیکھ توں دسوں نال بلب ملا دو نو لیں لگور توں ہناس رب کر بلا اللہ پچا ہے اسدی ہو سی منہ جنت جافل کیسر لوگ کوڑن برہنہ پلا ہیٹھ لکھ سالنہ پامصالحہ وچ
---	--	--

باب ۱۱ مراض مشانہ می گوید

مشانہ داحوال سن تھوڑا جیو پیار لکے بول محافظت تے نگہبان کھان ماسکہ افح جان توں حافظ جان وچ لکھ وچر مشانہ بول پھر ہاضمہ ہے کھلو وچر مشانہ بول پھر پڑے آن قرار جیہڑی قوت ماسکہ حکم رکھے ڈول اک ٹچھ لکھ اسدک وچر پڑے راہ عورتاں اندر اک ہے اس چر لکھ آن	دہر خستین ہے ہوند ہے وچکار چار توں لکھ جانتوں اسد سحر ایہ چار ہے قوتان جان توں لکھ پلا دو گرے دہریں طرف پھندا پیر نال راہے رہے لکھ باہر راہ قوت جیہڑی جادو ہاضمہ کرے آن بول چر لکھ دیکھو شربت کچھ عورتاں لکھ واسطے چر لکھ پیر لکھ	ہیٹھ دالگوں شکل اس دی جان وچر مشانہ پھندا جانی پھندا رہ جیوں وچر مہر ہو سیما ایویں لکھ پلا بول اس ہے ملا وند طرف مشانہ آ دافہ قوت ایسی جاری کرے بول حافظ جیہڑی لکھ نگہبان پھندا جان مرداں اندر ہو وچر دیکھو شربت کچھ اک ٹچھ لکھ پیر لکھ پلا
---	--	--

مرداں دیو چر لکھ دیکھو شربت کچھ

درم مشانہ ہو دسی کے فن آن تاپ ہمیشہ اوسوں سونوں پیار جو آچو آوسی تھوڑا تھوڑا بول مسک مرض ایہ لکھ جانی دیکھو شربت جیکر غلبہ خون داس واقعہ کر جیکر تھن لوڑ ہے جنت انام چھوڑ بچھوڑا ہو لکھ کر مشانہ اوچا	درم مشانہ ہو دسی کے فن آن تاپ ہمیشہ اوسوں سونوں پیار جو آچو آوسی تھوڑا تھوڑا بول مسک مرض ایہ لکھ جانی دیکھو شربت جیکر غلبہ خون داس واقعہ کر جیکر تھن لوڑ ہے جنت انام چھوڑ بچھوڑا ہو لکھ کر مشانہ اوچا	درم مشانہ ہو دسی کے فن آن تاپ ہمیشہ اوسوں سونوں پیار جو آچو آوسی تھوڑا تھوڑا بول مسک مرض ایہ لکھ جانی دیکھو شربت جیکر غلبہ خون داس واقعہ کر جیکر تھن لوڑ ہے جنت انام چھوڑ بچھوڑا ہو لکھ کر مشانہ اوچا
---	---	---

گدڑ مالک جو اندر سے دانے ایچ بھی لکھیں
 گرم کر کے ایچ بھی دوتہ پورا کر لیا
 ہو پانی گدڑ داکھ داوچہ لکھتا سلا
 پچھوں سنوں دیکھ توں سورج لپکے
 جواش جو اندا دیکھ توں رت نہ نال
 کدوی جھیل لایکے صندل وچر لاء
 ایچ سبھو دارو لے کے پانی وچر کھوٹا
 اچھا سودا سطر وار دے رکھ
 بلغم تھپیں جے اسنوں سورج گرم
 باتوں اسنوں آیکے فے شتاب کر

پانی دیو چھوٹ توں کرے لپکے
 ایہا اسنوں لپکے گرم سجاسی
 شکم یا سکے اسنوں دوتہ پورا پلا
 پانی پاکے کرنگل چکے خوب پکا
 آکھائی دیکھ توں چھ جواش مال
 بی لے کھیر کھڑکی کد کاسی آن
 مصری پاکے لیس وچر شربت پلا
 ورم دوتہ سو جاو سی گرمی والا پاک
 ایچ رحمت مندی توں کد کاسی
 رجن بید ایچ پیرے مالش اسدی کر

ادبہ مشائے ایکہ ایہا لپکے کر
 دارو ایہا جان توں کد کاسی
 شرم طبعیت اسدی سی جسم آن
 ایچ بھی اسنوں لپکے دوتہ پورا
 جے گرمی دارو دے بہر لپکے
 تہہ تہہ لکھ ایچ خورق کد کاسی
 دوتہ پورا سی اسنوں سورج پوریا
 حیر ہو جاسی لیس وچر گرمی آزار
 دارو الاصول توں سو ایہا وچر لاء
 بدعین بابو اسنوں لکھن خط

کد پالک پتھر گوشت روز کھوا

ایچھو لپاندی دال دیکھ باحرب غذا

باب بیان درمستانہ مسکوپہ

درمستانہ درمے ہو سی کد کاسی
 کر کے دیکھ قیاس توں دیکھ توں
 جے گرمی دارو دیکھیں آن مزاج
 پچھوں نہ توں اسنوں لکھ خیار
 گرمی درمے جاسی اسنوں سی یاد
 کد توں اس دیکھ آن شتاب علاج
 شربت یا نار توں دوتہ تولہ دیکھ
 ایچ بھی اسد جان توں جے سنہ آن
 شربت پیرا نامہ توں جے سنہ آن
 حبیب ایچ دیکھ توں ہو سی حیرت

خلطان چارے دیکھ دیکھ کد کاسی
 جیکہ خلی خون اس دیکھ کر
 چکی طرح پچان کرے توں اس
 کیکرے سنگین سادہ گوشت پلا
 ایہا شربت اسنوں دوتہ تولہ
 اطریق بہر کد توں اسنوں ایہا
 درمستانہ جاو سی نفع کد کاسی ایچ
 بلغم دابہ زور دے والا اصول
 برودی گرم سکھین دیہ توں چھ
 مالک کد دوتہ لپان روٹی مال کد

بھن بھجائی اسدی لکھ کد کاسی
 باسین توں لپکے سی آن شتاب
 شربت دیکھ خشناش دارو اس
 درمستانہ جاسی کد کاسی
 جیکہ غلبہ دارو کا ہو دے وچر علاج
 تولہ تولہ اسنوں ایہا وچر لاء
 یار عن بید ایچ توں مشائے اوپر لاء
 بلغم دابہ زور دے روٹی لکھ ایچ
 جے کد کاسی لکھ اسنوں دیکھ
 گوشت کد کد پاکر کد کاسی غذا

ایچھو لپاندی دال دیکھ باحرب غذا

ایچھو لپاندی دال دیکھ باحرب غذا

ترکیب شربت الاصول

ترکیب شربت الاصول

ترکیب شربت الاصول

<p>دو نویں سو نفال اینتوں ہو کر غرض جرٹوں دی جڑ کر غرض نو ماشا اک تولہ پر سیا و شان اچھی وچہ لا</p>	<p>سٹ شکت ماشا اینتوں کو ورن جڑ بنفشہ جڑ کنبہ دی مشکا مالان بیادہ پانی پائیگے غرض سجوشا ماکیوں پاتوں آدھ روگی نو ان</p>	<p>سٹھ ایدہ سا جڑ کر غرض ماشا سا جڑ ماشے ساٹھے تے تے تے پائیں پائے توں لے اتارنوں سکے کپڑ چھان</p>
<p>ہو راسنسا جاسیا بلغم ہو سنی ور دو نویں سو نفال اینتوں تو دتوہ پا سہو دار وکٹ کے پیالہ پانی پا کڑا ہی دیو چہ پائیگے سیر کھنڈ پائیں</p>	<p>چھو لہ ودر ہو جاسیا اچھ توں فر جرٹہ سو نفدی جرٹہ کر غرض کنبہ دی مانڈی مانڈی پائیگے سہو دار وکٹ چنگی طرح جوشا کے کر فوام لے پار</p>	<p>سنگین بروری لکے اچھ بھی لے بنا بلغم بادی در و مشا نہ چنگا جان دوا تخم کاسنی تخم کر غرض تخم کثوت لیا اچھ دوا تو دتوہ توں کے سہو لکھان سکے اسنوں صاف کر کپڑ لیتوں چھان باراں توں لے سرک پاتوں دیکے جوش</p>
<p>نجرے دیگر دیکھ توں ترے ترے توں ان اک ہفتہ پورا دیہ توں اس نوں شربت جان</p>		
<p>باب بیان سنگ بند ہو جاسی بول اس کچھ آدھ رمل در و نکا نو چہ ہو سیا پدے پخت اول اچھ تدیر کے کریش آء ضمیر چنگا اچھ جان توں دل بیال رفیق اچھ چارے ماشا دسون وچہ کرک دو دور تی اوسنوں فخر شام کھوا سنگ بیو دنیا سکے پانی وچہ کھسا یا شروت سنگ بیو دیکھ اسنوں کسپار خطرہ اسی جان اچے رب کھی آء کپیونے روٹی دیکھ توں سونہ مال شتا بول الدم اچھ اکھ کرک دیکھ دیمان یا ہینتا غلبہ خون دا اوہو جے ندر</p>	<p>پتھری جنوں اکھ کبھ مشا نہ ہو اوکھا ہینتا ہو سنی روگی سدا پار کلہ کلہ کڈے بول اوہ ہو سنی رمل خبر نہ ہو سنی اس نوں کھنڈ پائیں پچھوں وچہ جلاب توں کسپی رب جو کھار سو باکرہ دسون شتہ دیہ لا رشتہ ہے تے اوسنوں نفع کر لیتی بھی کالے کانڈہ اسنوں توں ان تھیں آء نہ تے تے ماشا دسون وچہ کھسا اوکھ اسدا جانن توں چیر و داغ چیرن چنگا اکھ اسدا و داغ در بیان بول الدم لکے رجب اوسنوں کرک اوپر جا اسی تھیں لہو سمجھ کے کپڑ لے لوڈ</p>	<p>پدہ جیر پڑا ہے اسوچہ سگھلا مٹھلک مرض اچھ اکھ کڈا و اچھ آء مٹھوٹ مٹھوٹ اچھ اس چوا چوا روگی خطرہ جان توں دن کپڑ بول جیکر پورٹ ہے اوسدی چھوٹن باسلیق پانی مول نہ دیکھ توں ہینتی وار پل پچھوں ہو لے ساٹھ توں اوسدی شکر ناں اچھ دیکھ توں بکری آء اللہ چا ہے اوس دن ہو سنی در آء کار بگرا دنا و کوکڑ ہے دیکھ مزاج چرب غذا دہر اوسنوں تیار کتا بول لہو رنگ اسی جے کے انسان زخم ہو سنی کچھ اوسنوں دتھوں لہوا یا بہت جمل اوہ کرک لیا تو سنی</p>

صنعت کردے تھے چکر نون سے بھی سہل لوہو پتے وانگ ہے ایہ گلے سہل دوہیں طرفیں کڈے توں سے کھجے دا ہو در شربت دیدار دہلیاں لال چکا یا میل بھل گلا جگ سبے ماشہ چار کا کچ قرض بنائیکے ایہ بھی اسوں دیہ یا شربت دیدار دہلیاں صنف جگ داجا	گوشت پانی دیکھیں ڈول نبھن چھانی دھن پچھانی حال پچھوں صافن دھن ایہ لکے توں کڈہ یا شربت دیہہ خشخاش چکا بکھدا پانی مال گھوٹا کے ایہ توں لپکے یا قرض کا قوری دیہ توں نفع کر لپکے خشک دیہ پلانوں چال پاک دال	جیکر گریو لہو لہو لہو لہو اول با سبتی دے لے توں فصد کرا قدر موافق دسد لہو لہو لہو لہو ہو در صندل لے اتفاقا گیری یعنی یا کڈہ جگ چھان کے دتر لہو لہو لہو یا شربت صندل دیہ توں دہلیاں پانی چال دیہ توں دہلیاں شربت چال مال
---	---	---

ترکیب صنف کا کچھے گوید

قرص کا کچ بنائوں چکی طرح سہل صنف جگ قے زخم کف سے آدھ تیر کچھ دالائے توں گوند کیترا لیا سہو دار دگٹ کے اکے جاہک رلا	اوس طرح بنائوں چھری سہل مغز بیکر کے کھکڑی مغز تراندون لکڑی لے گوند توں خون سیاہ ترش یا پانی دے لے کھکڑی قرض بنائیں یا	سوزاک دور ہو جا سیالے بول اندام مغز بادام کا کچ لٹا سنہ لے سی ترش ماشہ لے افہم توں بھی ان رلا وزن قرض ایہ کو ماشہ سا دھج
---	--	---

اک چمے اک شام توں ایہ روز کھو ا | حرقہ پچھوں کھوٹ کے مصری پا پلا

قرص کا قوری بنائے عمدہ خوب دوا لوہو بند ہو جا دھن اندھنیں جو ہو سنگ لے مار غور داتوں میر بد لدار دو دو ماشہ ایہ لے اکو وزن سجان بند البنج شربت یا میں ایہ بھی ان رلا چار چار ماشہ وزن کر ایہ قرض بنا	صنف جگ قے کر دے اندر نفع پیر بول الدم اطلاق جو سہو جان کھو چھل بیضہ کڈی لینوں لے اسار لیا دہلیاں لکڑ گوندی لے ڈیڈہ ڈیڈہ نور کٹ چھانکے سہو دارو ایہ توں کیترا اک قرض دیہ دسوزن فجر شام کھو	تولہ تولہ ایہ لے سہو دارو یار انہاں دو ہاں سواہ کر کے جاہک رلا خشخاش سفید سیاہ ڈیڈہ ڈیڈہ تولہ یا ایسغول لعاب اسوچہ پائیں یا شریت حرقہ نال دیہ چھوں
---	--	--

اللہ چاہے اوس کی کر سی آپ شفاء

سوزاک دور ہو کیسٹون سہا ایہ جان کر می اندر دسد یا بیوی کچہ شرباب یا گرم غذا جس کھا دھن سہو سہو خوار ایہ رحمت اکثر کر میوں سہو سہو	ایہ بھی رحمت توں سہو سہو سہو یا حیض والی حورث نان دھن سہو یا چہ مثلے الیمنوں کر می لپکے کر می لہو دھن بھی اسہی سہو دی جان	باب در بیان سوزاک گوید با گرمی اندر جگ سہو سہو سہو سوزا بول سہو سہو سہو سہو
--	--	---

زخم سپاری و چہ ہے لبو آب بول
 خلط پچھانی اوسدی کر کے بہت
 پچھوں دار و سوز کرد سائے بہت
 کھیرے ماشہ چارے چھو لاجی پا
 سبھ دار و کٹ کے نوہ مصری پار
 کھٹا مسٹھا اوسنوں مول دیو بس یہ
 جے اسنوں کچھ قصور ہے کر توں نہ
 وزن برابر لے سکھو کھی پار
 لسی گو کے مدد دی کچی کر توں پار
 پاک مثلاً سبھ سسی کر توں پھر ضرر
 یا شورہ قلمی یا سسکے پانی دیو چھول
 شیان ایض لے گھول توں نشی و چھوٹا
 بنادق بزوری اوسدا چھکا جان دا
 جحر دار و بے کر توں ضرر
 چھل گڑی مٹھ لے پیا لے پانی یا
 مقوڑی شکر یا ٹیکے دیہہ توں نہ چھوٹ

پاک پور الہی بھیجکھاں قول
 جیکر غلبہ خون و اباسیق چھوٹا
 چنگا دار و ہے ایچ سنوں میر لور
 دو ماشہ لے کا فور توں کر ماشہ ٹیکر
 پھکی خوب بناتوں سبھو کٹ چا
 چنگا جانی ایس دا ایچو خوب دوا
 ایہو اسد حق و چر چنگا لے درکار
 ایچ چارے دار و کٹ چھکی خوب
 پچھوں سنوں پھ توں لسی بہتی دار
 فہندی دھیناں کانی ایچ بھی گھوٹ
 اس وچہ ڈنڈی رکھ کے کر توں بکول
 یا کا کھنچ ورس کہو اوسنوں چھکی پار
 دیو توں اسنوں آٹیکے دیو توں وقت
 جو کہار لاجی پھسکر ڈی یا لیکو چرلا
 کو لے کچے یا ٹیکے راتیں رکھ بھو
 دودھ چاول یا اسنوں ایہا کر غدا

نبض فارورہ دیکھ لے بہتا کر
 سبھ پتھوں اوس دا لیتوں قصور
 زبردے سفید توں نو لاک سنگا
 ترے ماشہ دھیناں کانی یا ٹیکے میر
 نو ماشہ نو وزن کر لال کچی لسی
 چیز سو جاوسی البیدی الہ کر و شفا
 شورہ قلمی بگا زبردہ دیو لے جو کھا
 دو دن سنوں ٹیکے پھکی لال پھکا
 بہتا بول جد اوسی رحمت بہی در
 مقوڑی مصری پاکے دفتر دار و پار
 یا پچکاری اوسنوں چھکی طرح کر
 شربت خرفہ نال بیرون توں وقت
 سوزاک جاواک بول کھلو وقت
 ترے ماشہ ایسوں فجر کھلو
 لکے فجرے اوسنوں کر لے کچر چھان
 روٹی گریو پٹال دیہہ ایہا اوس کھوا

لون نہ دیو بس اسنوں نہ مگاندی لال | چا دل دیکھ توں اسنوں پھسے گھیر دیناں

تکریب کر دین بنادق بزوری میگوید

مغز کھیر تے مغز کد و خرفہ وچہ رلا
 دود توں لاجی لے چنگی طرح سوار
 سبھو دار و کٹ لے بھی کر توں نیار

دیکھ دیکھ توں لہ لہے اشخا توں توں پار
 کندم کمر کمر لے کھیر بوجہ رلا
 شربت رحمت اشخا توں توں وقت نہار
 یا شربت مصری لال ایچ اسنوں سہال

بنادق بزوری بنالے چھکا ایہ دوا
 سوزاک دور سو جاوسی زخم کردی دوا
 بذرا البیخ لے گوئد کمر دی خون سوار
 سٹ سٹ ماشہ ایہ لے پور لال
 اول ایچ پھکا توں شربت خرفہ نال

تکریب شیان ایض میگوید

شیان شیان کھسے جانی دل دیناں
 مقولہ سپید دینے کھیر ماشہ چار

دار و ایچ بنالے چھکی طرح سہال
 چار ماشہ انزروت لے چھکی طرح سوار

دو تولہ گوشت لکڑی و درائشہ کند ریا
چھاویں رکھ سکافوں کر کے خوب
بچکا دی کرتوں و سنوں میں کلینڈ پوڑ

سمجھ دار و کٹ کے سیتی اندر
محورت داودہ آن کے بنی اوگسا
راہ اندرتوں بولنے ارادہ چھڑھا
بوجھی کاسہ نیرتال کرتوں بھد تیار

پانی پا تریل داپتیاں کرتوں
بیج ماشہ روغن گل ایچہ بھی دچ
حفظہ دی ایچہ کل سے کھنڈہ سنوں

باب در بیان تقطیر البول مسکویہ

لازم سردی و سنوں چہ مثلے ہو
ضعیف مثلاً یہودی بول نہ دینا
سپوں و سنوں کے اطرین دیہ کبیر
دو تولوں ایچہ بنا سکے کٹ توں خوب سجان
یا کالے تل توں لیکے ہی طرح کر دیہ
دو تولہ ایچہ ہی طرح گھوٹا
یا لیبوں موٹوں متھراں ہور منفہ لیا
دور ہو جاسی اس تقطیر البول ازار
خوفہ لیتوں کاسی نائے کھ حبار
ایہا شربت او سنوں دو تولوں وقت پلا

ایہا عادت بول دی رہے پیش کھو
اول اسدی سمجھ توں ساری طبع مزاج
اسحق وچ جان تولہ چنگی ایہ تدبیر
تزیح حصہ اوس دے وچ قدر لا
خیر ہو جاوسی اسدی رب کہیسی بہ
ماکھیں وچہ لایکے ایہ نفس دیوینار
بہ ابروزن رلا لیکے ماکھیں وچہ رلا
جیکر گرم مزاج ہو کرتوں خوب دھیلان
کاہو کہ دسلیا راسکے ماشہ چار چار
سرمہ کے سفید توں یہ مہین پنجار

چو آچو بول دا آوے کے توں
تقطیر البول ایچہ اکھہ کالان کے
قوت چھڑی اسکے ست ہوسی
منض قار و دیکھے کے سارہ کیر علاج
تل سفیدہ تمصری برابری ایچہ
تڑے تڑے ماشہ او سنوں بخری شام
کلاوخی لیتوں متھراں کند سال رلا
ادھا تولہ و سنوں دو تولوں وقت پلا
تولہ تولہ و سنوں پھ توں وقت پلا
دار و دساں تہہ توں سنوں پھ سجان
بہو دار و کٹ کے مصری وچہ رلا
ماشہ شربت نال دیچہ چنگا ہے ایہ

اگر دیا لکٹ ال سنگ چاول کہ میں غذا گوشت لکڑ باکرادیہ وچہ مصالحہ ہا

در بیان بندہ بول

یا اگر اس ضعیف نے زور نہی کہ
سستی آوے او سنوں بول بندہ ہو آن
اول سنوں آیکے ایچہ آب زن کو
پانی پاش گرم توں پچھ سن ہر فیک
جے رب چاہے اندر اسکی کے بول
جے ماشہ سنگ لکڑی نال وچہ سجان

بندہ ہو چا بول کے اجیکر نال قصا
یا سبب کہ لکڑی یا پتھر داجان
اسحق بندہ ہو جاسیا بول سدالتون
منض دیکھ توں اوسدی لے دیکھیں بول
دھنی نیکیہ او سنوں پانی گرم بھا
پانی گرم کہ لیکے اوپر مست نہ پیا
چنگا جان دو تولوں ثابت رہے قول
دور در توں اس توں رچھا آن پلا

ایچہ بھی زحمت بھرتوں ایدھی ہوتا
یا ضعف مثلاً یہودی سستی بھی کرتوں
یا سردی وچہ مثلاً یہودی غلبہ سدا جان
خلط طل چار کچھ بلیو کہ میں بول
جے نہ قوت او سنوں پھیں دی تفر
دھار چھ کے پاتوں ایچہ اس کہ
ہو وودہ کہوتی دا وہ پیا کہ توں
کھلے بول نہر اوسد کہ سی فضل خدا

یا شوره قلمی سکه بول سکه
و چه دمنور علاج دے ٹھا ہے قول
ہو شوره قلمی لے توں سوہا چھو
کچھ کچھ بکاری او سنوں کچھ دین

بالوں لبور می دمنوں دینے
پاکیکو بال توں دسی منجھ جھ
مولی پانی کڈ کے دیر لایس بار
جے اسنوں بہت بجار دیر جلاب

رہ جاہنے اسنوں کھلا لول
گرم گرم توں دمنوں ہنی وار کھا
ہو ریل تنادائے کے اسد پیر لا
حسب ابابرح فیقر دینے ہوئی

نخدا سیدہ توں اسدی کہیں غذا | یا شوره کڈ باقرہ دے ٹھاں کھو

در بیان سلسل بول گوید

صنف مثالی و چه بھی بیگ اسنوں
و چه مثالی اسکو سی آن فتور
جو این جھل لوگ لے ہو سندو لا
دنی باکیوں پانیک اسنوں سمجھو
جے کہ می دار دے ہو سی اسنوں آن
تو نہ تو نہ ابھ بھی داند سبہ منگا
ہو کاسی خورہ کوئے شربت لے بنا
ایہا اسد اعل سے یاد کہیں یہ قول
چاول شوره دیہ توں دھنی کیکے نال

سل بول جو اکھدا یہ جی جھ
و گداسی بول ساندن ترات
یاسٹ قضا تہیں دمنوں کیکے گو
نہض قلردہ اسدوہ بھی لچچان
دار چینی ہو مرچاں کو دندن لا
خشت الحیدر جوشن سناوت بھی آن
کہ توں دار دالید جھکی طرح کچھ
طباشیر پنج ماشہ ابھ بھی لچچان
چھکی دیتوں سنوں شربت نال کچھ
نخود آب توں سدی ایہا کہیں غذا
پالک کہ دیر توں یا سنگا ندی

بول جاری رہ اسد اپوشک نہ کچھ
روگی دکھا ہو دسی ایہا سدی بات
یا گردیوں قوت اسدی ہو جادگی دو
خلطان چائے سچے توں جھکی طرح سنا
زیبے ماشے لے کیر تہیں سقیم لا
اسنوں دیوں یہ توں لفع کہیں آ
کاجو بھال مارے پانی لے دیناں پا
کٹ چھان لیتوں جھکی طرح سوار
کہ می در ہو جادوسی لے سلسل بول
دو پیانہ ظہیر سنوں نالے دور کھو
نہ نہ نہ نہ نہ نہ نہ نہ نہ نہ نہ

بہان در خواب من بول می گوید

و چه مثالی اسنوں قوت ہو دوس
راتیں عادت بول دی ہے ہمیش کھو
لے مسر جو نایکے دو دو تو لے یا
دو دو تو لے اسنوں بویں قوت نہا
کٹ چھان کچھ کچھ بول سو چہ تیں

یا بلغم غلیظ دسی کہ سی وہ فتور
نہض دیکھ توں سدی لول کھیں بول
چھ تو لے کڈ دسی لیتوں کچھ جوا
ہو پود نہ کڈ نہ لایوں کچھ پچھ
ترے ترے دیر توں دمنوں سنا
خیر ہو جادوسی بالبر دی لفع کہیں

ستیاں بویاں تہ توں جیکو کہیں نہا
ایک بھی زحمت کچھ توں کہیں نہا
باقوت اسدی ماسک اندستی سو
خلطان چائے سچے توں جھکی طرح
چھکی طرح کھو ٹاکیے و چه کھند لیتوں
دو دو تو لے لیتوں ساسی سحر دنا
یا معجون سفا پنج ماشہ دیر

نثر کیمپ جوشن خشت الحیدر

جو ار شرب الحیدر ایہ چھکا جانی

سلسل بول واسطے بہتا ہے در کام

ممانه قوت ہو سبباً ہوس قوت
 بہتر آنکہ نے توں وزن برابر ہو
 اس بعض بچے ارسنوں کھڑکی
 داسو سبجے رلا لیکے اس نوں کین
 ماشہ ماشہ ارسنوں یوں روزنا

روشن رنگ اچھ کر سیا یا ضہہ کر سی آ
 مرچاں سڈہ تے منظر اچھتر اچھ
 تیل بادامان پاکے جنگی طرح گھوٹا
 دونی بالکیوں پائیکے دار دسبہ لار
 تو لے اوپر آیکے اسنوں دیکھ کھڑا
 زحمت دور دیا دسی ہوس سی دور

چیلے سبز ہر بڑ دی ٹالے رنگ
 کھٹیا ندی چیلے کے اچھ بھی لسنیوں
 یا گو کا لے گھوٹوں سوچہ پائیں یار
 پیلے روز توں ارسنوں ماشہ چار کھو
 ایسا ارسنوں روز دہ تولیہ سودا

باب در بیان قوت با گوید

نولے بارے توں دارو ایسا
 گڑ پھانا پائیکے جنگی طرح گھوٹا
 ہوس سپاری تیلیا سولانے آن
 پاتوں اوہ سپاریاں دودہ دیوچر
 سور منقے توں چھ تو لے پائیں کن
 اٹھ سر سہا ہی مصری بیکے اچھ کھج
 جے کو کھا لے الینوں دودہ یار
 دو پیازہ کیے ارسنوں گوشت کھو

دارو قوت باہ داحا سب تان
 پہلا وہ لبتوں تیلیا سود کھو پائیں
 پہلا وہ تل لایکے تول کھیں یار
 گو کے دودہ کٹال توں تولہ دودہ
 حمام دستے دچہ پائیکے کھنڈی
 ہوس بہن سرخ سفید کھنڈی
 دارو سب کر اہی اندر پاتوں دودہ
 دودہ تولے دہ تول کھا لے کولان
 عورت اوپر ہوس سی بہنی دارو سوار
 یا حلوہ بیضہ ارسنوں گوشت کھنڈی

دیکھ توں اسن پائیکے کر کو دودہ
 سوچہ این تل لے چالے نھنک منگا
 کچھوں منکر گھوچے داجو این کھنڈی
 شہر توں دیکھ توں شہوہ کر سی
 گو کا دودہ اک میر توں کر اہی
 دودہ تولے اچھ کٹ کے کرین تیار
 گھوٹو گو کا دچہ کر اہی باران لے پا
 خورق ہستی ارسنوں ہوس سی مردچو
 نر شہی نہیں پر بہر کر اسی ناہ پا
 یا چھو لیاندی دال دیکھ روٹی کھنڈی

سبز دیکر کے قوت باہ گوید

گرخی سردی دیکھ کٹا طبع مزاج
 معجون حبشہ الحیدر پالے برشتا
 اکھوٹ چھوٹا مصطکی کیستہ
 دکھو کھنڈی کٹ کے کر توں آن تیار
 دو ہفتہ توں عمل کر ایسا اس واکم
 یا کیو دیوچہ پائیکے ایسا روز کھو
 بوس سڈہ سناوہ بلی ثعلب توں

طبع مزاج بچان کے کر توں اس علاج
 سور شفا قتل نوکے اچھ تلک پیا
 سڈہ الہی تے پہلی ستے منکر تمام
 دونی بالکیوں پاکے اسد بوجہ رلا
 چرب غذا دیکھ ارسنوں جہری دیکھ
 دودہ تولہ ارسنوں مشام خچر اچھ دیکھ
 دارو چینی نے مصطکی یہ بھی لے سجان

دارو قوت باہ داد سناں تھیں ہوس
 چنگا عمل میں آپناں کھنڈی بہنی پور
 وہ معجون فلا سفہ دوا المسک
 اندر جو جھوٹا چھوٹا تولہ لار
 وزن برابر لے توں اچھ دارو سہو
 تولہ تولہ ارسنوں دودہ توں وقت کھو
 سور تچ خوں کھنڈی بیکہ دارو برابر
 بچھوں دودہ پلا توں منسا دوی
 وزن برابر لے کٹ دارو کھنڈی

تو نہ تولہ اوسنوں دودہ دنیا کھو
ایہ بھی قوت باہ داجنگا ہے دوا
بھگتا تا لکھنا جلتی جیگی ہو
لسوڑے کچے آن کے ایہ بھی پائین
تو نہ تولہ اوسنوں اچھو روز کھو
ہو رتوں اسنوں لپکے اوپر کھی
تو نہ تولہ ایہ بھی طرح کھو
ہو رتوں جیگی لینوں بھید اندر
حلو کر کے ایسا کہ تو لپکے ہنار
اک ہفتہ توں اسنوں ایسا لپکے
اک ہفتہ اوپر ذکر دے ایسا لپکے
استحباب کے نہ مولیٰ دانی طبع

ہو رتوں جیگی لینوں بھید اندر
قوت ہو سہی اوسنوں کسے شفا
تخم پیاز لے تو دسی نکلے گی
وزن برابر لے کے دارو کریں تیار
ایہ بھی اسد حق ویر چنگا جان دا
فرہ تماں ہو دسی نکڑا بہنا جان
اندر جوئے جھلن پائیں چپہ باندنی
کڑا اسی ربو چپہ پا تو چربی دودہ جو
دیقتہ پتر لے کے ذکر لپکے پیار
ستا ہو یاد کہ اس جاگھے گا
یہ بھی ساجے شیر دسی مونی
بادی ترشی دجہ نہ بہا لے سہال
گوشت ککڑ باکرہ کھانا چرب کھو

جھوٹا ردا دل کھا دسی جیگی لینوں
ہو رتوں تخم اونگن موچر سسلیا اندر
ہر مل موصلی تیجے گوند گری پا
و کھو و کھی گویا طے ماکہ بیون پلا
بہنی قوت ہو دسی گجے مرد خدا
گند دے جو کاں لیکے دولوں کھو
تو نہ تولہ ایہ لے کٹ کے کریں تیار
دارو پھری ہوئے پچھوں پائیں پا
ذکر دالے دیکے سوتر دی بھنار
ہو رتوں روغن نے اسگندے دویں
اک ہفتہ مالش کی توں کہ ہو شہ
حلو ایضہ اوسنوں یا بیضہ کریں غذا

ترکیب المسک حلو
موٹی لے لودہ توں ہو کر پوسا
بھین سرخ سفید لے ہو نکل پوسا

دوا المسک بنا توں ارد حلو پیار
قوت باہ داجنگا توں او پوسا
کھلی تے لیشم منب لے ہو رتوں چھو
و کھو و کھی کٹ کے ہو ماکہ بیون پلا

پیشہ جو ہو ورن دا اوسنوں کسے سٹو
دل باغ معد گر دہ اسنوں کسے سٹو
دروخ لینوں عقر بی سہیجان
چار چار ماشے اوسنوں فخری شام

باب بیان سودشائیل می گوید

قوت جیہڑی مسک کھٹ ہو دودہ آن
یا سعدہ اس صغیف ہوا لپکے سہیجان
حد بڑے عورت کھا دسی جیگی لینوں
گل کی کسے مرادہ اگس شامل پیو
بنفہ فارور کجھ ہینا کسے قیاس
پچھوں دیکھ جلاب توں چکا ہو

یا نیازہ اوہ کتا راہ منی جان
یا کدیوں قوت کسے ہینی کسے
دخول نہ ہو سہیجان شرفند دلیہ
دخول شائیل رن جی دل داند بکھ
طبع منج پچانکے کہ توں شہیاس
و کھو و کھی سمجھ لے جیہڑ دس محل

جے کسے انسان توں جیہڑ جیگی لینوں
رحمت مدی مرد توں دیکیں سہال
یا شری ویدہ داغ دسی جیگی لینوں
یا منی تپا اوسدی لے اپ پی
اوہ مردہ بہا لے توں شہن کھو
راضیٰ قبول کوشک نہ آنی کجھ
ایہا جان علاج توں لے کر
ایہا قول حکیم یاد رکھیں یہ گل

<p>ایسبغول می اوسنوں اول دیکھ توں چھ ماشہ اسوچہ مصطکی پیہ مہین لدا خوڑی کھنڈر لایکے اسنوں چاکھو منی سنگھنی ہووسی امساک کر لپی یا توں دار و اوسنوں اچھ بنا کے دیکھ مہین سرخ سفید لے ثعلب رلا اچھ بہودار وکٹ کے یا کھو نوچہ رلا قوت ہووسی اوسنوں کر ہو جاسی دو پیازہ گوشت اوسنوں رانی کھو</p>	<p>دیکھ توں اسنوں آنکے کرسی رہی دو توں ایسبغول لے چکا خوب مانڈی اندر پلے کے کو توں کھنڈر دو ہفتہ توں عمل کر اچھا اسنوں ترے ہفتے دیوین اسنوں سال کیسہ لونگ جلوتری جھفل مچاں پا دو ماشہ پیہم توں کتور کچی چار بہتا ہووسی اسنوں مستقیم جان پتھر یا یا یا</p>	<p>ہر ہر جگہ اوس دارشاندہ دوا اسد حق وچہ جانتوں چکی اچھ تدبیر پیالہ گو کا دودھ لے اسوچہ بابہ پتھر شام فجر ایہ دیتوں نازی روزینا ہو بر شمشا اوسنوں زنبیل کھو فائدہ بہت کر لیا اسد حق وچہ اچھ چار چار ماشہ لے توں ارد سبویا پنج پنج ماشہ اوسنوں فجر و شام کھو خشک دیکھ پلا توں وچہ مصالحہ یا</p>
---	---	--

باب بیان کثرت ختمام گوید

<p>ایہ بھی اسنوں جان توں منڈا آزار جاگ اسنوں جد اوسی ہووسی بے مزہ یا گرمی اسنوں سہتے دل تمام نمانغ دیتوں اسنوں لیکے دار و دو تر پوار دو تولہ دھنیاں لیکے پیہ کھنڈر آن دو لوہے پیلے اوسنوں فجر و شام کھو ہو رکھیں دبا دے دی لپٹوں توں لکھو اک ہفتہ ایہ دیتوں دل چہرہ پھان</p>	<p>منی اسنوں جد اوسی ہووسی ختمام ستیاں وچہ دلیل دکر کرسی اوہ جماع یا گروے لے اوسکے ہووسی کچھ فضا عجا سہاروندہ توں سیار میں یا دو تولہ خضخاش توں ککے پھر لایکھو پنج پنج ماشہ اوسنوں دو دیناں ستیاں اتیر اسنوں ہووسی بہت کرام ایہ اسنوں دیکھ توں پتھر ار جانی</p>	<p>ستیاں اندر خواب دیکھوسی کثرت ختمام قوت اسدی بدن دی باہر کڈی بار خضیہ دینا غ دی قوت ہووسی دور ایس سبوں بہت ہی ہو جاسی ختمام پوست دلوں لیکے توں خوب کھو ادھی کھنڈر لایکے دیتوں اس سحان اس پیہم دے ہو جادوسی خلل ختمام ادھا پیالہ دودھ داس وچہ کا پڑیا</p>
--	---	--

حریر دودھ ختمام شام و سحر دیکھ خشک پلا
اطریفل دیکھ کشنیر توں لے بھی اسنوں
چاول مسرہ لایکے کچھڑی کر میں غذا
اختتام در ہو جادوسی اسنوں دید سبحان

<p>جوانی اندر کینوں اچھ کل ہووسی عام لو کر ہو کوشیا اس اوتھوں پیدا ہو منی مذی اس حصہ تیر ہووسی اسدی دور دیتوں اسنوں آنکے ککے ہووسی مزاج</p>	<p>رحمت سبحان لیکے پرمیوں نا صبر سو سنی صورت دیکھ کے حصہ کچھو پرمیوں حصہ اسد اچھ ایہ ارادہ چھو دساں تینوں اسد اچھ گایہ علق</p>	<p>در بیان اندن منی مذی گوید باہر آفے ذکر نفیس منی مذی ل آن وچہ مثلاً ۲ اوس لائن ہووسی بہت</p>
---	--	--

<p>دو سالانہ سنبل سودی بیاہوڑی جان لوٹے کر کے ادس دچھا دیں کھڑکا اٹھ تو لے ٹاگڑہ کے چنگا لے چھٹا گھبوں نے کھنڈر لایکے کڑا ہی پائیں دودو تولہ ادسنوں فخر شام توں دھپ دو تولہ گوند ککر دی کٹ کے خوب رلا کلوچی منٹھڑاں ہو کر سوڑیوں چرلا ادھی کھنڈر لایکے پھیکا کریں نیار</p>	<p>اس عمر دوا ہو کھنڈر اسدی جان جداوہ سکے آیکے اسنوں کٹ پچا بارا توں لے کھنڈر لے چھ توں گھبوں آٹا گوند رلا لیکے پھپھوں پائیوں پر میو دور ہو جاووسی نفع کربانی دھنیاں نکا پیہ کے تولہ پاتوں بار نو نواشنہ ایہ لے ترے ٹھوکن سنگا ایچھ تولہ تولہ ادسنوں دھپ توں نیار</p>	<p>اکو چوڑہ اسن ہوسی باہر کٹ لیا اٹھا اسدا کٹھ کے ککڑوں کپڑ چھان چار تولے گوند ککر دی لینوں کٹ پچا حلوا اسدا پیٹھ کے ککڑوں خوب نیار تولے ترے ہو رنج سے جنگی طرح کھو تولہ لے آقا قیا تولہ مچل اٹار نواشنہ طباشیر توں بھر رلا بیل بار دو لٹوں ویلے دیہ توں اسنو وقت بیاہ</p>
--	---	--

دال سنگاندی دیہ توں یا مالاندی دال خشک دیہ پلا توں دو تر یوار سہال

باب بیان تر کریمیاک می گوید

<p>بند بیزہ ہو کسینوں سوڈی آٹرا ل یا قوت ماسک مجھہ توں گھٹ ہوسی آن ایں سبوں ادسنوں ہوسی چھب خلاص ہو چنگا نہ ایں پھپھوں دھوپے کر سدہ دو ماشہ دانے بہنگ کے کیسہ دیا پا پوست پانی پاپیکے گویاں لے بنا جے ادھ ادھی رات توں کٹے کر کھل بند بیزہ کھنڈی بہت ادھ چنگا ہے در دکھو دیکھی پیہ کے باکھیل وچ رلا دو فی کھنڈر لاکے دھپ توں اس کھوا</p>	<p>پتلی منی ہے اسدی پھپھیں ٹال خال یا چھوٹی عمر لے کینا بہت جلا شنا خلاصی یاد سی کچھ ہو قیاس ترے ماشہ حٹھل مصطکی آقینے ماشہ حق قرچادو ماشہ پائیں کسنوری تی بیا گولی دالوں وزن کر ماشہ تے بنا پو پر پھپھوں اسدی خلاصی ہوسی آ کلوچی تے اجمو توں سر مل سٹھہ نیم ترے ترے ماشہ دھپ توں نو ذوق کھو چھ ماشہ توں وزن کر دو ڈھال لے بار</p>	<p>یا بند کٹ ادھ اسدا نیارہ ہوسی آن یا جرمیان اس پر پیہ ایچھ دیکھیں جا اول اس بھی دیہ توں ادساں تہ ہر مل نے جلوتری ایچھ ماشہ وچین دکھو دیکھی پیہ کے لے جاہک رلا شام دیہ ناں وعدہ دے گولی دھپ دار و دساں ہو را ک جے توں کسین وزن برابر لینوں دار و سب حکیم دو تولہ پوست لیکے دو ڈھال خوب کھو پیلے پر کھواتوں ہوس بند بیزہ نیار</p>
--	--	---

اٹھ کے ادھی ات توں صحبت کر سی آن اک پیر نہیں بعد اس ہوس خلاصی آن

حلوا میدہ سیویاں گوشت کر میں غذا اجا دل کھڑی ادسنوں خشک دھپ پلا

<p>باب یا دبیاں فتق چھنیں گوید</p>	<p>کھسکے ن جے کیسہ پھپھیں روک چھان دو پتے دھپ پیٹھ نے اجمو ر دال</p>	<p>فتق جو کہیں لینوں کل حکیم یو نان کھجے سجے لاندہ رستہ انہاں سہال</p>
--	--	--

اگر سبب پتلا دول ہے ایک کھجور جان
جے کھجے پاسے ضربے نکلے کھجے دا
مھٹک جانی مرض ایہ لسان سے آزار
جہب نظام سوسوی دل و اند جان
کر تیر بر علاج دی دساں نندہ دوا
استرہ لیکم کچھ کر دو گندھصال و چکار
کر کے دھم جدا اوسدا پختہ چنگا ہو
جے دو دویں برابر ہو دین یا سیدیاں
نفع شتابی ہو دوسی العینوں ایچھا
دو ماشہ لے ایم توں ایچھ بھی وچرلا
ترے دن اسنوں لالوں ایچھا ایسدا
اک ہفتہ توں اوسنوں ایچھا ایسدا
دیہ کوئی اوسنوں حمت توں جے
بابرنگ ہر رے مرجان یا سیدیاں
ماکھیوں وچر لیکے دیکھ توں وقت نہا

لنگی بند کھاد نہاں لال تضادے آن
جے دو دیاں نوں ضربے کو دین یا سیدیاں
کیریں علاج ایچھ سمجھ کے دکھو کھی بار
اوپر بار دبریں و مشکل ہوں علاج
سجھا کھجیا سمجھ لے یا سار اٹھلجا و
بوڑا رونا رکھ کے اچھ اوپر پار
سجے ہوو ضربے کھجے دھم کر ادا
جے رجب ہے اوسدا ہوسی دساں دار
پوست مھٹک دو دلو لے لے لیاں
سبھو دار و کھٹ کے پوست پانی پا
لنگوٹا کس کے تیر کر اسدا توں بھر جان
جیر ہو جاسی اسدی کر می رب اشفا
مچوں کوئی اوسنوں توں نہاں
لگھاں سبیر پر لے پچھے تنقو جان
خشک دیہ پلا توں ہوو رنگاندہ مال

جے سبھو پاسے ضربے نکلے کھجے باہر
ادہ رورہ شکوے پتلا سنے آن
یاراں سناں سبھو ہوسی کو دساں
حرکت ہو سوسی اوسنوں پتی وچھ مزارج
اول اسنوں ٹپم کسیر انگوٹھے من
ترے دن اوپر اوسدا دودھ اکدا چور
کھجے ہوو ضربے جے سبھو ول لودا
دار و کھٹوں اسدا قاضی پتلا آن
ماز دیاں کھجی کھجی ایچھ توں لودہ بھل
نلاں پر لپ کر ایس پانی دیاں
بانی مال نہ بھٹوں سکی تھہ سبحان
جیکہ غلبہ بادا اسنوں لالے وچ
سج پتخ ماشہ دبر توں لپسی باد گواہ
وزن برابر ایچھ لے دو دلو لے بار
دوسرا زہ گزشت اسنوں لالے کنگو مال

باب دہ بیان معلوم کردن حقیقت نہاں از حمل در رحم

میکوید

عورت و احوال ہیں سناں تنقو
جس وچ لطف ہو دوسی شک جانی کچھ
منی رن تے مرد دی جا کر کو پیا
مرد شتابی ہو دوسی اگدس دیاں
منہ تڑپس یا سار بقدا ادہ وچہ رحم دیاں
ادہ لہو آوے بدن توں ادرحم دکان
جہ بند ہو جاسی منہ دما خون آئے کچھ

سارا ذکر اس رحم دیاں کھو دکھ سنا
دیکھیں قدرت سبے ایچھ بھی اک ممکن
ہستی لذت رن توں آئے مرداں ہار
ایتھے ایہ سبب بھوت واراہ تنگ
لہو جھن نفاس داجسح ہو دکھو
جد لطف اندر رحم و دوسری نہیں ہو
حمل ہوئی ہل لالے گل دیں کھم

رحم شتال صدوی وچہ مشاں سمجھ
جس شخص پیدا ہو دوسی ایچھ بندہ انسان
چرا خورت ہو سیامراں عقیس شتال
مرداں راہ کشا توں آئے جاننگ
عادت اوپر اپنی جاری ہو سوسی آن
ہوسی خوشی ہزار دن راضی ہو کھو
بندہ نا ایچھ خون داعون بہت

ایک روزی اس ہوسا دیسی رب فرزند
جوانمردا ہوسا ہوا زادہ جان
اسو لیے لطفہ رحم و چہ نال ادا دے جا
چار حصہ اس مٹی میں کہتے رب جہ
دو جانفطرہ اوسدا دل و دشن نگہ لایع
ایک چار اعضا نہ کہیں اول بیکار
لطفہ اندر رحم دے قائم ہوس مقام
جد لطفہ ہوسا آن کے سرخی رنگہ ناز
چو دیں روزیں ہوسا یا مضنہ
ترکی حالت ہفتہ اندر ثابت ہوسا
کہتے قدرت نال رب سبہا اس عطا
پنجویں حالت تر بھر روز دی کے
اندر قول حکیم کوٹھا ایہ بیان
چھویں حالت اکھکے بچاۃ اللہ
دلت ایہ فرزند دی پتر جس نام
اسی او پر پنج روز حق ہوسا
اوڑک دوترے سالدی انتھے ننگہ
حکم نہ ہوسا رب داجیکہ باہر آ
دین پچھوں و سنوں پیدا کر سی آن
دوسو تے دور و دور چو ادا جسمی آ
اسی روزیں شکم و چہ حرکت کر سی
جے بدن ہے سو روزہ چالیس حرکت
جہ کہ اسنوں خیر سے کہہ ہوسا آن
اسنوں جانی ایہ تو دل و چہ ہوسا غام
اوسے ساعت و سنوں ہوسا حمل و دواع

رب نیاز اپنی قدرت اس دکھا
شوق مر و نہ نشوں بہتا ہوسا
اوہ لطفہ اندر رحم دے کر سی باکرام
چار قطرے ہوسا چار کے اعضا
تریا قطرہ بچہ توں ہوسا جگر پچھان
پچھوں سورہ اندام سب کر سی بختیار
حکمت ایہ قول چو چہ دستور بیان
مضنہ کر سی رب سقادر بے نیاز
اس نہیں کچھ ایسا مضنہ ہوسا
لہو جاری چہ اوس کر سی تمام
چو کھی حالت بیورے باران پچھان
ایہ بھی قول کتاب اشک کہیں کچھ
اسی او پر پنج روز ایس ناو جان
اندر دلت ایس کہ ہوسا سب بیان
دلت پتر گشتی ایس بیوی جان
ایس دلت فرزند بھی ہوسا آن نیاز
فال ایسے رب دی غائب جم و چہ ہو
اسنوں لدا پاک و چہ کہیا رحم لکا
جس بدن پچا اید روزیں ہوسا آن تمام
اوہ ست ماہان جسمی کہندینے حکما
اوہ دوسے چالی روز و چہ پیر ہوسا
دوسو ستران روز و چہ جسمی ہو تیار
اوتھے کی سبب اکھ ماہان شجیو بیار
رحمت اسد بوجہ بھی ہوسا ہنہی خام
ایہ گھر جانی حمل و اخالی میر یار

پچھہ پیدا کرے گا اس پچھل آپ خدا
جد شوق دیو چہ آئیکے کر سی انو جماع
رب مضنہ کر سی استہین نال تمام
پینے قطرے استہین پینا ہوسا ناغ
چو کھا خستین لے قطرہ سبہا بیان
اک ہفتہ پچھوں اوسدا لو ہو سب تمام
اوتھے جا کے دیکھ توں کے کوہ بیان
حکم نہ ہو کر رب دالے با ہر دار
ہو رہیادیا ہوا چہ اسدا انورہ کر خدا
ثابت کر سی رب اس قادیچہ پرواہ
داخل ہوسا اوسوچ روح جسمانی
اس حالت نہیں ہوسا روح جسمانی جان
اندر دلت ایس کہ ہوسا سب مان -
اسی روز پچھہ توں شکل فرزند تمام
و کھو کھی سمجھے سارا پچھہ بیان
تھوڑی مدت حملی ہی پنج جمیع جان
شکل کہ ننگہ ی ہو کے رہی و چہ کھلو
جہ حکم خدا دہو صیا پوسی سوچ جان
ستہیں روزیں شکم اندر حرکت کر سی
چالیس روزیں شکم و چہ جسکہ ہوسا جان
اوہ اکھ ماہان جسمی جمیدیاں سو کٹھا
نویں جمیعہ جسمی برابر وزن پچھان
اسنوں کی ہو جادوسی ہوسا کیوں پیر
ساعت اندر زل و کر سی جماع
یاد رہو جاسی حمل اس می جھدی دار

اندر قول حکیم دے زحمت ایہہ اھڑا
 پختہ وچہ مزاج دے پختہ ہوس شکل
 اولاد نہ ہوسی جسوں اس نون لکھن
 اولاد نہ ہوسی اوس نون ہستی تقیم
 عجیب ہوئی اوس نون لکھن ابھڑا
 یا پھنی عمر دے سنوں جاو دے ہانت ہدام
 یا کرے اس حقیقت یا ہوسی صفت دماغ
 یا وچہ مثالی اوس واقف ہو کھلوا
 درد ہوسی اس دن نون لکھن جان
 یا وچہ رحم دے استنبیہ نئی ہنچوان
 یا غل بوا سیر و رحم اسد وچہ ہو
 یا ہوس دے رحم و دانم و ترو
 بہت رطوبت رحم وچہ ہو وکھ سنوں آن
 یا ہو ہو بند ہو سیا اندر دے کھلوا
 شہبش فارورہ اوس وکھ لکھن
 اللہ چاہے اوسدی کسی تری تری شفا
 یا توں اول و سنوں چنگی قے کرے
 دو تریواری اوسوں پوچھ جیض چھڑا
 ہو دزدی ہیضہ مرغی تھوڑا موم
 چھڑا توں شافہ اوسوں دتریواری ایہ
 پاک ہو وچہ جیض نہیں شافہ کر توں ہا
 دار و دساں تہہ توں شافہ کر توں ہا
 پاک ہو وچہ جیض نہیں شافہ کر توں ہا
 دار و دساں تہہ توں وکھو وکھ جہا
 سبب جے بوا سیر و اس لکھن دوا

اوکھ مر جاوے ہوسی تری تری شفا
 ایہہ سبب اوسوں مرسی و دہنا ہا
 یا پھن اللہ دے اوسوں کھلوا وکھو
 بہنا ایہہ سبب سبب لکھن کر بیان
 حقر اکھن مردوں اس وچہ شگہ کر
 یا پھن یا ہوسی مرد جے مری ہوئی کج
 ایہہ سبب اس کھلوا وکھو چھڑا
 سبب فرہ و کرے یا ہوسی ہر تری
 منی نون لکھن ہوسی رحم اندر اس آن
 یا اللہ یا ہوسی رحم اس یا سیر چھڑا
 یا پھن اللہ رحم دے دایم کھلوا
 باد و طرفاں وچہ کنوں گدوں ہوا زوال
 تنکے منی استنبیہ لکھن چلے خام
 ایہہ سبب گلاں یا وکھ وکھو وکھنی یا
 ہو حقیقت اوسدی واقف ہو توں
 یا سودی اندر رحم دے یا ہوس طبعیت کج
 چھڑا اس وکھنی وچہ اچھو جان دوا
 سادج کبیر کر دیا منقہ لبتوں ہا
 چنگی طرح ہا کے شافہ وچہ توں حا
 ہو رہا کھلوا وکھو وکھنی یا ہا
 جاوے خاوند پاس دے ہوسی جیض تیار
 موڑیوں لکھن جیض نال رلا
 جاوے خاوند پاس دے ہوسی جیض تیار
 یا اس حدس باہر آئے نو ہو یا
 وچہ محل بوا سیر چھڑا وکھیں جا

ست ہاں چھڑا جیض اوسدی سنوں گل
 رکھے گارپ اوسوں کرسی فضل ستار
 حقر حقیقت ایہہ اس نون لکھن
 عجیب مرد لکھن وکھو وکھنی یا
 ایہہ سبب اوسوں شلی منی یا خام
 یا چھوٹی عمر دے گارپ اوسدی منی ہوسی کج
 یا اس وکھنی ہے صفت شہبش
 ایہہ جیض اک سبب اس وکھیں راز
 یا وکھنی ہوسی کرے اس یا چھوٹا توں ہا
 یا پھن اسد وکھنی اس وچہ شگہ کر
 یا لکھنی ہوسی عمر دے اس لکھنی خاوند
 براہر ہوا نہ ہو سیا ایہہ جیض لکھن ہا
 سبب بہنا اوسوں نو جیض اہو
 ہر قسم دار و کر چنگی طرح ہوشیار
 جیض اچھو سبب توں اسد کرے دوا
 کرے جیض جیض توں جیض میں نہیں کج
 یا پھن سنوں تنکے شافہ وچہ ہا
 تریواری دار و وکھنی کے لکھنی خاوند
 پاک ہو دے وچہ جیض نہیں سنوں شافہ
 شافہ لوٹا لکھنی وکھنی دار چھڑا
 جے رطوبت بہت اوسدی کر توں نوڑ
 وچہ کتوری پلکے شافہ خوب ہا
 بند ہو جاوے جیض جے اسد کرے دوا
 دساں لکھنی توں دار و دساں ہا
 جے اللہ ہے منہ رحم وکھنی توں

دوسوں سدہا کر سیاہاقل دانا کن دچہر محل قوت باہ دسے وار دسہا	دل گرے دماغ دی فوت مریچکا منقوی کرے اصغنا ایچہ وار دسہا	چکچہ جا کے دیکھ توں دار و کس سجان منی جو اسدی پشی اسد کہیں دوا
--	--	---

باب بیان ناشدن محل عورت مسکریہ

جس عورت توں محل ہو سی شان کریں دچہر عطر عقیقہ جاوہر کہہ توں اسد ایچہ وار ایچہ عیب عورت دسے حتی دچہر عیب خوشی نہ ہو دسوں لے ہو دسوں باکسہ تیل تاندا برابر لبتوں آن ایچہ شادہ دسوں کر توں دسہا جس عورت توں محل ہو سی شان کریں ایچہ علامت اسدی دل ایچہ سیلان ایسا شادہ دسوں دسے حتی دچہر محل کو کے رب اسوں ایسا ہی محل اسد ارادہ ایچہ ہے شادہ کر توں آن یو اسے دسہا دچہر ایچہ اصل جس عورت توں محل ہو سی شان کریں پانی لے صابون دسہا پانی شادہ پاک ہو سی شان کریں شادہ کر توں آن سزنا بیز اسوں توں جانی مو دوسر لاری اسوں شادہ ایچہ کر محل ہو دسے اس عورت دسہا جن بہوت داسا ایچہ اسوں ہو دسہا سارے کہے اسوں یہ ملا شادہ	سب حقیقت اسدی معلوم کر توں کچھ دساں میں تندر توں سول کر توں دکھو دکھو ایسا تندر سسوں یار دوا دکھو اسوں جان توں ہو سی باوہار دو نوں تنہو کر لایکے شادہ کریں سجان اس عیب تچہ کر لایکے جاوہر رحم لگے اس چربی ہو دسوں دسہا سخر کپاد اسے توں پتہ یا مرغابی سرمنہ دسہا پنا پاک ہو سی آد جس عورت دسہا محل ہو سی شان کریں وزن برابر کے دیکھ توں دسہا سجان ایچہ رلا لیکے اسوں شادہ دیکھ کر اند دقتن حجام دسہا ہو سی شان کریں سزنا بیز اسوں شادہ اس دسہا جاوہر شادہ پاس دسہا ہو سی شان کریں پتالے توں چڑی اجڑی ہو سی شان کریں پاک چہر عیب تچہ کر لایکے کر سی جس عورت توں دقتن حجام دسہا ہو سی شان کریں یاد ہو سی شان کریں اسوں ہو سی شان کریں یا اسوں لجن آیت جو آتی دچہر	اس کو عیب شادہ میں ساں تینوں یار چہر میسر محل دچہر ظاہر کہ اس بیان رنگت چہر عورت صحبت اندر بہتا ہو کر دوا دار و دساں تندر توں شادہ لے بنا پاک ہو دچہر عیب تچہ شادہ کر توں یا اللہ محل ہو دسے ہو دسے پوری آس منی نہ داخل ہو دسے چہر رحم دسہا دو نوں تنہو کر لایکے شادہ کریں شادہ ایچہ شادہ چاہر کہ جاوہر شادہ کر توں اندر صحبت مرد دی پتہ اوہ ڈرے چنگار لایکے توں ناخن پائیل فیل جاوہر شادہ پاس دسہا ہو سی شان کریں اسد ارادہ ایچہ ہے شادہ کر توں یار شادہ کر کے اسوں ایچہ توں دچہر چٹا جس عورت توں ہو دسے شادہ کر توں باکسہ توں دچہر رلا لیکے شادہ کر توں جاوہر شادہ پاس دسہا ہو سی شان کریں صحبت و چہر ہو سی شان کریں شادہ کا فور کستہ لبتوں یار ہو کر شادہ باران سی و دکر توں وقت سجان
--	--	---

<p>شام فجر توں اوس نوں پانی اچھا دیو پری جن بہتہ داندہ ہوئی ازار ایہ بہتہ شمع دا چپکے بھوتہ بند ہے فرمان حکیم دا کہ توں شتاب مہر چپکا گوگل لیتوں ساق پتک جان شاؤ کر کے اوسنوں توں نہ جڑا</p>	<p>اللہ جاہے اوسنوں سوئی شفا پاک ہو جھڑپ نہیں صحبت کرے آن ایہ بھی قول حکیم دا دیاتہ شمار یتاے شیر دا ہونہ گھاٹاں پار ماکیوں وچہ لایکے شاؤ کرے سجان جاوے خاوند پاس وہ شاؤ نہ کدیا</p>	<p>الم نشرح سورۃ پڑھے دم کرے پیر جاو کاوند پاس اچھو ہوئی حمل سجان اس پتھن کے ہو راکھ کھڑا چھو نہ اک دوجے وچہ لایکے شاؤ نہ کدیا لو بڑی نے خر گوش دپتہ رے سجان اللہ چلے اوسد ہو سسی حمل سجان</p>
--	--	--

ابھی غنا توں اوسنوں قابض بہت کھوال | جاو اچھو توں اوسنوں یا منگاندی ال

در بیان شناختن حمل عورت مسکوبہ

<p>ایہ نشانی حمل دی ساری پہنچ سببیں اسنوں کیلے عاقل شکر شتاب مست آن اوہ ہو سسی اوہ کمر وچہ مثلاً اوسنوں ہو سسی بہتاد بند ہو جاو کھیں اوسنوں چہ فال ایہ گل آن دکتی وچہ کر توں پسند دل پھرے تے گھاہر کچا ہوئی آ نیار ہو سسی وچہ شکم وچہ ڈر توں</p>	<p>اند قول کتاب د شکت کہیں جس ویلے اندر جم دے منی چوٹ جسہ بہار اوسد ایہ گل جانی ہو اس ویلے شہوت رعبی ساری سندی حمل ہو سسی اس عورت نے جانی دلینال حمل اندر اوس پھلے کچا ہوئی بول عورت دا ہر چیز دل گذرے دل پیا جداوہ اندر شکم کہ ہو سسی کل تیار</p>	<p>ایہ بھی اک تدریس بہر توں کتاب بند ہو سسی مہنہ زخم دا تھے رے کہلو جے دوجی داری سنال صحبت کرے کوی مرد نہ بہار اوسنوں ایہ گل جان ضرور بیکر وچہ اشد رے ہو سسی ٹھنڈ بلند چھپے وچہ حمل رے رتی بول دی توں دوجی سیکال ایہ یاد رکھیں اوڈل داخل روح رب کریم ہا ہر کہ نہ پوی</p>
--	--	--

باب بیان شناختن آن کہ در شکم عورت مسکوبہ

<p>ایہ توں قول حکیم دا وچہ پچھان ڈٹھا ایہ ذکر میں وچہ کتاب علوم دو چوٹ لے دودہ کہ سہی مچہ جوا پتر اس د شکم وچہ کہ توں دین سجان مرطبا حمان اسدا اہل ہو سسی آن</p>	<p>خبر خیب شکم دی عورت دیوے آن جے عورت پچھے تہہ لڑ لڑ کا لڑی پانی پاک تھال وچہ اوپر اوسد پیا جے پانی اوپر دودہ دے سسی آن کہلو پتر ہو سسی اوسنوں ابھی سچہ کچا</p>	<p>خبریں عیب خیب توں سیکر اس معلوم دس توں اسنوں پچھکے بہا توں صحیح دودہ اوہ تھلے جاو سسی پانی وچہ چان جانی سہ شکم وچہ اوڈل توں دوجی ہو جے کھیا حمان اسدا بہار ہو سسی</p>
--	--	--

<p>سمجھیں یہ بیان توں عاقل سکھ نہیں رنگ جسو ہنسارخہ جو جس غنایار دعویٰ کرنا عیب دا یہ گل ناقص ہو</p>	<p>ہو کہ لول حکیم دا قرشی کہے حکیم یہ نشان کی کوڑی دی دل دکاند جا خیر عیب کی حق توں جالے خالق ادہ</p>	<p>دہی دیوے گا اس لوں اللہ پاک پھل پیار رنگ جس دا چکر ہو سی آن پڑ ہو سی دسوں کہہ توں جا ہنجا</p>
--	---	--

باب بیان محافظت حمل کی گوید

<p>جو لطفہ ان رحم دے قائم ہوں مقام دل چاہے ہر چیز ترے منگے بہتی وار فصد جلاب موقوف کہ نہواں چاہی تھا حرکت ہو سی دسوں بہت پرہیز کر شریت دیکھ کہہ دسوں مصری پاب دار چینی اس لال دیہہ ماشہ اک بھکا ردی دیال دیکھ توں بھی چھو لیاندی</p>	<p>کوئی چیز نہ دیہ توں گرم کھٹی یا تیز کچا رہی لال اس قے کرے ادہ بار ایہ وضاحت جان توں دل دکاند کہہ جساک کہہ موقوف توں نیڑے مولیٰ نہ جا خوشی عورت توں ہو دسی فکر ہو سی ہو سکھیں دسوں یہ توں آن پلا جے چاہے دل اسد ادیہ توں نہ تیرا ایچا اسوں آن کے نت غذا کھول</p>	<p>حمل ہو جی جن توں نہتی کہہ پیز دل چھٹکے اس تن دا ہو سی بے آرام سر چیز ہو رہیہ توں گرم نہ دیویں کہہ اپنے سول نہ رہے ادیہ سر کیماں چھان عظم اندیشہ اس لوں ہرگز کوئی نہ نہ جودل چاہے اسد ادیکھ توں آن پلا توں بہ دیوے دسوں گلختہ مہر پلا</p>
--	--	---

باب بیان گرم کردن پائے عورت حاملہ میگوید

<p>ایچہ بھی اک سبب اس لوں کہہ بیان عورت دسوں دیکھ کہہ دیوے بھی در ریونہ گدڑ داکھ ہے چنگی طرح گھوٹا در تیزواری اسوں کہ توں پیر جان دست پانی دچہ پاکے کیر توں بار چا دل شور ادیکھ توں نہی گھوٹا کمال</p>	<p>پیران ادیہ دسوں ہسی درد کھلو جیکر دیکھ دسوں خطرہ بہت کہہ دار و دساں تہہ توں کہ توں میریا ہو رہی کہ نہک کھوٹے لیب کہ توں آن تو نہ تو نہ دسوں ایہ روز کھوٹا کھکان توں توں اسوں چھو بیدار</p>	<p>حمل الی جس رن توں مسج پیر کر ادھ توں کھٹ بھارا پیر پیر پیدان ایچہ بھی جانی روک ہے ہوشی آن کھلا دو تہہ لاری دسوں پیر ال پیر لا سولف گلختہ لاکے دیکھ توں اسوں آن عورت نہا دے اس لال در تیزواری</p>
<p>رحم اندر اسن کچھ توں ایچہ بھی اک بھار اند وقت جماع دے کلام و تہان تاں اسد دسوں بزن کہ توں آن پھل کمر دی پائوں باجو پائوں لال</p>	<p>حمل اندر جن توں دہو آدمی بار کیا ہو جی حمل اس جماع کہ سی آن سلاہ یا کہ جی غلبہ ہو دچہ ہو سی کچھ قصور ستھراں پھل انارکے ہر پائیں لپال</p>	<p>در بیان آن حنفیہ حمل کی گوید اسیہوں اسوں بہو کینا دروہ چٹا اسد کھوچہ ایچا دارو جان</p>

اک سیرتوں وزن کیدار دسب گھوٹا ایس پانی کے نال توں شربت نہال یا خضر نہ چنگا گھوٹے شربت کو کھول مصری پاکے اسون نہ لعاب شربت	بہنا پانی پاکے اس توں کجوشا دھنی تیکہ اسون پانی چہ ہس شربت صندل لال دیہ ماشہ اس کجوان فرض کا فوری دیو توں ارادہ مشہور	پانی پاکے اسی اندر عورت پچال بند ہو جاسی خون اس چنگا ابرودا ہو رہد ارادہ کدھ کے اسون شربت یا شربت آلا اس دیہ ابروئی آن ضرور
--	--	--

سور شربت صندل لال دیہ انبار چا دل سرول کے کھچری کمرس غذا	لو ہو بند ہو جادوی ہوسی حمل تنبار دال سنگاندی دیو توں خشک ہو رہا
---	---

در بیان آمدن خون در حمل می گوید

جس عورت توں حملے الم کو ہوئے پید یا چوتھے لو ہو ادسی عورت ایہ پچان در داد اسد اجان توں شربت حاصل دیہ طباشیر و چہ پا توں برادران لبیا ہو رہا پیل گل ارمنی پوست یا نال تاکے پانی نال توں ایہار دز کھو چنگی طرح گھوٹا کے سرکہ و چہ دیوا بند ہو جاسی خون ادہ مٹا سالی	اند کے کچے حمل دیو سوسی درد آزار پیدا دیہ بھو توں حمل کچا اس بار ایہ غول تخم سنگان نال پر کچا میل ایہ سہودا دز کٹ کے پاکہ پیل پاں بار وزن بیا برے توں ٹکے کے یار یا باجو پیل ارادے کیر می لیتو آن نہے ماشہ دا وزن توں گوئی کچا ہو رہا برہ لاجی متھو صندل و چہ رلا	در دھنی آدسی تہے عیدین جان نہے چہ جو تھے جان توں خونی پنجان ہو رہا جو پا میں کچو کچہ چہ دیو رلا نہے ترے ماشہ اس توں دیو نہ دیوا نہے ماشہ وزن کہ گوئی سہنا وزن برہ لیتو سستو دیہ سنا اک اس گوئی اسون شام فجر توں پنج پنج ماشہ ایہ بھی دار و سنگا
--	--	--

ماشہ اک کا فوری کستوری نہ فی چار قابلض دیہ غذا توں اسون خشک پلا	سہودا دیہ میل کے دیو توں دیو نہ دیوا یا دال سراندی اسون چا دل لال کپوا
--	---

در بیان تعطیل ملاوت می گوید

لکے دھل جس نفل چیاں سو با جان ایہ بھی اک سبب کے توں ارادہ دانی اسد کچہ کو اس د کول بہا دانی اس ہتھ پا کے لیا و کچہ رار ساری اوہ تدبیر کچہ می کچہ رار	پتو دیہ او سکے اسد کچہ او جان یا اوہ صوفی اس و تخم ہوسی چہ تنگ چنگی ہو سکے کچہ دز عظم مند دانا یا ہتھ پا و چہ تنگ د کچہ من چا کہ توں ارادہ اسد کچہ رار	یا اوہ لسی بہت تیز و زہر سوسی کچہ یا اوہ سافر بار سہی خنکی ہوس سنگ دیکھ پید و تخم و چہ چہ می کچہ رار جو کچہ اس سبب دسان تیغ اسکند شل نے بنو کچہ رار
--	--	---

<p>وزن برابر لیا یکے چکے خوب کھوٹا دستی نیکر اوسوں سارے لپکے کر گاجر کے بی کے پانی وچ پٹاں دور ہر دل مٹھا تیل لپو دہیا توں سہا لپکے توں اوسوں دھوئی پھوٹا سنگ گھن رہا توں لٹ کھیتی بچھا شتابی پچا اوس وادے باہر دار</p>	<p>تیل تکاندا پا کے پائیں پانی جان اوسہ چاہیے اوسدی کسی آپ شفا دستی نیکر اوسوں سارے لپکے کر اسی تل وچ پکائے لپوٹوں کشتیاں اک ظلم دار واکھ کھوٹا کھوٹا بچہ باہر اوس کی کھنڈ بنے حکما ہو پنے چام چوٹ کدا شافہ کر توں</p>	<p>کہ ماگرم توں اوسوں کر کے لپکے جان بی سو یاں کھیکے سوئی پائیں بار بچہ اوس وکھنم تھیں نکل شتابی روحن پیدا بچیر داسد کوچر ر لار حکیمان ابو قولی ہر اوسدی دیکھ چا ایہ سچے زانو اوس وکے کہ بچہ دیکھ خاصیت اوسدی باہر آیا جان</p>
---	--	--

<p>در بیان کثرت شکم و عورت جد نوہینے اوسوں گزر کے پار رات دلے اوہ ہو دسی ہتی پریشان دار و کرتوں ایس داہر کے بار حکیم خفاں لپکے پچھان توں ر سبب دنا ہو دار و استنقا واکر توں بھی آن تولہ تولہ اوسوں دونوں وقت کھوٹا ایہ کھوٹا اوسوں دونوں وقت کھوٹا</p>	<p>جے زن کیسوں وکی حمتا بجا معلوم ہو کسی کیسوں حمتا نشان تند ثابت کینا اوسد انوکاں آزار مدن اوسدی اکھری بربساں فریا چا چنگی طرح پچھان کے عاقل گھر فہیم اول اوسوں سمجھ کے دیوین بچا چا سود لفظیہ دار واکر توں دیر سبحان پچھوں پانی گرم توں ورتیو اوار و بور خضر کہوٹا چیا توں اچھے آں</p>	<p>ہمیشہ حملے وانگ ہر شکم سکا سکو اوسوں کھد کھل ہو یا اس جان رہی نا امید اوہ رن ہو بھت جیران کہیا حکیم بقراط نے دلو پچھ بچار نبض قارورہ ایس اوکھیں جرجا دیہ حب یار ج اوسوں ورتیو اوار و روحن پھلے کے ایہ بھی آن ر لار جے گرمی خشکی اوسوں دہیا توں و سکھین سادہ اوسوں دہیا توں و</p>
---	--	---

<p>در بیان کثرت حیض و کبد بایست لوہو وچہ اوسد دور کر سی آن یا غلبہ اندر اسد کھیت لہو و ایہ سبب پچھان کے دار و اسدا کر دکھو دکھی دیکھ کے لوہو دیکھ توں چھوٹ</p>	<p>جیکے عورتوں حیض بہتا آویز یا چھٹ اوسوں رحم وچہ چکی کھن یا جمیاں پھر رحم دی اہر سبب پچھان یا چھوڑا وچہ رحم دے اوسوں کھن دانی کولون پچھ توں سن حمتا داکھ جے زخم ہو کچھ اوسوں مریم سفید</p>	<p>لوہو و اوسوں اوسدی چلے وانگ سنا ایہ بھی زحمت بچہ توں چھوٹا ساریق یا مال قضاے اوسوں ضرب ہو چکی گو یا غلبہ ہے بو اسیر دا اوسوں کھیں جا جیکے طبع خون دالہو اس داکھ اندر اسد کھم وکشاف دیکھ چھوٹا</p>
---	---	--

جگر پھوڑا اوسنوں یا ہے ہوا سیر
ہوا سیر کو باب دچ لکھنا ایہہ دوا
دو تھ پوری اوسنوں شافہ یوں کہ
طبا شہ ماجو ہا دے پھل عور انار ل
ترے ترے ماشہ اس لں دو تھن شکو
ایچہ بھی اس دختی چہ دارو چنگا جان
یا اوسنوں قرص کا فور دیا دہر گنڈ

ترکیب ص گنڈا

پھل انار افاقہ لائے پھل گلاب
نال پانی مے قرص بھج چار ماشہ انار

در بند شدن حص

یا ہنتی موٹی رن سے جبری اوسنوں
چینا کنگنی لون کے کئے جھان لا
یا اسی لے توں مٹیجھو تھل فرج یا کھو
مختوڑا مختوڑا گرم کر ٹا بنی لیبی سچا
بور غلغہ وچوں کد کے کئے دانون باز
لو ہو دانگ لٹا ر مے اس دا چلے
مغز بیدار خیر دین پھل پائیں آن
دو ترے واری اوسنوں چہ رحم کو
پھل گلگل لے لیتوں تانے ہون باز
ایچہ بھی اس مے حق دچ چنگا جان

دو پیازہ گوشت اسنوں شورہ چرب کھول

در بیان قرص رحم

دو طرفی اسی سمجھ کر کڈن میں پیر
ہو رہ ماجو یا پھل پھل نار سر مگر لا
لو ہو بند ہو جادی ہر گز مومل نہ وڑ
برابر دارو ایچہ لے ہر ایچہ لے ہینیم
لو ہو بند ہو جادی ہوسی توت شفا
چاول سر لکھ لکھ پھر ہی اس لں دیکھ
بند ہو جادی خون اسنوں سب

قرص ایچہ گنڈا توں چنگا لے بنا
حبض بند ہو جادی سیانالے ہو رہا
لو ماشہ ایچہ لے ترے آن شتاب
شریت موڑیوں نال توں اک قرص

لو ہو بند جس دن داسو و حبض اس جان
سرخی شکی اوسنوں رحم اندر ہے بار
بند ہو سسی منہ رحم دایرہ تی تپیں
پوٹلی بند کے اوسنوں آتش اوپر تان
ہو رہ تیل تاندا پاپے کے پھوڑی لیبی
بار دغن بیدار خیر دایچہ بھی دچر لا
آتش اوپر رکھ کے لیتوں اسنوں سار
اٹ سٹ جڑہ کدہ کے شافہ آن جڑا
جو کھارنے لون ہو پیر ورن ہر جان
ایچہ شافہ اوسنوں دترے کو کر
سورت اندر فرج دیر رکھے دترے وار
سر دپانی تے سر دیوں مہن پیر کر

چاول دو دھوے نال دیکھ یا چھو لیا اندھی مال

بجے زخم اسنوں چہ رحم ہو کمال فقنا

چھوڑے دا علاج کر وچہ راسو کر
وزن برابر سکے شافہ ایچہ پیر
جھنڈل ہندیاں ایچہ لے ہو پیر لیا
مختوڑا ایکسیر پاپے کے ماکھنی یا خیم
ہو رہ شربت صندل یہ شربت موڑیوں
نال چاول دیکھ اوسنوں کد دیا لکھ
۴ ۴ ۴ ۴ ۴ ۴ ۴ ۴

ایچہ لہو دینو سٹے چنگا جان دو
سنگھنی جوا کیتھیں لکھ لکھ
ایچہ سہو دارو کد کے ماشہ یا ہینیم
لو ہو بند جادی فوجے شام کھو

در درجم وچہ ہو سسی اس عورت لول آن
یا کم دھاڑے ایچہ لے کول آن شمار
اول اس لون آن کے ایچہ کو کر
گرم کر لون اسنوں مہم دھنی کو کر
ہو رہ مہم دھنی لیکے اسوچ لاییں بار
دو ترے واری اسنوں گرم لیبی کر
شافہ کولوں دسدا اندر رحم چڑھا
لو ہو جادی ہو سسی صحت کے خدا
سہو دارو دپیر کے شافہ لیتوں کر
لو ہو جادی ہو سسی راضی ہوگی لٹا
لو ہو جادی ہو سسی اس عورتون آ
ہو تر شنی بادی چیز خیم اسنوں دیکھ

ایچہ لہو اندر رحم دہو سسی عورت آ

جگر پھوڑا + ہوا سیر + ہوا سیر کو باب + دچ لکھنا + ایہہ دوا + دو تھ پوری + اوسنوں شافہ یوں کہ + طبا شہ ماجو + ہا دے پھل عور + انار ل + ترے ترے + ماشہ اس لں + دو تھن شکو + ایچہ بھی اس دختی + چہ دارو چنگا جان + یا اوسنوں قرص کا فور + دیا دہر گنڈ

<p>دار و پیلے زخم داکر تری میر کیا چربی بکری لیا نیکے اوہ بھی چھ سورہ سرہ بگا پانیکے گوند بکری دار و اس کے کتوں کن نیابہ ہفتہ بیٹوں کھل کر ہن دار و تون کپٹ اندر جھانکے مصری پال اس نقیب دوسو جاسی پھوڑا اسدا پھر سٹے اسدا کھڑا کے لیٹوں داکر دور ہو جاسی دسدا پھوڑا اسدا دھند کرین تون ایس داکر کنہی فرجہ اوپر اسدن کان لایس یاد دھند اسدے درکار کر تون کن</p>	<p>مرحم لے بناتون ہی حکیم قرار کمر چھی دیو چہ پانیکے مرحم کرین ایک لکا کر کے خوب تون شافے بنا پتھرے تون موڑیوں سندرے تون ہفتہ پچھون اسدن شافہ کرین یا لکھا انک وجہ پانیکے دودھ پٹا خیر سو جاسی دسدن سو جاسی ست کشتے وہ سواہے بیچ نامہ فی جو رہ دار ایس داکر تون دوجی دا یا دل یا سبقت دا ہو اسد چھوڑا کا لیس داکر اسدن تون کن شکار حلو دیوین دسدن یا چھوڑا ندی</p>	<p>روغن لے ساق گاؤد اسدن کا شافہ کر کے اسدن زخم چھوڑا جیکر پھوڑا ہو دسی زخم اندر اس یاد دراں بہرہ لیکے دسدن شونک ل لوہے چوٹ دودھ دوسدن کان دو تریو اسدا نیکے اسدن دسدا جے کہ سور قصورے سلیمان اک ماشہ تون دسدن اکیوہ کلا جیکر غلبہ خون دا دیکھیں اٹھے ہو اسنہیں کئے دسدن کان چھوڑا ننقیہ ہوئی اسدا رحمت ہو دسدا یا شورو چادرین تون کن کیشاں</p>
---	--	---

ہاٹ بیان خشتاق الدھم می گوید

<p>احتناق رحم دابو دسی شونک ل اندرا اس درحم دابو دسی شونک ل قوت دل باغ دی دوسو دسی شونک ل مثل مرگ دی بکری تون دسدا مرگ دسدا پانی شونک ل ایہ نشان بکری تون اس دسدا منی عقوت پاوسی سرفردی طبع مزاج پچھانکے پچھانکے تلیاں ہنہ کے پیراندیاں کی طرح پارسی شونک ل دسدا جے خارج ہو دسی شونک ل</p>	<p>محلک خن بھو دسی شونک ل عقوت ہو دسی شونک ل عقل فکس دسدا ہو دسی شونک ل ہوشن دسدا شونک ل اس دن دل شاد دسی شونک ل سبب منی نہیں دسدا شونک ل مشکل تینوں مرض ہو دسدا جان آزاد اول دار و ایہ کر اس دیا حکم ایہ دار و اسدن ہنہ دار کر یا اوپر دوہاں تلیاں دسی شونک ل ایس دن دسدا دسی شونک ل</p>	<p>ایہ بھی اک سبب منی شونک ل اسنہیں پیدا ہو دسی شونک ل ندہو دسی شونک ل ساہ کا ہلاتے رنگ دسدا شونک ل احتناق تے مرگ دسدا شونک ل لیان ہو دسی شونک ل جس دیے عش ہو دسی شونک ل چنگی اچھوڑا عاقل گڈ محصم یا محکم کر کے اسدن دسدا شونک ل دور کر کے اسدن اسدا جان آزاد بار روغن کے یاد دسدا شونک ل</p>
--	---	---

کستوری لے دو رتیاں اس دیہیہ رلا
یا حنفہ کر توں و سنوں چہرہ و سر
ایک نہیر کر و سنوں ہوسے دو قصور
ہوش لے تے تہ و سنوں و رہوسے غشیاں
بھون کوئی و سنوں جنگی جانی یہ
ایہو قول حکیم و اباسلیق چھڑا

کہ پکار ہی و سنوں بھون تہو را
منی گندی رتبہ کی ہر کد و تمام
نیرے ہو کے و سدی کن چہ مار کیں
چنگا اسد حق چہ در وایہ توں جان
جیکر تاپے و سنوں کچہ ہوسے قصور
یا توں و نویر پتیاں جنگی طرح بھیا
یا گوشت لکڑ باکرہ و بھون تہو را

منی خارج اس ہوسے ہوسے درازار
جیکر بخش نہ و سدی ہوش نہ ہوسے دور
یا توں و سدی ہوسے ہوش نہ ہوسے دور
یا بھون بھون توں اسفون کے دیہ
رنگ بچانی و سدا سخی ہوسے در
کہ دپالک و بھون کہادن لکڑ یا

سنگ و ریگھ میدھن کر دیا باب بیجاں و رحم مسکونہ و حنفہ

درم رحم جس رن توں ہوسے آن بھار
یا مردہ اس و حکم و چہ ایہا جانی فیض
ایسے سون توں درم رحم دی جان
در دسکر بہت اس ہوسے آرام
جے اس اثر رحم و ہوسے بہت قصور
ثابت کر توں و سنوں جنگی طرح بچیاں
اول اس و ایٹھ کے ایٹھ توں کس علاج
یا حنفہ و ہوسے اس و اتھوڑا قصور
یا کہ ملین توں و سنوں اس و درم بھار
آلو بخار لے توں و بھون دے کل بھار
ملکے اسفون صاف کر کر توں کچہ چھڑا
ایہا شربت و سنوں و تر بواریہ
یا توں اسفون آیکے ایہا لپ کر
بنفشہ و ہنیاں کا سنی اپ توں کس جان
وہنی وے ہیٹھ و سنوں ایہا لپ کر
خیر کر سب و سدی سنتوں مکر بار

سوج پوے و چہ رحم و ہوسے آن زار
یا گرمی اندر اسد کیتا بہت بھلے
درم ہوسے و چہ شکم و ہنیاں تہو را
ہیٹھ و ہنی و درم کچہ ہوسے اسفون
خش ہوسے کجا ایسفون و گل جان
بنفشہ بچانی و سدی قار و بھون بار
قے کر توں و سنوں جنگی ہوسے مزاج
یا توں اسفون آیکے شربت دیہ تار
جنگی طرح بنا کے جو شانہ دیہ پیاں
چہ ماشے نیو فرے و بھون سوڈ و یا
چار توں و سنوں اسفون کچہ پیاں آن
پا کر ڈاکہ کھانسی شربت کس تیار
خل و رہو جادو سی چکے دوا
میتھر کے پائے کے اسے چہ رلا
دو تر و واری اسفون کر توں و درم
ہندو جادو سی فیض و سنوں کنگ شکم و چہ

یا ضرب ہو و کچہ رن توں یا بند و حنفہ
ہو و داخل کر دے حنفہ توں اسفون و سدا
غلط و سنوں و سدا ہوسے مثل سرسام
سوج زیادہ و رحم و چہ ہنیاں ہونے جا
ایہ کل علامت ایسے کچہ کچہ بچیاں
طبع مزاج بچیاں کے ثابت کس تار
یا توں با سلیق و الہو اس جھڑا
یا شربت دیہ توں کہو کے خرد و رحم
بنفشہ توں لے توں و بھون عتاب رلا
پیالہ پانی پائے جو شانہ کس تار
چار توں پاتر بچیاں اسفون صاف
بنفشہ شربت یا ٹیکے دیہ توں و درم
آر دھونے با قلا پھر خطمی و سدا
ایہ توں و سدا و سدا کچہ چھڑا
اس نہیں و رہو جادو سی سدا ایہ
پچھے جا کے دیکھ لے کس علاج توں

کھانسی و کھانسی و کھانسی و کھانسی

یا دچہ محل بہ جھپٹ کے با محل کنگیا کدو پالکے سنوں دیکھ تو ان کھو	اور تھوڑا اردو سمجھ کے کہ توں سجا شوریا چاول دسنوں دیکھ توں	جو آتش جو انداز بہ توں سدی کریں زحمت دور ہو جاویں کچہر قصبہ
---	--	--

باب بیان در پستے گوید

جے درد کے نوں ہو دسی پند ران لے اوہ درد بھی اکو جیہا ہو معجون کوئی دیکھ توں سفت سنوں رب سچا ہے تے اوسدی سوتی شفا	ہو سوس پست انداز پیردگی پاؤڈ سبب بلغم بادوہ جیکہ ہو سوسی آ یا ما لاصول پلا توں ایہ بھی سنوں تا رامیر انور کے دانہ اس منکا	پست بہادی ہو اور وی پست چنگی طرح پچھانے اوس دوا یا توں دسنوں لپ کر ایہ بھی اک دوا تھوڑی سندھ رالکے چنگی طرح پچھا
اسوچہ پانی پاکے کر توں لپ سجا گرم کر سیں تھل سنوں تلے صاف جے بلغم اوسنوں بہت ول تھے کو	کنڈی اوپر اوسنوں لپ کر توں ل مالش کر توں اوسنوں نیس نیس دیا یا حبیب راج اوسنوں نخت حلاب مصالحہ پاکے اوسنوں رائیں کھو	ہو رہل موم تے تیل کہ چھنی اندیا ملنوں سدی کنڈیوں نیس سفت سہا وال جھو لیاندی دیکھ توں ان کوشت کر

باب بیان عرق النساء می گوید

رینگن درد جہاں کھڑے اسد بیان چتر توں پیرا اٹھ آندی سبھی گنگیا سبب اس معلوم کہ خلط اس پچھا بہتر خنصر پیردی رگ سدی درکار	قول جہاں ساریاں پوچہ رکھ سہیل روگی لنگا ہو دسی مل شے اوہ بہتر فارہ اسد ایہ بھی دیکھو ان اول ناڑا بہا اوسدی چھی نکلی فصدا	ابہ جو درد اک ناڑی کو کہ عرق النساء سارے لنگہ چہ درد ہو سوسی کھو جیکہ غلبہ خون دافضہ کریں توں بار رینگن دور ہو جاویں اٹھ کر شفا
ہو رشاح عرق النساء دی کمر کھو بہتر فصدا ہے ایں داکو توں ہول نہ بلغم دا جے دور ہے دھیم کریں توں بڑا انداز کہہ کے اک چو اوپر ان	رینگن دور ہو جاویں چھی اہہ دعا حکیم قرشی فرما دندا اسد دافضہ توں ادپر گئے باہرے چھ انگلیاں مقدار نرے رندا اوپر اسد اک ادودہ چوا	ہو زنا بعض صافن آکھسے نال ضرورت زلفیہ پیچھا ناڑے فصدا کریں توں اتھے جاکے کچھ کہہ درونا وچہ جان حب پکے ڈھم ادھ آنکے ہو سوسی شفا
بلغم والے لونوں فائدہ بہت کرے چتھے درد اس ہو دسی کتوں تم دیکھا حب چلاہیاں گو لیان یا حب سجا	در دینگن داجاویں بہر گل چت جیکہ بلغم باد ہے اسد حلاب کہہ خیر ہو جاویں سوسنوں بکلی	ہو حشر اوپر ڈھم کر ایہ طرح اس بار ادل فے کر توں چھی طرح اس بار معجون کوئی اوسنوں بہر شفا دہو

ایک بھی اسدیت در چہ چکا جان دوا

گوشت ککڑ باکرہ یا چھو لیاندی دال

مناسبت دال پنوں سے بھی دوا

باب در بیان درد کمرے گوشت

جیکر ککڑ زبان منہ کا دے ہو دوا
بلغم زور پا دوسی دکھا ہو سہل
اسکند ناگوری سندھ کے گوگل پا توں
گوگل نوں ناگور نوں گوگل کر تیار
کڑھی دیر چہ پا توں ککڑ دوا
سہو دار دہو توں پھوٹ پھوٹ
دو نوں دقت نہار توں اک ککڑ
پچھوں یہ جلاب توں بلغم دوا

نزلے دیر چہ توں خوش یا مرد
دل دستانہ توں عملی دارو بار
دودھ توں ایچھے چنگی طرح سحان
سیدہ لیتوں کنگ داہور قند پرانا
پچھوں گوگل پاں سے دیوین خوش سحان
حلو کر توں اسداو چہ کڑھی پا
پیر لکڑی جا دوسی رب کر لیس بہہ
گوشت ککڑ باکرہ یا چھو لیاندی دال

سردی دیو چہ توں سو سہل
سردی بلغم جابیا ہے اسد درکار
سچاں گہاں پا توں نور توں بار
اٹھ توں مبدہ شک اسوں قندرا
جد گوگل حل ہو جا دوسی مبدہ کنگ
گوئی پیر براری ایچھ توں یہ پنا
بے تینوں جہ لوڑ ہے اسوں ککڑ
نزلے دیر چہ توں سنوں سہل

در بیان وجع الورد

بے دیر چہ سہل دوسی کو جیہا بار
پچھوں دارو اسد کر توں دل دھیان
یا حبیب الیچ دیر توں دیکھ جب جہاں
اک ہفتہ توں عمل کر اللہ کر شفا
زحمت سدی جا دوسی ککڑی رشتا
بہار الیچوں لوڑ کے سب وند برائے
گوگل سے دیر چہ پا توں حل کریں پا
ازیر دقت نہار توں سنوں دوا

وجع الورد ککڑ جان توں چہرہ کوچکا
اوٹھوں ککڑ جلی نزلے دیر چہ جان
اس بلغم رل جا دوسی دوسی پا
دل کے کر توں پچھوں دیکھ جلاب
بلغم دور ہو جا دوسی چنگے ہوں سہل
بابا اصول دیر اسوں تازہ کرے پا
چکا ایچھا جاتوں اس دقت دوا
چار نوں کوگا پھوٹ اٹھ توں ککڑ
پچھوں دارو سہو یا حلو کر تیار
خیر سو جاسی سدی سوئی در آزار

اوٹھوں ککڑ کے جا دوسی نوں توں
ایچھ بھی درد توں کر کے دیکھ دین
نفس قارو دیکھ ککڑی ککڑ
زحمت دور ہو جا دوسی سہل
نور روغن پیدا بخیر دا شور ککڑ
روغن پیدا بخیر داپلے دیکھ سحار
اسکند ناگوری سندھ کے گوگل
ککڑی کے گوگل لیانکے ککڑی
نور توں اسوں پور دوا
ایہا دارو دیکھ توں ہے اسد درکار

گوشت ککڑ باکرہ یا چھو لیاندی دال

سیراجان یا چھو لیاندی دال

مناسبت دال پنوں سے بھی دوا

در بیان وجع المفاصل

سہو سدی تپاں سہو سدی تپاں

دور دے ککڑیوں دال جان
سوج ہو سدی ککڑیوں دال جان
نال سو جت پ بھی شک نہ کریں ککڑ

چھو لا اسوں ککڑی ککڑی
یا بلغم زور پا دوسی پالکے اس
دور دے ککڑیوں دال جان

بلغم زور پاوسی بہر بند وجہ آن
ہو مرکب مفرد جب توں ایچہ گنایا
ایس سبب دی سچھ کے کہ توں سچی ہو
دکھو دکھی سچھ کے کہ توں دس دوا
سردی گرمی یاد کو ایچہ بھی کہیں بیان
دو توں لہو چھ سنا توں چنگا جو بنگا
ست ست ماشا یہ لہو سچھ فکھو کچا
سوف سورنجان کاسنی کٹ کے بانی پا
پچھوں غالب توں توں چار رانہ پان
مرکب جھو لاجا دسی دیکھ توں آضد
جیکر غالب خون دا اس دافھد کرا
قدر موافق اوں دالہ و کدھر فریق
شور اکڈ مال توں روغن سیدانجیر
جھولا بلغم باد چنگا سے دوا
یا توں اس کے واسطے ایچہ دوا
لونگ رسن ناچنہ کہ توں کھر لہو
تیرے مانٹے توں تول کو گولی اک
خیر سو جاسی اوسدی کچھ نہیں قصہ
یا معجون سو جان دیکھ توں لہو توں یا
دشاں اسکے لپ میں نہیں کہ توں
گرم گرم توں اسوں اسوں لپیں آن -
ایہا بیپ توں اسوں سنی دار کرا

ایس سبب بھی اسوں جھولا ہو کرا
مہلک مرض ایچہ آکھدا عاقل سچھ
یاد دے توں اسوں سنی سنی جان
نہیں قرار و اسدا فخر و کھیر
جیکر بلغم بہت ہے اول سے کرا
پھل گلاب تے جیلو فرستہ شایر
ریخ دانہ لے آکھو جانے سوڑہ پا
پیالہ پانی پلے کے سپوڑے جیشتا
چار لہو لے پاتر کھینچنہ توں کھول
اس نہیں جیکر سو سیا اسوں جھولا
تنقہ کہ توں بدن اسفت اندام
ایچہ بھی چنگا جان کو لے سوڑ دوا
تو لہو لہو دیکھ توں ک ہفتہ اسوں
صوب ہزاری اسوں دیکھ صغیر
سو گندہ اسگندے عطر قرچا لیا
سچھ دالہ توں لکے ترے ماشا
دو نویں وقت ہند توں ایچہ دیوا
ہو سٹھائیل ارٹ دابا بونہی لا
ایچہ معجون حق اسد چنگی سوڑ کرا
مہندی سے صابون توں سو جان
دو تیرہ یاری لا توں بہا لپ سجان
گوشت کٹ باکھیا جھولیا ندی دال

بلغم دی اسوں ہوسی ایچہ آند -
جیکر غلبہ خون داکر سی اسوں نور
ایچہ بھی قسم جھولیدے جانیں ہوسوں کچا
خفاں چاکر سچھ کے دکھو دیکھ کچا
بلغم زور سو جادسی فیہ جلاب دوا
پر سیاوشاں سوف لے کاسنی مالک آن
چھ ماشا سو جان سٹھیاں بھئی آن لا
ادھار سپوڑے اتار توں نیکے کپڑ چھان
شیر گرم توں اسوں دیو میری جان
زشت دور سو جادسی اسوں شربت
جے تیوں کچھ لوڑ ہو چھو دی باسین
روغن سیدانجیر دالہ وصول بلا
سوڑ شاپو حکیم اقول میں دیاں شنا
شاپو حکیم ایچہ آکھدا چنگا ہوسر
اجو دیا ہا جعفل کو گل یا توں یا
رس سونا پچھ پلے کھرا لپ کرا
جھولا نفوس جادسی بلغم ہوسر
مالش کہ توں اسوں سوزی سوڑ کرا
جیکر درد وجہ لہو سنی اسوں سوڑ
گوگل چھ لہو لپکے پانی پار گھوڑا
درد دور سو جادسی اللہ کہ شفا
چھٹی شیر اسوں یہ بھی آھوال

حب ہزاری آکھدے ایچہ توں جان صغیر نسخہ ایچہ شاپو دچنگی ایچہ نہ سیر

باب نمبر کتب صغیر

رنگین جاسی استنبیں جھولا ہو دور
مرچاں لبتوں کا لیاں سب توڑ توڑ
اوہرک دی رس پکے گولیاں بھین پان

ہندی کے پھر قول سپہ ازو مشہو
مرچاں مٹھا تیلیا اول خوب بھیا
کر گولی دا وزن توں اک تنی ہفتہ
ادیا چھوٹ لونگے تھوڑا کھو

ایٹیم لے مٹھا تیلیا شکر بھی سنگا
ایٹیم شکر لے پا تو جیگی طرح گھوٹا
اک اک گولی سنوں فخری شام کھو

ترکیب حضرت امی کبیر

زبان نے مٹھا تیلیا شکر سے سنگا
سمان سو ماگ لے توں بھری پا ہنجا
سیما سیاہی کھل وچ پکڑ بھنا
سوٹھ برابریاں سبھو لے بنا

حب ہراری سینوں پیہم کبیر
رنگیں دور ہو جاسی جھولا ہنیں
لونگ ہڑتال تے آنو لسا لار
ایٹھ دارو سب لہرے کے چھ چھ
ہو دارو سبھو پاکے کر توں کھل کھل
اک ہفتہ ایہ گولیاں سنوں توں

ادسنوں لے بنا تو جیگی ایٹھ ندیر
نقرس نوں ایٹھ نفع کر لسی بلغم جو دار
جھول مرچاں سندھ تے سپل پائیں یار
لے آنو لسا سیمائیں اول کھل کھل
سبھو دارو کٹ کے اس صبح پانی پا
شاہید حکیم چار دیہی نہیں بھلے کلاں

ترکیب معجون سولہ بجان

ہر زریہ چترے توں ست سرت پان
ست ماشہ جوہر کیندی تے توں بھان
سبھو دارو کٹ کے ایٹھ رلا میں یار
انٹش ادیر رکھ کے ارغف جوش ودا

سور بجان معجون لٹال ایٹھ بنا بجان
تھے توں سور بجان مٹھا بھان
ہر پڑ سبز تے سندھ لے دو دو پان
ست ماشہ ترومی لبتوں کھل کھل
وٹھو وٹھو کٹ کے دار کیر تیار
دارو سبھو پانوں وچ کر ڈاھی یار

جھولا کنٹھیا جاسی نقرس سوس آزا
لگھاں مرچاں ہندی نو تو ماشہ آن
نوماشہ سفو نیادہ توں لے بوزیدان
روغن وچ بارام لے ترومی چرب کر
سبھو دارو لے کے وچ کر ڈاھی یار
حل کریں توں رسوں کر معجون بنیاں

تو لولا اوسنوں دونوں وقت کھو

پچھوں پانی اوسنوں یہ توں آن پلا

اک ہفتہ ایٹھ دیہ توں چنگے ہون سہاں

جھولا بلغم جاسی جھولا اس دے نال

باب بیان نقرس مے گوید

دل پیٹھ الٹو ٹھکے ہو دور دھنا
وہ درد ہنٹھاں چہ ہو سوسنی توڑی مر
مر کبفر دچھ توں ایٹھ گل لے بھیان
پچھوں لے نہ نام والہو کیتوں کر دہ

نقرس درد ایٹھ ہو سوسنی جھکے انسان
انگلیاں چہ درد جوڑیں پیران
اور کلسکو دھسے گئے ڈانوتیک
گئے نیک سوسنی توں نکل گیا
نقص قارودہ اسن فخری دیس
رحمت ہو س غلیظ تو ایٹھ کبھی کبھی
مر کب لسا لسا دسان نہ بھرا

پتھیں سپرین اوسنی جوڑیں پیران
نقرس رسوں آٹھ جوڑیں یہ ازار
ورم جوڑاں چہ ہو سوسنی گل جانی ٹیک
سارے اندر پیرے اس توں سوسنی
خلط چارے سمجھ کے پچھوں دھ دوا
جیکر غلیظ خون دا با سلیق توں چھٹ
ایٹھ چوٹ اندھ اوسنوں دو ترو دار دوا

<p>دو تولہ لے ہر ٹونوں نوں فستین کاسنی تخم کرن دینچ پنج ماشہ پار گودا ابلتا سن دھار نوں لے پار ایچہ جو شانندہ دیکھ توں سو دوزیو یا جو شانندہ او سنوں سو دھار لسفاج نے پارہ نوں ماشہ لیا نو ماشہ بھل گلاب ماشہ نروسی پار مانڈی اندر پانیکے اسنوں خوب پشا شیر گرم توں اسنوں دیوین ایچہ پار اندر زحمت انوسد ایچہ بھی کرسی</p>	<p>نو ماشہ لے پارہ چیکنا صہین پیالہ پانی پانیکے توں لیں اقبال شکرہ پانہ چین اس چہ دیکھ رنہ ایسا اسد تھی وچہ چیکنا جان دا مرکب اسنوں اکھدی منت ساوخی کاسنی ٹالے سوئی پنج پنج ماشہ پنج ماشہ سوچاں سٹیاں ایچہ بھی اد پارہ اذنا توں ملے کپڑ چھان چیکنا جانی ایچہ توں اسد تھی دوا اندر لنگہ باکہ یا چھو لیا ندی ال</p>	<p>ایہلی تولہ چارے لنگہ دوترہ باد اد پارہ سے تے صاف کپڑ چھان روغن لے بادام دا گھنٹو پانی چھان اللہ چاہے اسنوں سو سی زنت شفا دو تولہ لے سنا توں کدہ ہر ٹون پنج تخم کرن لے چیکنا لوٹ ہنجا ر سبھو دار وکٹ کے پیالہ پانی پار شکرہ تے ترخین تولہ پانیں آن چھو لے ایچہ پارہ چیکنا سوئی چاول شورہ دیکھ توں جو مناسب حال</p>
--	---	--

باب بیان الی میگو

<p>درد ہو وچہ لنگہ دوا فی اسدا بنی دیوچہ اسنوں کنڈل یا کھنڈ ایچہ زحمت بلغم باقین بار دوا فصد کرن توں لیں باسلیق چھہ چیکہ گرمی سو سی تخمین اس پلا منفع ایچہ دوا ہے جو اسد درکار دور ہو جاسی اسدنی زحمت دسی</p>	<p>پائے اندر گرہ گنہ سو سن شام چیکو دیکھ اسنوں کرسی بہت دھار مرکب اسنوں اکھدی زحمت جان بون فرغے کہ اسنوں دیوین سو رجا کچور نے گل اسنی نال انہ کسکا ہو تیل تاندا لے کہ روغن باروٹ اللہ چاہے اسد ثابت ہون یا چھو لیا ندی ال دیکھ روئی کون</p>	<p>ناؤں دنگ سپولیاں بنی دیوچہ یون ایچہ کی ہویا لیں بنی دیوچہ آزار اول مادہ خون دا اس گریں دوا گریں تقیہ اسد زحمت جانکنا یا مارا اصول دیکھ توں سنوں بھی پار دو ٹونیں تیل لے کے مان خوب کد کوشت لنگہ باکہ اچا دل کریں غلا</p>
---	---	---

باب بیان داء فیصل گوہر

<p>دو خلطان ایچہ سمجھ لے کہ توں آن دوا لہو کدہیں اسد اگدا میرے پار جے اسنوں کوئی زخم ہے بنی ادہر</p>	<p>دوا الفبا ک مرض ہے پیر بنی دیوچہ اول سرخی لنگوں ہو سیانہ اول باسلیق دالینوں فصد کد بچھوں دیکھ جلاب توں اقبول آن شکل دس علاج ہر ٹون سو سی دوا</p>	<p>ہاتھی لے لنگہ دنگ بنی سے کھلو دو ٹونیں مٹاں ایچہ فی اینٹھ لنگہ کد یا پنیٹا توں کچھ کہ اسنوں دوزیو پار یا شربت دیہ خطاب اسکچہ پین جان زخم دیکھ کہ اسنوں کہ توں ایچہ علاج</p>
--	---	--

مالش کر توں دس سنن چکی ہو س مزاج
 جے بھند نور ہے تھے کر شتاب
 چنگا اسدے حق و چہ ایسا جان دوا
 گوہارے توں گاوند ہوا بکری اجان
 اللہ فضل کر ایسا ہو سی ترن شفا

روغن گل تے بابونہ دیوین تیل الہ
 پچھوں سنون پھ توں پانچ دیا جلا
 اقا قیہ توں بیتوں مصری توں بار
 سمبھڑے سواہ انگو دی سبھو آون
 مچون سورخان دیہ توں توں توں

اک ہفتہ کمالش سنن اللہ کے شفا
 یا توں سنون آن کے ایسا لیب کر
 سرکہ خمر لایکے لیب کر س دو وار
 سرکہ اس چہ پاکے ایسا لیب کر
 اس نہیں دو رہو جاسیا سارا اس آثار

شورہ چا دل دیہ توں یا چھو لیاندی مال
 چرب غذا اینک پھ توں روٹی سوری نال

باب در بیان دردناخن می گوید

درد ہے ہوو کے نوں تالی می پیر چا
 در دکی وچہ اوسنوں یا ڈی کہ کھلو
 زست اندر ناخن اچھ توں پچھا
 چنگی اچھ تہیر ہے کر توں دو تر پوار
 اوسی پانی گہم کر کھلو کر تہر آن
 ایک دلا واسد کتنی وچہ چنگا ہے درکار
 ہو در د اندر نہوا ندے داؤ کر توں
 پا پتر ڈیوں کے یکے خوب بہا
 ہو مفر کہ رٹ نکٹے زبردیندن
 پچھوں دار و گہم کر مال اسد کھنڈھو

اوکھا ہو سی درد تھیں ڈوٹے نشان
 یا ناخن اچھ توں ہو سی کچھ قصور
 یا سیاسی نہوا تے ہو سی یا زردی آن
 پتر تازے اک دے لیکے توں کھنگا
 ہینڈھ بھی سارے پیر کے ٹکور کر سچان
 یا توں سنون پچھ کرے ایسا لیب
 گوہا بکری گاوند اگر توں لیب سچان
 سرکہ اسد چہ پاکے کیوں لیب پچان
 سرکہ دیو چہ لیب کھنڈھو اوپر جان
 سیاسی رسی دیو پچھ کرے کھنڈھو
 دہندار لیب تاپا کر توں چھ بیان
 پچھو خور اتھ لکھنڈھو کسان لکھ شرح
 وکھو دھکی سبھ کے میرے یار
 غلبہ کنی روح لوں دل ہو سی آ
 وکھو سبب اعضا دہ ہو سی لیب
 شپ قیہ توں لکھنے اسد اسدی لیب
 اسی پچھو اعضا سبب توں شغلہ

بلغم نہیں اچھ جان توں دھنڈھو سرکہ
 درد ہو توں ہو سی سنون آن ضرور
 دار و اچھ ہے تالی داکر توں میر یار
 اوپر نرم کر کے پانی کے کھنڈھو
 استنبیل دیو جادوسی دوا دی دایار
 یا تیل بابونہ کے اچھ بھی اوس ملا
 گرم گرم توں دسوں ایسا لیب کر
 دار و ایسا کھینڈھو توں دتر پوار
 دتر پوار دی دسوں ایسا لیب کر
 جیر کرے رپا توں مارو کرے آسان
 برکت اللہ پاک می ہو سی ترن آسان
 جسے یوم تے دق کھنڈھو تریا خطی
 حمی یوم جس کھنڈھو تاپ و زرد جان
 روح نہیں گرمی دلیون ہو سی آن ہمار
 ظاہر کھنڈھو ہو دسلی پچھ توں آن
 بھکر عل اسف اسد دی او میر دل جان
 پچھوں روح کھنڈھو سی بافی جسے ہو

قسمہ حمیاء علاج انہا

نفس متاں پھنپ ہے مچر کا اخبار
 اکثر دتر پوار وچہ دو رہو جاسی آن
 جبکہ می دل توں ہو سی اچھ آن بکار
 ایسا اسدی شکل ہے دیو چہ کھنڈھو
 حرارت جیر بہا اسن چہ جد ہو سی

وکھو دھکی سبھ کے میرے یار
 غلبہ کنی روح لوں دل ہو سی آ
 وکھو سبب اعضا دہ ہو سی لیب
 شپ قیہ توں لکھنے اسد اسدی لیب
 اسی پچھو اعضا سبب توں شغلہ

حمی یوم جس کھنڈھو تاپ و زرد جان
 روح نہیں گرمی دلیون ہو سی آن ہمار
 ظاہر کھنڈھو ہو دسلی پچھ توں آن
 بھکر عل اسف اسد دی او میر دل جان
 پچھوں روح کھنڈھو سی بافی جسے ہو

<p>ایہا عادت اوسدی رہا ہمیش کھلو بچھون روح نوں ہوسدی پاتی گھر سارے جسے اوسوں پکڑے تاب پکار</p>	<p>خلی تپ دا پٹھ کے ایچھی سن بیان ایہا عادت اوسدی رہی ہمیش کھلو جدوں غونت ایسوی پھنی ہوئی بار</p>	<p>حرارت غیر بہ خلط نوں گھمی کھری آن پچھوں روح نوں ہوسدی پاتی گھر داخل جیہ عروق ہے ہوسدی آزار</p>
<p>جے گرمی زور پادوسی لہو غوثت ہوو ایچھوڑا جیہ صرف بین کیتے بیان</p>	<p>غلبہ نوں تاب دار ہے ہمیش کھلو ایسوی غرض کہ ستوں دید سجان</p>	
<p>باب بیان تپ چھوڑم کو عید</p>		
<p>اول میں تپ دوز داوساں تیزان گرمی تھوڑی اوسدی اند نوں بچھو</p>	<p>سبھ نشانی اسی کی کہ خوش بیان رقیق قارورہ بچھو نوں غلبہ ہوسی بار</p>	<p>ہمارا اس وچھوڑوسی خفا کی ہوسی کچھ اچھوڑتے اس تپ دی دوز پیا</p>
<p>نفس لواتر اس دی قوت وچھو مزاج اوداک دوز ہو جادوسی مہلت اپنی نال</p>	<p>غلبہ ہوسی تاب پکارناہ کچھ علاج نہا ہوسی علاج وچھو نہ کہہو خیال</p>	
<p>در بیان تپ چھوڑم</p>		<p>عظم ہوسی جس ت جگ تپا طرہ کھلو قارورہ زرد غلیظ ہے اندر کج جان سکینہ کج باتوں شربت دیہ انار دہنیاں سوچہ پائیکے سینے لاشتاب</p>
<p>کہ دیانک ال منڈی چاوں دیوں بار</p>		
<p>در بیان تپ چھوڑم</p>		<p>تپ کے نوں ہوسی خفہ ہوجا نزار نفس پچھانوں قارورہ زرد دیکھیں اسی تنکے ساری طبع مزاج صندل ہو کافور کلاب لایا اللہ جی ہے اوسدی ہوسی شفا چاوں کھنڈ دیہ اوسوں وچھو</p>
<p>تپ چھوڑم</p>		<p>بہتا اسد فکر دل کرتوں ان بیان رقیق قارورہ اوسد انکے شہور زور نفس قارورہ اوسد کھنڈ طبع مزاج</p>

<p>پنچول کر توں اوسد اچکھان علاج بنفشہ شربت دیتوں سور کلاب صندل دینیان دسی سپی لایکیر</p>	<p>شریت صندل دیتوں شریت زبان دوتریواری اوسدن شریت ایچکھان کدو چاول دیتوں مالک کمر غذا</p>	<p>سکچین سادو دیتوں کلاب لایکیر یا شربت نیلوفر و یا شربت دیتوں یادال منگاندی دیتوں دنی نال</p>
<p>حمی یوم بجانی</p> <p>کر علاج توں اوسد اچکھان دوا ناب درر سوجا دسی سراجا بخار حریرہ کر ششیا شش دیتوں دوسن</p>	<p>ناب سینون دسی بخوبی نہیں جان دیکھیں ششیا شش دسی سراجا بخار شربت دیتوں ششیا شش دیتوں سور بادام ششیا شش دیتوں سور دمن پھیر بادام داسد دیتوں دیتوں دال منگاندی دیتوں دنی نال</p>	<p>ایچکھان ناب اک قسم کینوں خوش جان طبع مزاج پچھان توں ایچکھان شریت گاؤ زبان دیتوں دوسن دولوس نکو کر ایچکھان سر دیتوں دیتوں غذا اوسدن دیتوں دنی نال</p>
<p>حمی یوم از سدی</p> <p>سردی نادر دس دن ناب کیرن زور موافق دس مزاج دے کتوں دیتوں یا لکھان مرچا سنڈ یا لکھان لایکیر یا لکھان دس دن دس دن دیتوں</p>	<p>ناب سردی نہیں سینون دیتوں صفت ششیا شش دیتوں دنی نال ایچکھان ششیا شش دیتوں کمر بزدوری شربت اوسدن دیتوں دوتریواری دیتوں دس دن دیتوں یا دیتوں حمام دیتوں دس دن</p>	<p>ایچکھان ناب اک قسم کینوں خوش جان خلبہ موسی تاب دسی اوسد کر توں دس دن دس دن دیتوں یا جصل دانی کھان دیتوں یا تور دے کتوں دیتوں دنی نال یا تھوڑا تھوڑا دس دن دیتوں</p>
<p>یا تھوڑا آب دیتوں دس دن دیتوں یا تھوڑا آب دیتوں دس دن</p>		
<p>حمی یوم لغبی</p> <p>قوت جسموں جادسی دیتوں دس دن دعن دے بادام دیتوں دس دن عرق سولف دیتوں دس دن دے موافق اوسد دیتوں دس دن</p>	<p>ناب دس دن دس دن دیتوں نصف صنفیک اوسد دیتوں نیم ناب دس دن دس دن ایچکھان دس دن دس دن یا لکھان دس دن دس دن کدو پالک دیتوں دس دن</p>	<p>ناب دس دن دس دن دیتوں ایچکھان علامت دیتوں طبع مزاج پچھان دیتوں سور دمن دس دن دس دن جو آش جو اند دیتوں دس دن یا لکھان دس دن دس دن</p>
<p>حمی یوم فرعی</p> <p>بنفشہ نادر اوسد دیتوں خلطی اندر جان</p>	<p>ناب دس دن دس دن دیتوں نصف صنفیک اوسد دیتوں نیم ناب دس دن دس دن ایچکھان دس دن دس دن یا لکھان دس دن دس دن کدو پالک دیتوں دس دن</p>	<p>ناب دس دن دس دن دیتوں ایچکھان علامت دیتوں طبع مزاج پچھان دیتوں سور دمن دس دن دس دن جو آش جو اند دیتوں دس دن یا لکھان دس دن دس دن</p>

دار دیہ توں سنوں دیکھیں منج
چھ تولہ سوئف لے چنگی میر بار
تولہ تولہ او سنوں دیویر وقت کھا
بنفشہ شربت دیہ توں شوخ و دان
یا وہ چا دل د سنوں یا شوق چھ

الاجیدانہ لے توں توں دودھ گا
سبھو اور کٹ کے کر توں آن تیار
شریت صندل دیہ توں سکھیں ساویر
دودھ توں دیہ توں دیویر وقت کھا
ہو کر پالک دیہ توں یا منگاندھی

الانچی بچی اکتوں تولہ اس وچ پار
اٹھ توں لگھند لے اسد وچہ رلا
شریت دیہ توں سیب اسنوں وقت کھا
جواش جو اندا کٹھ لے اسدی کرین
ایہا وچہ غذا توں سنوں بہاں

حمی یوم از خواب

ایس سبوں او سنوں تاپ پھلج آ
طبع مزاج پچھانکے کر توں تیار
دار واسدا ایہ کر وچہ مسام خفا
ایہا اسن اعمل کر دوار ی تیار

تاپ چھ ہو کر کینوں نہنیں ایہ جان
بخار بہن نہنیں دے ہو کس کجند
سچھ حقیقت اسدی کر توں آن دو
اول درواہ او سنوں تپوں یار
پانی پیتا کر مہا وچہ سرور یار
خود آب دیہ توں سنوں ایہ جان

بہتی نیند او سنوں ستار ہی آن
گر می روح توں ہو دسی لوچہ کر بہن بند
نبض ملند اس بجھہ توں غار و دھنسی
دور ہو جائی تاپ اس لے ہو بخار
ہو روغن گل لیا کیکے ملن یار
یا دل منگاندی دیہ توں چا دل لال کھا

حمی یوم استغفری

ایس سبوں ہو دسی او سنوں تاپ پچھان
ادھر مہکا اس توں اول لبیب کر
سبھو خنوک گھوٹ لیکے دل مہکا کپڑ
مصری پاکے او سنوں دیہ توں دوزیر وار

تاپ چھ ہو کر کینوں نہنیں ایہ جان
گر می اسن دی روح توں بہتی ہو سیار
نبض قل درہ او سنوں تپوں یار
صندل ایہ گل کپڑ موزیوں آن
دو نمبر یواری لبیب ایہ لادیں گوانا
شریت دیہ انار دموڑ پوند آن

ایس سبوں او سنوں ہو ستی تاپ شتاب
قوت جموں جادسی دست کھڑ بندہ یار
دارو کر توں دسد اسان تہہ دوار
افاقید وچہ لیکے پا کلاب سجان
لعا سبے البیڑی ہید اسے یار
دودھ توں دیہ توں سنوں دیہ سجان

چا دل دیہ غذا توں لال منگاندھی وال یا سدی دیہ چھیر توں اسنوں دے لال

حمی یوم عشنی

دارو کر توں دسد اسان تپوں آن
ہو عرق بید مشک دلیچی لے سجان

تاپ کینوں خنک نہنیں ہو سی آن بھلا
صنعت نبض توں ختلاف ہو سی توں
شریت صندل او سنوں لے دیہ یار
صندل ہو کر کافور لے دیہ یار

حرکت اسن کر روح توں گر می ہو سی آن
ایس سبب نہیں ہو سی یا پتلا دیہ بول
پا شریت کا کوز بان د عرق توں آن
چنگی طرح کھوٹا لیکے سینے لا شتاب

سریع الہضم غذا دیہ چنگا ہو س بلہ شورہ چا دل سن دے کر توں ایہ غذا

حمی یوم سار دو

تاپ کینوں چھ کی دودھ دیہ یار
ہا ذات لجنبت یا ندنا عرض کچھ

اند کر وچل کر سنوں دودھ ہو کر
ذات الصد معلوم کر ذات الکبد کچھ

پہلوں سے دھکے خضد کریں تو آپ پچھوں کے او سے دارو کو توں سور	ہور جے کوئی دروخت تن جلاب کر بنفشہ شربت دیتو توں نیلو فر دالور
--	---

جواش جو اندا دیتوں سیا کریں غذا پاک کدو وال منگ چاول روز کھوا

تا پکینوں ہووسی پتی تیر تیر کن سرعت تو اندر ہووسی قارور زینال	حتمی یوم از سنگی
آلو انبی دیتوں شربت ہوزار ہور پانی دودھ وچ پائیکے لسی کو توں	سکینجین سادہ اوسون دل نہ توں بار شریت کر کے خوب توں مصری پاپلا
خشی گسی ہووسی سدا مید لئون جان وکیھیں سونج جاسیے طبع مزاج سہمال	
خرنہ کیرے کاسنی ایجھی لے گھوٹا مصری پاکے اوسون دیتوں دوزیوار	

سر کر سور گلاب لے پانی وچیر لا جواش جو اندا دیتوں دل لسی نال	مصری پاکے اوسون دیتوں ایچہ پلا روٹی دیتوں کنکدی یا منگاندی نال
---	---

تا پکینوں ہووسی پتی تیر تیر کن ماندہ بہتا ہووسی جاسیے طبع	حتمی یوم از گر سنگی
نیل دالوں پائیکے شیر دالوں پلا ہوچا دل لسی دیتوں اوسون دیتوں	چچان کنکد اینکے شیر دالوں کڈھا ایچا دالوں اوسون دوزیوار
فائقہ بہتا ہووسی تا پکینوں اوسون اس دلی دیتوں پیر دیتوں خدا لطیف	
ماکینوں دالوں لکے اوسون دیتوں پلا کھنڈے دودھ دالوں لکے دوزیوار پلا	

پاچا دل کدو دیتوں یا منگاندی دال جنیری دلی اوسون پاک لک ل کھوال

تا پکینوں ہووسی پتی تیر تیر کن بنف سلیج جوا دلی لک لک لک لک	حتمی یوم از سده
سبب پچپانی اوسا بلغم بار جوار ہور جلاب دیتوں اوسون دیتوں	معلوم کریں توں سدا سده اندر بار رگ لے باسلیق توں دلی تیر چچا
اوہ سدا ہووسی پتی تیر تیر کن تا پکینوں ہووسی پتی تیر تیر کن	
جے سبب پچپانی اوسا بلغم بار جوار سدا دوزیوار دلی ہووسی پاک لک لک	

دہنشی نہیں کینوں تا پکینوں پیر یار نیکہ نہ لکے دوسون دیتوں دیتوں	حتمی یوم از دھمی
پچھوں سون ہور توں شت جلاب کر نار دالوں لکے توں کلقت سور دال	اوسا یا دھمی توں اوسون تے کرا لاچیر دھمی توں توں توں توں توں
تا پکینوں ہووسی پتی تیر تیر کن پانی ترش انار دالوں لک لک لک	بوتہ توں دوزیوار دالوں دالوں یا مرہ دالوں دیتوں توں دھمی تیار
نفع نہ ہووسی دھمی شکم دے کر دھمی دو لکے دوزیوار دالوں دھمی	
سہو دالوں دھمی دھمی دھمی دھمی ہور مرہ دھمی دھمی دھمی دھمی	
پاچا دل لکے دھمی دھمی دھمی دھمی پاک لک لک دھمی دھمی دھمی دھمی	

جنیری دلی کنکدی دیتوں سوک نال پاک لک لک دھمی دھمی دھمی دھمی نال

حمی یوم انشیدن

دار واد سنوں دیہ توں کتیاں جیئیں

بانی پاکے اوسنوں دے تیر پوار پلا

یا سکھیں اوسنوں دے دے تیر آن

شریت دیہ اندر توں یا نیل و دیو

یا کپ سیندھو سی پتلا دشراب

کہہ می غلبہ پاوسی تاب کہ لسی جوش

کتنے شربت اوسنوں دے سو پیراں

سور شربت دیہ مار بخار یا لیموں اجان

ہو خور کہیر گڑ کے دیہ توں دیہ جان

اس تہیں دیہ جادوسی خمری اسباب

کہہ می نال غنیر جگر لوں کہہ می بہت

نال تشہ انسان دا ہوسنی جگہ ہول

سر کہے گلاب توں یہ اس کہہ دلا

سور نیل آلود پتوں دے پھر توں خون نال

مصری پاکے اوسنوں شربت یہ پلا

خیر ہو جاسی اوسنوں دے جاپ

کہہ پاکت یہ توں یا سنگندی وال

چا دل نال جھرات دے سنوں جگہ کھوال

حمی یوم انزلہ

دیکھیں مادی آجیکے ساری طبع ملج

دیا کوزہ کبیر دے اوسنوں بہتی وار

فوماشہ ہفتہ کے توں تیر یہ سوجا

پنج ماشہ منقہ لیتو خشتاں کتنے آن

ادبار ہے اتار توں ملکے کچھ چان

تا پتہ نلے داجا سیکر سی نفس ستار

تپ ترے تہیں کبھی ہو لکے گیار

نزلہ نزلہ پاوسی سر توں ہوسی پیر

پچھوں سدا سمجھ کے کہ توں آں علی

با اید اس دیہ اسٹے جو شاندا کچہا

ماشہ چار ملٹھ لے تیر یہ عناب لا

خشتاں ترے گھوٹا توں کبیا لہ پانی

تھوڑی کھنڈر لایکے ہفتہ دیہ جان

روٹی دیکھ کندی نا لے دیہ بخود آب

نزلہ تپ اس پاوسی سر وچ بہت بکا

بہتی ترے تہیں کبھی بہت بہا اوس سر

شریت دیہ خشتاں دے اول سنوں یار

اک ہفتہ توں اوسنوں سیار دے پلا

چار ماشہ ہندانہ لے پیر ساڈل چان

سبھو ضرور پاکے اچھ توں لے جو شتا

ایہ جو شاندا اوسنوں دیہ توں میر پا

کہہ پاکت اس لوں حلو دیہ شتاب

حمی مطبقہ اعفونت

جد عفونت پاوسی ہوسی تاب بھر

اک سو خس اکھدے اک مطبقہ جان

اس وچ گہمی گہٹ ہے کہہ نہ پچھا

عفونت اس وچ گہٹ ہے کہہ نہ پچھا

بول سرخ غلیظ ہے بد لباس وچان

سر سام جانی ایر وچ اورک ہوسی آن

اندر وچ بھران ہے مڑے کا سنوں

بہت دیہوشی ہوسی تاب ہوسی سیار

لوہو گندہ ہوسی جسے دیو جہا

مطبقہ اندر جانتوں بہت عفونت

سوخن جس اکھدے کہہ نہ پچھا

نفع ہوسی کچھ اوسنوں دے اندر

مطبقہ اندر جانتوں بہت عفونت

دست آدن کچھ اوسنوں دے اندر

جے نافص وچ روزی ہوسی سنوں

سر پڑ ملہ اوکھا لینی رکھی سوک لچا

تاب خلطی جس اکھدے کہہ نہ پچھا

اسنوں دیہ پچھاتوں کہہ نہ پچھا

دو قسم اید تاب ہے کہہ نہ پچھا

خون غلیظ فی الیہ چہ ہے کہہ نہ پچھا

خون گہمی اجدوسی ایٹھے میکہ شناس

عظیم نفص اس ہوسی تو اتر ہوسی آن

محرور دی اید مثل ہے کہہ نہ پچھا

رہا ہکا مول نہ اوسی اندر تاب بھل

تاب زیادہ ہوسی اوسنوں خطرنا

محورت کو یا مرد ہے ہوسی عمر جوان

اکثر تاپ ابھ ہو اسی الیں عمر چھان
دو قسم ابھ تاپ کے اکو جان علاج
بچھوں جے نہ لور ہے باسیلین
جیکر تیغوں منع ہے اس دھندہ کر
یاری سنگین اوسنوں جو کان نرت لوار
بکران والے روز توں ابھ بھی کھمال
نرے جلاب نہ دیہ توں نہ ایت نہیں
شریت دیہ نارنج دا ہور بیوں دیہ
لعاب الیں بول اکدھ کے سوچ آن
بنفشہ شریت دیہ تول نیلو فردا جان
یا شریت کدو اوسنوں ابھ بھی آن لہا
شریت تخم خیار دایا طرفہ دایار
مصری اس وجہ پائیکے لے قوام کد
ہور کد کد اکھ تے کاسنی دینا پوچھ
سینے اوپر اوسد لائوں دد نریوار
تول دو ہریڑے پاپڑے تول پاپ
چار تولے ابھت اس لے پاتو لہا

ایس عمر وچہ کسے نوں لہو نہ کر دی
فصد کر دیں الیں داو بکھن طبع مزاج
قدر موافق اوسد الو ہو کد ہیں یار
پچھ کرین توں اوسنوں اس گلہ موں
یارنگ پیشانی و سدی جیڈین سیر
فکر نہ کر توں اوسد اوسد الو ہو کد ہیں
فضا پچھو توں اوسنوں شریت جلاب
دو تریواری روز وچہ دیہ توں لہا
دو تریواری روز وچہ دیہ توں لہا
چھکا اس بچ وچہ شریت ابھ چھان
کدے ہر انار توں مجھے لے منگا
مصری پاکے دیہ توں اوسنوں تریو
یا دیہ قمر ص کا فور توں شریت تریو
میں گلاب کدے دیہ توں لہا
جیکو لور جلاب اوسنوں جلاب
پہا لاپالی پائیکے دو نوں کدے
اسنوں لیکے صاف کر چکی طرح بنا

اوسنوں وچہ تاپ
عقوت ہو سی اس تاپ جیڈ
اول ہفت اندام اس دھندہ کر
دو ہر جاسی اوسد اوسد الو ہو کد ہیں
سوزین نہیں اسنوں لیتوں بچھ
دو ہر جاسی اوسد اسار تاپ
اس دھندہ کر فصد توں بکھن
ہور شا ہنریڈا دیہ توں شریت شلاب
ہور کنجین اوسنوں سلوہ گن پلا
دو ہر جاسی اوسد اسار تاپ
ہندوانے اپانی لیتوں مصری پلا
دو نوں لے پچھو توں لہا کدے
ہور گلاب کدے پچھو لیکے پلا
خوب موافق اوسد کر چکی کمال
سہو دار دکت کے لیب کدے توں
رحمت ہودی دور ہو سی خیریت
اویار ہے اتار توں لیکے پلا
دو تریواری ابھ توں پانی کدے پلا

تاپ دو ہر جاسی ہو سی خیریت شلاب
ہور کدے پالک دال منگ چا دل لہا

چھکا اس بچھیں اوسنوں ہو سی آن جلاب
جواش جواند اوسنوں اول دیہ غندہ

حمی یوم غبالص

گرمی ہنری الیو چہ خالص جان بھرا
ترتیبے دن مراد سی حاضر آن کھو
اوڑک باران ساحتاں ریکہ لہی
دواند کدے طیب کدے دو ہر جاسی

غبالص اس نام سر کدے کدے پھان
اکدن تاپ ہو سی دیہ روز نہ ہو
پہلی نوبت اوسد ہو سی ساحتاں
اوڑک یہ سرت ایاں لے اسنوں

تب غب جمنوں اکھد اسد سنی پھان
لغض دجبر راج دے تاپ سنی
تاپ نہ جاکھد اسد سنی پھان
نرم نہ ہو سی بدن بھین عود نہ کر

تا پانچ وجہ غیب کولہ اس پر
 پہلوں پر ہریان نا اچھ پانچ
 خشک ہنسی دسوں جیسے ہنسی بار
 دار و کون در اندہ وقت علی
 ہو و خرفہ کیمبرگانی کا ہر گشت
 دربار و انکوں اسد پانی کے بار
 شریف دیہ نارجہا یا بیوں دیار
 پانی اندر گھوٹ کے سینے لبرکے
 جلاب نہ ہر گندہ دیہ توں منہ پیکر
 چٹہ کر اسن پانی مست اسلوی
 پیار پانی پانچک اچھ توں لہو شا
 قبض دور ہو جا دیسی است ہن

چرخ پادشاهت ہمیش او دیو کی ہوشیال
لون کند و ہووین پات کھوسن دل
بول سرخ بد بواد و ابر گل سچ بخار
پیلواد سنور دھن توں پنجین سادہ پیا
اس شربت حکمانہ کھینچین ناں ملا
بزرگی شربت و ساقی بھی ہن توں
ہو شربت بھی انار دا شربت و پیا
ہو پیا شرباد سنور دھن بھی کھن توں
چیکو دیں جا اپنے دیو کی ہوگ خوار
ترے توئے انہی ترے توئے آں پیا
نہ نجین تو لہ پاکے اس دیو پیا
اندھت تاپ کو اسنور دھن پیا

سہو رنو بت اس حبس و بیخوشی است
تشریف بہنہ کنو اس سے باہر بیرون
و کیجیوں اس دی بیخوشی سے طبع مزاج
و چہرہ زردی و یہ تو اس سنوں و تیرا
و چہرہ کا چہرہ کا اس سنوں جسے آوی یار
بہشت شربت نیلو فرہور شربت یہ سخا
یا صندل آٹا جوندہ منیجھے و چہرہ
بخارہ و ہر جالوسی سرا سدا بید جان
اول سنوں آیکے دارو منضج و بہہ
بہشت تو لہ لیا گئے اس دیو چہرہ لاء
تشریف دیو یوں اس سنوں یہو وید سخا
بالک کہ دوا ہنگامہ تو انار افیاں

باب بیان حمی غیب غیر خالص گوید

غیر خاص غائب ہونے سے پہلے
 وٹھا وچہ سترہ وکل صبح
 اول بار اس ساعت فوت ہوئی
 تھوڑے گھنٹے آدمی ہو سی حال
 جد مرہکا آوے دسویں سال
 عفوئند اندر ایس کا یہ بھی
 بول سغیہ ہو سی دیہیں
 پالاکے دسویں گھنٹے پہنچا
 تیرہ بیٹی ادھ پانی پوچھتی
 کہ توئی ارادہ کیا ہو سی
 اور ایسے صغیر دسویں سال -

بلغم نے صفرا بھی رکھا سو چہ آن
 بہتی چکہ فقیر نے ڈھٹا ابہ بیان
 اور ک چو سی ساخان زور کر لیری کن
 سر مبارک سے ہی اسد اہو بیخوبانی نجہ
 مرط کے نال یکہ سو سیا اسد ارفع بخار
 رردی ہودسی بول چہ ہو غلطی یار
 ملاطفن کہیں طبیعت کو اندا اس علی
 مڑ مہکا ہوتا او سنوں نہ دسی الدول
 منہ سے اس آتش بھر کو غلبہ کہ سہی کن
 جو دار و خانص خلیفہ اسد ارجان
 یا شتر مت دیہ نار خود اس لای مجھ ابہ

چھ مہینے اوسنوں رہتی تاپ ایچہ پیار
مہلک مرض سمجھا توف سستی سچان
بہتا اندر ایسے پالاکے آئے
ضعف معدے وچہ ہوا پیچھے شک کے
مرکب اسنوں اکھڑ دو خطاں رلیاں ان
سینہ قارور ہا ہوسی سوزاں جان بخار
جے گرمی بہتی آسئی تاپ اس آ
دست آون ہر تاپ و ایچہ بھی سدی
ایچہ علامت سمجھئے اس داکبریں علاج
وہی اندر ایس تاپ دھار داسل ان
بنفشہ شربت اوسنوں یا نیلو فودادہ

نفع کہیں لیس نول ساڈی ایہ
 وزن برابر ایہ لے دار و سپہویار
 ادویار ہے اوتارے ملے صاف کرا
 جیکر بلغم نہین ہے غالب چہ مزاج
 جے کچھ اوسنوں لوڑ ہے یوں اچھ جلا
 اسلٹاس ترنجبین تو لے چار چار
 تاپے درہ جادوسی بلغم ہوسی دور
 فصد کر تیں اوسدا حکمت اندر قول
 اندر اوس علاج دے دیکھیں توں حال
 فصد کریں توں این ارب کر لسی ہ
 اول دیہ جو آتش توں گرمی اندیہ

ہو رانی آلو یکے عناب و لوی
 بہتادہ ہو ر ملو لے ماشے چار کرا
 مصری اس چہ باتوں لے چار سچا
 سکجین عملی دیہ توں سد بخار
 اسلٹاس ترنجبین توں آشتاب
 دیہ توں اسنوں گھو لے صفا جلا
 رب جاسے تے اسدا ہوسی دور
 ہور تے تے اسدا دیکھیں طبع مزاج
 حکیم علی سلطان لے دتا ایہ فرماؤ
 ہور تے تے حقتہ کچھ توں اسدا جان
 بلغم توں خود آب دیکھ کیہ ایہ تیار
 چاول دیہ کچھ اسنوں شعلے نال کرا

منقشہ نیو فر بھی سپہو تفکر لا
 ہیا لہ پانی پاکیکے ایہ توں جوشا
 رمکی توں توں دو تریواری پیمان
 یا بزوری اسنوں سکجین آن
 چھ توں لے باکلا تے تھ تولا یا فدا
 جلاب چھکا ایس تھیں سنی سنی
 سرخ تے سنگھنا اوسدا جیکر ہو کول
 جائز فصد ہے اوسدا چہ دستور علاج
 بقراط حکیم دیکھو ایہ دیکھیا و کھاپہ
 جے تھیں کچھ لوڑ جو کہ توں اوس بھرا
 ہور کہہ پا لک وال سنگھ بھی کریں غدا

ترکیب سکجین گویہ

ہور جڑ کر فس جڑ سو فصدی کھکری یا
 نانڈی اندر پاکیکے اسنوں جوشا
 کہیں قوام توں اسنوں جنگی طرح جوشا

سکجین ہندی گرم ایہ بلغم جان دوا
 کاسنی تخم کر فسے تخم کشوش منکا
 ترے جڑ مان سہری ایہ توں پیا
 اوہار ہے اوتار توں ملے کچھ چیا
 ہور سر کرے سور توں لے اسدا بوجہ
 دود توں لے اسنوں دیوین شام

تاپ بلغم دا جاسیا تے استقاء
 سونف رومی تے سونف دا دود
 سپہو دار و کٹ کے ہیا لہ پانی یا
 کر اہی دیو چہ پاکیکے سپہو سنی
 چھکا دیکے جوش توں اسدا کریں غدا

ترکیب سکجین گویہ

اول پانی پاکیکے ایہ توں لے جوشا

سکجین دانا وید توں اچھ بھی رہنا
 سیراک سرکہ پیتوں سیراک کلاب
 جد سکھنا ہوسی آیکے سرکہ کلاب
 تہ تہ تہ تہ دیہ توں دود تیں

تاپ بلغم دا جادوسی ہور بلغم دود
 سیراک مصری لیکے کر کھھی پاشا
 کہ قوام توں اسدا شیشی یا

در بیان جی محرقہ

داخل چہ عروق دی ہوسی اسنوں

جے کہیں محرقہ تاپ سو دوا
 ایہ جے قہم بھر توں محرقہ سنی
 دل معده تھیں جگر توں غلہ لسی

بہنا حق قیاس کر اسنوں لے پچھا
 غلہ اس صفا تھیں عفتہ باسی
 دد جاجانی شہر تھیں سنی تاپ بار

دل سینے اندر کچھ توں عفوئت ہونگا
 ضعیفان کا یہ حق چہ ہوسے تاپ بڑا
 اگر مئی اندر اوسدے کدے عفوئت کن
 مڑ کا مول نہ آکے اسنوں کو پھیرا
 بھانبر بھڑکے اسنوں انگھیں سرد ہوا
 بیہودہ ہوشی عقل نہ ہوسے لگانے
 خشکی بہتی درد سر ہون خشک جس
 مطبقہ محرقہ کچھ توں کو قسم بھرا
 اسوچہ گرمی گھٹ ہو لہو ہالین دین
 چنگی طرح تھپھاکے کر توں اس علاج
 ہنڈے شربت دیہ توں لہو کھڑا
 خرفہ کھیر کا سنی تری تھوگ گھوٹا
 ایسا شربت اسنوں دیوے بہتی وار
 چنگی طرح کھوٹے پانی پالتوں آن
 فصد کیس توں اوسدا باسلیق شتاب
 شربت دیہ نارنج دا یا لیمون دیا
 ایچ بہتی داری دیہ توں میوہ لجان
 جیکر اسنوں ہوسے خشکی بہتی یار
 منہ دچہ بوٹلی رکھہ توں اسنوں بہتی وار
 ہور قمر کپوری دیہ توں شربت خرقہ
 بلبلن دیہ توں اسنوں سکریسی بہ
 سپودا د ولینوں وزن بڑا جان
 قبض دور سے خادوسی بخار بخا واپ
 ہور حقہ کھڑے توں اسنوں چہرہ اوچر سام
 گرمی اندر ایہ دیکھ چنگی ہوسے غدار

ضعیف کیندن ہوسے ایہ محرقہ تاپ
 قوت ایچ لچا وے ہوسے تاپ دور
 دیکھیں گھٹان دا جے ہوسے مرنور
 اندر دند بجران ہوسے اودہ لا چار
 ایہ باطن سردی اسنوں ہوسے اندر وار
 اکہیں مچہ پیرا ہوسے کوئی نول چھپانے
 لہو نول آکے سی ہور دند تہنیں جان
 گرمی اندر محرقہ بہتی ہوسے آ
 کھنگ ہوسے چھ محرقہ تھوڑی تھوڑی
 بنفص قارورہ دیکھ کساری طبع مزاج
 خرفہ لیک گھوٹ توں پانیں تخم خیار
 پانی پاکے ایس دچہ شربت بے بنا
 ہور سینے اوپر لیپ کر ایچ توں جان بھرا
 کپڑا سیکے ایس نال سینے رکھ سیان
 نالے بھت اندام دافصد گیر توں آ
 ہور انلی آلو دچہ توں سروا جاو بھار
 بنفشہ شربت دیہ توں یا نیلو فردا کا
 بہرہ اندر ایسٹھول لے پو ملی نہہ نہجا
 یا آلو بخار کے اک دانہ منہ رکھا
 خیر ہو جاسی اسنوں بکری چنگا چار
 انلی آلو سبے کے عناب لہوڑی پا
 پیالہ پانی پاکے اسنوں رکھ سجان
 نیلو فر گل خطمی ہور لے بھل گلاب
 بنفص دور ہو جادوسی قوت ہونگا
 چاندن چہرہ دیہ توں مصری پاکے

لو بھرانہ رموٹ کا اس لیچاے تاپ
 جہنم سے صغیر تہیں ہوسے عمران
 دچہ سیاہی اسکا آتش دہاوا
 گرمی اندر اسکا آتش دہاوا
 باہر جیتے اوسدا تھوڑا گرم ہو یا
 منگے پانی سرد ہو بہتی ہوسے پاس
 ہوسن اکھیں دیکھیاں گل بے چھان
 مطبقہ اندر کچھ توں عفوئت ہوسے سخن
 خشکی گرمی اسنوں ہوسے بہت خفا
 اول شربت دیہ توں گرمی دور کر
 مصری پاکے دیہ توں شربت بہتی وار
 سکھین سادہ پاکے اسنوں دیہ توں یار
 صندل کے کافور توں ہور گلاب
 جے قارورہ سنگھنا ہوسے سرخ پیشا
 قوت قدم پچھانکے لہو کھڑا
 ہور ہندوان اسنوں سردیو چپچھان
 یا پانی یا نار دارب کرسی بھر
 مصری شربت نال ایہ نکھیر توں پا
 سیبا ہی دنداں جیمیدی اسدی لہ
 دارو وقت جلاب توں ہرگز سول نہ
 بنفشہ لٹھ توں ہور انگور شفا
 بلکے اسنوں صاف کر مصری پاکے دیہ
 شربت کر توں اسدا مصری باشتا
 جواش جوادا دیہ توں مصری پا پلا
 ہور کدو پاکٹ ال میوہ جے اسکا درکار

در بیان حمی محرقہ بلغم میگوید

سبب بلغم شوردا محرقه اندر هو
نطق گرمی نال ہے احمد بہت بکلیں
پچھوں اس کا حق چہ کرتوں بسودا
ایہ بھی اس دی خن چہ چکاپے دیکار
نیلو فرے چل گلاب چہ چہ مانداں
ٹھنڈا کر کے اوسنوں مصری پاپلا
سولف پاچو آتش جو اندا چکی طرح لکا

صیغہ شحج چہ ایہہ دارو ہو کہلو
بنفص فلورہ دیکھ کے قوت طبع مزاج
کنجین بندری معتدل اسنوں پلا
بنفشہ سولف ٹھنڈے چہ چہ باشیا
پیلاہ پانی پاکے دیہ ٹوں جوش بجان
دو تر لوری ایہ بھی دیہ ٹوں سنوں آن
شیرہ کڈہ ٹوں اوسدا ایہا کہیں غذا
کد دیا لکٹال دیہ یا منگانہ ٹال

بہنا عقل قیاس کرد اندر اسد جان
خے کو ایں اوسنوں دل ایہہ علاج
ہو راہ جوشا ند دیہ ٹوں لکھنے پیر
عنا بلسورد دیہ ٹوں منقہ پنج رلا
ادھا رہے اٹار ٹوں ملکہ صاف کر
جیکر لوبجلا ب دی پچھوں دیہ بجان
یا خود آب دیہ ٹوں اوسنوں دل دہ نال

در بیان حمی غلبہ میگوید

غلبہ دایم تب کیسوں ہوسے بچہ بھرا
تاپ اوسنوں جد ہوسے دیگی کو شہر
یا جیکر چھتاپ دے اوسنوں مرٹھکا ہو
نوبت محرقہ وانگہ ہی اندر اسد کجہ
جے تھوڑا غلبہ ہوسے کر سی تاپ ٹھوڑا
تاپ زیادہ ہوسے بخار ہوسے اسر
کہ علاج ٹوں اوسدا شربت دیہ نارنج
مصری پاکے اوسنوں دیہ ٹوں دو تر لور
پہلوں ٹوں اس تاپ ٹوں دیہ جلا زیار
کہ ٹوں حقتہ اوسنوں جائز آن شتاب
مل کے اوسنوں صاف کہ مصری پاپلا
کہر ٹوں آیکے ایچھے دیہ بجان
در بیان حمی غلبہ عشبہ

اعفونت اندر اوس دگر حمی نہیں ہو جا
مرٹھکا اندر ایسے ہر گز ہوسے یار
یا وچہ روز بجران دوارو ہو کھاو
جو علامت ایسچہ اوتھے تاپیں یا
اک ہفتہ ٹوں ایہ تاپ ہوسے آپے دور
بنفص فلورہ اوسدی سرعت ہونچھیاں
یا شربت لبیموں دیہ ٹوں ہو جاونج
یا عرق دیہ ٹوں کاوشنی یا دہ گاد زبان
روگی ہو کھا ہوسے ہوسے تاپ خوار
یا اکوٹلی لٹوں تر ترے ٹوں آن
دو ترے روزا یہ ریہ جوشا ند اوسنوں
دیہ جوا آتش غذا ٹوں مصری یا بیل آن
تب عشبہ ایہ ہے کہنے حکما

اندر سا بدن دگر حمی کر سی زور
اندر روز بجران دگر مرٹھکا ہوسے یار
گھٹ ہوسے وجہ ایسے گوبت نہیں کہ
نوبت ایسے وانگہ ہونا کہیں دجا
جے عفونت ایسچہ ہوسے بہت بھرا
زرد قارورہ اوسدا کاٹ پاپوسے آن
ہو شیرہ ٹوں کاسنی نالے ختم خیار
یا بید مشک دیہ ٹوں ایہ بھی لے بجان
واجب حقتہ ایسوں ٹھنڈا چہ کتاب
بنفشہ ٹوں لبیموں پانی یا سجان
ہو علاج اس تاپ دا غلبہ صاف
ہو کر دیا کہ ٹوں یا دہ منگانہ ٹال
بچہ علامت ایسے ساری مینجھوں

<p>نوبت اندر ایسے غش ہوسے اس کے دل معده نے جگہ نوں لہندی گئی سا جدور معده جگہ وچرہ دیگی اس کے بچھوڑا دے اسدا کہ توں ان علاج جے اس اندر غش دی فہم ہوسے اس کے دہلیاں نے کافور توں پاکے خوب گھوٹا ہو صندل تے کافور توں بہ فرزند چھا ہو مہندی شربت دیہ توں سنوٹا وار یا غور رب انار ایچہ بھی دس پلا نیز فسخ رب لیا ہوسے دوا منظور</p>	<p>پہل نوبت ایہی الیسا پے بجان طبع پھوہو ہوسے غش ہوسے اس کے غش ہونی اسنوں کی پے نہاں جسے ساکت نہن اس وقت ہونگی امید رکھ توں یسے کی علاج پانی پا گلاب واسطہ الیپ کر ہو رشک معطر اسدی جاگر خوب کر شربت دیہ نارنج دایا صندل اجا شربت ہو انار دوا چہ انار لا جو اس شمع اندر دیہ توں چہ گلاب</p>	<p>گرمی اندر ایسے مہتی ہوسے اس کے غش دور ہوسے اسدا ہننا پانچاں نہن پنجانی اسدی قوت کھجور اللہ مالک اسدا کہ مری گڑھو صندل ہو گلاب بید نہن چہ پا کپور ہنیکی الیساں سیخے اوچھا کول کہیں خوشبو توں ہنی اسدی پلا سکین سادہ دیہ توں ہوسے لیون ان تا پ خشبہ جادوسی حش ہوسے در ہو مہری پلکے اسنوں دیہ شتاب غدا</p>
---	---	--

کہ دپا لکے اسنوں دیہ توں آن غذا ہو چا دل ان گندی جے موافق کر۔

در بیان نوبت غلبہ کوہ

<p>تب ہوا غلبہ آکھہ بلغم نہیں ایچہ راجا جی اسدی ایہ بھی لہنوں خوب سہاں جد گندیان ایہ ہوسے سن تا پ مہی زندہ لے ہیکہ نہ اس لڑا جگہ گل اسدی بچھ جسے کہنے اسدا رات لے پلا لکے یار ظاہر جیسے ہوسے رستی تا پ کھلو بچھوڑا اسدی بچھ کہ توں ایچہ نہ پیر نال سکین اسنوں پانی گرم پلا بچھوڑا دار داسنوں توں لہو لیس کن سوفورہ دھی تے سولف مے پیہ برابر پا ہو سکین اسنوں لہنوں آن پلا جاگم ہوسے اسنوں سکین دیہ پلا</p>	<p>عقوت ہستی الیپ چہ شک نہ کہیں کج عقوت ہوسے انہاں شہن اند جسیار الیپ سنوٹوں اسنوں غلبہ کی آزار الیپ نوبت اندر اسدا جگہ گرم کر غلبہ کیہ کے تا پ ایہ آدی باہر وار ایچہ غلامت اسدی کہ توں سچو در تے کہ میں اسنوں اصل میرے دیر اس متھیں تے اسدی ہسی سنوٹوں میرے معده قوت اسنوں ہستی ہوسے سہو دار وکٹ وکٹ پلا چہ پلا شربت ہو انار دوا چہ گلاب رلا منفج کہے اسنوں بچھوڑا دیہ</p>	<p>خاص بلغم دی کھدی بچھوڑا متیر نال انہاں تھیں ایہ تا پ بلغم نہن بخار جسے سردیہ رستی شہر نہ ہوسے کج چھ ساعنان بچھوڑا اسنوں زہن پانچاں اور کچھ جی ساعنان لہن اسدی ہو نہن قارور داسدا دل کہیں آء قے دے در دایا لیکے اسنوں تے کر بلغم جامی اسدی ہوسے دود بخار مصلیٰ تخم کرفس پوڈ چہ رلا نوبت لولہ اسنوں دیہ توں دوتیر وار تا پ غشیہ جادوسی کہ توں ایہ دوا دوا لہن اسنوں خوب جلا جی</p>
--	---	---

اس تہیں دور ہو جاوے سی رحمت اسدی

اللہ فضل کرے سی ہوس دور آزار
ہوس شور و دھبہ بیڑیاں مصالح دار پلا

غذا دیہے توں اوسنوں خود آب یکا

ترکیب دواء التریبہ میگوید

دواء التریبہ بتاؤں بلغم و اجلاب
دور دشکم و اجاوسی دور کرے سی بخ
سن ماشے اسٹا سٹا داسے مصطکی
تو لے فوج اٹھ کے دیوس اس کھوا

خارج ہوس سی رہنیں بلغم و اس شتاب
تری تو لے تروی تو لے چکی خوب نگا
کھنڈ بربر سہ لاییں پیکے کریں تیار
شریت و بیہ گلقد و اچھوں اسنوں بار

تا پ بلغم و اجا سی ہوس بلغم جا کونج
چکی طرح گھوٹا لیکے آٹا لے ہزار
چھ ماشے لے وزن کرانیں اس کھوا
نال بھکی دے گرم کر دیہے توں کھوار

یا شربت بزوری معتدل ہونے آن پلا دار و دیہ نال اوس د کھکی اوس بھکا
چھکا اوسنوں ہوس سی سنہیں آن جلاب صحت کرے رب اسنوں ہوس سی تیز شتاب

در بیان حمی دی بلغمی می گوید

بلغم تہیں دی ای سل اسل ہوسی آن
لازم اوسنوں اسنوں جسے رہتاپ
آدڑک تہیں ہوس سی اسنوں میر تو
اچھوں نرم ہو جاوے سی ہوس کرے زہ
لو ہو با صلیق داس لے چھڑا
مہل دیہے توں اوسنوں چکی طرح ہال
بہنا دیہے گلقد توں اندراب اسنوں بار
ایہ تو لہ تو لہ اوسنوں وچ گلقد کھوا
ہوس فرض ردی اوسنوں کینیں نال کھوا
کے دیہے قدر توں رب وافر ایک

ایہ عھونت یاد سی عرو قاید پوچھ جان
تہیں مہنہ اسنوں آکھدی ایہ تو لہم پچھا
نبض فرکت دی بھول ہوسی رنگدار
جو سرخ قلدہ ہوسی طلبہ ہو جان
موافق قوت اوسنوں ہو فصد کہ ا
سو بھین دیہے توں وچہ گلقد رلا
قوت معد ہوس سباجا و تا پ بخار
یا شربت گاؤ زبان دلو یوس اسنوں آن
سکینیں بزوری اسنوں اسدیناں پلا
پالک متبھرے اسنوں چہ زہ کرین غنا

داخل وچہ عرق دیکھ اندر ہوسی تا
جے کھنک ہو وچہ ایہ کھنکہ دنی جان
سے اچھا راس اختار اسنوں پ زور
فصد کرے توں اوسنوں چکی طرح بھجان
جے غلبہ گرمی ہوس سی بلغم ہوسی نال
ماء الاصول اوسنوں بھجی آن پلا
ہوس دیہے توں مصطکی وچہ گلقد رلا
ایہ بھلی سد و حق وچہ شربت نیک جان
اسنوں خیر ہو جاوے سی اللہ فضل کرے
ہوس کہ وچا و اوسنوں بھجی آن کھوا

ترکیب فیض وادی

سب ایس کلاب کو دتہ سنبل پا

ایہ فرض و دبتاؤں چکی طرح سوار
ہوس بلغم دے تا پ دھانی شیک دوا
جرہ سوس دی دتہ دے ایہ بہان

تا پ ترکیب بلغمی دور کرے سی یار
تا پ پرا نا جادوسی کرے سی رب شفا
تریدار و کٹ کے کرے توں کچر چھان

چار ماہ توں زن قرص بنائیں کہ

در بیان حقیقتی

نوبت اندر ایسی ہے بیہوشی خوش ضرور
 رہی عارنگ بچہ توں ہوس ہونہ سیا
 پس بیاں بچہ بچہ توں نفع ہوئی اس بار
 قوت بدن دی جاسی اختران پاک و چہ
 اندر نوبت ایس کے مشکل نہ علاج
 پہلوں حقہ اوسلوں کہ توں مال قیاس
 ہو مالش ہستی ایسوں کہ توں ہیراں
 جسے سارے اوسد مالش خوب کد
 جواش جواں دگدگہ کے خرفہ دیہال

بھری دیگر اوسلوں بچہ قوی کھو بیہوش

خشہ خطی بچہ توں ایسا پ دانا نام
 بچار بدن دا جاوسی دلدی طریق
 حد ناپ نرم ہر جاوسی ہوسی خوش دور
 کالے کھادو توں کو سپدوس نگزبان
 اچھ علامت بد ہے غلبہ ہوس آنار
 درم اندر احسا جانی باطن ہوس یار
 قوت ساکت اوسدی ہوسی و مزاج
 آب حقہ لے کے وچہ بورہ ارم رلا
 زالن توں لوی ایسوں مالش کیں سبحان
 سکینہیں علی اوسلوں بچہ بیاں یار
 یا خود آپ لکے اسلوں آن پیاں
 ہو چاول شورہ دیہ توں اسلوں دینا

نال سکینہیں توں دو نہیں وقت ہمار

کچی بلغم ایوچہ ہوسی بند سام
 ایس بسبب اوسلوں خوش ہو دیگا آن
 ہو علامت ایس دی دساں تینوں آن
 سیاہی ادر اوسد ہوسی ہوسی آن
 ایہ نشانی اوسدی جانی بہت ربون
 غلبہ ناپاں دوسی ہوگ صغیف ہمار
 کہ دارو توں اوسد اللہ دی کد اس
 ماکہیوں اس فیہ پاک حقہ اوس کد
 ہو نہیں نلا مالکے وچہ روغن قسط
 ہو کد کد لکے دیہ توں ہستی وار
 جد فضل کہے رب اسلوں بکلی میر جا

در بیان حقیقتی

ادہ دو جا باہر آدمی جسے زور کہے
 بے باہر نہ پچہ اسد اندر سردی مرد
 اندر باہر تپ اچھ ہوس ہر ابر بار
 اچھ بلغم تہین بچہ توں ہوسی آن چہ
 جے قوت محکم ہے اوسدی قوت جسے
 خیر کہے گا اوسدی خالق رب کریم
 جے غلبہ بلغم بہت ہے تو کہ توں بار
 انہوس مسکلیے توں گھنڈ پا سجان
 جے اندر اوس بچار ہے دیہ توں جلا

بلغم دا جوڑا پچہ کو شمن توں جان

اک تاب اندر ہوسی باہر مول نہ ہو
 اچھ تپ اندر اوسد کہ کد نہ دے
 جے کہ جی رہی ہو چھ خطی ہوسی آن
 درد سرد ہور اچھ ہوسی بہت بجا
 اول باناں ساعتان نوبت اوسدی جان
 ہور رنگ قارورہ اوسد اچھ ہر کھلو
 سکینہیں علی اوسلوں اچھ بھی آن پلا
 بلغم اوسدی دور کد اوسے باہر وار
 ایہ توں توں اوسلوں دو نہیں وقت کھو
 دو اتر بد دیہ توں ہوسی خیر شتا
 دال سنگندی اسلوں روٹی نال کھو

دکھو دکھو سمجھو کہے بہت در بیان

ادہ اندر غلبہ باہر اوسدی اندر رہے کھیا
 جے اندر ناپ ہو اس دا جسے باہر سرد
 ساہ کا ہلا اوسدی لپو سی تپ کو چہ ہاجان
 زجاچی بلغم اچھ ہوسی ہفت آکرے
 اوڑک چوٹی بچہ توں وچہ دستو در بیان
 اسد اوارو سمجھ کے کہ توں بار حکیم
 دوسا حستہ بچوں اوسلوں اچھ بھی آن
 بچوں اوسلوں ہور دے وار داتوں کد
 اللہ چاہے اوسلوں نفع کہ لسی آ
 خود آب دیہ اوسلوں ہستی وار غدا

در بیان جمیع نهایلی

عکس اینها اندا یاد رکھ دوچہ سمجھ بیان
 راتیں دور ہو جا دی استنہیں آپے آب
 ایسا لوبت ایس دی چاہر دی ر
 ایچہ خلاصی ایس دی چرکی کرسی آء
 ایہا عادت ایس دی راتیں داد ہو
 تپ وق اس چہ ہو ذسی دڑکے الادہ
 نہاری دوجا بچہ نوں شور بلغم بھین ہو
 عکس اینہا اندا بچہ نوں دکھو دکھ جدا
 اول یہ علاج سے کہ توں دل دوار
 ایہ پنج پنج ماشہ لیتوں در دندری کہو
 بندری شربت اسنوں دے توں آن پلا
 ہو را اسنوں دچہ حمام دے چنگی طرح نہوا
 معجون حلیت دپہر نوں در دندری بچہ
 دو ماشہ نوں نوں لے اوپر رکھ لکھیا
 ایہا دہو پ نوں اسنوں دقتہ پور دوا

ایچہ بھی قسم اتا پچ کر توں بہت بد بیان
 اک نائین تا پاپہ سووسی اک دمنو سوئی
 ایہ تاں فرق سے اندا بہو پچھان
 چاہر پر رہ رات دچہ تا پاپہ سوئی
 راتیں محل نہ ہو سووسی دن پون سوئی
 دوجا لیلی بچہ نوں اس دی سنی کلام
 دن نوں دور ہو جاوے ایہا اسدی خو
 راجا جی بلغم ایسو چہ بہت عفونت آء
 جدا دہ عفونت پاپوسی پاپ کھو
 چہ بلغم دے گھر بھل نہ ہو ویش بلغم بچہ
 جدا جی بول دس سووسی دس دراز
 بیار پانی پلکے اسنوں دے ابال
 آرازد دور ہو جاوے چنگا ابہہ دوا
 ایچہ بھی ہے اس تا پچنگا جان دوا
 چنگا ایہا جانن دے دے حق دوا
 آتش اوپر رکھ کے دھوپہ راتیں بار
 نفع کر لے آپ ایچہ تا پ ایچہ ہر جاسی

بہاروی لکھ لکھو دکھ لکھ چھان
 یہ دو قسما بچہ نوں دکھو دکھ بھرا
 نہاری حبسوں آکھہ آہ دن سوئی ناپ
 چہ دے دن جدا دمنو حاضری آء
 سو بہت اس تا پ دی کہندے لکھیا
 ایچہ ساری اندر رات دہو سوئی تا پ تمام
 بہت مدد کے ایس دی اوڑک ہو سوئی یاد
 اس بھینس پیدا ہو سوئی تا پ بھجان بھرا
 ایچہ دولوں اکو قسم نے ولد دی اندلا
 ہر زردی اندر ایس د نظری آس کچ
 سوئی رومی نے سونوں دے تخم خیا ملک
 ادیا رہے تر صاف کد اسنوں دے پچا
 استنہیں دور ہو جاوے سارا تا پ بچان
 جے قصو تا پ چہم باقی رہی کچہ
 اندا پچہ اسنوں دے سوئی شفا
 مینجی دے پچہ اسنوں دے چنگی طرح دوا
 معجون حلیت دچہ اسنوں دے چنگی طرح

شورہ دیہ پیریاں یا دیہہ بخود آب | ہر دنگاندی دال دیہرولی مثال شتاب

ترکیب معجون حلیت

مرجان گہاں مینیکے پائیں آن شتاب
 دونی ما کھجوں پاسے دیہ نوں دیدی جان

در بیان جمیع راج

اک دایرہ تا پ ایچہ دوجا دایم بچہ

معجون حلیت ایہہ چنگی طرح بنا
 ہو بلغم داتا پ جوادہ ہو جاسی دور
 چاہے وزن برابر دی دایرہ حساب
 پنج ماشہ دیہ اسنوں دے نوں دقت نہا
 تا پ ایہہ چھ غصا بچہ نوں مہلک مرقہ
 ایچہ قسم دوا کھو دچہ رکھیں یاد
 ایہا اندر دید نوں لکھ رکھیں کچہ

تا پ دور ہو جاوے نہاری لیلی تا
 بلغم دایہ جان نوں دے سوئی شفا
 پور سن دے ایہیں سوچہ چنگی کو توں چھا
 دور ہو جاسی سارا اس ع تا پ بخار
 اسدی ساری بچہ نوں لوبت آن ادا
 ایچہ دکھو دکھ سوئی سمجھ نوں دے چلا
 چہرانا پ ہے داکرہ عفونت چہ

خارج ایہ عروق سے مجسمہ توں پھلا
دولایں اک مجسمہ توں کولیت یار
اٹھا گئی ساختاں انہ سے ایہ لوہت جان
بعض اکہن چار سال مہلت سدی جان
تاپ ایہ واسطے لی پکڑے خو
پہلی قسم ایہ تاپ دی سنوں پہ پیار
کالارنگ اس مجہ توں سوداوی دُل
سودا مٹھا منہ لوسدا لکتی چہرہ مجہ
اس تختیں تاپ ایہ مجہ توں پیدا ہوئی آ
نبض توانر ایس دی زردی رنگ بان
عقونٹ بلغم پادسی تاپ ہوئی اس آ
چھوین قسم ایہ اپا پچھتراف پادسی سودا
علیہ اندر ایس کے پینا کرسی آن
ادل با سین نہیں اس دافصد کرا
قے کر ایس بلغم اندر اسوں دتیلور
اس تختیں منفع ہوئی فیہ جلاب دوا
محرر رابہ سے یاد کہیں ایہ دُل
اکہن چہرہ لایکے واری وچہ کہو آ
اس نہیں دور ہو جاوے تاپ پچ لچ و جان
نومہندے اینو نہ نوہر گوشت لے اک یار
تاپ زہری اسوں ہوئی دور بلا
ہلکے ورق سداب دکر چاں وچہ لا
واری والے لہڑ توں شہہ ایہ پلا
بعضیاں نیل وچہ منع ہر بعضیاں چار جان

داخل وچہ عروق سے دایم پاپ میر جان
فرق نہ کچھ وچہ ایناں دیو چہ کھوار
مقوڑی مدت ایس دی وکھارو جان
ادو ک یار سال فی وچہ دستور بیان
پنج قسم ایہ تاپ کے کہو کہہ چپان
سودا عقونٹ پادسی ہوئی آن پچا
ہوئی قسم ایہ تاپ دی عقونٹ ہوئی
ایہ علامت خن دی شک کہیں کچہ
منہ کوڑا اسوں دوسری لگے اوس نہیہ
کہہ جی نہیں ایہ مجہ توں ہوئی دیکھ جان
پانی آکے منہ نہیں بنی نہ پتی آ
یا وچہ عقونٹ کہی نہیہ محرق ہوئی آ
پنج قسم ایہ یاد رکھ مسان قودا
پچھوں سہلت اندام الوہو کان کٹا
سودا ہے جو اسوں دیہ توں کھول
حب افیتیموں اسوں پہ جلاب کہو آ
ہنگ مرچاں کے برابر کی سنوں میریا
اس تختیں دور ہو جاوے ایہ کہو شفا
یا واری والے روز توں سنوں قے کر
شور دیہ توں اسوں اسوں دتیلور
لفظ حکیم دا قول ہو دٹھا وچہ لا
زہر دارو کٹ کے باکہن وچہ لا
شور ہلکے تر تاپ وچہ کندری حکیم
اندر ایس کتاب دتیلور کھان
لہڑی وچہ توں اسوں جلاب شفا

ادو ک یار سال لے وچہ دستور بیان
چہرہ پیاں چوٹی ساختاں در کر کی ان
اس نہیں دو دو سال ایہ تختیں شک آن
بحران ہو کر ایہ وچہ پختہ تاپ نہ ہو
دکھو وکھی یاد رکھ سارا ایہ بیان
منہ کھٹا رہی ایس داسیا ہی دیکھو
سرخ اندر خون دی جھٹ لال ہون
ایہ قسم زہری تاپ دی عقونٹ وچہ صطر
زردی اندر بول دی گارہا ہوئی ایہ
جو تختی قسم ہے ایس دی مجہ توں پچا
ترہہ نوال دسنوں بول سفید ہو جا
ایس سبب نہیں اسوں تاپ ہوئی ایمان
اصل جائز اوس دا کہ نافصد زدا
اس تختیں بعد جلاب پہ گمی اندر بار
افیتیموں شربت دیہ توں اوہ کہو قبول
ہو ر بو علی حکیم دادساں نہیں قول
واری والے روز وچہ دیہ اسوں لہڑو
معجون حلیف اسوں دیہ توں دیکھ جان
بلغم دور ہو جاوے چٹکا جان دوا
واری والے اسوں شہہ وچہ پلا
ایہ بھی وارو اسوں شہہ شتاب
ہو ر شورہ کک دیہ توں وچہ مصالح
اسنے جابند دیہ توں عاقل سگر فیتیم
نحوہ آب دیہ اسوں یا جھو لیا دتیلور

در بیان حمی و بلی گوید

دو جسم ایچو تھا دایم تا پچھان۔

حقوق بہتی یاد کی اندلیس دوا

ایسے واسطے بچہ توں چوٹھا اس نام

قدہ موافق اوس دوا ہو کدھ لیا

نرم طبیعت اوسدی جیکر ہو سی آن

انہلی آکود یہ توں دوتریوار سجان

شریت بھی نارنجیا یا لیموں داکہ

مطلق البس اہیں سو اسون آن

نرم نرم ہر روز ایچے جے ہری تاب

چوٹھے روز ایچہ آدمی چٹھہ سی آن

مطبوع کہ توں اوسنوں دوا پوریکہ بند

حب افیتھوں دیہ توں اوسنوں حجاب

ہو رشربت بھی ناروا اسون پلا

نار پور ہو جاد سی رب کہ لسی بہر

شورہ چاول دیہ توں جے موافق آ

داخل وجہ و قدرے تاب سی اوہ آ

چوٹھے روز ایچہ آدمی نو کہ لسی آب

اول یہ علاج کہ باسلیق چھوٹا

سکینچین سادہ اسنوں دیہ توں کلقتہ

جے گرمی وجہ اوسدے غلبہ کہ سی آن

خرفہ کہہ کر کا سنی ایچہ بھی کھوٹ پلا

کد پانک ڈال مسک ہو رخو آب کھو

در بیان حمی و سس میگوید

ایچہ بھی تاب اک قسم ہے لیندن ایچکھا

واری نال ایچہ آدمی اوس وجہ شک

ایچہ علامت ایچدی بچہ توں میریاب

اول دیہ حجاب توں ہو سی پاک مزاج

ملاحظہ کہ توں تاب گرم نہ دیہہ غذا

سکینچین سادہ توں اوسنوں دیہ سجان

اس تھیں تاب ایچہ جاد سی اللہ کہی در

یا عرفی سونف دوا اسنوں دیہ توں دیہ سجان

پچوین چھوین روز ایچہ ہو سی کیندن آن

چھوین روز ایچہ سی اسنوں واری حجاب

نبض قارورہ اوس دوا کھو دکھ شارب

مطبوع افیتھوں دیہ یا حبیبیں آن

ایہ مزاج برابر ہی بہت موافق آ

ہو رشربت کہہ کر کا سنی ایچہ توں کھوٹ پلا

اند قول حکیم کو دار و ایچہ مشہور

گوشت کد پانک اوسنوں کہیں غذا

ستوین روز پچھان چوٹھے دانگر بچہ

انہاں روزان چہ ایچہ تاب سی آن

اس طائے بھی تاب کہ توں کج علاج

چنگا ایچہ علاج ہے اسد حق پچھان

یا گردے وچ اسد غلبہ کہ سی آن

یا بہتی واری اوسنوں ایچہ کلقتہ کھوٹ

ہو رشربت گاؤ زبان داد پیریں آن

یا بخود آپ لے اوسنوں روٹی نال کھو

کد پانک اوسنوں یا سنگا کدی کال - شورہ چاول اوسنوں دیہ توں آن کھول -

در بیان حمی و بانی گوید

اندرتاب و بادے ہو سی منہ حال

پانی اوپر زمین دے وگن بے انتہا

اندرتاب و بادے پہنٹا کہیں خیال

چونٹانی دوسدی وکھو وکھو شارب

ہو رشربت گھٹاں عینا ہاں دوسدی

چوٹھا روز زمین دے آون یا پیر

تاب پانی ہو دی اسد اسنوں

علا سسین و تاب دی دساتنوں بار

سٹارے دسٹن ان لوہی نال

تھیں گھٹا تھیں گھٹا کدی ہو س

دگے داجنوب فقیس فجرے سر دہوا
دگے داؤں باد می ہر اک لگے لوار
گر می دن لون ہو دسی رائیں سر دہوا
لن جان گے جانواروں لبیوں جان
ہو رجاور زمین کے چھید کر چر زمین
ہر اک اندر ناپ کے پید ہو سی کمال
خشکی ہتی ہو دسی ہو دس خشک بان
بھانڑ اندر دس دے گھر می بخار
گرمی اندر البس می ہتی ہو سی آ
بد بو ہتی اوس دے کولوں بار
چھلکی لگے اوسوں سینا اندر جان
موت سہ بند می دسوں شکر کہیں کی
چیکر شکر آدسی ٹیفوں کوالتان
ایہ نصیحت یاد رکھ میری لے دالت
مندی زحمت بچھ لوں عفو نت وچہ
دیہ کچھ نام خدا سیدے ہرگز نہ دیر
قدر موافق اوسا لو ہو لوں کدھ
عفو نت دور ہو جاوسی کہاں ہوس
شریت دیہ ناسخ دایلیوں دایار
سکین چہ لایکے اس لوں دیہ پیا
لکھنے کہ لوں اوسوں ہو خوشیو بان
ایہا کہیں لب لوں پہنچ سٹ لگا
کپڑا تھر کر اوساں سر د کد پر لا
مصری پاک دیہ لوں شریت ایہ شتاب
چھ اوسوں طلاق ہو سچ سچ

مشک ہر اس گہاہ نہیں ہر اک لگے آ
اوہ دگو داؤ زمین تے تھر گزری جان
شبنم ہتی رات لوں ٹھنڈی لگے دوا
سولہ ہر جان لوں دلوین بچہ بھار
دے او چھ چاند نہیں لالہ لقیوں
عقبہ تاپ چہ ہو دسی سر لوں ہو سٹی
پانی پیو کر ہنت اوہ او کہا سا بچہ
سٹ یا سٹ یا کو کد ملگے پانی ٹھنڈا
پکے ہنہ تک اوسا چھلے ہو سٹی
دروسی اس شکم چہ مود کند زخم
سوچتی لوں ہو دسی اسد یو بچہ
وچاے ہو دے لوں معتد ہر جان
ہیڑے مول نہ جاہ لوں کد زخم
دیکھ قار و رہ اوسا دے کہیں علاج
خطرہ کہیں تاپ نہیں ہیڑے مول بچہ
پہلوں کہیں علاج ایہا اسد قصد کد
جے ضعف قوت لوں ہو دسی لکھ
پچھو دیہ جلا لوں شریت ٹھنڈا
یانیکو فردا دیہ لوں باشریت دیہ اتار
ہنقشہ شریت دیہ لوں دیہ مرص کا فیر
ہو ر صندل مشک کا فیر کہ لوں سپہار
ہو ر صندل تے گلاب دی خوشبو کہیں باں
پاسینے اوپر اوسا کہیں لب لکھ
اللہ فضل کر لیا تاپ بچا س دور
شریت مول لوں دیہ لوں قوت

گندی ہون گہاہ بھی چھدن اہ بھلا
اپہا وندن اس داؤ لوں وچہ کتا پان
بہتی داؤ زمین تے و بان لگے آن
جان دور ہو ایہ نہیں دے اس دیا
ایہ عفو نت داؤ نہیں ہو نسی مال
آئے بد بو اس فقیس او کہا ہوس
باہر نہوڑا اندر اوس دگای دی انگار
آتش بھڑکے اسد لں ہر گل اسدی بار
تے ہتی اس آوسی ہتے دست شما
ہتے غش اس ہو دس غفل نہ ہو سی کد
قوت ساکت اوسدی نبض چھوٹی جان
کچھ اتھے پیش نہ جا دی فضل منگے حما
ترویک جاویں دے کہ کہیں دوا
مست اسادی اہ سے تاپیم ہو فوج
ادل لکھ جاکے اکھیں نیت جنہ
لو ہو باسلیق نہیں اسد دیہ چھڈا
فصد کہ لے اسد باہر کدہ بخار
دھو دھو کھی دیہ لوں شریت دسجان
ہو ر کاسنی گدرد اکھ لے پانی دچہ گھوڑا
شرتا دیہ اوسوں تاپ ہو دسی دور
گلاب وچہ لایکے اسوں لب لکھ
چھے مایہ اوسوں اکو کہیں لب لکھ
ہو رانی آلو دیہ لوں پاکے چھ کلاب
جے ریدی درگاہ وچہ ہو دی ہر منظور
ہو ر غرق کہیں کاسنی ہو ر کد کہیں

مصری پلے کے اوسنوں شربت اید دوا
 سہو ر غلامت الیسی اس لعل طاهر
 دور ہو جاسی تاپ اس سنوں یا شریقی
 صندل مشک کافورے پائیں ہو گلاب
 پاپانی کٹہ توں اوسد مصری پاپا
 جواش جو اندا دیہ توں اند تاپ غذا

جیکر غلبہ خون دا بہتا ہو سی آن
 جے سے اند تاپ ایہر سی آپ کھلو
 قرص کافوری اوسنوں ہو کھنڈ شربت
 ایہر گھراندر اسے چھٹے مار شتاب
 سہو کہیر دیہ توں اوسنوں مصری دیناں یا
 ایہا کھانا اوسد ایہا جان دوا
 سہو کڈو پاکک دیہ توں مانگا ندی

دموی تاپ ایہر اکھنڈ و جب کتنا بیان
 فصد کیریں توں اوسد اچھڑیں باسین
 شربت دیہ عتاب دامت اسادی
 تریوز کھو ایس اوسنوں مصری پاپا
 جے ادہ روگی کھادی نفع ہو سی بسیار
 مصری پاچو آتش چھہ اسنوں پھپال

در بیان حمی جدری می گوید

جدری تاپ ایہر بچہ توں ایہر بچہ جان دوا
 جو غلامت الیسی اس وچہ سہو رکن
 مطبقہ وانگون لبس وچہ لوہو عفونت
 ایہر کی سبب ہے ہو سی انہماں ویا
 دیش روح وچہ ہو سی کہ سی آپ غفار
 جتنی جملت اوسدی شکم اندیہو جان
 ادہ کتولی ہو جادی وچہ کہ پین بند
 جس توں دو ترے سال وچہ لوہو عفونت
 جیہری اندر شکم کے کھادی ادہ غذا
 ایہر بھی قسم د بادی تاپ ہو سی آن
 اوسنوں ماناں اکھنڈ پیدا ہو سی بخار
 سرخ سفید سیاہ ہے ناکل ننگہ کچھ
 جیہر ہدیات اپ ایہاد سداجتہ کہ سی سیاہ
 بند آد اوسو جادی کہ نہ جے جواب
 ہو جو فساں ددنی لائق جان علاج
 بعضے بڑیاں ہو سیا بعضے ہون جان

ہندی ماناں اکھنڈ اس حمی لوز
 ایہر تاپ عفونت خون نقین پیدا ہو سر
 اوپر کرڈیاں لوہر پائیاں پ ہو سی آن
 اوپر کرڈیاں لوہر پائیاں پ ہو سی غذا
 ایہا لوہو حیض دارب کہ سی اوس غذا
 لوہو کھادی حیض دایہ غذا پچھان
 جادیہ پیدا ہو سی سے باہر وار
 اس کا اند تاپ ایہر حاضر جان بھرا
 لوہو اوسد اوس واکندہ ہو سی آد
 اس کا اند بچہ توں سخت علامت
 ہندی زحمت بچہ توں ہو سی سخت آزار
 جیہری قسم سیاہ سیاہ عیالہ مرث
 دہری جی ہو سی کہ سی حال نہاہ
 ایہر علامت ہو سی ہے اندر اسد جان
 ایہا اندر سیا فاقم ہوش مزاج
 جد لوہو عفونت پاوسی ہے اندر بچہ

تاپ مطبقہ وانگون بچہ توں غلبہ اسوج
 مطبقہ وانگون لبس وچہ لوہو عفونت
 وکی واد بادی انہماں اوپر جان
 جد شکم اندا یہ ماں کو ہو سی بال تیار
 جد روح داخل وچہ ہو سی خواہش کہی
 جد لطفہ ہو سی شکم وچہ لوہو ہو سی بند
 اندر باران ماہ دے ہو سی عفونت
 بعضے باران سال تہیں اوپر ہو سی آن
 اس نقین تاپ ایہر ہو سی جدری نام پچھان
 سارے جتے اسد پھنیاں کہ سن دہ
 تہ کے قیماں ایہر ہو سی رحمت ماناں بچہ
 ایہر گھراندر موندے ایہا اسدی حد
 کا یلا ساہ ادہ لیو سی ٹری اندر خواب
 اللہ رکھے اوسنوں اندر حفظ امان
 جس وے ایہر تاپ بھی بچہ غلبہ کہی
 ظاہر ہو سی تاپ بچہ شکت رکھیں کچھ

بچہ اندر خوب کھڑے اور بہت لپکا
 ایچہ زحمت نا نویں روز فون بخند ہوئی
 گد دواس دافضہ کہ شکست لکھیں کچ
 پہلو اسد افسد کہ سو رہ کہ علاج -
 مورین لیس اوحدی جلد ہی کچھ لوار
 انجیر منفہ پاکے پانی لے جو ش
 دوترے تھوک لکھا اسون چہ شتاب
 سور منفہ دیہ توں پانی وچہ اد بال
 لکے اسون حواف کہ بایں گنڈ لاء
 جے اطلاق ہو واند اسد بجمہ
 شربت دیتوں سو دیو بان انجیر لاء
 چاول دیہ توں و سون یا مسرندی مال

سر کھارتے بیڑ دا غلبہ جو س بھرا
 باہو ویں دن بچہ اسن لایہ جان
 ہرگز ادسن ہو وی سن توں تاپ دبا
 جے اوپر بار اس سال دی ہو وی منج
 سور شربت دیہ وثار دا شاپر مہ مال
 نا کھجوں وچہ لایکے اسون بہلا
 بخار دور ہو جاوسی ہو سی قبض کشا
 گنڈ لایہ لیس وچہ شربت دیہ پال
 دوتریواری اسون ایچہ اد پال
 ایچہ علامت جانوں سن وچہ شک کچ
 اس بچہ دیہ وچہ جادوسی اسد جان اطلاق
 پاکدیا لک اسون چاول دیہ توں مال
 یا بچہ دیہ اسون چکی ایہ غدا

بچہ لیاں جے اس دے ظاہر ہو
 جے دے واد وادی الیٹا پچہ
 جے قدرے کچہ ہو وی ہو سی جہ
 لوہڑا کوڑی جی ہو وی اسد افسد
 سر وی بہت نہ وچہ توں لکے سہ مال
 جے قبض ہو وکچہ اس لیں سنجہ پال
 اللہ اپنے فضل نہیں کردی جہ شتاب
 سو نفٹ گے گد واکھ لے ہو پانی پال
 پختہ ہو سی درم درم ایچہ جے وچہ
 اس دھن وچہ جان توں چکا ایہ دوا
 خیر کرے گا اس دی اللہ شتاب
 یا حلوا نرم لکے کے اسون دیہ پال

در بیان حصہ چھی می

حصہ بابچہ اکھ بکینوں سٹاں آ
 اسون خشر اکھ کچہ بھی قسم چھپان
 ہنٹی ہو سی لیس وچہ عفونت بچہ بھرا
 زردی ہو سی رنگ چہ پتو سپاہی جان
 جد باہر آئے اسون جے وچہ
 باہر ہو چکا ہو وی خطہ کہے نکو
 چیکو بھنوں مشح سے چچہ کہہ پتو
 یا بیلو فر دیہ توں چکا اسون اپہم
 جے اطلاق ہے اسون لالے آدو خون
 شربت دیہ توں اسون یا اخبار پلا

جدری واکھن بچہ توں اسد عکس
 گد می سن چہ اکھ دیہ وی آن بخار
 اس بچہ لپچہ ہو سیا اسون وانا
 چہ پڑی قسم سیاہی ایچہ بد علامت کچ
 دیکھ علامت اسدی نیکی ہی بخار
 جہ ظاہر ہو ونا پچہ وگے اسدی دوا
 مورین نیں لالوں لوہو کڈہ ہنخار
 بہداندہ ایہ بھول لے اسد کڈہ لعا
 ایہ علامت ہے جانی بہت زبون
 بہداندہ ایہ بھول لے اسد کڈہ لعا

ایچہ کوئی لپک لپک یاں واکھن
 عفونت لوہو لیں چہ تھوڑی ہو سی بار
 دوستان ایچہ بچہ توں ظاہر ہو سی آن
 اس دیو چہ نقصان ہے پیچہ شک کچ
 چہ پڑی نیکی ہو وی ناویں پختہ ہو
 اکدوں اسد افسد کہ چکی ایچہ دوا
 بچہ بچائی اسون سفنہ شربت
 جے شکلی بہتی ہو وی اسون وچہ
 ایچہ علامت سخت ہے اسد کڈہ لعا
 تخم ریحانی مال دیہ مصری یا شتاب

اطلاق دور ہو جاوے سارا بہرہ دوا

جینہ ہو جاوے دوسری بختے رہ شفاء
کہ وہ بالکے سنوں چال دے تونوں

چال نال لاکے دیہ سراندی دال

باب بیان حتمی مرکب میگوید

ایہ تاپ مرکب لکھدی ہو سی کسی انسان
جدادہ عفت پادسی تاپ ہو دیگا آ
نوں مینے تاپ ایہ رہی سنوں جان
اوڑک جانی او سنوں تپدی ہوئی آپ
اگر جیہ تاپ ایہ جے دن رات رہے
پانی پینا پیو سی دیسی فے کرا
سورہض آواز اسدی کر کو دیکھو سیان
اندرون تے رات دے پانی پیوے کھار
نرمی بنھن ہو اسدی ہو سہیدی بول
چنگی طرح بچیان اسدی طبع مزاج
بنفشہ شربت دیہ تونوں یا مینو فر دآن
بزدوری شربت گرم دیہ اسنوں پیا
جیکو دتوں اکسے اندر اسدے بار
ایہ چا کے لاند لیکے پانی دچہ چوٹا
چنگا اس دچو حق دچہ ایہا جان دوا

بلغم تر صفرا در لکے اسدے جہ جان
جے کر و طیب شفا کو اندر ایس علاج
اس تین تچھے ایسی یا پو نکھان
جے دیر لوز تاپ ایہ ہو دسی عظمیٰ صفرا
برابر خلطان دیس مرکب ایس رہے
تلخ فے اس ہو دسی مڑکا مول ہو
ایہ علامت بچہ تون گری نال بچیان
نرمی بنھن ایس دی ہو سہیدی بول
پانی پینا پیو سی یا دیکھیں ایہ قول
جے گرمی دازور ہوا سنوں بچیان
ہو دسی بزدوری دے تونوں دیہ مزاج
نہوڑا نہوڑا اسنوں مڑکا جے بچہ
دور دیکھیں یا ایہی ہو سی در آواز
لکے اسنوں صاف کہ غصہ یا بول دچہ بار
تاپ رہ ہو جاوے دسی ایہ کہ رہ شفاء
نخود آب دیہ اسنوں مڑکا نال کھار

دو خلطی ایہ تاپ ہے ہو سی اکے با
رحمت مندی ہو دسی بتر ہو س مزاج
داخل وچہ عروق فے جے ہو دسی پچا
سے رائیں ہو سی تاپ ایہ بلغم جان بچیان
جے گرمی نہیں تاپ ہے پالا لکے آ
زردی بول وچہ ہو دسی کار تاپ ہو
جے غلبہ کہ تاپ ایہ پالا نہ ہو دسی بل
پانی پینا پیو سی یا دیکھیں ایہ قول
خلطان دتوں سمجھ کے کہ تونوں نال
انہی آواز تونوں س لوز آن شتاب
جے بلغم نہیں تاپ ہے اسنوں فے کرا
جے بلغم نہیں تاپ ہے رنگ آنے کچھ
بنفشہ دمی سولفائے مینو فر سولف یا
ایہ چوڑا نہوڑا اسنوں پید ہاڑ چا
کہ وہ بالکے اسنوں چال کر سیر غدا

در بیان حتمی دمی گوید

پہلی قسم اینچہ توپ حقیقی نام -
دلدی ضرر فے زور کہ فانی کہ سنی آ
ہو دس طوبت بچہ تون ہو سی شے جل

تپ دق احوال میں شمس دستان آ
دو قسم تپ دق ہے دچکنا بیان
عزیز کی گدی ایس چکر کی روح تمام
ہو دس مراتب ایس دس ہو لیکہ بچیان
جو س بھر یا دیو تیل یا دیکھان چیان

جو حقیقت ایسی ظاہر کہ سیاں چا
ہو دس سباب جو ایسا دکھو دچک بچیان
ایہ گرمی ادل اسدی بکھر کر خاص صفا
ادل رطوبت بدن دی کہی اکٹھی آن
مراتب دوسرا اسدانی جلدی جان

خونہ کی گھٹی ٹال بھی بھسی بچھ سجان
 جد دیوے اندر ایسے تیلن ہوسی کچھ
 خیر ہو جاسی ایس دی ہوسی علاج سجا
 تیکے درجے اوسن اکہیں علاج کچھ
 کہ دی داخل اوسن چہ رٹے رطوبت آن
 شطر العقب جو دایکھی مثل اس تپ دیو
 ضعیف ہووے تپ ایسوں سوو وایکھن
 غلبہ حمت بچھہ توں غم تہیں سوو سی آن
 تپ ایکی ایرات دن اکو چہر اجان
 جدر وکی کے وقت پھر کہا کچھ غنا
 ہووے تپاں کے درنگ بچہ فبت اس
 جاں دیکھ طیب اس کے دے منع غذا
 منع غذا جے ہووے سیسی فبت کچھ
 نبض اندر نہاد اسوں ضعف ہووے سیسی
 گردیوں چہر دی اوسی ایراد اس زبان
 ہووے اکہیں ہووے دنگیاں گھوے دس باریک
 آئی اس دکر کے تپ چہر دی رب رضا
 معلوم ہووے نہاد اسوں ملاد رجہ آن
 ہووے غرقہ کا سنی ذیہ توں تپاں غنا
 دیہ توں اوس رلا تیکے ایہ سوو تپاں
 قرص کا فوری اوسوں پیتوں بچا
 دوپہر ایلے اوسوں دیہ پیتوں غنا
 فجر کے دیہ توں اوسوں ہووے وقت
 بجایے اندر ایس دیہ اوسوں کچھ
 واسطے اس جگہ اچھ توں اس بچا

مرائب تہہ بجا ایس داہنتا تیل لیا
 جراح حیاتی اوسد اور ک جاسی کچھ
 دوجے درجے ہووے سیسی منکل اس علاج
 خیر نہ ہووے ایس دی حکمت اندر بچھہ
 دلفوں کر کے تغیر دہ پکڑی اصل اعضا
 پکڑے مگر توں قائم ہو کھنڈر
 کچھ خطا طیب نہیں اندر ایس علاج
 حاذق ہووے طیب کو اسد کر دیہ بیان
 ہے ہمیشہ اوسوں پچھ تپ ایم ٹال
 تاظاہر نہنا تاپ اچھ جیسے ہووے سیسی
 بہنا کرم نہ ہووے سیسی جیسے اس دیا
 تاپ اچھ کھانا کھادیاں بہنا ہووے سیسی
 ہلاکت اسوں ہووے سیسی شتابی جان
 ہووے تواتر بچھہ توں باریکی ہووے سیسی ناٹ
 ہووے چہرہ رنگ بیمار دار و فنی ہووے سیسی
 آواز جہیں اس ہووے سیسی ہوتا سوت دیک
 پچھہ درجے اوسن اکہ توں آن علاج
 جے اندر اس وقت دے جگہ دار و فنی
 ہووے غرق کاوز بان غرق نہت پلا
 مت رب کم کہیسیا آویا پور کار
 ہووے سورج نکلے اوسوں جو آئینہ اندر
 بہو اندر دیہ توں اوسوں ٹال رلا کلا
 یا کھوتی داد و دہ بگے ہووے سیسی آن
 بغض شربت دیہ توں اوسوں لکھہ
 جواشر جواں اکٹھے کے اسوں دے غذا

اس تپ دیوے بچھہ توں جارا پاک پار
 پہلا درجہ اس ایسوں اچھ پچھان
 غلبہ بچھہ ہووے سیسی بھارا ہووے سیسی مزاج
 ہووے سب جو سابقہ مثل محرقہ دے جگہ
 رطوبت دور ہووے سیسی کرسی مار فناء
 قوت گہاٹا آدمی گھمی دل توں جان
 اچھ نال خیال دے سمجھیں طبع مزاج
 علامت اچھ تپ اسوں لیتوں دیہ سجا
 جہاں نہ ہووے سیسی تپاچھ اندر کے حال
 لازم ہووے سیسی تاپ اس حرارت جیسے ہووے
 جہ کھا دہنت غذا دہ کہ سیسی عود بخار
 قوت اوس غذا دی رہی جیسے دچہ
 جاں اچھ طیب نہیں ہووے دے نقصان
 ہیرنگی ہووے سیسی بول چہ مثل تیل جی جان
 اندر اسدی اکہیاں کرسن آکے دد
 اوسو پیے بیمار داکرین نہ کچھ دوا
 پچھہ درجے نہ کہیں ہووے سیسی دوزاج
 شربت میہ انار داسیلو فردا یار
 غرقہ لیکے کھوٹ توں شیرہ کھنڈر لا
 ہووے شربت دیہ بھانا ہووے سیسی آن
 پچھہ دیہ دچہ ابا لکے دیہ توں اسوں اچھ
 گوکی لسی اوسوں پن کے دیہ دوا
 یا عورت داد و دہ اوسوں موافق سجا
 تپ بچھہ دیوے اوسوں ہووے سیسی تپاں
 ہووے جہہ پی لکھہ دچہ توں ہننی وار کھوٹا

ہو کر د پانک دال منگ ابھ بھی د سنوں دیہہ چاول دیہہ توں او سنوں منت اسادی ایہہ

در بیان حمی و ق شخوحت مگوید

دچی قسم ایہہ بچہ توں ق شخوحت نام
 بہتا عقل قیاس کر اسوں سمجھیں آپ
 تھامے پانی سرد نال یا بچہ دچہ آ
 پر سیر نہ کینی اوسنے اس پانی نہیں
 ایس سوں اوسدی قوت ہوسی درد
 ہضم نہ ہوسی اوسوں نامو کہ مقبول
 سردی دچہ مزاج مے کہ سی بہت
 نرم نرم تپ اوسوں مے بدن تمام
 دق جو آکھن ایس توں عاقل شکوہ نہیں
 چکی طرح پچھا کے اسدی طبع مزاج
 سفید قارورہ اوسدا گاڑا ہوسی دیر
 بیضہ مرغی دیہ توں مصالح پاکے پار
 ہو دیہ توں اوسوں ہتی گرم غذا
 ہو درغن قسط لیا یکے جسے ملنوں بار
 اللہ چاہے اوسدی ہوسی نرت شفا
 صوابی علامت اوسوں ہوسی جھے آ

ہو علامت ایس دی ساری آن تکلم
 اندر منزل اوسے آئے کو انسان
 ہوسن ایس دی بدن نہیں بند بچا بھرا
 یا عورت نال جماع مے کینا خیا
 سردی اس د بدن دچہ کینا آن خصوص
 یا کھا وادہ نہ شایان ہتی گرم غذا
 قوت مودہ جگر نہیں گس دیوں سردی
 ہو رنگ غباری اوسوں خشکی جسے جان
 ہو پانی نہ بوزد امصری پاکے دیہہ
 دارو دیہ توں اوسوں کر کچا علاج
 اول اوسوں دیہ توں کہا نا گرم غذا
 دار چینی لے دیہہ لوٹک بہ توں بچا
 نوشدارو دیہ توں اوسوں ہشت اوق
 اک ہفتہ توں عمل کر اسوں ایہہ بار
 کبوتر کہیں غذا توں مرغ دیہہ اجا
 نیپہ ارد اسن ہوسی بچہ توں آن بھرا

تا یا نہیں بچہ تاپیہ ہتی بچہ توں شتاب
 اکثر گرمی ہوسی نزل اندر جان
 بعد غسل مے پیوسی پانی بہتا سرد
 فخری روز او نہاد سی ایہا اسدی حال
 ہتھا کھا نا کھا اوسی پر سیر نہ کوی مول
 دیا منت ہمیشہ اوسوں چلے بہتی آ
 ہضم نہ ہوسی اوسوں مہدیوچہ طعام
 لساہ مٹا ہوسی جسے بچہ توں آن
 روڑ پلا پٹا ایسوں منت اسادی ایہہ
 سردی اندر اسدی ہوسی نبض صغیر
 ہو دیہ توں اوسوں ہتی گرم دوا
 ہو رکیو نہ ککڑاں گوشت کہیں غذا
 ایہا دیہ توں اوسوں سمجھیں دیہ بجا
 ایہا مہر عمل دچہ دیسیا تپو لسا
 یا مرغی بیضہ اوسدا کہیں غذا توں
 تاپاں اندر ایس داکر مے ذک حکیم

مصالح توں پانک اس دی گرمی غذا
 ایہہ مصالح اوسوں ایس کچہ کھو اکر

در بیان سرخ بادہ

سرخ ہتی ایس دچہ ساری جھے ہو
 جے چکیاں انگل تہہ توں ردی نظری آ
 مرکب گرمی خون بچہ اسدا گد رجان

سرخ بادہ اک مرض ہے جسے اندر
 گرمی اندر ایس دکتی ہوسی بار
 خلط سار دی بدن دچہ مے اسن
 اوسے دیلے عود کر فیر ہوسی ادھل
 ایہ نشانی اوسدی سمجھیں دیہ بجان

ادہ گرمی نہیں ہوسی اسوج شک نہ کچہ
 نال محفوظ خون دچہ سی ایہہ ازار
 ہو علامت اوسدی انگل نال دیا
 زردی دور ہو جاو سی لانی ہونی لال
 ہو ربول قارورہ اوسدا گاڑا ہوسی

<p>سنتھ تو انتر اوسدی بچہ میری لدار جیکہ نینوں منجھے ہضدہ اول کر چنگا ایہا اوسنوں چہ ترکیب مزاج آلو جارا آن کے شربت ہور لیا ہتھ نافع ہوسدی موافق جان بھرا پیالہ پانی پائے کے اوسنوں آو پل مسہل دے کے اوسنوں ہر کدہ چاول دیہ توں اوسنوں نال منگاندی دال</p>	<p>اول اس طرح سمجھ کے کرتوں آن علاج سورہ نہیں اوسدی جلدی بچہ لیا ہور شربت دیہ نالینج دایا لیموں لیا ترے ترے تو لے لے توں غشتہ لیا یا حقتہ کر اوسنوں چنگا ایہہ دوا مصری پاکے اوسنوں ترپو ایسٹل جو آتش جو اندہ اوسنوں اول کریش سہو دیہ غذا توں دکھو وکھو سمہال</p>	<p>لوہو ہفت اندام دیکھ توں دیکھ مزاج کچھوں شربت دیہ توں اس اجان علاج سنگین سادہ اوسنوں دیویں وقت لیا نوشہرہ دیہ اوسنوں بہت موافق آو یا مار الاصول دیہ اوسنوں ہتھی ارپلا بخار جے اندر اوسنوں ہتھا ہوسی آن سورکد و پاک اوسنوں دیہ توں آن کھوا سہو دیہ غذا توں دکھو وکھو سمہال</p>
---	---	--

در بیان حصن فی می گو

<p>حصن ہونا فی اکہد اچھ توں بچہ پنجا چبے سو با لوانگ اٹھ شکر لدار صندل لے کچورنوں دہنیاں چہ لدا دوتریواری اوسد کپڈی لا سجان سہو دار دیہ کے پانی پی توں آن جسے چنگا ہوسدی ہوسی دھججار</p>	<p>پت جو اکھن اوسنوں ہندی اندر بار اندر وقت بہار دے جدمر کیکاید گلچرخے دے سہل کاسنی بھی دچہ پا دہنیا ہور کچور لے صندل لال رلا دوتریواری اوسنوں جسے طیس سجان کہ دیا لک اوسنوں چال نال کھوا</p>	<p>ایہ علامت اوسدی جسے اندر یار جسے اندر اوسنوں بہت ظاہر ہو کھلو سہو دار وکٹ کے پانی پا توں یار جو اندہ اٹھا ہور سن خشخاش دچہ ملا اس تھیں دور ہوجا دسجی اوسدی یار اوسد حق دچہ پتوں چنگی ایہ غذا</p>
<p>در بیان خارش بدن میگور اکہ ہوسی بلغم شونہ نہیں اک ہوسی صفرا لوہو نہیں اچھیکہ توں خارش ہوسی آنا بچھوئے اسج سورہ اچھ دار دکنوں آن کنیلہ پارہ بانگی ایہ توں آن رلا کدک پارادہاں توں اول لکھ کر بیخ ست داری دہو توں کی لکھ کر گونا مانجھا اوسنوں ترنجی دار ملا</p>	<p>خارش احوال سن سال نینوں اک جسے خشکی ہوسی پانی اولی یا پانی بلغم ہوسی گہمی خشک بھرا لوہو ہفت اندام دال اس چھو خارش دور ہوجا دسجی اس سجان مرچاں لبتوں کالیاں سورگندہ کلا بچھوئے اوسنوں توں سہو چہ رلا سہو دار دے کے کہن دچہ رلا ملے جسے اوسنوں پانی نال لونا</p>	<p>دھنمناں اچھیکہ توں دکھو کھ بھرا اچھ دھنمناں جانتوں جسے دچہ بخار جیکہ غلبہ خون دا اوسنوں ہوسی یار قدر موافق اوس دا لوہو چاکٹھا نوشہرہ دیہا گہ لے توں پید تھو تھا پا دوسب برابر لیٹوں میر یار گو کا کہن لکے دہو پانی دینا ل دوداری دچہ روتے جسے آن ملا اس تھیں دور ہوجا دسجی خارش اوسدی جان</p>

چنگا دار و بچہ توں نسخہ عمل وچہ آن
کہٹا سٹھالون تہیں اس پرہیز کرکے
روٹی دہیہ توں کنگ دی کھجور دے نال کھوا = ایہا دسٹون دیہ توں موافق جان غذا

باب بیان سفیدی گوشت

یونانی سفید کھد ہندی یا کھن گنج
خارش ہنئی اوسٹون ہرہ ران چچان
سکی خارش ہوسسی اسٹون سردیوچہ
دار و اسدا سمجھ کے کھو کھو کھ سمہال
رگ پیشانی اوسدی پچھوں کھو کھو
کنان کچھ لاقوں لوہو لے کڈھا
یا خردل مردہ سنگ کسر کے چہ رلا
سرکہ دوشن گل بھی ہو خردل یا سنجار
ہو ہندی مردہ سنگ کسر کے چہ رلا
خارش دہر جادوسی اللہ کے شفا
وزن برابر لے توں سہو دار و آن
سرکہ دوشن گل چہ دوتے دار و لوہا
صا بن تے ہو نمک دلیوین توں کھلا
زحمت دور ہو جادوسی ہوئی درازا

دو فٹماں اچھ بچہ توں سر نہ ادر پرنج
اگلا پانی اوسٹون دے خارش نال
ٹھنڈی ہنئی ہوسسی لیس پانی کچھ
اول اچھ علاج کراس افٹھ کرکے
قدر موافق اوسد لے توں لہو چھوٹ
تشفیہ کریں دماغ دادیکے خوب جلا
سہو دار و سمجھ کے سر نہ لیس کرکے
سہو دار و سمجھ کے سر نہ لیس کرکے
کسید یا جو میل کے لیس کرکے پانی
ہو ہمدوں نا جو کا ہی مردہ سنگ لہا
پارہ آملہ لیا توں دل کھل کر جان
پانی ددر ہو جادوسی خشکی ہوسسی دور
جھگڑے پانی کے سرکہ دوشن رلا
کدو پاک اوسدی چاول کریں غذا
ہندی کھن لوط ہے اسدا سفید بیان
ایہ بچہ توں ہوسسی علن ہنئی پار
اچھ چنگا دار و جاسٹون سد حق دوا
سہو دار و دہیہ کے کنگے کدو جان

نری تھیں کھوسسی اک خشکی تھیں جان
ہنئی خارش ہوسسی اندر ہر حال
مہلک مرض یہ سبب استون جادوسی
سہو دار و کقبال دی اسدی دھچکا
جیکر تھیں منع ہے جو کان دیہ لوہا
حب راج اوسٹون دیکر توں ان شتاب
سورخون سیا وشتان مرہ سنگ لہو
منہ سرا و پر اوسٹون دوتے پار و لوہا
ایہ سرکہ وچہ رلا پیکے سر نہ لیس کرکے
ہو پارہ آملہ سا لے لے نمک رلا
بچھوں دار و دھو توں سہو وچہ رلا
دار و اسدے حق وچہ چنگا سوشو
دوتے پار و اوسٹون لیس کرکے
ہو دل سنگا دتی توں کنگی کھو
پن کھن جے کو دکاں ہوسسی چچان
خفونٹ ہوسسی استہیں لکے ان بخا
مہندی مردہ سنگ لے ہو کر کیرہال
گوکا کھن پاک کے کدو لیس سجا

باب بیان کوکڑا گوشت

کہ توں دار و اسدا ہوسسی آن شفا
کتہ سرف بھی لے کے اچھ لا بڑ نال

لون دہیہ توں کہاٹا روٹی کریں غذا
روٹی کھو دہال دیہ اسٹون اچھ کھوا

در بیان قویا گوشت

قویا یونانی کھدے اچھ بھی نہ چچان
خارش ہنئی ہوسسی دہر ہون سجا

دہر ہونے ہوسسی جسے اسدا آن
حالت ہندی بچہ توں ہوسسی اسدا

<p>سخت بیماری سینوں کے منہ کے حکم کہ قصہ ہفت اندام و ایہ حکیمان ہو رشتہ درجہ توں کو گل آمد ساس دکھو کھئی دس لیں دہر راں پر لاء یا چونہ سچی ہو لے وچہ پانی کھل کر چکلی طرح گھوٹے کے دہر راں پر لاء دساں تینوں کس چنگا عمل دوا</p>	<p>اکثر جان زبون سخت ہے مرض تو اس شخص بعد جلا لیں سنوں کے گرا نیلہ تھوٹھا پائیکے برابر وزن ستار ہو دچو کھلاوہ لیکے کے کڑوں آن دہر راں پر او سنوں بیالیپ کر دور ہو جا سن سکد دہر چھوڑ یار تیز آب لے کڈے توں چنگا خوب بنا چنگا عمل دوا ہے جانی توں شہو</p>	<p>لالی اندر دہلان سردی انر بول حب بقتلہ او سنوں چنگا بہر دوا نہو دی رس پائیکے سپہو کھل کر در نہو دی رس پائیکے کڑوں سپہو ہو دلا لے سیر یوں وچہ لٹی کر یار جے رحمت رہی او سنوں ہوس کی پینا اوپر لائوں دہر راں سپہو ہوس</p>
<p>دہر کیتیز آب کو پید شورہ خالص لیتوں توں لے اٹھ سجا اٹھے اچھ لائوں اشخاردی کھار عرق جوا سن او سد آتشر تے رکھیا ہو دتیز آب سکھہ توں اچھ بنا لیں کامی لے وچہ پائوں سب دن سیریا دو جا شیشہ ہو توں منہ شیشہ دیکھ دبے شیشہ وچہ توں اس عرق پیا</p>	<p>دہر کیتیز آب کو پید تیز آب بنا توں بندیا چنگی اچھ تیز دور ہو جا سن لیں شخصیں رسوا دہر نوشا در توں لے اٹھ لے پورا وزن کھان چار وزن برابر ہی اچھ توں لے گھوٹا دو جا شیشہ ہو لے مرزا کھ سو اچھ بھی ہر پھوٹا چنگا جان سحان اچھ چاہے وزن برابر ہی لیتوں خور گھوٹا اک کھیں ادھر اک دو جا کھیں دیکھ فدیر افریق تیز آب دہر راں پر لاء</p>	<p>دہر کیتیز آب کو پید سبب حقیقت اس دی ساری لیتوں ویر گھوٹا نانا دور ہو جا دوسری ہو پھوٹا چنگا کڑی اٹھ توں لے کے دہر لائیں یار شیشہ لیکے آتشی اس وچہ لواء اچھ شورہ نامہ پھوٹا کڑی ہو گندہ کھ کھسا شیشہ لے کے آتشی اندر سد پاء دار لاء لاکھ اگتے او سنوں سیک لاء بھیر ہو جا سوا سد لاء کڑی شفاء چنگے ہو سن ہون تے اچھ ہی حالت پاء نوشا دور او سنوں ہو مسی نہر دجا سکد لگن تہ توں جیسے در پیرا پیتی ماری او سنوں چنگیاں ادھر لاء ہو دتیز آب توں آن کے چنگیاں ادھر لاء</p>
<p>دہر بیان کلف یعنی چپائی اگھن لوگ سرجیکہ کے چہر تہ ہارون کہ توں دار دایسن اہو سوسی دور آرا ہر تال نوشا در چنگا کڑی ہو گھوٹا چہر سچ او پھیند سوسن کھسپا چھاپاں اگھن او سنوں چہر کا دہر یار</p>	<p>دہر بیان کلف یعنی چپائی جا کے کسی جراح توں قصہ لیں سپہے شیشہ لون لے پانی وچہ کھسا صا بنی جی گیکے میکے کھکیاں سحان ہیکے دور ہو جا دس کہ سب شفاء چہر سچ او پھیند سوسن کھسپا چھاپاں اگھن او سنوں چہر کا دہر یار</p>	<p>دہر بیان کلف یعنی چپائی لگن رخ زبون اوسہ کہ سن رنگ شفاء شرخ سیاہ دو قسم ہو سوسی اشخارد</p>

اک سو دوا می آگھد کی خون تھین جان
چھرے اور پاد سون ہوتا داغ سیاہ
فضل اس دے جیون دے پھر کہ جان
چو تھانا پ ایہ سو دسی اس کی جان
مرداں کھتی دچہ آ سید چھوڑ پنا
جلا سہ سو دوی دیہ توں کھنڈن
سولی دے بی لے توں ہر چو کی لایا
یا لوہے خر گوش دا ایہ بھی لپک
دور ہو جا سی داغ اس چکا ایہ دوا
دور ہو جا سی اس تھین داغ تمام

بکھو دھکی سمجھ لے سنتوں ماسان
ایہ علت ہو دوی جیون می خریدی بجہ
ایس سببوں سو سیا عورت دھن جان
خورندہ ی توں ان کے سالیق چھوڑا
بجے ہنھو اس دے افسدہ کیرن پنا
ہو رہا کہ تیشہ لون بھو دی رس پا
پانی اندر کھوٹ کے لپک کیرن پنا
اللہ چاہے سو دوی خر گوش دا ایہ بھی لپک
سولی تے ہر تال لے ہو کہ سنبہ پا
خبر ہو جا سی اس دے سو دوی ہر تال
ہو کہ پانک اس دے کی توں ایہ غدا

ایہ اکثر علت عورتاں ہنہ سو سی
لوہ بند ہو جا سی ایہے شک نہ کچھ
مرداں توں ایہ سو دسی اندر تہ پنا
سبھے پاسوں اس دے البتوں فصد کر
حب افیموں اس دے پیو پین دے سجان
کھل کر کے انہاں لے چھری لوہر لا
ہو رہا کہ تیشہ لون بھو دی رس پا
پانی اندر کھوٹ کے لپک کیرن پنا
اللہ چاہے سو دوی خر گوش دا ایہ بھی لپک
سولی تے ہر تال لے ہو کہ سنبہ پا
خبر ہو جا سی اس دے سو دوی ہر تال
ہو کہ پانک اس دے کی توں ایہ غدا

دربیان کہن گوید

ایہ علامت اس دے سو سی بکھرا
کلی تے نہ آوسی سو سی بند بخار
تہ پھر جے سو دوسن دے ڈر
ایہ پم تھین بکھ توں سونہ سو سی
غلطہ سو سی خون دا شک نہ کھن
جیکر غلظ خون دا فصد کیرن توں پنا
بیار پانی پانکے اسون بہاں
ہو گبری چھ ماشہ لینوں چاں پنا
اسہا دار و اسون سونہ دے پنا
سہ سونہ توں مر جان کھن لے لکیر پنا
دکھو دھکی مہیہ کہ دار و سب سجان
دور واس دے حق دے چاں پنا

جے جے اپر لکے کہن کسبوں بار
دو نمناں تھیں سو سی کن ملے کل خون
مستد دچہ بخار اس گندہ سو سی آ
باہر جے اس دے کھن سو سی آ
سردی اندر اس دے کھن اکل آ
سو دے اس دے کھن گند بکھرا
مستد دچہ بخار توں دل تے کہ ار
سنت اندام سمجھ کے اس دے پنا
ما کہیو دے توں اسون سونہ دے پنا
کھن تے تے اس دے کھن پنا
جے ملے دے دے جیون ایہ کھو
دے لکیر پنا چھ پم ایہ بھی آن رلا
دو فی لکھیں پانکے توں لکیر پنا
کہن جاوے سب اس دے ملے سو دوی

زحمت ایہ بھی بکھ توں مند جان آزار
دو لہو جانی دیہ توں سو سی دے پنا
پانی منہ تھیں سو سی گندہ سو سی بار
منہ سر جے اس دے کھن پنا
یا بھٹے پانی لکے اسون سونہ
لوہ پم تھیں جے سو دوی فی ہنہ بکھ
بکھو دے جلا ب توں سونہ کھن پنا
ہو نہر تہ دیہ عناب دا شا پنا
تہ دے دن دیو اسون سونہ پنا
تھو پانی پانکے سو دوی پنا
دساں تھیں کہن دا چکا ایہ دوا
جھکے لے سو پانکے توں لکیر پنا
دو لہو دے پنا اسون سونہ پنا
اگر لکھیں دیہ سنانوں چکا جال دوا

<p>سین چکھوئی نہی حنف و درجہ تکبیر اطر پفل سناء</p> <p>گہاں مرجان کھورادہ تولہ پاء سہودار دکتوں و کھو و کھی پاء دنی پاکھوں پاتوں دار و درجہ پاء چنگا اس سے حق و چہ لعل لعل</p>	<p>کد و پاکت یہ نون مہنگا ندی اطر پفل یہ سنا نون بنابوں یار ترے تولے برتر توں ترے کھی پاء مصطفی ہور کچورے تولہ لک لک ترے تولے مغربا دام تولہ پاء تولہ تولہ دہنہ تولہ دلیزین دفتہ دور ہو جاسن اوس مہدیوں کل</p>	<p>نخو داب سون چاول دلی نال برص دور ہر جاوسی دور ہر کھی کد ترے تولے داتے ترے تولہ و کھی منقہ تولے چارے مغربا دام و لچار منقہ دار و ہر تولہ سہودار رلا دو ہفتہ تولہ دمنوں اروا کھی کھو کہن جے نہیں جاوسی نا ابرص</p>
--	--	---

باب بیان بھیرا می گوید

<p>بھیراں اس نون کھوے اسد سین لوہی بلغم باد نقیب ہو سی اچھا دار جے گندھیاں دن سون و نون وچہ ہندو سون و ہندو جلاب اچار ہو نہیوں کلا سپک بھیرو و یار لون پائیں چہ لیس کے لیا لیس ہو پائیاں دی بھر دے نال سون رلا نالے اد پر لاکے لیس کیں دلدار ہو نہیوں شورت خور و بھیرو می نون وزن برابہرے کے دار و سب کھو گندھیاں نون اچھا کھاوسی دور با پڑی سے سنسار و می گزندہ رلا</p>	<p>سندری نہی حنف کھو توہی بھیراں جیکر اندر کھاں گندھیاں سون یا لا علاج ایہ بھیرو تولہ سون کل حبیبیا فی اسون تولہ نون بھیرا حس حکمت کرے سون و یوچہ چاہیہ کتوں اس نون لیس بھیرا پانی وچہ کھسکے گولی ایہ بھیرا دار و بھیرو گندھیاں کھو برد جا کد راتے تولہ سون کھو گولی کے لیس و سنی بھیرا ہو کھیر سب ہی سون وچہ بھیرا نون پائیں چہ لیس بھیرا سونی وچہ تولہ کھو کھو بھیرا</p>	<p>کل وچہ گندھیاں سون وچہ کھاں ایہ بھیرا نون نون کل سے اندر اول اس سبجہ کے دار دکتوں سہفتہ چار و اس تولہ بھیرا کھو سوان لے کتوں اسدی سر وچہ تزیواری وچہ وچہ لیس کیں یا بھیرو کے لیس اسون تولہ بھیرا گندھیاں نون کھاوسی کھو جہو وچہ پاتوں سون لنگار وچہ بھیرو کد وچہ گندھیاں کی لیس چار اک سہفتہ تولہ لیس بھیرو دور نخو داب دید اسون چاول شیاں</p>
--	--	---

باب بیان بھیرا می گوید

<p>بھیرا می سون کھو نون پاء</p>	<p>بھیرا می سون کھو نون پاء</p>	<p>بھیرا می سون کھو نون پاء</p>
---------------------------------	---------------------------------	---------------------------------

<p>دو تیرے واری بوہڑا اس کے دودھ پیاز لیکے تھنوں دیر سے تھیل لے لاء گہیر لکڑی کے لیس دی اوپر نہائیں یاد ہو کہ کنگ تے ریوند کھوٹے پانی اندر یاد ایچھ بھی دوترے جواریاں اسنوں لیکے یاد خیر ہو جاسی اوسدی چکھا ہوسی یاد</p>	<p>سر دے دی کے کپور پانی مچھسا گرم گرم توں اسنوں کچھ لائی یاد تریدن اوپر اوسد ایسا لپ گدا ایہ گرم گرم توں پیس کر اسنوں دتر یاد جے پکے پھوڑا دس داکچر لائی آن دور ہو جاسی اوسد اسارا جان بجا مرکب یہ غذا توں چکھا ہوسن یاد</p>	<p>پھوڑے اوپر اوسد دتر یاد لودا ہو دودھ پھیدان لے کے آٹا پھوڑا اس کھنڈم دور ہو جادوسی کچھ لائی اندر سورے بی لے کے پانی دیر سے کھوڑا پاک کدھیر توں چیم کے اسدی دیر گوشت لکڑ دیر توں ہو حلو اویس یاد</p>
--	---	--

در بیان دمنبل یعنی کھنیر می گوید

<p>دمنبل سینوں آکھد پھوڑا سے شہود اکثر جانی ایس توں ہوسی ایہ زبون جیکر پھوڑا اوسد اوسدی اوسدی آن پھوڑے اوپر اوسنوں چنگی طرح بہنا روندے ہو چوک توں پانی دچھوڑا تھوڑا چھوڑا پانیکے پترے جوشا پچھوں مرہم اوسدی دستان تھنوں ہو شہد تھوڑا ایہ سے زینان ہوسی یاد ٹاکی ادھر لایکے ایچھ مرہم لایکے آن</p>	<p>ادھک ہوسی سینوں ایہ گل جان ضرور جدایچھ پھید اوسدی دل اوسو کہ طحا اس دیلے ناکڑے توں نادر کار سجا گرم گرم ایہ کواد توں اوپر پھنڈیاں دوتری واری اوپر پھوڑا اوپر یاد گرم گرم توں دس کے ایسا پھنڈیاں یاد اس نوں خیر ہو جادوسی سارا جان بھرا سوم تے کانورے اک شان آن یاد خیر ہو سوسی ایس دی ساری بد سجا گوشت لکڑ باکڑے توں دس غذا</p>	<p>ہوسی بلغم باؤ تھنیں ہوسی بھ خون یا توں اوپر اوسدے جوکاں آن لودا کوادر گندل دا آن کے غلفے لے کدھیا ایسا پھنڈیاں اسنوں مرے پھنڈیاں یاد یا پتر لیسوں سر دے چھوڑا لایا یاد پھوڑا پھنڈیاں دس دس ہوسی دور بجا یاد شکریف کے کھنڈے الے کنبیل لایا یاد سہو دار دبا لیکے دچھوڑا کدھ مرہم یاد حلو اویس اسنوں دس دس کنگ بھرا یاد</p>
---	--	---

باب بیان طاعون می گوید

<p>ایچھ کتاں تپچھے ہوسی یا بغلان چکا ادھک ایچھ مر جادوسی کر کے رنگ تباہ ایچھ بھی قسم دبا دی ہوسی پیر یاد پچھوں اوسد دیکھ کر توں آن دوا</p>	<p>لیکن بائیں ہوسیا ادھک یا زار ہر جیلے اول اسد اگڑے شتابی خون اٹکھا ہوسی دس دوا داکت باسویہ دہنیاں سر کے شہسی ایہ توں لپکے یاد</p>	<p>طاعون کے رم ہر پھوڑا لوانو کچھ ہینا دوا ہوسی اس چہ شک کچھ اول ہوسی پچھوں سے سیاہ نہیں ایچھ زحمت جان توں ہوسی بھون خیر خیر ایند اوسدی اول آن دوا پانی پاتوں دس دس چھوڑا کلاب یاد</p>
--	---	--

ایہ دارو البس دالبیہ کی بہت سی دوا
صندل ہور کلاب کے مٹھ کا فوڑا

دوم دور ہوجا دسی پھوڑا ہور آزار
گرفت ککڑ باکرہ اکلوا کر میں غذا

خوشبو یاں سبھے اوس گدو آن بھرا
کدو پاکٹ بہ نون چاول نال کھوا

باب بیان مرض برص میگو

دو شمان مچھ داغ سے ہوس جانا
دبا ہوسی آدمی جس سے کھلو
ہنق جس نون آکھ کایہ چیر پچھو
ہنق برص پچان نون کھو کھ سجان
جیکو ہوسو آدمی پتلا رنگ اس جان
پچھوں بہ جلاب توں ہوسی ترش
پچھوں س نہیں دس نون لٹل دیکر
لکھن مرچاں چترادو تو لے یاہ
دونی ماکھوں پانوں اس اندر بار
پتر کتھ چھیلے اچھ بھی وجہ لا
دیس دیوچہ ارسنوں مہا لیب کرا
ہنق کبیں شناسن نفع کیری آن
یا نیزاب بنا لیکے اس نون لائوں آن
تسے وارو کڈی کے سرکہ یا پنچار
دور ہوجا سہنق اس دوسری وارو

اک ہنق اک برص ہوسی داغ یاہ
برص سفید بہت ہوجنوں ہوسی آن
بہت سفید نہ ہوسی اس چہ شک کو
سوئی ماروچہ داغ و جیکو یاہی آ
ایہ علامت ہنق دی لینوں یا پچھان
حب چیمپانی اسنوں یا حب یا رخ
جنگا ایہ جان اس دی خاطر دیر
عقتر قرحا ہوسی تج لے جاغل ہور لا
داغاں اوپر لائوں س نون ہنق دا
سہو دارو گھوٹ کے سرکہ پانوں آن
یا آتش لگے اسنوں کہے لیب بہا
ہور ہو کالے سپا اکھ لگے ایہ بار
چنگا دارو اچھ ہے سمجھ توں دیر
دوداری توں لیب کرا دیر ہنق دی
اللہ چاہے اوسدی سوس ترش شفا
رہی دیہ توں کنگی یا بخودا

دوہاں رنگ سفید ہے جنوں
چڑے گوشت دچا اچھ دی توں جی
بلغم نہیں ایہ ہوسی دو نون شمان جان
نوسو مول نا دسی جانی برص بھرا
دوہاں دارو اک ہے اول تے کرا
حب صبر دیہ ارسنوں نفع کیری
ہور ہر پیر آملہ تے کرا وچار
ایہ قول لولہ قول کے دارو مہر
بی موی ہے ہور لے چوک وچہ لا
پنج ست واری اسنوں کہے نون لیب جان
برص دور ہوجا دسی اس نون شمان جان
داغاں پر لائوں سنوں دوسری وار
ہور پچھو دی کتھ لے چوک دران پانوں
یا پانی لے دچہ پلکے ایہا لیب کرا
گرفت ککڑ باکرہ اکلوا کر میں دیہ

باب بیان جدم کور

پرسے اوس نون اپنے بہن دیں واکو
آئی اس دے سر تے جید ہری رضا
اول اسدا قصہ کتھ چھوں ہور علی

منہ اجانی روک اچھ جی نام جنم
اس حقیر دور ہوجا دس کھرا چکر
خویش قبیلہ اوس حقیر سبھے نون کھلو
بلا خطر ایہ مرض ہے کہیں دارو
کہ توں سدی سمجھ کے سدی طبع

پیدا ہر کیمیں ماسے بدن جدام
اچھ جیو نہا ہی ہر مگیا اچھ کے شوق
لا علوج اچھ مرض ہے دیگ ان قضا
کچہ کہ توں دارو البس دالبیہ
بار بار دہاں حقیر اوسدی سفید

سختی دی رگ کوس دی سوئی سوئی
وچہ مینے اوسوں سرورسی کو
من رنفع کہ بیابوئی فضل شتا
دو تو لے پہلا وہ لیتن لکھن سو
چلیہ دیہ توں اوسوں دو لکھن شتا
ہر سہ سہ آلا یچہ بھی لے توں آن
دوئی پا کے ماکھیں دیوین وقت ہنا
جے رب چاہے اوسدی رحمتی

جے تینوں کچہ لوڑ ہے فن دی چھ
یا تیری دالی اوسوں حب جیال دوا
چھپوں اوسوں دیہ توں یہ معجون بنا
دوئی سو تھوگ رلا کے چٹو دیہ کٹا
ہو رنک ہر ریاں پا پڑا یچہ معجون
لکھاں مچاں پھر رنک رنک سب جان
تو لہ لوہ اوسوں اہار و کھوا
جے وچہ درگاہ اوسوں لے لے منظور
رہی دیوین اوسوں چھو لکھ لا

دیہ توں سو رجا پس علم رنیکو کدہ
اس تین چھکا ہوئی سوں شتا جلا
شارہ پورے قول وچہ کہنیکو حکم
دوئی پا کے ماکھیں دیہ توں لہ لہار
نم لے پتر ہو رے بانجی بھی لے یار
دارو سب پیری لیتوں لے یہ گہو ٹا
دو مینے اوسوں اہار و کھوا
لون نہ دیہ توں اوسوں یہ پتر کدہ

باب بیان چنبل می گو

ایہ زحمت چنبل بچہ توں سوئی سوئی آن
یا پانی دیوین تین پا کچہ آدے خون
دارو کہ توں ایس داکے یا حکیم
چنبل اوپر اوسوں اہار لپک
ہو رنیکو تھو تھو لیتوں مچاں لکھ سا
وزن ہر اہار لیتوں دارو سب سہ مال
ہو رنیکو چھکا لیتوں سوں لکھ تیراب

ستہین پیرا توں سوئی سوئی جان
خارش ہوئی اوسوں سوئی سوئی پتر
زحمت دور ہو جاوے کسی کسی فضل کیم
دور ہو جاوے کسی کسی فضل کیم
مردہ سنگ تال لے ہو چو لکھ لکھ
دارو سب ہو پیر کے وچہ سو پانی پا
فضل کہے اسے ہوئی چہ شتاب
رہی اوپر اوسوں کو کا کہیو دیہ لا

طاہر ہو سوں اوسوں توں یہ آرن لون
دور ہوئی کچہ اوسوں کہیو کچہ
پتر لیتوں کوڑے چنبل طرح گہو ٹا
ہر گنہ مول نہ رہیا اس توں اہار
لکھ در پائیں ہو رنیکو لکھ پائیں
دو تر یواری اوسوں لکھ لکھ لکھ
لون نہ دیہ توں اوسوں دلی لکھ لکھ

باب بیان نارنگی گو

گٹیاں اندر جان توں پانی سوئی خان
سادن بہار دیکھ ہر اک ان خان
ہو لہ دھنیاں کو کل لے توں کوڑوچ
اہر تہلے اوسوں اہر دہر رکھا

جے کے لکھ مارو جسموں لکھ
ایہ ہوئی طرف بہار دی گٹیاں اندر بچہ
اس پانی تین نارنگی دار زحمت ہوئی جان
ادھار سہل دیہ توں اس توں حب ل
پانی وچہ گہا کے اس لکھ لکھ
ہو رنیکو توں اک دوا پتر سن بٹھا

ایچہ زحمت بچہ توں سوئی سوئی آن
اوٹھے ہوئی مرض لکھ لکھ کیمیں کچہ
ایہ بلغم تین بچہ توں سوئی سوئی آن
بلغم داجا ر سب لیتوں سب کمال
کہم توں اوسوں اوسوں اہار لکھ لکھ
دو تر یواری اوسوں اہار لکھ لکھ

یا بانی پیر کمالے توں اچھ کٹھا گرم گرم توں دسونں پتر پنھ سوا کلو کچی لے کپور توں نون واس نکل باہر آدسی اس واس آزار	کپور ترو دی رت پاکے لہا لیب کرا سہو در و ماشہ سنگ توں فحری شاہ نیل سٹھا وچہ پاکے آپر لائے وار نخو آد اب دیہ اوسونں یا چھو لہا دی	اد پر پتر اک دے اس دے نہیں بار دور ہو جاسی ناڑ دوجنگا اچھ دوا دور ہو جاسی ناڑ داس نہیں سبج یا گوشت دیویر اوسونں خلو دیویر نال
---	---	--

باب بیان بغل گندہ کی

بغل گندہ جس اکھڑ ہو سی کسے انسان بد بو اوسونں ہو سی بغل انڈر بار صندل ہل گلاب دمر وہ سنگ رلا بغلاں اندر اوسونں ملتون دتر لوار اس نہیں دور ہو جاسی بد بو اسدی باہر کڑہ بخار توں اس دے دنوں آء	بند بخار اس ہو سی مستی نہیں اس لنقطن وچ مزاج دے بہت ہو سی پلو صندل ہو گلاب متھوں لے وچہ سور مردہ سنگ کچھ لے پٹھکری چرلا رحمت دور ہو جاسی سارا اس آزار دیہ جلاب نول اوسونں جیسی اس مزاج	سنی گندی جد ہو سی تہو سی یہ بخار ہر کوئی اس نہیں دور ہو پڑے نہ کھلو بانی وچہ گہا توں باسن دیوچہ بار بانی اندر رگڑ کے بغلاں دے وچرلا جیکر کچھ قصور اوس جلاب دوا جسٹہ کر توں پاک اوس نال جلاب علاج
---	---	---

کھا نا پینا سمجھ کے دیہ توں اس غذا کدو ہالک نال سنگ شک دیہہ پلا

علاج سوختہ آتش یا بیضہ کڈی لیتوں سفید پانی کڈ چنگی طرح کھوٹا کے مٹھا تیل رلا سرکیش بیرے ہو مہندی وچہ رلا خیر ہو جاسی اس دی چنگا کے درکار	ساڑے آتش کیتوں چنگی نال قضا جس ویہ سڑی انسان اسی پلو کتون زردی مول نہ لالتوں سفیدی دوا جیکر پکی جاگد اوس مرہم کہیں تیا چنگی طرح کھوٹا کے مٹھا تیل رلا حلواد پور اوسونں یا دہ خشک کباب	دور دوساں تہ توں چنگا بیہ دوا لے لو ہو کڈھ کرے اوپر لا سجان یا مہندی صندل پیسے ما کھیو وچہ رلا ایہا مرہم اوسونں لالتوں دوا پورا یہو مرہم اوسونں لائیں دوتیر لوار گہمید تہ دی کنگدی چاولیہ شتاب
--	--	---

در بیان باد فرنگ ہو ز جوڑیں پیر اوسونں جو دہر بار ہو ز نالے داغ اس ہو سی جی اندر بار پیر میر کرن لوگ اس نہیں کھاون پیر جان اصل باسلیق توں اس دی دیوچھلا	ایہ نہ حمت باد فرنگدی اسلانی چھلے اندر پر کڈے ہو سن اوس بھل بخار یمن نہیں اوسد آئے باہر وار قصب پتا لودا سک پکین نال فرنگ کول بہی اوس دینہ کوالان پچھو بی باسلیق دی صاف دی گچھ	مند روگ اچھ کچھ توں ہو سی کسی آسان کالین والیں اوسونں دہر ہو سی آء پا پور ہو سی اسونں کالین والیں جان دور ہو جاسی وچہ نلاں در دی گنگ ایہ علامت سمجھ کے اس دا قصد کر ایں دلو ہو کٹھ توں نفع کہیں رب
---	---	---

حب رسکوری لیکے پچھوں دھجلا
 اللہ چاہے ایس دی خیر شتابی ہو
 یاد ہو پ دیہ شکر خدا سنوں آکسار
 چنگا اس دے حق وچا پچھیں جان
 مردہ سنگ نے مہو مرچاں ترے تھوڑا
 دلیا کنک پکانیکے اس دے نال کھوا
 ایہا پوڑیاں سنوں دیوین نال غذا

چنگا ایہ جلاب سموسے خیر شتاب
 جیکر پچھوڑا نکالے مرہم لاچھوڑا
 دو تری واری ایہ دیہ باہر کڈہ بخار
 دو تمان پچھ دھوپ وکھو وکھی یار
 ایہ تولہ تولہ لے توں وکھو وکھو گھوٹا
 اک پڑی توں سنوں نال دے دیہ
 یاد پچھ کچھ ٹیخاں توں یاد لے نال کھوا
 اللہ فضل کیسیا ہوسی دور آزار

ایہو پہل دیہ توں اس دھجیا نہ کوڑ
 ایہ مرہم رسکوریوں پچھوڑیاں اوپر
 یا مثل نمبا کوہو توں سنوں دھوپ چنگا
 ایہ لٹخو وکھو وکھو لے دل وچہ سمجھو بخار
 پوڑیاں سب بنلے چنگی طرح کھوا
 حسے پڑیاں دیہ توں رب کیسیا ہوسی
 لون دیہ توں اس توں سنوں حمت انداز

ترکیب حب رسکوری
 ایٹا کی دیوچہ پالکے پوٹھی نہیں یار
 دودھ ددھو جادی پوٹھی باہر آ
 جد لال سووادہ لکے باہر کڈہ توں یار
 گرم پانی لے نال توں گولیاں کھج
 ہو توں لے جلون تری اسوں خوب گھوٹا

حب رسکوری بناتوں فرنگ ایہ جلاب
 دو ماشہ رسکوریے شکر گون دو قی پاء
 گوکا دودھ اک ریلے مانڈی یا سنجاء
 دو ماشہ لے جیبال توں اسوں صافی کر
 بہو دار دکھل کر گولیاں کریں تیار
 وچہ مینے اسوں ایہ دیہ تری جلاب
 ہر داری ایہ جلاب داسوں پلا
 پانی پا پلا توں ہوسی دور آزار

دودھو جادی الین نہیں باد فرنگ شتاب
 چوک دو ماشہ سوڑے ایہ بھی دھج
 پوٹھی مانڈی پانیکے چنگی طرح جوتاء
 کھبو کر بھی وچہ پانیکے اسوں کھجوتاء
 چنے برابر گولیاں سچھے لے بنا
 اس تھیں دودھو جادی باد فرنگ شتاب
 اک دو داری اسوں ایہو دیہ نفس یار

ترکیب مرہم رسکوری
 سوڑا جودہ رسکوریے نید تھوٹھا پاء
 اک سو داری دھو توں پانی اندر پاء
 ایہا مرہم اسوں پچھوڑیاں اوپر لاو

مرہم رسکوری ایہ لے توں بنا
 شکر گون مردہ سنگ لے ہو لیکیں ٹیخاں
 ترے ترے ماشہ لینقن سرار دزن
 بہو دار دکھل کر وکھو وکھی یار

اوپر دھج پچھوڑیاں دھوسے دار لو
 ترے ماشہ ایہ لے توں دار دھجیاں
 ترے ترے گوکا لیکو لے پانی وچہ لٹخا
 اس کھو دیوچہ لالکے مرہم کریں تیار

ترکیب دودھ فرنگ
 چاہے دار وکٹا کے نیکے کر توں یار
 آتش اوپر رکھ کے اسوں گرم کر

دھوپ ایہ بناتوں شکر گون فی تے ایہ یار
 شکر گون مردہ سنگ لے ہو نید تھوٹھا پاء
 چنگی طرح بنا پانیکے ایہ توں کریں تیار
 بہو دار دھوپا توں کر بھی دیوچہ یار

دھوپ ایہ باد فرنگ دی چنگی ہے درکار
 ترے ترے ماشہ ایہ لے ترے لال
 تولہ لے ہو دھوپ توں کر بھی اندر پاء
 گولی پیر برابر کریں توں آن تیار

<p>کپڑا بھار لے کے بیکل ادس مرد زحمت دور ہو جاوےسی باد فرنگ اندر موصی لے سفید توں پاپیں سویر نال پار تے بر نال توں اول طہرل کر مٹوڑا پانی پاکے ٹکیاں کہیں بنیاد لوپی دے وچہ پاکے اد پرگ رکھا</p>	<p>منہ سر ہاں رکھ کے اسنوں سویر وہ جاوے سویر اک ہو رہے ہنچے تولہ تولہ لے توں دار و سب سماں پاپیں موصی ہو توں کچھوں وچہ اک کی داوڑن توں کر لے ملے شہ چا پانی مول نہ پا توں حقہ دیو چھان</p>	<p>ایسا وہ سویر توں ادس نوں دیو بر توں مٹل تمباکو اسنوں حقہ وچہ چھکا چھہ ماشہ پارہ سویر لے بھجی وچہ چھکا کھل کر توں مٹل ونگا گستا لواں حقہ لے توں لوں نیچہ ہنوا وانگ تمباکو چھہ توں حقہ چھکا آن</p>
--	--	---

تیرے داری دن رات وچہ دیکھ دیا پلاز اللہ چاہئے اوسدی ہوسی نرت شفا

علاج زخم تیرے داری

<p>بر دل چہل پیاز لے وچہ میدہ کنکر پچھوں اد پر بھنوں دار و کہیں سویر کریم کریم اس نال توں اول کہیں مگور گو کا گھیکو وچہ پاکے اد پر زخم بھڑا اد پر دے سویر پندے مٹھا تیل لہ پچھوں مرہم لائوں خوب مسد دکا رال سفید سویر لینوں تولہ اک مٹکا اللہ چاہئے اوسدا ہوسی زخم تیرا مرہم اد پر زخم دے اسنوں لایں پارہ</p>	<p>زخم کینو آلیکے لکے نال قصا سویر دی تے تار توں پائیں دے تار مٹھا نین وچہ پاکے لوہری بے سنا بر دل سویر پیاز لے دونوں ٹخو کھوٹا ترے دن اد پر زخم دے مگور کر توں اس مخین چھکا ہوسی اس زخم بھان تیرے دن اد پر اس دے ایسا کہیں مٹھا ترے تولہ گو کا گھیکو لے پانی وچہ کھیکو تے رال بنایکے مرہم لے بنا سویر مردہ سنگ نال لے وچہ گو کا گھیکو چھکا ہوسی جانتوں لسی زخم سویر گھیکو تے ردی کنکر دی تیرا پارہ</p>	<p>بنیوں س دا دیدیں دسا خوب ددا زخم سوانوں ادس دا چنگی طرح سوار کریم کریم توں اسنوں اول کہیں مگور گو کا گھیکو وچہ پاکے کر بھجی اندر پارہ بر دل اسیدہ سک لے میدہ کنکر رلا پاک نہ پوسی اس لوان سویر شلک پان اس تھیں خیر ہو جاوےسی زخم اسیدہ بنوں سو داری اس گھیکوں توں پانی نال دیا اکدن وچہ دوواریاں مرہم لائوں کر بھجی اندر پاکے مرہم لے بنا حالا لکڑا باکہ گوشت کہیں غذا</p>
---	---	---

علاج گزہ بین سنگ دوا

<p>ڈھائی ٹکڑیاں اکٹھے کھانی ہر سویر اند رتہ اندر میں چھکا ہوسی چھکا لیتوں ہل دا دھندلی سدی بلک ہوسی اسنوں ہرگز کہہ دیا</p>	<p>جے کوٹا کر دے لوان ہلکا اوسا دندا کہسی انہر اس اد پر مہلت آن دھیندے ڈھائی نیمہ توں سویر لایں سویر کوئی شہر جے کہیں لکھا کہسی چھکا کر کے لال توں اسنوں دھیم کر جس جے لکھی کینوں لکھی شہ کو</p>	<p>ہلک کر دے گماہ بنوں کر سی حال فتا ایہ مہلت اد پر اپنی ہلکا ہوسی آن ڈھائی سال سویر اکٹھے مہلت لاس بھرا چھکا دار و اسد کر توں داغ بھرا چھکا دھیم کر اسنوں پختہ ہوسی اس کڑہ کچکا کھاوےسی کچہ سویر</p>
--	--	---

گدڑ کتّا کے نوں ہلکا لڑھی مجھ

اوس کدہ کلیجیا کہا اوس اوجہ شکست
ہلکت ہوندی دسوں ہوسی خیرینا

ابھی بھی دارو دیدے لکھیا وچہ کتّا

باب بیان علاج گزیدہ نال وغیرہ میگوئی

سچ لڑسی کیدوں جیکڑ نال فقہاء

زہر شتابی اوسوں جسے جاودھا

زہر اندر جگہ و ماخ دے غلبہ کمرسی

بہت بیماری ہودسی ہوسی دروزن

نال شتابی دسوں اول قے کرا

پچھوں دیہ جلاب توں کمرے قبض کشا

لکھے دست کرانوں چٹکے اوسوں

حب جیبیالی دیہ توں باہر کدہ بخار

سور میلہ کھوٹھا کھوٹھے ماشہ دلا

چٹکی اوسوں استہیں قے جوہر سی

ہو منکا قے توں پے اس دیکھو پیر

زہر ادہ چہک لیاوسی ہوسی تہی شفا

ہو زہر مہرہ کے کمرے توں دیون جیلا

بول کرے ادہ بیٹھ کے اوپر کدہ شتاب

دور ہو جاسی دس دسارے دور عطا

خیر کمرے رب اندر لے دو آزار

یار حی نگین اوسوں دنگے اوپر

زہر دور ہو جاسی ہوسی ترش شفا

ہو زہر منتر جتر اوسوں آن کرا میں یار

خیر ہو جاسی دس دس دس دس دس دس دس

علاج کزوم گزیدہ وزہر و مگس می گوئی

جے کیدوں آن کے تاپ پچھوں ڈنگ

دور بہت ہودسی پیر کدہ لسی تنگ

تراٹاں پوسن اوسوں زہر حاوی گی دیا

خشی ہیتی ہودسی ہوسی درد و ڈا

دارو دسوں تہہ نوں چٹکا ایسیا

سندھ تے گندی میلے اوسوں لاوین

یا ڈنگت پچھو دگس کے اوپر لاقوں

ہو زہر مہرہ نوں رلا کے ایچہ بھی دکار

تہو ہڑ دا دودھ لیکے ایچہ لپکے اٹل

دور ہو جاسی دس دسارے دور عطا

حقے وچہ پیر سور دا جیکہ چٹکے گٹ

نشل ناکو اوسوں جاسی زہر گھٹ

یا لبتوں دور دے کدہ اوپر اس دے

یا منتر جتر اوسوں توں پچھوں آن کدہ

خیر ہو جاسی دس دس دس دس دس دس دس

زہر دور ہو جاسی رتی سے نہ پڑ

ہو زہر کدہ رلا کے دورے واروا

جلدی دیا باہر توں دیر دس لنگ

پچھو کدہ لے توں توں توں توں توں توں

ہو زہر کدہ لے توں توں توں توں توں

سور میل کھڑی لیکے اوسوں لاوین

لیپ کدہ لے توں توں توں توں توں

چٹکی طرح گھوٹا کے کر توں لپکے

دورے داری اوسوں توں لپکے

ہو زہر کدہ لے توں توں توں توں

اکہیں ادہ پیر سور دا جیکہ چٹکے گٹ

نشل ناکو اوسوں جاسی زہر گھٹ

یا لبتوں دور دے کدہ اوپر اس دے

یا منتر جتر اوسوں توں پچھوں آن کدہ

خیر ہو جاسی دس دس دس دس دس دس دس

زہر دور ہو جاسی رتی سے نہ پڑ

ہو زہر کدہ رلا کے دورے واروا

جلدی دیا باہر توں دیر دس لنگ

جو درد دور ہون زہر داکر توں سنو آن سوچ دور ہو جاوسی جاسی درد منجیان

در علاج زخم و فند انسان

ہو زہر توں لون راکے پاک ہو لایا بین
درد سنگ چو لے ہو گرد داکر رلا

علاج زہر خوردہ

کروں دارو ایس دافے کو ایس آن
زہر دور ہو جاوسی نفع کہیسی ایہ

علاج دہنورہ خوردہ

پچھوں دہ توں اوسنوں بہتی لسی یاد
دور ہو جاوسی اوسنوں لسی ایہ دوا

در علاج فہون خوردہ

شریت کھٹے دہ توں کھٹے ہو رانار
یا مصری کہیں اوسنوں دہنورہ کھلا

غذا مرطب اوسنوں دہ توں ضرور زہر دور ہو جاوسی دارو ایہ مشہور

در نسخہ ہائے متفرقہ

قوت بہتی ہووسی ہڈی دے گواہ
سر کے دیوچہ پاکے زہر رکھ سجان
ہو مرچاں لینوں کالیاں چنگا لایا
لورہ ارمنی لون لے نو لے تری سجان

اجن اجین جو آدمی کڑو کسینوں
گرد راکھ کچو لے ہو سٹھانیں رلا

ایہ بھی سنو لا توں زخم اور ہنوار
چنگی طرح کہو ٹاکے لیب کیر توں آن

جیکو لے انسان توں ہر فٹاے آء
حیوانی بنا فی معدنی تہ متنا ایہ بچہ
سر جیلے نال قسے دے کہیں ہر سجان
درد دے کھجور لاکے ایہ بھی ادس پلا

دیوے کے منکھ نوں ہنورہ جیکو
جے تینوں کچو لڑے اسنوں قے کرا
پاکھا شریت دہ توں سنو آن اکار
ہو رگو کا کہیں لے کے سر تختوں آن

جیکو بہت پیغم جو کھا و جو کلاں
بہت پیہوشی اوسنوں ظاہر دوسی
یا لسی کھٹی اوسنوں دہ توں میر سیا
شورہ چرب کھو توں اسدی کیرین غدا

دند جو لگن اوسنوں ہووسی درد سجان
دور ہو جاوسی اوسنوں پیر دیہ پنجاہ
جے سوچ پوے کچھ اوسنوں کڑو توں
زخم دور ہو جاوسی ہووسی حیر سجان

تہ متنا ایہ دوسی کد جان بھرا
و کھو و کھی سمجھ تفس شک کہیں کچہ
نہ یا توں راجہ اوسنوں پچھے تے دے وہ
نفع کہیسی اوسنوں ایہ بھی خوب دوا

عقل درد اسج ووسی خشکی بہتی ہو
بخار معدیہ ادس دابا ہر کڈہ لیا
یا لسی اندا اوسنوں شکہ یا پلا
بخار دور ہو جاوسی ہووسی عقل سجان

ایہ بھی قسم ہے زہر دی دلہ و دلہان
بہتی خشکی اوسنوں جسے جاسی دیا
ہو درد دے کھجور لے شکہ نال رلا
خشکی دور ہو جاوسی ہووسی قبض کشا

چنگی طرح سنوار کے کہ معجون تیار
ماضم بہتا ہووسی دیوچہ کھین یاد
زہر لے سیاہ توں ماراں توں لے آن
جہ کے زہر لیکے اوسنوں چاہیا
بیخ توں لے ہو پودہ چنگا لینوں آن
دورنی پاکہیوں پالوں وارو بہر رلا

معجون کونی آکھ کچھ بنا بین یاد
اس تھیں بلغم جاوسی لے جاسی یاد
درد زہر داکر دوسی چنگی ایہ دوا
دن تے رات گزار کے چھادیں رگا
سڈہ سداب ہو کچھ بیخ توں لے یا
مہو دارو کہوٹ کے وکھو وکھ جدا

معجون بنائیں اسدی چنگی طرح سوار
لوں لوشا دہ توں دلوں وقت ہنار

ترکیب جواب شرکونی

تورہ زیرہ سیاہ لے وچر سر کبابیا
ڈنٹے کنڈے پاکے سنون چاگیا

جوارش کوئی ایہہ ہے اکو قہم چہرا
ایہ قوت معدہ دیوے نفع کہ انسان
دن نے طٹ کولہ کے چھاوین کھو
مرچاں کھنڈہ پودہ نگھان یا میں بار

اکو بچہ تاثر توں اکو بچہ دوا
بادی دور ہو جاسی بلغم دور چھان
جد گے ادہ آئیکے ادس توں کھیا
ایہ چارے دار ولینوں سے چار چار

دو لی ماکیوں کے جوارش کرکوں آن
تو لو ماشہ ایہہ دیوے توں وقت سبحان

معجون خیار شہر

سد دور ہو جادوسی شکون جاسی
ہو پھل بختہ لینوں توے چا سجا
سقمونیا دودہ پالینوں مصطکی دھوان
سمیر اک پانی پاکے کے گدہ اس لیا
ماکیوں تے پاکہند توں ادھی اور
نگھنا کہ توں اس وچ چکی طرح سدا
دارد سہو پور توں کداسی پانڈن

معجون انبلتاس دی بہ بنایاں یار
بجارت کے بنین جادوسی قہض کشا
سارادور ہو جادوسی اندر وچا بنی
نمک ہندی پور بلٹھ لے دوو دونوں
ایہ وکھو وکھی کھو دارو سہو آن
چھانی اندر ادس دا گودا کد چھان
وچہ کدھی پاکے انبلتاس رلا
تہ کے توے تہی دام داما کیوں وچا
معجون لے بناتوں چکی طرح سبحان
خیر ہو جاسی اوس دی ہوسی داکڑا

گر می بلغم واسطے چکی بہ درکار
ناپ گر می بلغم جادوسی ہوس طبع
تندوی سفید لیکے چھہ تولہ تولیں آن
سونف رومی نے سونف لے دوو تو گیا
پور گودا انبلتاس لے اک سیر منگاد
چکی طرح بنا کے کرکوں صاف سبحان
کہ قوام توں اوسدا نرم جوش دیہ یا
سہو دارد میں چہادہ توں آن ملا
ایہ دوو دونوں اوسوں دیوے توں وقت بنار

معجون خیار شیر صغیر

کریم کہ کداسن چھانی اندر چھان
کداسی دیوے پاکے سنون جوار
ہو زردی لے سفید توں لو چار
دارو سبر لاکے کہ معجون تمام

معجون ایہ انبلتاس دی پور بنایاں یار
پور گودا انبلتاس او دوو تولے یار
چکی طرح بنا کے کرکوں صاف سبحان
قوام کریں توں ادس دا چنگا سیر یار
کٹ چھان توں اوسنوں چکی طرح بنا
تورہ تورہ ادس توں دیوے توں وقت بنا

باد شکم تھیں جادوسی گر می بلغم دا زار
تھوڑا پانی پاکے سنوں سے جوشا
ویہ تولے ہو کہند توں اس یو چرلا
قوام جد ہو جادوسی لے توں چھہ قرار
پور گودا کیو لینوں یا پامتر بادام
دور ہو جاسی اوسدا سارا جان سچار

ترکیب ساختن مرہا ہلدا

کرسی اوشن نظر توں دسی نظر بلند
نیم ہور دن جہا کے کداسن مال

مرہا جان ہریٹ وچنگا ایہہ دوا
قوت معدہ دیوے ہوسی ہاضمہ کدسی آن
بہ کہندہ واسے ہاضمہ کریں حکیم اسپند
چھری لیکے تیز توں ہور اس چھل لہسا

اوسنوں لے حکیم توں چکی طرح بنا
تقویت کر کے دماغ توں بنا کھو جان
ہریٹ اس لے اک سونف پانی پامتر
سہو وکھو وکھ توں ہریٹ اس سپچھا

سب ہر جان پہچنے کے لئے فی ہا کیوں
کو طرح دیوچہ پاکے دوجی داوچہ
سہو دار دکت کے پاؤں میں کچھ

گڑا ہی دوجہ پاکے خوب نام پکا
نچ لوگ کسندہ توں لاپچہ نہ پکا
سہانڈ و اندر پاکے رکھ توں بدین
صحت ہو دین دن کی کئی ہر روز

دار و سہو دار دکت سدا دوجہ رلا
مصطکی ہے سہو پاؤں سب توں لاپچہ
بغیر چاہیہ اسنوں جھیکر کھا دی بار

ترکیب ساختن سر پاک

نارہ لے توں نانڈی دہوچہ پا
چلے سہو آٹے سلائی اٹھا نفل
ہو دوی لے کے کھنڈ توں چھ کوٹھی
توہ ہوسی جد آیکے شتابی لاسہ ہال
پچھوں دار و سہو توں پاپیں اوس چھ
کٹ چھان کے اوس دچہ تیرا دمان بار

مر با آملہ آکھد ایچھی لے جٹا
ماضہ کرسی بہن اچھ قوت ہوسی
پانی با اباں توں چنگی طرح جو شار
دکھو دہی سر آدہ بننے خنک کرا
پانی پاکے اس دچہ خوب توام کر
یار دوی ہا کیوں پاکے ای طرح بنا
مرے چنگا ہو سیاد لے اند جان
یا گو کا کھو لے پاؤں کر آمیز نانا

توٹ سوند کر سیاد لسی ہکھہ ویا
سندہ قوت ہو دوی دار و کٹہ سہو
پانی دودھ کلاؤں خشک کریں سب یا
نال لائی اٹھا نفل چھیک کریں لسی
آملہ پاکے اسوچہ مرے دے اہال
چھ پاکی خشک ہو جاو سہو نانڈی لویں
ہو تر دوی لے سفید توں لے چار مٹکا
سجھوں بنا میں اسن کی آوی تر عکا

ایہ تولہ تولہ دہ توں در توں وقت کھوا
بکار دور سوجا اوس چنگا یہ دوار

ترکیب چیمپال

تولہ اک چیمپال لے چکا خوب مٹکا
جہ پختہ ہوک آن کے سنوں کٹار
پوٹھی پنکھے اوسدی دودھ دیوچہ اباں
پچھوں دار و سہو توں اسد دیوچہ لار
چارے دار و کٹ کے سب لپیں یا
بچ گولی و اوزن توں اچھ حلا کر

حب چیمپال جان توں چنگا یہ حلا
ہمیشیاں ہر صفاں استیں سوسن کر
پوٹھی پنکھے اوسدی گوسو دچہ کھرا
چھیل لارے اوسدی گویاں لے کڈھا
گو کسندہ وہ دچہ پاکے پختہ کریں سہال
ترو دی تولہ تولہ توں قبیلہ تولہ یا
چنگی طرح کھوٹا کے سہو پانی پاکو
بچ گولیاں دہ اوسنوں کر مہرباں
حب چیمپال ہو بھی ایہ توں آن سدا
اک تولہ چیمپال ہے پوٹھی پنکھے خالی
پوٹھی پنکھے اوسدی دودھ دیوچہ چھ
اک تولہ تولہ تولہ تولہ چیمپال یا

بادی ملغم واسطے اچھ بنا شتاب
ایہ دیا تولہ حکیم تہیں حب چیمپال مشہور
چنگی طرح اہال توں گو ہے اند بار
چنگی طرح بنا پیکے پختہ دور کرا
دندے کونڈے پاکے چنگی طرح کھوٹا
سویا کہ تولہ پاکے تولہ کسندہ رلا
چنے ہر اہر گولیاں لے توں اربنا
لند چا ہے اوسنوں چنگی پنکھے سہال
خوب حلا اب اہر آکھ دے دوی ملغم دا
گو ہے دچہ اہال کے چنگی طرح ہر
چھ پختہ ہو دوی ہر کڈہ تولہ آن
تولہ گہری سہو توں اچھ بھی چیمپال

ترکیب دیکر چیمپال

اس تھیں پچھے اوسد پختہ لے کڈھا
دندے کونڈے کھوٹے چنگی طرح

کھل کر ایسے دوسرے چنگی طرح
بیج گولی دا وزن توں پانی ٹال کھو
باراں سو سیکھ سال سچ بچہ جی

سوف بانی قریہ کو کھل کر تیرا
چنگا ہو سی المین تیرا سو جلا
دارا الشفا پھر سو حکمت کنی تم کتاب
ایک بیت و غافا غفلت اندر بیت کو کر

چنے بر ابر کو لیاں سپو کینا
دو سپو جانی ادس انجاشتا
چیکے سو خطا وچے کسے برده ایوس

فخرت ضامن کتاب التفسیر

نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون
۱	بیان ثانی کتاب فتنه کردن انسان مختصر تفصیل احکام	۱۷	باب در بیان دروغ گاه و روز	۱۸	باب در بیان دروغ گاه و روز	۱۹	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲	علامات مرض	۲۰	باب در بیان دروغ گاه و روز	۲۱	باب در بیان دروغ گاه و روز	۲۲	باب در بیان دروغ گاه و روز
۳	بیان معلوم کردن اختلاف پنج قسم	۲۳	باب در بیان دروغ گاه و روز	۲۴	باب در بیان دروغ گاه و روز	۲۵	باب در بیان دروغ گاه و روز
۴	بیان اختلاط بدن	۲۶	باب در بیان دروغ گاه و روز	۲۷	باب در بیان دروغ گاه و روز	۲۸	باب در بیان دروغ گاه و روز
۵	در بیان معلوم کردن ماضی	۲۹	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۰	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۱	باب در بیان دروغ گاه و روز
۶	باب در بیان علامت نیکو	۳۲	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۳	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۴	باب در بیان دروغ گاه و روز
۷	بظور استدلال	۳۵	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۶	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۷	باب در بیان دروغ گاه و روز
۸	باب در بیان علامت بد معلوم کردن	۳۸	باب در بیان دروغ گاه و روز	۳۹	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۰	باب در بیان دروغ گاه و روز
۹	باب در بیان مریضه یا بیمار که	۴۱	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۲	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۳	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۰	بیان شناختن رنگ نیکال	۴۴	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۵	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۶	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۱	باب در بیان فصد کردن چشم	۴۷	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۸	باب در بیان دروغ گاه و روز	۴۹	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۲	باب در بیان فصد کردن چشم	۵۰	باب در بیان دروغ گاه و روز	۵۱	باب در بیان دروغ گاه و روز	۵۲	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۳	باب در بیان فصد کردن چشم	۵۳	باب در بیان دروغ گاه و روز	۵۴	باب در بیان دروغ گاه و روز	۵۵	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۴	باب در بیان فصد کردن چشم	۵۶	باب در بیان دروغ گاه و روز	۵۷	باب در بیان دروغ گاه و روز	۵۸	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۵	باب در بیان فصد کردن چشم	۵۹	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۰	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۱	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۶	باب در بیان فصد کردن چشم	۶۲	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۳	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۴	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۷	باب در بیان فصد کردن چشم	۶۵	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۶	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۷	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۸	باب در بیان فصد کردن چشم	۶۸	باب در بیان دروغ گاه و روز	۶۹	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۰	باب در بیان دروغ گاه و روز
۱۹	باب در بیان فصد کردن چشم	۷۱	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۲	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۳	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۰	باب در بیان فصد کردن چشم	۷۴	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۵	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۶	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۱	باب در بیان فصد کردن چشم	۷۷	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۸	باب در بیان دروغ گاه و روز	۷۹	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۲	باب در بیان فصد کردن چشم	۸۰	باب در بیان دروغ گاه و روز	۸۱	باب در بیان دروغ گاه و روز	۸۲	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۳	باب در بیان فصد کردن چشم	۸۳	باب در بیان دروغ گاه و روز	۸۴	باب در بیان دروغ گاه و روز	۸۵	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۴	باب در بیان فصد کردن چشم	۸۶	باب در بیان دروغ گاه و روز	۸۷	باب در بیان دروغ گاه و روز	۸۸	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۵	باب در بیان فصد کردن چشم	۸۹	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۰	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۱	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۶	باب در بیان فصد کردن چشم	۹۲	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۳	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۴	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۷	باب در بیان فصد کردن چشم	۹۵	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۶	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۷	باب در بیان دروغ گاه و روز
۲۸	باب در بیان فصد کردن چشم	۹۸	باب در بیان دروغ گاه و روز	۹۹	باب در بیان دروغ گاه و روز	۱۰۰	باب در بیان دروغ گاه و روز

نمبر	نام مصنفون	نمبر	نام مصنفون	نمبر	نام مصنفون	نمبر	نام مصنفون
۷۷	بیان نفوذ	۵۵	بیان پخته شدن بدن	۲۹	بیان کم شدن نیروی حرکت	۸۵	بیان اطلاقی بر صبر
۷۸	باب بیان علاج چشم	۵۶	باب درد دندان	۳۰	بیان در صورتی که	۸۶	بیان درد مضطرب
۷۹	بیان سبب چشم	۵۷	بیان بوسه دادن	۳۱	بیان اناس معده	۸۷	بیان گرم بر شکم
۸۰	بیان ناخون چشم	۵۸	باب بیان آب دهان	۳۲	بیان فراق یعنی کبک	۸۸	بیان رحنه فو لنج
۸۱	بیان روشنائی چشم	۵۹	بیان پوست زبان	۳۳	بیان رحنه معده	۸۹	ترکیب حنظل و قند
۸۲	بیان مونیابند	۶۰	بیان بفرنگی زبان	۳۴	ترکیب مرابا بنی سبب	۹۰	بیان ورم مغز و خارش
۸۳	ترکیب حبیب	۶۱	بیان ورم زبان	۳۵	بیان آبرو غ لیبار	۹۱	بیان بکند و منفرد
۸۴	ترکیب شیان نارنج	۶۲	بیان زخم زبان	۳۶	بیان رحنه اندم	۹۲	بیان بیرون اندم
۸۵	بیان گل چشم	۶۳	بیان سوزش زبان	۳۷	بیان رحنه خون	۹۳	بیان بواسیر
۸۶	بیان شکوری	۶۴	بیان رحنه خنثی	۳۸	بیان حبیب	۹۴	ترکیب حبیب نقل
۸۷	بیان درد کوری	۶۵	باب بیان رحنه آرد	۳۹	ترکیب شربت حبیب	۹۵	ترکیب لعل نقل
۸۸	بیان پڑ وال چشم	۶۶	بیان فروز قند و زعفران	۴۰	بیان نقصان جمیع	۹۶	ترکیب بجنون جنات
۸۹	بیان رحنه البصر	۶۷	بیان فروز قند و زعفران	۴۱	بیان تشنگی بسیار	۹۷	بیان درد کوره
۹۰	ترکیب گل الجواهر	۶۸	باب سوزش دهان	۴۲	ترکیب ساقی قرص کافور	۹۸	ترکیب بجنون فله نیا
۹۱	باب و بیان خیالات	۶۹	ترکیب شربت زعفران	۴۳	بیان ورم حلق	۹۹	بیان سنگ کده
۹۲	بیان ناسور چشم	۷۰	ترکیب اسهال	۴۴	باب و بیان رحنه چشم	۱۰۰	ترکیب بجنون البهود
۹۳	بیان درد گوش	۷۱	باب بیان رحنه انفس	۷۱	بیان سست و سوزش	۱۰۱	بیان دریا بطش بول
۹۴	بیان گرم گوس	۷۲	بیان رحنه اندم	۷۲	بیان شربت بزروری	۱۰۲	باب و رماض شنداد
۹۵	بیان طینین گوش	۷۳	ترکیب شربت انجبار	۷۳	بیان اقامت سست	۱۰۳	بیان ورم شنداد
۹۶	بیان صمغ گوش	۷۴	ترکیب قرص سس	۷۴	بیان رحنه رقی	۱۰۴	بیان درد شنداد
۹۷	بیان افتادن آب گوش	۷۵	بیان قرص النرج	۷۵	بیان سنجین بزروری	۱۰۵	ترکیب شربت ماء لاصول
۹۸	بیان ریم گوش	۷۶	ترکیب رحنه موم	۷۶	بیان رحنه لبلی	۱۰۶	ترکیب سنجین بزروری
۹۹	بیان رحنه انجبار	۷۷	بیان دانه الجنب	۷۷	باب و بیان رقان	۱۰۷	بیان سنگ شنداد
۱۰۰	ترکیب بمر شنداد	۷۸	بیان دانه کبد	۷۸	بیان ورم الطحال	۱۰۸	بیان بول لعل
۱۰۱	باب و بیان رحنه زکام	۷۹	بیان دانه الصدر	۷۹	ترکیب قرص کبک	۱۰۹	ترکیب قرص کافور
۱۰۲	ترکیب لعل بکیر	۸۰	بیان دانه العده	۸۰	ترکیب شربت قیبار	۱۱۰	بیان بول سوزاک
۱۰۳	ترکیب دیا قور	۸۱	بیان رحنه خنثی	۸۱	بیان سکه سنجی	۱۱۱	ترکیب بول سوزاک
۱۰۴	باب و بیان رحنه چشم	۸۲	ترکیب ماء الجنب	۸۲	بیان اطلاقی رحنه	۱۱۲	ترکیب بول سوزاک
۱۰۵	بیان رحنه چشم	۸۳	ترکیب بزروری	۸۳	بیان سست و خنثی	۱۱۳	ترکیب بول سوزاک
۱۰۶	بیان رحنه چشم	۸۴	ترکیب بزروری	۸۴	بیان سست و خنثی	۱۱۴	بیان بول سوزاک
۱۰۷	بیان رحنه چشم	۸۵	بیان رحنه چشم	۸۵	بیان سست و خنثی	۱۱۵	بیان بول سوزاک
۱۰۸	بیان رحنه چشم	۸۶	بیان رحنه چشم	۸۶	بیان سست و خنثی	۱۱۶	بیان بول سوزاک
۱۰۹	بیان رحنه چشم	۸۷	بیان رحنه چشم	۸۷	بیان سست و خنثی	۱۱۷	بیان بول سوزاک
۱۱۰	بیان رحنه چشم	۸۸	بیان رحنه چشم	۸۸	بیان سست و خنثی	۱۱۸	بیان بول سوزاک
۱۱۱	بیان رحنه چشم	۸۹	بیان رحنه چشم	۸۹	بیان سست و خنثی	۱۱۹	بیان بول سوزاک
۱۱۲	بیان رحنه چشم	۹۰	بیان رحنه چشم	۹۰	بیان سست و خنثی	۱۲۰	بیان بول سوزاک
۱۱۳	بیان رحنه چشم	۹۱	بیان رحنه چشم	۹۱	بیان سست و خنثی	۱۲۱	بیان بول سوزاک
۱۱۴	بیان رحنه چشم	۹۲	بیان رحنه چشم	۹۲	بیان سست و خنثی	۱۲۲	بیان بول سوزاک
۱۱۵	بیان رحنه چشم	۹۳	بیان رحنه چشم	۹۳	بیان سست و خنثی	۱۲۳	بیان بول سوزاک
۱۱۶	بیان رحنه چشم	۹۴	بیان رحنه چشم	۹۴	بیان سست و خنثی	۱۲۴	بیان بول سوزاک
۱۱۷	بیان رحنه چشم	۹۵	بیان رحنه چشم	۹۵	بیان سست و خنثی	۱۲۵	بیان بول سوزاک
۱۱۸	بیان رحنه چشم	۹۶	بیان رحنه چشم	۹۶	بیان سست و خنثی	۱۲۶	بیان بول سوزاک
۱۱۹	بیان رحنه چشم	۹۷	بیان رحنه چشم	۹۷	بیان سست و خنثی	۱۲۷	بیان بول سوزاک
۱۲۰	بیان رحنه چشم	۹۸	بیان رحنه چشم	۹۸	بیان سست و خنثی	۱۲۸	بیان بول سوزاک
۱۲۱	بیان رحنه چشم	۹۹	بیان رحنه چشم	۹۹	بیان سست و خنثی	۱۲۹	بیان بول سوزاک
۱۲۲	بیان رحنه چشم	۱۰۰	بیان رحنه چشم	۱۰۰	بیان سست و خنثی	۱۳۰	بیان بول سوزاک

کتاب مرآت الیوم فی طب و دوائی (درج افغانی) حضرت علامه کاتب طبه سواک لایحه ام الکبر الشیخ طحطاطه و قضا بکون لایحه

نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون	نمبر صفحه	نام مضمون
۹۹	بیان در خواب کن بول	۱۰۸	بیان صبح المفاصل	۱۰۸	بیان جمعی شمره	۱۰۸	بیان جمعی شمره
"	ترکیب جوارش خشت الیوم	"	ترکیب جوارش خشت الیوم	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان قوت بانه	"	ترکیب جوارش خشت الیوم	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	دیگر بیان قوت بانه	"	ترکیب جوارش خشت الیوم	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	ترکیب دواء المسک حلوائی	"	باب بیان فقره	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان زرو شدن نوزاد	۱۱۱	باب در بیان دوائی	۱۱۱	ترکیب دواء المسک حلوائی	"	بیان جمعی شمره
۱۰۲	بیان کثرت خدام	۱۱۰	باب بیان دواء المسک حلوائی	۱۱۰	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان آمدن منی ندی	"	بیان درو ناخن	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
۱۰۳	بیان ترکیب مساک	"	بیان تمام جویا نخل	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان قنق حشمتین	۱۲۱	بیان شب جمعی یوم	۱۲۱	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	باب در بیان مساک	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	دنان از محل در رحم	"	بیان شب جمعی غشی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
۱۰۴	بیان ناشدن حمل عود	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان نشافتن حمل عود	۱۲۲	بیان جمعی یوم خلوی	۱۲۲	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان نشافتن حمل عود	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	خترت پالیر	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان محافظت خل	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان دم کردن کوه	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
۱۱۰	بیان آمدن جنین در رحم	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان تقطیل دلاوت	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
۱۱۱	بیان زحمت بجا در رحم	۱۲۴	بیان جمعی یوم خلوی	۱۲۴	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان کثرت جنین	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	ترکیب قمر کلان	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان بند شدن جنین	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان قرحه در رحم	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان اختناق الدوم	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	در بیان دم رحم	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان درد پشت	۱۲۵	بیان جمعی یوم خلوی	۱۲۵	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان عرقی النساء	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان درد کمر	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره
"	بیان وجع الودک	"	بیان جمعی یوم خلوی	"	بیان جمعی شمره	"	بیان جمعی شمره

کتاب دل محمد پاک سرحدین تاجران کتب شمیری بازار لاهور

صحت میں مثل بد بطنہ ہی کے ہے مرض میں ضعیف کرتا ہے بدن اور طبیعت کو فٹ و درد کو کثرتی
یا مچھلی کے ساتھ اور شیر برنج کو اندے کے اور سر کو خشکی کے اور ہی کو ہوا کے اور بچہ میں زود
ہضم کو اشیائے دیر ہضم کے ساتھ کھانا موجب امراض مثلاً یہ کا ہے وک طیب کو تشفی مرض کی
اور خوش اخلاقی مرض داروں کے ساتھ مناسب ہے اس واسطے کہ تشفی سے قوت مرض کی
بڑھتی ہے اور قوت مرض کی مرض کو گھٹاتی ہے اور خوش اخلاقی سے کیفیت خارجی بخوبی
دریانت ہوتی ہے کہ یہ متجزیہ تشخیص پر زیادہ تر معین ہے وک جب نبض پر پتا نہ رکھے اس
آیت کو زبان پر لائے **سُبْحَانَكَ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ اللَّهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنَ الْهَرَمِ وَالْجُنُونِ**
پاک ذات ہے تیری بلکہ جو عالم نہیں کرتے نہ سکھایا ۱۷ اس اقرا عاجزی سے اللہ
جل شانہ رحمہ فرما کے تجزیہ تشخیص قطع عطا کرے وک اگر سب مرض کا بخوبی تشخیص میں نہ آوے
تو ایسی دوا تجزیہ کرنا چاہئے کہ اگر دوسرے سب بہت سے دوا سبب ثانی کو بھی کفایت کرے وک جب دو
مرض یکجا موجود ہوں پہلے اُس مرض کی دوا کرے جسکی صحت سے دوسری مرض کی بھی صحت
محکم ہو جیسا ورم معقر میں کہ ورم کی صحت سے قرحہ بھی دفع ہو جاتا ہے یا اُس مرض کی دوا
انقدم کرے جو دوسری مرض کا سبب ہو یا اسکی جو خطرناک زیادہ وک سب مقام پر مرض کی
دوا عرض پر مقدم رکھے مگر جبکہ عرض قوی تر مرض سے ہو وک عرض وہ ہے کہ مرض کے سبب سے پیدا
ہو جیسا اکثر تپ میں نہ رہتا ہے پس تپ مرض ہے دوسرے عرض وک ایسی دوا تجزیہ کرنا چاہئے
مرض کو اُس کے بہم پہنچانے یا مقدم ہو و وقت پر مہیر آجائے وک نسخہ اس قدر صاف لکھنا چاہئے
کہ پڑھنے میں نام دوا کا یا کوئی لفظ تبدیل نہ ہو کہ اس سے اکثر نقصان عظیم نہ ہو جاتا ہے وک اہل
دولت کی دوا کم قیمت نہ تجزیہ کرنا چاہئے کہ سبب کم قیمتی کے تصور فائدہ کا کمتر ہوتا ہے اس نفع بھی
کم محسوس ہو گیا اور اگر کسی وجہ سے اتفاق ہو تو مرض میں مطلع نہ ہو وک طیب کو چاہئے کہ دوا کہ کسی کو
اپنے پاس دیکھے اور اگر ضرورتاً اتفاق ہووے تو لوگوں کو دکھلاوے اور کسی قدر موجود رکھے

اور ایک خلط میں ہو یا کئی خلطوں میں ف ہر مرض میں چار زمانے ہیں ایک ابتدا جب
 مرض پیدا ہوا دوسرا تیز اند جب تک بڑھتا رہتا تھا جب بڑھ چکا چوتھا انحطاط جب
 گھٹ چلا ف اکثر قریب موت کے آثار مرض کے ظاہر نہیں رہتے ہیں اس سبب سے کہ طبیب
 زندگی سے مایوس ہو کر اور اک مرض کا اور افضال اس سے چھوڑ دیتی ہے ف تاثر دوا کے
 چار درجے ہیں اگر دوا کے استعمال سے بدن کی کیفیت متغیر نہ ہو مگر زیادہ یا بدفعات کھانے سے
 وہ درجہ اول ہے اور اگر تغیر محسوس ہو لیکن محض افعال بد نہیں ظاہر نہ وہ درجہ دوسرا ہے اور
 اگر محض ظاہر ہو لیکن ہلاکت کو نہ پہنچائے وہ درجہ تیسرا ہے اور اگر ہلاکت کرے وہ درجہ چوتھا ہے
 ف اکثر دوا کی تاثیر کھانے میں خلط لگانے کے ہے اسکا بھی لحاظ رکھنا ضرور ہے مثلاً گشیز
 لگانے میں محل ہے کھانے میں مغلط و مبر ہے ف بعض دوا کا اثر صرف مس سے بھی
 حاصل ہوتا ہے جیسا سنگ شیل پر لٹکانا خفقان کو مفید ہے یا منگاباندھنا پیشانی
 در دوسر کو تاعود صلب گلو میں لٹکانا ام الصبیان کو اس طرح اکثر خنثائیں مستعمل ہیں مگر عوام
 ان کو طب خارج جانتے ہیں اور فقیروں کا لٹکا اور ٹوٹکا کہتے ہیں ف بعض دوا کا اثر
 بالخاصہ ہوتا ہے خلاف مزاج اصلی کے جیسا انار کہ مرطوب ہے مگر استسقہ کو مفید ہوتا ہے ف
 بعض دوا کو لطبانے مرکب القوی چانا ہے یعنی سردی و گرمی دونوں کو مفید ہوشل سر کے
 ف سبب والی قوت پانے میں لینا منظور ہو تو رخ و چوب تخم نمکوندہ کر کے اور برگ گل کو بدستور
 ترکیبیں اور اگر چاہیں کہ تمام قوت حاصل ہو تو پہلے خیسانہ کر کے جو نشانہ و کریں ف اگر وہ مرض کا
 قلیل ہو تب تعدیل و تحلیل کو کافی جانیں ورنہ بدن اخراج مواد کے ایسا نگرین کہ موجب ضرر
 ہوتا ہے علی الخصوص امراض جلدیہ اور مفاصل میں عایت رکھنا لازم ہے ف اگر مواد ہونوع
 میں دوا کی جائے ساتھ غرغرے کے اور اگر معد میں ہو تنقیہ کیا جائے ساتھ تی کے اور اگر امعاء میں

اور ایک خلط میں ہو یا کئی خلطوں میں ف ہر مرض میں چار زمانے ہیں ایک ابتدا جب
 مرض پیدا ہوا دوسرا تیز اند جب تک بڑھتا رہتا تھا جب بڑھ چکا چوتھا انحطاط جب
 گھٹ چلا ف اکثر قریب موت کے آثار مرض کے ظاہر نہیں رہتے ہیں اس سبب سے کہ طبیب
 زندگی سے مایوس ہو کر اور اک مرض کا اور افضال اس سے چھوڑ دیتی ہے ف تاثر دوا کے
 چار درجے ہیں اگر دوا کے استعمال سے بدن کی کیفیت متغیر نہ ہو مگر زیادہ یا بدفعات کھانے سے
 وہ درجہ اول ہے اور اگر تغیر محسوس ہو لیکن محض افعال بد نہیں ظاہر نہ وہ درجہ دوسرا ہے اور
 اگر محض ظاہر ہو لیکن ہلاکت کو نہ پہنچائے وہ درجہ تیسرا ہے اور اگر ہلاکت کرے وہ درجہ چوتھا ہے
 ف اکثر دوا کی تاثیر کھانے میں خلط لگانے کے ہے اسکا بھی لحاظ رکھنا ضرور ہے مثلاً گشیز
 لگانے میں محل ہے کھانے میں مغلط و مبر ہے ف بعض دوا کا اثر صرف مس سے بھی
 حاصل ہوتا ہے جیسا سنگ شیل پر لٹکانا خفقان کو مفید ہے یا منگاباندھنا پیشانی
 در دوسر کو تاعود صلب گلو میں لٹکانا ام الصبیان کو اس طرح اکثر خنثائیں مستعمل ہیں مگر عوام
 ان کو طب خارج جانتے ہیں اور فقیروں کا لٹکا اور ٹوٹکا کہتے ہیں ف بعض دوا کا اثر
 بالخاصہ ہوتا ہے خلاف مزاج اصلی کے جیسا انار کہ مرطوب ہے مگر استسقہ کو مفید ہوتا ہے ف
 بعض دوا کو لطبانے مرکب القوی چانا ہے یعنی سردی و گرمی دونوں کو مفید ہوشل سر کے
 ف سبب والی قوت پانے میں لینا منظور ہو تو رخ و چوب تخم نمکوندہ کر کے اور برگ گل کو بدستور
 ترکیبیں اور اگر چاہیں کہ تمام قوت حاصل ہو تو پہلے خیسانہ کر کے جو نشانہ و کریں ف اگر وہ مرض کا
 قلیل ہو تب تعدیل و تحلیل کو کافی جانیں ورنہ بدن اخراج مواد کے ایسا نگرین کہ موجب ضرر
 ہوتا ہے علی الخصوص امراض جلدیہ اور مفاصل میں عایت رکھنا لازم ہے ف اگر مواد ہونوع
 میں دوا کی جائے ساتھ غرغرے کے اور اگر معد میں ہو تنقیہ کیا جائے ساتھ تی کے اور اگر امعاء میں

اور ایک خلط میں ہو یا کئی خلطوں میں ف ہر مرض میں چار زمانے ہیں ایک ابتدا جب
 مرض پیدا ہوا دوسرا تیز اند جب تک بڑھتا رہتا تھا جب بڑھ چکا چوتھا انحطاط جب
 گھٹ چلا ف اکثر قریب موت کے آثار مرض کے ظاہر نہیں رہتے ہیں اس سبب سے کہ طبیب
 زندگی سے مایوس ہو کر اور اک مرض کا اور افضال اس سے چھوڑ دیتی ہے ف تاثر دوا کے
 چار درجے ہیں اگر دوا کے استعمال سے بدن کی کیفیت متغیر نہ ہو مگر زیادہ یا بدفعات کھانے سے
 وہ درجہ اول ہے اور اگر تغیر محسوس ہو لیکن محض افعال بد نہیں ظاہر نہ وہ درجہ دوسرا ہے اور
 اگر محض ظاہر ہو لیکن ہلاکت کو نہ پہنچائے وہ درجہ تیسرا ہے اور اگر ہلاکت کرے وہ درجہ چوتھا ہے
 ف اکثر دوا کی تاثیر کھانے میں خلط لگانے کے ہے اسکا بھی لحاظ رکھنا ضرور ہے مثلاً گشیز
 لگانے میں محل ہے کھانے میں مغلط و مبر ہے ف بعض دوا کا اثر صرف مس سے بھی
 حاصل ہوتا ہے جیسا سنگ شیل پر لٹکانا خفقان کو مفید ہے یا منگاباندھنا پیشانی
 در دوسر کو تاعود صلب گلو میں لٹکانا ام الصبیان کو اس طرح اکثر خنثائیں مستعمل ہیں مگر عوام
 ان کو طب خارج جانتے ہیں اور فقیروں کا لٹکا اور ٹوٹکا کہتے ہیں ف بعض دوا کا اثر
 بالخاصہ ہوتا ہے خلاف مزاج اصلی کے جیسا انار کہ مرطوب ہے مگر استسقہ کو مفید ہوتا ہے ف
 بعض دوا کو لطبانے مرکب القوی چانا ہے یعنی سردی و گرمی دونوں کو مفید ہوشل سر کے
 ف سبب والی قوت پانے میں لینا منظور ہو تو رخ و چوب تخم نمکوندہ کر کے اور برگ گل کو بدستور
 ترکیبیں اور اگر چاہیں کہ تمام قوت حاصل ہو تو پہلے خیسانہ کر کے جو نشانہ و کریں ف اگر وہ مرض کا
 قلیل ہو تب تعدیل و تحلیل کو کافی جانیں ورنہ بدن اخراج مواد کے ایسا نگرین کہ موجب ضرر
 ہوتا ہے علی الخصوص امراض جلدیہ اور مفاصل میں عایت رکھنا لازم ہے ف اگر مواد ہونوع
 میں دوا کی جائے ساتھ غرغرے کے اور اگر معد میں ہو تنقیہ کیا جائے ساتھ تی کے اور اگر امعاء میں

دوسری کے ۱۲

12 12 12

اس میں سبب سے پہلے اس مرض کی علامتوں کا بیان کیا گیا ہے اور اس کے بعد اس کے اسباب اور اس کے علاج کے بارے میں بات کی گئی ہے۔
 اس میں سبب سے پہلے اس مرض کی علامتوں کا بیان کیا گیا ہے اور اس کے بعد اس کے اسباب اور اس کے علاج کے بارے میں بات کی گئی ہے۔

علامات دفع مرض میں سبب سے پہلے دوسری مرض کے تپ حار میں اسہال صفروی ہونے سے بہرین دفع ہو جاتا ہے اور بہرے پن میں اسہال کا ہونا موجب اسکے زوال کا ہے اور اسہال بلغمی سے دفع استسے کا ممکن ہے اور بواسیر خونی سے جنون کا اور کثرت چھینک سے بچکی امتلائی کا اور وار الفیل اور رشتے سے در و گردے کا اور دم خضیب سے کھانسی کا
 فصل ۱۲ بیان علامات نکس مرض میں بدون بجران کے تپ کا ساکن ہو جانا اور پیدا ہوتا صنف بدن کا اور اشتہا ساقط ہونا اور جی امتلا نا اور نبض میں فتور کا ہونا اور ہضم غذائیں منہ ہونا اور بہت نیند کا ہونا اور تہج چہرے اور پیک کا اور بول رنگین ہونا دلائل بازگشت مرض کے ہیں فصل ۱۳ علامات طوالت مرض میں ابتداء مرض میں کثرت اختلاج بدن کی اور کثرت احتلام کی اور زور طاقت کم ہونا اور غذا سے نفرت ہونا اور معالجہ مناسب فائدہ نہ ہوتا اس فائدے کا قائل نہ رہنا فصل ۱۴ علامات مجمودہ میں قائم رہنا قوت مریض اور اشتہا کا اور رت رہنا عقل نہ ہوش و حواس کا اور نفع پانماعالجات سے اور سہولت برداشت مرض کی اور تپ میں نکلنا چھالوں کا لب و ناک میں اور خارش کا ہو جانا اور بجران جید ہونا بروز بجران کے اور رت کو سونا اور آرام پانا بعد خواب کے اور نفیس طبعی قائم رہنا فصل ۱۵ علامات رد میں منہ کھلا رہنا اور دم پیایے کھینچنا اور ہوائے سرد نکلنا ناک سے اور سرد ہونا منخرن کا اور ناک اور کان تپے ہو جانا امراض مزمنہ میں اور ہمیشہ ایک مقام میں نظر کرنا اور اکثر ناک میں انگلی کرنا اور خاموش رہنا اور آویسوں سے پھیرنا اور کپڑے اور دیوار پر ہاتھ ملنا اور بہت کھانا اور جزو بدن نہ ہونا اور کم بولنا اور فطاب بدن روز بجران کے اور لفظ لفظ اور جھٹکا جھٹکا اور موت سے دُرنا اور تپ میں قن

اس میں سبب سے پہلے اس مرض کی علامتوں کا بیان کیا گیا ہے اور اس کے بعد اس کے اسباب اور اس کے علاج کے بارے میں بات کی گئی ہے۔
 اس میں سبب سے پہلے اس مرض کی علامتوں کا بیان کیا گیا ہے اور اس کے بعد اس کے اسباب اور اس کے علاج کے بارے میں بات کی گئی ہے۔

اس میں سبب سے پہلے اس مرض کی علامتوں کا بیان کیا گیا ہے اور اس کے بعد اس کے اسباب اور اس کے علاج کے بارے میں بات کی گئی ہے۔
 اس میں سبب سے پہلے اس مرض کی علامتوں کا بیان کیا گیا ہے اور اس کے بعد اس کے اسباب اور اس کے علاج کے بارے میں بات کی گئی ہے۔

بہر برہم کے بغیر انہی اعضاء پر جان بے کردار کے بغیر انہی اعضاء پر جان بے کردار کے بغیر انہی اعضاء پر جان

استقلال اور
اختیار مادہ کے
جگہ میں
سکے بغیر نزال و
اور عورت کا اکٹھا
داخل ہونا
سکے مثل سلمان
اور سوسن ان طریق
باز رفت منی
ایک دفعہ کے یا
غالی مادہ منی کے

بہر برہم

پیش کیے اور
اس کو نصف
کتنے ہیں
عہ لیتے اور عہ
عہ اس کو علف
کتنے ہیں
بہر کی چھٹی
عہ اور اس کی
رہبت کو رہبت
اصلی

ساتویں دن سے پہلے ہونا اور شروع مرض میں نکیسرت پھوٹنا اور اس سے خفت نہ ہونا اور
عاسہ نہ ہونا تھیک اور بلا تھیک اور زردانت برہم گھسنا اور ہاتھ پاؤں سرد ہونے باوجود حرارت
تپ کے اور غافل سونا اور نبض کا ضعیف چلنا اور اعضاء اندرونی کا درد کرنا اور پیچہ ہونا
کا اور سیاہی زبان کی اور شہوات بشکل سوربرنگ سیاہ خواہ نیلگون ظاہر ہونا اور نکیر سے
خون سیاہ اور قلیل نکلنا اور بول محض سفید یا سیاہ ہونا فصل علامات موت میں
پیدا ہونا خاق کا امراض طویل میں اور بد بوئی ناک روز بھر ان کے اور طلب کرنا اندھیری
جگہ کا اور سیاہی اور سبزی رنگ کی اور زیادتی ہڈیاں خواہ خاموشی کی اور سیاہی ناخن کی
اور کشیدگی پوست پیشانی کی اور ناک کان کا سرد ہونا اور بول سفید یا نیلا یا سیاہ ہونا اور
اختلاط عقل اور سردی ظاہر بدن کے ساتھ گرمی باطن کے اور کھولے رہنا آنکھ کا سرمہ میں
یہ مقالہ دوسرے بیان پیدائش اور تہذیبات اور حفاظت اطفال میں ہے
فصل بیان کیفیت پیدائش میں جاننا چاہئے کہ اگر مرد و عورت کی منی ایکٹ مانے میں رحم میں
گرسے اور رحم میں کوئی عارضہ یا کوئی سبب مانع حمل نہ ہو تو دوسری ملکہ بالیکہ منفقہ ہو جاتے ہیں
اور انہیں چار نقطے سفید مانند حباب کے پیدا ہوتے ہیں ایک مقام دل اور ایک جگہ اور ایک باغ
کے چوتھے بڑا کہ رفتہ رفتہ بڑھ کر سارے مادے کو گھیر لیتا ہے اور مثل تہ باریک کے چھا جاتا ہے
اوسکے اندر ایک حرارت و نو منی سے قائم ہوتی ہے جسکو حرارت عزیز می اور حرارت اصلی کہتے
ہیں اس حرارت کے قائم رہنے تک بفا سے زندگی ہے اور اسی کی قلت و کثرت سے ضعف
وقت حاصل ہوتی ہے ایک ہفتہ پیش حباب داخلی مائل بسرخی ہوتے ہیں اور آثار اعضاء
کے انہیں ظاہر ہوتے ہیں اور رحم مادر کی رگوں کا مونہ نقطہ جگر سے اور گرد اگر دشتا کے جالمتا
ہے ان سے تھوڑی غذا اپنے گنتی ہے بعد اسکے چار دن میں کچھ نقطے سرخ پڑتے ہیں

بہر برہم کے بغیر انہی اعضاء پر جان بے کردار کے بغیر انہی اعضاء پر جان بے کردار کے بغیر انہی اعضاء پر جان

...

...

...

۲۷ تا لامیت اعصاب کو حاصل ہے اور دلالت آسانی سے ہوتی ہے ۱۱

[illegible]

طبع معتدل ۱۲
 دہلی اعتدال ۱۱
 وقت اور اعتدال ۱۰
 طبع معتدل ۹
 دہلی اعتدال ۸
 وقت اور اعتدال ۷
 طبع معتدل ۶
 دہلی اعتدال ۵
 وقت اور اعتدال ۴
 طبع معتدل ۳
 دہلی اعتدال ۲
 وقت اور اعتدال ۱

سطح سے رکھ کر نرم باند ہیں اور جس مکان میں روشنی زیادہ نہ ہو پرورش کریں اور آہستہ آہستہ
 جنبش دیں اور ہوا سے خارج اور روشنی سے آشنا کریں اور روغن زیت خواہ روغن سرسوں بدن پر
 لگائیں فصل ۶ تدبیر پلانے نشیور پرورش میں جاننا چاہئے کہ پانچ روز تک لڑکے کو اسطرح دودھ
 پالیں کہ دودھ میں روئی تر کر کے اسکے منہ میں دیں تاکہ اسکے عضائے دہن کو مضرت نہ پہنچے اور
 اسکو ذیقہ دودھ کا معلوم ہووے اور حرکت اعضائے دہن سے دودھ معدے میں اترے
 اس حیل سے لڑکا بتدیر ج دودھ چوسنے لگے گا اگر کسی عورت صحیح المزاج کا دودھ میسر آوے
 تو نہایت مناسب ورنہ دودھ بکری خواہ کایگا لیکن وقت تر کرنے روئی کے اندک گرم ہونا
 چاہئے میں فساد نہ ہوے اور جلد تحلیل ہووے اور دہنیت اسکی دور کہے روئی تر کریں بعد
 اسے پستان منہ میں دیکر چوڑیں تاکہ اسکو ذیقہ دودھ کا معلوم ہو اور خود چوسنا اختیار کرے
 اور لگایاں کو کوئی بیماری نہ ہووے تو اسکا دودھ از بس مناسب مزاج لڑکے کے ہے لیکن
 چالیس روز تک اور ادنی مدت چہ روز یک وقت زائیدگی سے عورت کا دودھ ناقص
 رہتا ہے اس مدت میں اگر اسکا استعمال نہ ہو تو بہتر ہے اور اگر دوسری عورت کا دودھ
 پالیں تو ایسی ہووے کہ خوبصورت اور نیک خلق اور قوی المزاج اور عمر میں برس سے تین
 برس تک کی ہووے اور اسکی زائیدگی سے چالیس روز گزر گئے ہوویں معتدل المزاج بڑی
 پھلتی والی دودھ اسکا نہ بہت گلاٹا ہووے نہ بہت پتلا اور لڑکا جنی ہو بھی نہ لڑکی اور
 دودھ پلانے والی اچھی غذا لکھا یا کرے اور پہلے دو ایک قطرے دودھ گرائے تب پستان لڑکے
 کے منہ میں دیا کرے اور بہت چلنے پھرنے اور ریاضت اور مجامعت سے پرہیز کرے اہ اگر
 وہ گار یا ہووے تو مطلقاً کھلا دیں مثل سکنجبین سادہ یا زور سی معتدل اور پچھینہ
 اور ناخواہ کے اور ریاضت معتدل بھی مفید ہے اور اگر دودھ پتلا ہووے تو غذائے معطر

جلدی متاثر ہونا
 کوئی نہ متاثر ہونا
 طبع معتدل ۱۲
 دہلی اعتدال ۱۱
 وقت اور اعتدال ۱۰
 طبع معتدل ۹
 دہلی اعتدال ۸
 وقت اور اعتدال ۷
 طبع معتدل ۶
 دہلی اعتدال ۵
 وقت اور اعتدال ۴
 طبع معتدل ۳
 دہلی اعتدال ۲
 وقت اور اعتدال ۱

طب احسان

دودھ کا معدے پر
 چھاتی کے جمع
 کی کیا ہووے
 دفع ہو جائے

دودھ کا معدے پر
 چھاتی کے جمع
 کی کیا ہووے
 دفع ہو جائے

۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

دشت پرینٹنگ پریس
 پبلشرز اور فنڈ
 پلا با جاوے
 یا اسکے پروردہ
 اور اگر دودہ پروردہ
 پگھلا کر دینا کرنا
 میں چاہتا ہوں
 ہمارا اگر دودہ پروردہ
 سچ پرینٹنگ پریس

پھول اور زیرہ سر کے میں پسیرک طلا کریں یا یا جراسر کے میں پسیرک نیگرم لگاویں اگر نہ دفع
 ہو تو تھوڑا پیہر یا یہ سرد پانی میں گھول کر ملاویں اور دودہ کم ملاویں بلکہ زردی انڈے کی
 یا روٹی غیر می تنوری کھلاویں اور اگر سوسے دانت جمنے کے بھی عارضہ اسہال کا ہوئے
 تب بھی یہ دو مناسب و مفید ہے اور جب دانت کی جڑیں محسوس ہونے لگیں غن بابونہ اور شہد
 مسٹو صفیر ملیں یا کتھی کا دودہ یا مرغ کی چربی یا مغز خرگوش گردن اور دانتوں کی جڑ پر ملیں

مقالہ تیسرا معالجہ امراض اطفال میں

چاہتا ہوں کہ جو شخص بزرگ یا دہ معین ہے وہ بیان کرنا مرض کا ہے چونکہ لڑکے سے یہ امر نا ممکن ہے
 لہذا انکے معاملے میں زیادہ فکر و تردد درکار ہے اسی سبب اطباء زمانہ حال کے اس
 پر توجہ نہیں فرماتے اور حوالہ دیتوں پر کرتے ہیں اور عقیدہ ارباب نے مانہ کا بھی یہی ٹھہرا ہے
 کہ معالجہ لڑکوں کا طبیعت بہتر و آئیاں کرتی ہیں حال آنکہ معالجہ کرنا ایسے جسے جسکے حق میں بیان
 معجز بیان پر کامل ناقصہ العقل جاری ہوا یہ بھی نمونہ قدر دانی ہے اور عقل سلیم مقتضی اسکی ہے
 کہ طبیعت کی تجویز ناقص بھی دایہ کی تدبیر کامل سے ارباب اعلیٰ ہوگی واضح ہو کہ جب تک کا شیر خوار ہے
 اسکو دوا اپنی ناسا سے بہتر ہے کہ دوا دایہ کو کھلائی پلائی جاوے تاکہ دوا کا اثر نہ دیکھے دودہ کے مرض
 لڑکے کو پہنچے بلکہ اگر لڑکے کو دوا پلاویں تب بھی دایہ کو استعمال کرادیں اس واسطے کہ لڑکے کی علاج
 میں دودہ کی تاثیر سبب تعاضات نمونے کے زیادہ ہوتی ہے اگر صرف لڑکا دوا پیے گا سبب عدم
 اصلاح دودہ سے تاثیر دوا کی بخوبی ظاہر نہوگی اور چونکہ استعمال دوا کا ان شیردہ کو بقاعدہ غیر
 اطفال کے چاہیے لہذا اس مقام پر صرف لڑکوں کا بیان ہوتا ہے اور جب تک تدبیر خارجی سے
 دفع مرض کا تصور ہووے داخلی متعل نہ کریں اور اگر ضرورتاً اتفاق ہو تو وزن قلیل مناسب ہے
 پس اگر لڑکا نسوگا اور بہت روئے علاج روغن کا ہو یا روغن خشخاش کپٹی پر لگاویں

۱۲
 دشت پرینٹنگ پریس
 پبلشرز اور فنڈ
 پلا با جاوے
 یا اسکے پروردہ
 اور اگر دودہ پروردہ
 پگھلا کر دینا کرنا
 میں چاہتا ہوں
 ہمارا اگر دودہ پروردہ
 سچ پرینٹنگ پریس

اس کے لئے کہ مصلحت سے
 دوا کا بہترین ہے
 اور اس کے مضرات
 دوا کا بہترین ہے
 اس کے لئے کہ مصلحت سے
 دوا کا بہترین ہے
 اور اس کے مضرات
 دوا کا بہترین ہے

یہ دیکھنا کہ
پیشہ سب اس واسطے کہ
زبان و دماغ اور ہڈیاں
بڑھنے کی ضرورت ہے
مٹھ منہ انیکو بل میں
فلج کتے ہیں اگر عقل
جو تو کام کرتے ہیں
نہیں تو کیوں کرتے ہیں
نہیں تو کیوں کرتے ہیں
اصلی دودہ کی ضرورت
اور دیکھنا کہ

یہ تخم خرفہ اور تخم کاہو اور بادیان پانی میں پیسکر شکر ملا کے پلاویں یا پوست خشخاش پانی
میں پکا کر لال سک پلاویں اگر منہ آوے تو برنگ سیاہ بڑھی سفید اور سرخ علاج پذیر ہے علاج
کنار فارسی یا ساق یا پوست انار شیریں سرمہ سا کر کے منہ میں چھڑکیں اگر سوتے میں روتا ٹھیک معلوم
کرنا چاہئے کہ یہ بھی سے خواب بڑھیکھتا ہے علاج شہد خالص چٹاویں کہ غذا کو معدے سے دھو کر
خواہ بادیان اور برگ پودینہ جوش کر کے پلاویں اگر براز رقیق آوے دلیل ضعف معدی ہے
علاج زیرہ محل سرخ یا حب لاس پانی میں پیسکر معد پر لگاویں یا بازو یا پوست انار لگائیں
یا برگ پودینہ اور دانہ الاچی سفید پیسکر پلاویں یا طباشیر کبود اور دانہ الاچی سفید و نبات
سفید سفوف کر کے شیر باد میں گھول کر چٹاویں اگر قبض ہوئے علاج چوہے کی سینکے اور برگ
پودینہ شہد میں ملا کے شیات بنا کے روغن گل سے چکنا کر کے شاف کریں اور اور دوسرے
مصطلکی رومی شہد میں چٹاویں یا روغن گل نیگرم پیٹ میں پر لگاویں یا گائیگاپتہ نان پر
رکھیں اگر روئے اور ہاتھ پیٹ پر ماسے دلیل درد شکم کی ہے علاج پنہ کنہ نیگرم کر کے پیٹ
سینکس یا روغن گل شیر گرم پیٹ پر لگاویں یا نمک سرمہ سا کر کے نیگرم پیٹ پر پلین اگر بچی
بکثرت آوے اور آپ سے بند نہ ہوئے علاج سونف اور شکر پیسکر کھلاویں یا شہد چٹاویں
اگر آنوں لمبو باز کے ساتھ کرے علاج چار تخم روغن گاؤ میں چکنا کر کے لعاب شیشہ خطمی
کے ساتھ شیردہ کو پلاویں اگر چپے پیدا ہوویں علاج زرد چوب بائرنک پانی میں پیسکر شکر
ملا کے پلاویں اور ایلو پانی میں گھول کر مہر پر لگاویں یا برگ سبز کوند کا پانی یا تینا کو کو پیسکر لگائیں
اگر سونے میں ہونٹھ اڑے کے تر ہو جایا کریں اور بادجو کثرت شیر خورگی کے لاغر ہوتا جائے اور
خلو معدی وقت بیکاری کرے دلیل ہے اوپر پیدا ہونے حیات کے جس کو معرف
عام میں کیچے کہتے ہیں علاج سبز سرخ جوش کے پلاویں پوست بیج انار ترش جوش کے

یہ دیکھنا کہ
پیشہ سب اس واسطے کہ
زبان و دماغ اور ہڈیاں
بڑھنے کی ضرورت ہے
مٹھ منہ انیکو بل میں
فلج کتے ہیں اگر عقل
جو تو کام کرتے ہیں
نہیں تو کیوں کرتے ہیں
نہیں تو کیوں کرتے ہیں
اصلی دودہ کی ضرورت
اور دیکھنا کہ

یہ دیکھنا کہ
پیشہ سب اس واسطے کہ
زبان و دماغ اور ہڈیاں
بڑھنے کی ضرورت ہے
مٹھ منہ انیکو بل میں
فلج کتے ہیں اگر عقل
جو تو کام کرتے ہیں
نہیں تو کیوں کرتے ہیں
نہیں تو کیوں کرتے ہیں
اصلی دودہ کی ضرورت
اور دیکھنا کہ

[illegible]

۱۲ اصل السور من عند محمد بن خطیب محمد بن خذری الکافین کے ساتھ یا نبات ملاطوری

اسو اسطراکس لی کر
 طبولت ایلر که مادیه نوکاس لی کر
 بہتہ دون میں کی نہیں
 اور قن میں رفتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 فصد کا فزان ریرالہ
 میں غبار اور فصد
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ

بیکہ تیر کی کہتہ بہتہ
 لایر مہم کی کہتہ بہتہ
 شیدار ناکی کہتہ بہتہ
 ہوتی کہتہ بہتہ
 نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 اور نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 اگر نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 استعمال نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 موبدین نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 اس کہتہ بہتہ

فصد کریں اور اگر کوئی خلط دوسرے بھی بہت شکت خون کے باعث مرض کا ہوئے تو بعد نفع اُس
 خلط کے فصد کرنا چاہئے اور چونکہ خون کے ساتھ روح کی قوت خارج ہوتی ہے لہذا بلا ضرورت قوی
 کے فصد نہ چاہئے اور فصد منع ہے چودہ برس کی عمر تک اور لاغر اندام اور قوی نہی اور حاملہ اور
 حاملہ کو اور سرور و بحران اور بعد جملہ کے اور بد ہضمی اور شدت گرما اور شدت سرما میں اور
 پندرہویں تاریخ ہر مہینے تک و وقت شب کے اور جب تک کہ معدے میں غذا تحلیل نہ ہو
 لیکن حالت اضطراب میں مثل سرسام اور ذات الجنب اور خناق کے موانع خفیف فصد پر لحاظ کرنا
 چاہئے اور ایام سڑی میں قبل وال آفتاب کے اور گرمی میں بعد زوال کے فصد لیں اور ایام سرما
 میں اور بلغم مزاج کی رگ کشادہ کھولیں اور ایام گرما میں اور صفراوی مزاج کی باریک اور جبکہ مرض
 ایک جانب کے کسی عضو میں ہو تو تین روز تک ابتداء سے مرض سے مخالف سے کھولیں
 اسکو مالہ کہتے ہیں یعنی مواد اُس جانب سے باز رکھنا اور دوسری جانب بائل کر دینا اور اگر تین دن
 گزر گئے ہوں تو طرف موافق سے اور جہاں کہ مقصود کسی طرف سے نہ ہوگا اور فصد ہاتھ
 سے لینا ہوگا وہاں طرف دہانی سے اولی ہے کیونکہ طرف چپ کے متصل قاطب ملتا ہے اور مالہ
 اسطرح کا جائز نہیں ہے کہ مثلاً طرف راست اعضا عالی میں علت ہو فصد جانب چپ کے اعضا
 اسافل سے کیجئے اور جبکہ بعد فصد استفراغ ہوتا ہو پہلے نئے کر اوں اور صفراوی مزاج کو پہلے
 شربت انار ترش اور بلغم مزاج کو دوا گرم پلا کے فصد کریں اور اگر غم شربت کا عہد ہے پہنچے اور عضو
 اناس کہے صندل اور کشیز اور مثل اسکے حملات ورم کے لگاویں اور اگر قوت ہو تو دوسری
 طرف سے صندل اور اگر فصد شریان کو دیکھو تو خون سرخ اور رقیق آویگا اور مانند حرکت نبض کے اسکے
 خروج میں حرکت ہوگی فوراً کند اور دم لاخوین اور سونا ماکھی باریک کر کے سپیدی تخم مرغ میں
 ملا کر غم میں کھیں اگر غم کے دوائیں قابضات لگا کر باز نہیں آتیں تو تین کے بعد کھولیں اگر بند نہ ہوا ہو

بیکہ تیر کی کہتہ بہتہ
 لایر مہم کی کہتہ بہتہ
 شیدار ناکی کہتہ بہتہ
 ہوتی کہتہ بہتہ
 نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 اور نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 اگر نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 استعمال نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 موبدین نہ ہوتی کہتہ بہتہ
 اس کہتہ بہتہ

اسو اسطراکس لی کر
 طبولت ایلر کہ مادیہ نوکاس لی کر
 بہتہ دون میں کی نہیں
 اور قن میں رفتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 فصد کا فزان ریرالہ
 میں غبار اور فصد
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ
 بلکہ کی کہتہ بہتہ

[illegible]

ترک رکھیں صلیب جوش خفیف دیکر ملکر چھاپلاویں اور جبکی حالت سہل کی نہ ہوئے اسکو
 دو اتوی نہ دیں اور جب تک سہل کا عمل شروع نہ ہوئے سونا نچا ہے الامسل قومی میں مگر
 مسل قومی میں بعد شروع کے ہرگز سونا نہ چاہیے اور جب تک کہ مسل معہ میچ غذا مطلقاً
 منع ہے اور مسل جوشانہ پر گرم پانی پینا اسکے عمل کو باطل کرتا ہے اگر پیٹ میں درد ہوئے
 تو تھوڑا گرم پانی پینا اور چند قدم چلنا مفید ہے اور شربت دو پر پانی پینا معین اور جس
 مسل میں حب اللہ یعنی جال گوشت ہوئے یا جس سفوف میں تر بلور نمک ہو تو قبل شروع
 عمل کے پانی سرد اور بعد عمل کے پانی گرم پینا بہتر ہے اور جس کسی کو سہل سے قے ہو جاتی ہو
 قبل سہل کے دوزخ تک متواتر قے کرنا مناسب ہے اور مسل سے مثلی ہو مقویات معد شل
 سب وہی کے تھوڑا کھانا مفید ہے اور اگر مسل عمل محرمہ اسی دن دوسرے مسل پلانا
 منع ہے مگر جتنے اور شانے سے تحریک کرنا جائز ہے اور اگر مسل کی گرمی اعضائے رئیس کو جا کر
 حالات بد پیدا کرے تو قصد لینے چاہیے اور اگر اس سال حد سے زیادہ گزرے اور تشنگی غالب ہو
 اور رنگ مہلین کا متغیر ہو چلے تو معدے پر قابضات لگا کر اس سال بند کرنا چاہیے اور
 تقویت مزاج کے لئے شربتہائے مناسب ملاویں اور قے کرنا بھی اس سال کو باز رکھتا ہے اور اگر
 کثرت اس سال سے چھکی پیدا ہوئے تو چھینکیں ملاویں اگر اس سے بھی بند نہ ہو تو ترتیب
 کی کریں طریق مسل مطبوخ بنانے کا یہ ہے کہ اجزائے منفیج میں اجزائے مسل کو ملا کر پیوند
 ترک کے جوش دیکر دست کریں اگر موصفات ملانا ہوئے تو بھج جوش کے اسکا زلال ملاویں
 اور شیر خشت اور ترنجبین اور آب خیار شنبہ کو بھی جوش نہ دینا چاہیے انکو علیحدہ ترک کر کے اور ملکہ
 صاف کر کے ملاویں اس سال میں ملائہ معین بادلم خواہ شیر بادلم کا اسوئے مناسب کہ اجزائے مسل معہ
 اولیٰ امین پیمیں لعد خجواب کا پینا اس سال کو بند کرتا ہے لیکن ان کے گرم پیئے سے ابھرا ہو ہو دوا یک

[illegible]

اس اختراع کو پسند کیا جس مریض کے امعاء میں مواد دیکھتا ہے وہ اسے شور کے پانی سے پانی سے
 عمل کرنا مفید پاتا جہاں وہ پانی میسر نہ ہوتا تک کو پانی میں ملا کر عمل کرنا فائدہ یکساں
 دیکھتا آخر کار دوا سے مسئلہ سے طباً حقیقہ کرنے لگے جاننا چاہئے کہ حقن سے مواد امعاء
 خارج ہوتا ہے اور جب عضائے اسفل مواد سے خالی ہو جائینگے پتہ اوپر کے عضووں
 بھی مواد اسفل گرے گا چن حقن میں وہ بھی خارج ہو جائیگا الفرض امراض اعلیٰ اور اسفل
 خصوصاً امراض ماغی کو حقن مفید ہے اگر قبل و ایک روز سے استعمال منفع کا ہوگا اور روز
 حقن کوئی دوا مسئلہ کھائی جائے تو زیادہ تر فائدہ ظاہر ہوگا طریق حقن کا یہ ہے کہ دویہ
 مسئلہ جوش کر کے آب صافی اسکا مشابہ دوا میں حبکو بھونک کر بڑھایا ہوگا یا چمچ سے کی
 قیصل میں بھر کر اور اسکے منہ پر لکڑی پتلی سولج دار بانا بھر مریض کو سیدھا لٹا کر اور سر پر
 نیچے تکیہ رکھ کے دو لکڑی مقعد میں کھڑک دو آہستہ آہستہ دبا کے کہ دوا امعاء میں پہنچے اور
 زور سے دہنے میں امعاء کو عدم پہنچتا ہے لیکن دوا میں کوئی روغن بھی ملا نا ضرور ہے تاکہ
 دوا سے امعاء میں خراش نہ پہنچے کیونکہ امعاء خردہ اس امر کے نہیں ہیں کہ کوئی چیز ایسی جس پر
 معہ کا عمل ہو ہو دواں میں پہنچے اور اگر ایسا روغن ہو کہ جس میں قوت مسئلہ ہو تو بہتر
 وضع ہو کہ متاخرین نجائے قیصل چرمی کے ایک لہ طری اختراع کیا ہے فائدہ طریق چھکائی
 کا مثل حقن کے ہے دویہ مدت سے براہ یوں کے فصل فائدہ شائد میں بیضے اجزاء مسئلہ
 کو بار یک سفوف کر کے صابون میں لاکر نبی تہی مستحکم ایک طرف پتلی دوسری طرف موٹی
 بنا کر اس قیصل لگا کر تپنی طرف مقعد میں رکھ کر آہستہ آہستہ داخل کریں اگر مقدر چھ انگل
 کے داخل ہوتی ہے تو اثر اسکا امعاء قولوں تک پہنچتا ہے اور مواد کو خارج کرتا ہے ورنہ طبیعت کو
 طرف نفع بزرگے مستعد وراثت کر دیتا ہے اور دوسری تدبیر یہ ہے کہ صابون جھیکر نوکیلا ناشیان

[illegible]

غرض کہ اس وقت تک کہ اس پر سفوف رانی اور نمک کا چھڑک کر تھوڑا تھوڑا تیل پیکائے مستعمل کریں
 مادہ مثل شافہ کے راہ بول میں پتی دوا کی واسطے اور راول کے یا رفع قرح کے رکھتے ہیں فصل
 قواعد میں قے مواد کو معک سے نکالتی ہے اور امراض اسفل میں بطریق امالہ مواد کے نہایت
 خوب علاج ہے عارضہ عرق النساء اور وجع مناسیل کو بہت مفید ہے بہترین شکل قے کر نیکے
 پیچہ کہ دوائیں مقبیات نوش کر کے آنکھ پر پی باندھ کر اوپر پیٹ اور کمر کو نرم باندھ کر کھڑے ہو کر قے
 کریں کہ اس طرح پر مواد بخوبی خارج ہوتا ہے اور ایک ہفتہ بیشتر غذا نرم کھائیں اور اگر ضرورت
 استعمال کریں تو کاندہ تاریخ کا نہ کریں اور اگر واسطے حفظ صحت کے کریں تو چودھویں روز بند ہو جائیں
 تاریخ پھینچنے میں کیا کریں اور ایام گرمی میں قے کرنا خوب ہے اور اگر قے سے پہلے عارض ہو تو
 پھینک لانے سے بند ہوتی ہے اور اگر اس حیلے سے بھی دفع نہ ہوئے تو اشیائے مرغی مثل بالائی
 وغیرہ کے کھلاویں فصل قواعد اور راول میں جاننا چاہیے کہ اگر اخراج مواد کا جگہ اور گودہ اور نشانہ
 اور اعضائے مناسیل سے مقصود ہوئے تو استعمال مدرات کا بہتر ہے کیونکہ مخرج طبعی فضلات
 ان اعضا کا ہے اور اگر احتیاس منی یا احتیاس حیض کا ہو تو بت مدرات ان کے استعمال کرنا مفید ہے
 اور طریق استعمال سب مدرات کا یہ ہے کہ وہ یہ بطور شیر پکے مستعمل ہو دیں یا دوسری ترکیب
 مشہورہ سے مستعمل ہو دیں لیکن طریقہ خاص کہ امراض سداک میں مستعمل ہے بیان ہوتا ہے
 کہ چنانچہ آدھ تو سی مثل کباب چینی اور قلعی شورہ اور زردل اور دانہ الیاسچی سفید کے سفوف
 کر کے شیر گاؤ اور پانی میں ملا کر ملا دیں اور تمام صف غذا نہ کھلاویں اور بدتعات دودھ اور پانی ملا کر
 پلایا کریں طرح کہ دودھ کا دو چہ پانی ہوئے اور اگر ریض کو سبب ہونے کھانسی وغیرہ کے استعمال
 دودھ کا مناسب ہے تو صرف پانی پر خواہ عرق مکرے پر گفتا کریں فصل بیان قواعد اور سقوت معالجات
 خارجی میں جاننا چاہیے کہ مقصود اصلی علاج سے پہنچانا اثر دوا کا مقام مضرتیج وہ فرض تمام زمین و

ہول کے یعنی
 عرق مناسیل مثل فصل
 بیج کے نام سے اور میں
 دوسرے جگہ دفع قرح
 دوائیں یا کوئی بات شیش
 پیش کرنا کہ بیعت
 ہر شے تنوع ہو جائے
 میں اور غلبہ میں اور بھی
 کا تحقیق ہوئے
 لیکن جغز رسو
 خیال کرنا اس امر کا کہ
 لگاؤ مادہ بخوبی درود
 ریا کا نہ ہونے والا
 الایچی کلان اور طاش
 کہ نہ اور موز کا پور شدہ
 میں ملا کر طبع میں بیج
 تاکو کے رکھ کر ایک
 چنگاری دھو کر حق میں
 شے مثل شربت
 بزرگی یا دیا جاریہ
 مثل بجسیت

اور فصل اور میں
 کے یا مثل
 قے اور سفوف
 کے
 " " " " "

خواہ عضو خاص میں ہو چنانچہ سارے طہقے کھلانے اور پانی کے اور بھی بہت طریق میں لیکن مختصراً
 اس مقام پر ذکر کئے جاتے ہیں نرن دو اجوش کر کے اسکی آبجانی نیگرم میں مریض کو بٹھالنا انکباب
 بیغہ بھپاؤ دو اجوش کر کے اسکا دھواں تمام بدن پر خواہ عضو خاص میں مثل کانچے پہنچانا سچور یعنی دھونی
 دو خشک جلا کر اسکا دھواں تمام بدن پر خواہ عضو خاص میں مثل ناک کے پہنچانا پلے شوہرہ واکر
 پانی میں پکا کر اس پانی سے برہم مرفٹ مریض کے پاؤں دھونا اور پانی پھپکا کر پورے کپڑا لٹینا اور
 تلوے کھلے رکھنا بعد چند ساعت کے نیچے کی جانب سے کھولنا تھریج دو ابار یک کر کے بدن پر
 ملنا اگر دوا خشک سے تو دھوا کتے ہیں اور اگر تر ہوئے تو بٹھاتے ہیں نڈلین روغن ملنا حمل
 دوا کو پوٹلی چھوٹی میں باندھ کر راہ بول زمان میں رکھنا زورور دوا خشک باریک گھسکر چھڑکنا
 سعوط دوا کا پانی ناک میں پٹکانا سکوپ دوا کا پانی نیگرم تبیج بدن پر گرا ہستون منجن ویت پرلنا
 شہوم دوا تر یا خشک سوکھنا ضماد یعنی لپ دھونی پسیر ظاہر بدن پر لگانا طلا دوا تیلی لگانا
 عطوس دوا واسطے چھنک کے سوکھنا فتیلہ دوا کو کپڑے میں لپیٹ کر عضو کے کسی صحن میں رکھنا
 قرچہ دوا کپڑے میں لپیٹ کر راہ بول عورات میں رکھنا کحل یعنی سرہ دوا باریک آنکھ میں لگانا
 کا جل دھواں دوا کا لیا آنکھ میں لگانا دوا خشک خواہ تر پوٹلی میں باندھ کر نیگرم بدن
 پر تبیج رکھنا لکھنے دار قن خوشبو چھوٹی طرف میں رکھکر سوکھنا نفوخ دوا باریک گھسکر ناک
 میں خواہ کسی دوسرے عضو میں پھونکنا نطول یعنی تریر ادوا کا پانی بدن پر فاصلے سے علی اللہ
 گرنا فصل ۱۱ جاننا چاہئے کہ اکثر تدابیر ایسی ہیں کہ بدن دو کے مریض کو فائدہ ہو تر جبط یعنی پی
 باندھنا پاؤں میں کہ انجڑے دماغ سے کھینچنا ہے تخلیک پاؤں کا کھجلا نا کپڑے سے یا
 دوسری چیز خش سے کہ انجڑہ دماغی کو فرد کرتا ہے بھنگی آدمی کے گوشہ چشم کی طرف

[illegible]

کہ یہ دیکھنے کی عادت کرنے سے دفع مرض ہو جاتا ہے یا صاف
 قوت کو آئینہ جلی دکھانا یا مدقوق کی تفریح ہو و لعب کرنا یا تبدیل ہوا کا کرنا
 مقالہ پانچواں تاثیرات اور اخذ او میں مفروض ہیں
 استعمال و اکا باقتضات حالات مریض اور رعایت وقت اور وزن دوا اور رعایت مریض
 اور ترکیب مناسب دینا اور مضرت سے پرہیز کرنا چاہئے مثلاً جو چنیریں قابل غذا لگے ہیں ان کے
 غذا اور چیزوں کو دوا خارجاً یا داخلہ جطرح سے مناسبت استعمال کریں مثلاً اگر کھانہ
 کی دوا لگاتے ہیں استعمال ہو تو فائدہ نہیں حاصل ہو سکتا معدلات کہ خلط متغیر کو حالاً
 اصل پر ادیس معدلات خون تخم کاسنی کا ہو کشنیز گل سرخ عناب صندلین شاہتہ
 سندھی خالیوں آلوہ ہم دہڑی چوبیشیم کچال چوبابوس نیکلٹھی برگ نیم کل تلہ
 کل بنفشہ معدلات صفرا خرقہ کاسنی تخم حیدرین کشنیز صندل سفید تخم کا ہو بہارہ آبنہ
 معدلات بلغم بادیان انیسون اصل السوس مقشر کون دار چینی موہر سنبل الطیب خطہ
 خدزی معدلات سودا اسپستان برگ گاؤزبان تخم خربزہ اصل السوس انجیرہ
 انیسون ماطقات کہ اخلاط غلیظہ کو رقیق اور قیق کریں اہل اسقبل حاض کر کے
 بلسان الحوان انجیرہ جبید سرد خردل قرطم میرا ذرہ پنجگشت یاوہ دار چینی
 جدوج زوقاے یابس قط صغیر پودینہ زراوند حرف حریل ایرسا نام سداب نانہ
 سبکینج قارقرہا منفضیات کہ خلط متغیر کلائی اخراج کے کریں منفضیات صفرا
 گل سرخ گل بنفشہ گل نیلوفر شاہتہ تخم کاسنی بیج کاسنی عناب ثعلب منفضیات
 موہر تخم خطمی بادیان انیسون اصل السوس پر سیاوشان شکامی انجیرہ زرد گل
 گلند یا گنجدین منفضیات سودا اسپستان عناب گاؤزبان بادنجو اصل السوس مقشر

[illegible]

اسکو بر سر درخت
 دانه اور اعضا
 پانی ز مایہ
 جو بادہ اعضا
 بعد از غسل
 استعمال
 کاجرم تانی
 غلین
 اور دانه
 صنف اول

اسطو خودوس شاہترہ شکامی بارودو بادیان ترنجبین یا گلفند مسملات کہ خط متص
 کو براہ برز کے دفع کریں اگرچہ کوئی دوا ایسی نہیں ہے کہ سوائے ایک خاٹ کے دوسری
 کو نہ نکالے مگر جس کے واسطے مخصوص اسکو بیشتر نکالتی ہے اور سہل مضف معدہ
 ہیں مگر ہلیدہ اور سنا میں اختلاف ہے بعض کہ نزدیک نو معوی معدہ ہیں اور افسیتوں
 اور کشوت صرف خیساندہ اور جوشاندہ میں داخل کرنا چاہیے اسط پرکہ پوٹلی میں بازہ
 شامل دوسری دوا کے ترکیب قوت ملنے کے پوٹلی پچوڑ کر نکال ڈالیں مسملات صفہ ترندی
 کو سجا ترنجبین شیر خشک برگ سنا ہلیدہ زرد گل تبخشہ گل سرخ تخم کشوت مغز طوس خیار شنبہ
 مسملات بلغم شحم حنظل عاریقون ترب سفید جوف خراشیدہ بمسماج کلونجی حب انیل
 سر سجاں شیریں ریونڈ پنی زنجبیل مقل مغز تخم بید انجیر اور روغن اسکا اور مغز فلو س
 خیار شنبہ حب یارچ مسملات سودا ہلیدہ کابلی ہلیدہ سیاہ حب انیل برگ سنا افسیتوں
 اسطو خودوس یارچ فیقر اسفلج ریونڈ خطائی لاجورد منسول مقیات کہ اخلاط نلشہ
 موجودہ معدہ اور اسکے حوالی کو تے سے نکالتے ہیں آب ترب آب شبت تخم ترب تخم شبت
 بیج خرنبرہ اصل السوس غیر مقشر شدہ سنگبین شکر سرخ نمک آب گرم ملینات شکم
 ترب پاک کر تب مغز پنہ دانہ چکندر عرق نیشکر شہد خیرک گرفتہ شفتا لور سرکہ عسلی
 حب آسمنہ ساگ خرد ساگ تبخو شیر میش و گو سپند اور کثرت خورش مکھن کی چاہے
 حابسات شکم جگر بریاں میش و گو سپند باطلائے بریاں بیج انجبار ستوجو کے کلہ پاپچہ
 بریاں کچنکال زیرہ سماق تخم زحجان اسپنول کنوچہ بارتنگ بلیگری حب لاس دانہ
 الاچی بادیان انیسون جملہ بریاں نشاستہ گندم گل ارمنی زہر مرہ مفتحات کہ سہ
 امدیایہ کو دفع کریں اور خزاہترہ عاریقون رازیانہ انیسون افسنتین صفہ

باریکہ کہ پوٹلی میں
 لیون است ہلیدہ
 کابلی خاٹ
 اسطو خودوس
 یارچ
 فیقر
 اسفلج
 ریونڈ
 خطائی
 لاجورد
 منسول
 مقیات
 کہ
 اخلاط
 نلشہ
 موجودہ
 معدہ
 اور
 اسکے
 حوالی
 کو
 تے
 سے
 نکالتے
 ہیں
 آب
 ترب
 آب
 شبت
 تخم
 ترب
 تخم
 شبت

بیج خرنبرہ اصل السوس غیر مقشر شدہ سنگبین شکر سرخ نمک آب گرم ملینات شکم
 ترب پاک کر تب مغز پنہ دانہ چکندر عرق نیشکر شہد خیرک گرفتہ شفتا لور سرکہ عسلی
 حب آسمنہ ساگ خرد ساگ تبخو شیر میش و گو سپند اور کثرت خورش مکھن کی چاہے
 حابسات شکم جگر بریاں میش و گو سپند باطلائے بریاں بیج انجبار ستوجو کے کلہ پاپچہ
 بریاں کچنکال زیرہ سماق تخم زحجان اسپنول کنوچہ بارتنگ بلیگری حب لاس دانہ
 الاچی بادیان انیسون جملہ بریاں نشاستہ گندم گل ارمنی زہر مرہ مفتحات کہ سہ
 امدیایہ کو دفع کریں اور خزاہترہ عاریقون رازیانہ انیسون افسنتین صفہ

اسطو خودوس
 یارچ
 فیقر
 اسفلج
 ریونڈ
 خطائی
 لاجورد
 منسول
 مقیات
 کہ
 اخلاط
 نلشہ
 موجودہ
 معدہ
 اور
 اسکے
 حوالی
 کو
 تے
 سے
 نکالتے
 ہیں
 آب
 ترب
 آب
 شبت
 تخم
 ترب
 تخم
 شبت

[illegible]

سیر پر اور دکان اعضا اور آواز پانی کی فائدہ اگر سوتے ہوئے آدمی کے چہرے پر مٹی قبر کی
 چھڑک دیں جب تک وہ مٹی جدا نہ ہونے دے اسکی موقوف نہ ہو مسرت کہ غلبہ خواب اور غنودگی
 کو دفع کریں برگ پودینہ سرکہ خزل قرنفل سرادیشیانی اور کنپٹی پر لگانا چرخ سیاہ اور مشک سوکھا
 نمک اور سرکہ سوکھنا یا ایچ فیکر اسے غرغہ کرنا اور کافور سوکھنا فائدہ پہنچالہ فاختہ یا شیرہ
 سر پر باندھنا یا الخ صیتہ مفید ہے محلات رویہ جس خلب پریشان نظر آویں گندنا
 دوسیا یا قلا پیاز خام کھانا شراب تازہ پینا مالعات احلام رویہ جس سے خواب پریشان
 دیکھنا موقوف ہو سنگ بلور چرب زیت کے میں لٹکانا شب یانی سرکہ نیچے رکھکے سونا
 مسحات سکریں سے نشا شراب کا جلد ظاہر ہو زعفران بادام تلخ جنگ جادو تری چھریلہ
 شراب میں نازعفران یا چھریلہ شراب پر سوکھنا بادام تلخ یا پانچ دانے کالج کے بعد شراب کے
 کھانا موخرات سکریں نشا شراب کا بعد در کے ہو شراب پر سفر جل یا بادام شریں یا گلاب
 کی کھانا یا گلاب یا بادام افعات خمار نار ترش کھانا عرق لیموں عرق گلاب مشرب قند
 پینا گل سرخ سوکھنا مقویات دماغ آملہ پایلہ مرتبی سیب ہی امرو دگل سرخ گلاب
 مانج فندق بالنگو سعد کوئی سنبل الطیب فرنجشک جو زہر امروارید عود غبر قرنفل زعفران
 کندر اسطوخودوس یا سمیں مغز تخم کہ دے دراز تخم کا ہو صندل سفید بادام شیریں
 زنجبیل مانع حیوانات گوشت ماکیاں اور دلیج اور شیریش مقویات دل اور مغز جا
 امرو د نار شیریں اور نار ترش ابرشیم آملہ پوست ترنج شگوف لیموں اشنہ اطفا الطیب
 اکو باد زنجبویہ مرجان بنج مرجان بہمن بفساچ بذر الحاض برگ تنبول سیب ہی انجیر
 ترشہندی زہر ہرہ خانی گل چاندنی جد وار دانہ الاچی سفید درونج وار چنی مشرب
 زرباد یا سمیں سلجھ سنبل الطیب گل گرمل زعفران شقاقل صندل سفید طباشیر عود

جالینوس کی
 غایت حق کہ کابو
 کاساک اکثر کھایا
 کرتا تھا اسی
 طے کرینے مقبہ
 ابھی طرح سے
 آیت ۱۲
 طے اور چائے
 اور بن لک پینا بند
 کو دفع کرنا تب
 ۳۸
 جالینوس
 یہ اوریت نیل
 سے خواب میں
 روتا ہے
 اور اخصیہ رویہ
 غلط معلوم
 سوا ہے
 اور گلاب
 اور گلاب
 ۳۹

نیچے

اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم
 اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم
 اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم
 اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم

اٹھانے میں طبیعت کی اس
 نہیں چاہیے بلکہ تحقیق
 اسباب اور اس کا فعل اور
 علاج اور اس کا وقت اور
 حالت و وقت و نام و اثر و
 کا لحاظ اور قوائین کی
 مطابقت دینا لازم ہے
 صحیح یعنی دوا کو اپنے موقع
 کے استعمال کریں جو دوا
 پیش کی ہے یا دوسرے اور

مازہ کتنے قشور یوں روئند شادہ جز السرد غدہ بزر البنج گشیز خشک
 مقالہ چھٹا ادویہ مجربہ امراض ہر عضو میں

واضح ہو کہ اطباء متقدمین نے ہر چند اقسام مرض اور معالجہ انکا بہت صراحت سے
 لکھا ہے تب بھی اکثر امراض ایسے ہیں کہ اصلاً تذکرہ ان کا کتب مبسوطہ سابقہ
 میں پایہ نہ گیا لیکن اگر سب مرض کا بخوبی تشخیص کر کے مواظق قوائین کے دوایا جائے
 تو کسی مرض کے معالجے سے مجبوری نہ ہو اور اگرچہ اس مقام پر تجربہ متقدمین اور
 کترین کا تحریر ہوتا ہے تاہم بلا تشخیص کے صرف تجربے پر کار بند نہ رہنا چاہیے

باب اول امراض دماغ میں

فصل درد سر میں درد سر اگر گرمی سے ہوئے علاج گل سرخ کا فوراً منحل سفید
 گشیز تخم کا ہو خرقہ کاسنی تخم خیاریں مغز تخم کدو دار تخم تر بوڑ مغز تخم پیچیا بھدہ
 شیریں تخم خشخاش آلو بخارا گل نیلوفر گل بنفشہ پینا اور لگانا اور سو گھنا سفیدہ
 ایضاً افیون کو ردغن گل یا سر کے میں گھو لکر لگانا ایضاً برگ پھل خاکہ کے میں پیک لگانا
 ایضاً آب کدو آب خیاز لال تر تندی زلال آلو بخارا قد سے شیرینی ملا کر پینا ایضاً
 افیون لگانا اور سو گھنا ایضاً عرق لیموں کا غدی نیم گرم چند قطرے کان میں ٹپکانا
 ایضاً شیر و پھنگرا اور شیر گو سفند مساوی نیگرم ناک میں ٹپکانا ایضاً کباب چنی کلاب
 میں گھسکر ضما کرنا اور اگر سردی سے ہو علاج زنجبیل مرزنجوش اسطوخودوس روئند
 ندوند بایونہ انیسویں کاونچی سر کے یا پانی میں پسک نیگرم لگانا ایضاً زعفران مشک چھتہ
 تریاق اربعہ کھانا ایضاً موسیقی ردغن بنفشہ میں گھو لکر ناسن لگانا اور اگر مہیب کپڑوں کے
 پونہ لگانا نین اور نیم اور کپڑے لگانا سے دلیل ہے علاج ٹیچا پانی میں سرکہ دین لکھنا ناک میں ٹپکانا

۴۲
 جاننا چاہیے
 کہ اگر کادہ صفا ہو تو تنقید
 میں نہ تنقید
 فسادات لگانا
 عہد و نجات
 بفرمان میں
 یا دوسرے اور
 تنقید یا دوسرے اور
 یا دوسرے اور
 یا دوسرے اور

اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم
 اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم
 اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم
 اور دوسرا دم بیدار ہو کر اسکا گلن نفس لازم

یعنی پنجاب میں کاشت
 جو کھانے کے لئے یا صحت
 جنوں کی چائیں ہیں
 یہ بنایا الکلب
 نعت صلیب اسب
 ان کے اخلاق
 خلا کا اور علاج
 نہایت دشوار و مشکل
 چھوٹے یا بڑے
 دانگی اور خیال کا
 تھکا خستہ و بیاد
 خوف کو کھانے کے لئے
 شیریں و خوشبودار
 یا سودا کی کار کا
 مادہ سودا کی کار کا
 ہے سبب اس کے اکثر غایب
 ہے و باغ پر کبھی سودا
 بھرجا اور سودا
 بھی ہوتا ہے اور سودا
 بلندی تنقید چاہئے
 اور سودا وراج حادیں

یعنی فرنگی اگر اکثر ہو کہ مقدمہ صرح اور نکتے کا ہے تنقید و باغ کرنا مناسب فصل
 نکتے میں کندش فضل صرح عاقر قرعہ جوڑ پوا شو نیز چند بید رستہ باریک کر کے ناک میں بھیچنا
 اور پیشانی اور سپر سٹال کرنا ایضاً مزخوش سیداب قمر نفل ناخواہ ضداد اور نطول کرنا ایضاً
 ایسا سنبل ہندی سر کے میں پسیر سر پر ضداد کریں فصل جنوں میں علاج گل سیونی
 گل قمر گل نیلو فر گل بنفشہ اسطوخودوس برگ کاوڑ زبان آملہ خیساندہ کر کے باضافہ پیڑ
 کے پینا ایضاً خیار کہ و اش جو شیر گو سپند کھانا فائدہ آدمی کے سر کے بال جلا کر و عن گل
 میں ملا کر ناک میں ٹپکانا جنوں کو زائل کرتا ہے فصل بانو لیا میں علاج ایشیم خاص فصل
 سفید لہلہ تخم خیابین تخم کاسنی بادرنجبویہ برگ کاوڑ زبان گشیر منقر تخم کہو کا ہو خرقہ پاک
 گلاب ورق نقرہ سنگ شیب زہرہ خطائی ترکیب مناسب کھانا فصل نسیان میں علاج
 ایلکامالی بلیڈ آملہ پراچینی اساون نفل جوڑ پوا موزین کباب چینی کندر مصلی کھانا ایضاً سداب
 زرخ ناخواہ سپر نطول کرنا ایضاً خردل پودینہ برنج آسف سر کے میں پسیر سر بعد دفع
 بالوئے ضداد کرنا فصل فالج میں اگر شق دہنی میں ہر علاج پذیر ہے اور اگر طرف بائیں سمت
 نہایت اور فالج اگر چہ تنقید کثیر سے ذائل ہو جاتا ہے تب بھی اندیشہ نکسک اور کچھ اثر اسکا قائم
 رہتا ہے علاج دو تین روز تک آب دانہ رکھنا بعد اسکے ایک حصہ شہرہ دو حصہ پانی میں
 جوش کر کے جب نصف پانی باقی رہے تھوڑا تھوڑا ایلانا ایضاً مسہلات بلغم کئے پینا اور نہیں
 حقہ کرنا ایضاً شیخ اذخردار شیشمان چند بید رستہ مشک عینہ مہین سوئجان شیریں پلاو
 زنجبیل دار نفل درونج ناخواہ سنبل ہندی جوڑ پوا زراوند مدحج نفل سیاہ وچ ترکی کھانا
 اور لگانا ایضاً گوشت کبوتر اور مرغ اور دراج کھانا ایضاً موسیائی عصا زہرہ مزخوش میں گھونک
 ناک میں ٹپکانا ایضاً برگ بنجا لو برگ سداب ک حقہ وچ کٹائی پوست ارشد برگ بکاٹین

فصل ۴۵
 فزول در استعمال خطا
 کافی ہے ۱۱۱۱
 بھی ہو جائے لیکن جلدی
 کہ طبیعت جلت اس واسطے
 کی ہے رغبت زیادہ کرتی
 کرتی ہے ۱۱۱۱
 یعنی جھلا وال اسکے
 استعمال میں احتیاط
 چاہئے باغ و عن کاوڑ میں
 ملازمتیں ہوتی ہے

کن ٹوٹ دھوا ملن
 سکے یا
 شہ بلور مجون
 ہاویا نہایت
 ہمال سنگ دوم
 دھواں اسکا
 ہوتا ہے بلکہ
 نوبہ دوم غلیظ کا
 اور نہایت غلیظ

[illegible]

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اسی طرح میں نے ابلیس
اور شیطان احمد کے استعمال
کرنے پر انشیا اور عرفان اور
پیکر چھا کر اس وقت صفت
میرا دردمند کیا فائدہ دے
شاو مدغم لڑتیا اور شیش
ایک ایک پور و زار بد عین نیم
دردمندیات انشیا ایچ ا
ہر ایک ڈیڑہ دانگ سر ہوا

تکلیف و صفت
که مدام در کثافت بود
نگار مندی یکایک
در فلفل دودم که
انغمدم سه چند مرتبه
اگر خوب بپایاک که که شال
نالاوی ۱۲ سکنه یعنی جس
ریت کے لڑکا پیدا ہوا
اس کا دود ۱۳۵
سلطنت

۱۳
 عمارت اردو میں
 بھی اس کو کتب میں
 لکھ کر بنایا اور گہرائی
 اور عام کو نام فیضیہ ہے
 راجہ پٹنائی کا کھون
 لگانا مارہ
 پٹنائیوں کے پوتے
 سلطان دہلی کے چاہے اور
 اول فیضیہ بدین دہلی
 یہ علاج میں سے
 کا مارہ پٹنائیوں
 لکھتے ہیں مارہ غلط
 عمارت اس کو سلطان

۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲

اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو
 اگر خونی ہو تو اس کو

اور فیضانہ کھانہ پانی میں گھسکر لگانا ایضا کھسی کا سرکٹ کر اس پر ملنا ایضا سوت پانی
 میں گھسکر لگانا فصل نامہ میں جو گوشہ چشم میں سرخ جالا نمودار ہوتا ہے علاج کنہ گلاب
 میں گھسکر لگانا ایضا چنبیلی کی کلی اور نبات سفید برابر سرکہ کر کے لگانا فصل طرفہ میں
 یعنی نقطہ جو سفیدی چشم میں برنگ سرخ یا نیلا پیدا ہوتا ہے علاج کیونتر کا کچا پر اکھاڑ کے خون
 گرم اسکا لگانا فصل پروار میں یعنی جو بال اندر پلک کے جتے ہیں ان کو تھیں چھبے میں علاج
 بال اکھاڑ کر فیون خالص عفران خون فاختہ میں گھسکر لگانا ایضا بال رخ کر کے بھید
 سوچکان ملنا فصل الشب کویر میں علاج صابون گھسکر آنچھ میں لگانا ایضا آب کنہ
 تر لگانا ایضا دھو کو سپند لگانا ایضا حق کی کیٹ لگانا فصل انزول الماء میں لتبہ میں
 جب تک تجملات نظر آویں خواہ دھند نظر پڑے دوا پذیر ہے آخر کو بدن قح کے نہیں تا
 علاج کافور بجم سینی شیر سیر میں گھسکر لگانا ایضا تخم نیل جنگلی سرکہ کر کے لگانا فصل ۱۲
 خفقہ بصر میں جو سبب نزول کے نہو علاج موارید ناسفتہ دونا شہ مایہ چینی تین شہ بورہ آمینی
 چار شہ قنفل اور عفران و سرکہ سیاہ ایک ایک شہ مشک خالص رتی سر نہا کر لگانا ایضا ملتہ
 نبات سفید مساوی شبنم نان میں گھسکر لگانا ایضا سنگ مر تیرہ برگ کسوندی گھسکر لگانا
 باب تیسرا امراض ناک میں
 فصل زعاف میں یعنی تکیہ چھوٹی علاج پھلگری خوف کر کے ناک میں پھونکنا ایضا انشہ
 سرگین خرد الہا ایضا گلنا راور مہار اور کافور پیکانا ایضا نار خام گل مصفر پیکر
 ناک میں چوڑنا ایضا گل رنی اور زربسی پیشانی پر لگانا ایضا فصد باسلیق کرنا فصل
 بطلان شہم میں یعنی کسی چیز کے بود ریافت نہ ہونا علاج زعفران مصطکی چھربلہ برابر سفوف
 کر کے سوکھنا ایضا سنگ گرم پر سرکہ ڈالکر چھ بند کر کے سوکھنا ایضا تخم رتی جنگلی کو

اور فیضانہ کھانہ پانی میں گھسکر لگانا ایضا کھسی کا سرکٹ کر اس پر ملنا ایضا سوت پانی
 میں گھسکر لگانا فصل نامہ میں جو گوشہ چشم میں سرخ جالا نمودار ہوتا ہے علاج کنہ گلاب
 میں گھسکر لگانا ایضا چنبیلی کی کلی اور نبات سفید برابر سرکہ کر کے لگانا فصل طرفہ میں
 یعنی نقطہ جو سفیدی چشم میں برنگ سرخ یا نیلا پیدا ہوتا ہے علاج کیونتر کا کچا پر اکھاڑ کے خون
 گرم اسکا لگانا فصل پروار میں یعنی جو بال اندر پلک کے جتے ہیں ان کو تھیں چھبے میں علاج
 بال اکھاڑ کر فیون خالص عفران خون فاختہ میں گھسکر لگانا ایضا بال رخ کر کے بھید
 سوچکان ملنا فصل الشب کویر میں علاج صابون گھسکر آنچھ میں لگانا ایضا آب کنہ
 تر لگانا ایضا دھو کو سپند لگانا ایضا حق کی کیٹ لگانا فصل انزول الماء میں لتبہ میں
 جب تک تجملات نظر آویں خواہ دھند نظر پڑے دوا پذیر ہے آخر کو بدن قح کے نہیں تا
 علاج کافور بجم سینی شیر سیر میں گھسکر لگانا ایضا تخم نیل جنگلی سرکہ کر کے لگانا فصل ۱۲
 خفقہ بصر میں جو سبب نزول کے نہو علاج موارید ناسفتہ دونا شہ مایہ چینی تین شہ بورہ آمینی
 چار شہ قنفل اور عفران و سرکہ سیاہ ایک ایک شہ مشک خالص رتی سر نہا کر لگانا ایضا ملتہ
 نبات سفید مساوی شبنم نان میں گھسکر لگانا ایضا سنگ مر تیرہ برگ کسوندی گھسکر لگانا

اور فیضانہ کھانہ پانی میں گھسکر لگانا ایضا کھسی کا سرکٹ کر اس پر ملنا ایضا سوت پانی

اور فیضانہ کھانہ پانی میں گھسکر لگانا ایضا کھسی کا سرکٹ کر اس پر ملنا ایضا سوت پانی
 میں گھسکر لگانا فصل نامہ میں جو گوشہ چشم میں سرخ جالا نمودار ہوتا ہے علاج کنہ گلاب
 میں گھسکر لگانا ایضا چنبیلی کی کلی اور نبات سفید برابر سرکہ کر کے لگانا فصل طرفہ میں
 یعنی نقطہ جو سفیدی چشم میں برنگ سرخ یا نیلا پیدا ہوتا ہے علاج کیونتر کا کچا پر اکھاڑ کے خون
 گرم اسکا لگانا فصل پروار میں یعنی جو بال اندر پلک کے جتے ہیں ان کو تھیں چھبے میں علاج
 بال اکھاڑ کر فیون خالص عفران خون فاختہ میں گھسکر لگانا ایضا بال رخ کر کے بھید
 سوچکان ملنا فصل الشب کویر میں علاج صابون گھسکر آنچھ میں لگانا ایضا آب کنہ
 تر لگانا ایضا دھو کو سپند لگانا ایضا حق کی کیٹ لگانا فصل انزول الماء میں لتبہ میں
 جب تک تجملات نظر آویں خواہ دھند نظر پڑے دوا پذیر ہے آخر کو بدن قح کے نہیں تا
 علاج کافور بجم سینی شیر سیر میں گھسکر لگانا ایضا تخم نیل جنگلی سرکہ کر کے لگانا فصل ۱۲
 خفقہ بصر میں جو سبب نزول کے نہو علاج موارید ناسفتہ دونا شہ مایہ چینی تین شہ بورہ آمینی
 چار شہ قنفل اور عفران و سرکہ سیاہ ایک ایک شہ مشک خالص رتی سر نہا کر لگانا ایضا ملتہ
 نبات سفید مساوی شبنم نان میں گھسکر لگانا ایضا سنگ مر تیرہ برگ کسوندی گھسکر لگانا

اور فیضانہ کھانہ پانی میں گھسکر لگانا ایضا کھسی کا سرکٹ کر اس پر ملنا ایضا سوت پانی
 میں گھسکر لگانا فصل نامہ میں جو گوشہ چشم میں سرخ جالا نمودار ہوتا ہے علاج کنہ گلاب
 میں گھسکر لگانا ایضا چنبیلی کی کلی اور نبات سفید برابر سرکہ کر کے لگانا فصل طرفہ میں
 یعنی نقطہ جو سفیدی چشم میں برنگ سرخ یا نیلا پیدا ہوتا ہے علاج کیونتر کا کچا پر اکھاڑ کے خون
 گرم اسکا لگانا فصل پروار میں یعنی جو بال اندر پلک کے جتے ہیں ان کو تھیں چھبے میں علاج
 بال اکھاڑ کر فیون خالص عفران خون فاختہ میں گھسکر لگانا ایضا بال رخ کر کے بھید
 سوچکان ملنا فصل الشب کویر میں علاج صابون گھسکر آنچھ میں لگانا ایضا آب کنہ
 تر لگانا ایضا دھو کو سپند لگانا ایضا حق کی کیٹ لگانا فصل انزول الماء میں لتبہ میں
 جب تک تجملات نظر آویں خواہ دھند نظر پڑے دوا پذیر ہے آخر کو بدن قح کے نہیں تا
 علاج کافور بجم سینی شیر سیر میں گھسکر لگانا ایضا تخم نیل جنگلی سرکہ کر کے لگانا فصل ۱۲
 خفقہ بصر میں جو سبب نزول کے نہو علاج موارید ناسفتہ دونا شہ مایہ چینی تین شہ بورہ آمینی
 چار شہ قنفل اور عفران و سرکہ سیاہ ایک ایک شہ مشک خالص رتی سر نہا کر لگانا ایضا ملتہ
 نبات سفید مساوی شبنم نان میں گھسکر لگانا ایضا سنگ مر تیرہ برگ کسوندی گھسکر لگانا

[illegible]

۵۰
فارسی کسہ دال و بایے
عقانی گھانس ہندوین
پر بھلی پی پی پی
سے اور اگر بانی کانیں
چد گلیا ہونو چوب دیک
چوب شنبہ با جو کوری
اور منخل و سوراخ دار
ہو نیکن ایک کسہ پر
روزی پیٹ کر
اکر

اورنگی سے جلا کر
چوبیس کی طرح شربت
اسکا کان میں الیں
اور مد کانہا لے لیں
کی خدمت میں ہو لیں
یا سفیر کا لڑا دیں
کہ بنا کو نہیں لکھیں
مک ایسی حالت میں
نہیں دیکھیں کہ
پانی میں نہ لکھیں
مک ایسی حالت میں
نہیں دیکھیں کہ
پانی میں نہ لکھیں
مک ایسی حالت میں
نہیں دیکھیں کہ
پانی میں نہ لکھیں

۱۲ مہینے کے ہو جان سے کھانہ چیز طرں جیسے کی طرح ۱۳ مہینے

۲۱۲
اسی قسم سے
پیدا ہوتا ہے
میں اور بغیر
نرم گوشت
میں خاص
۵۰ خاندانوں
۱۲

بھی نظر آئی ہے
یاد ہو تو دیکھنے سے
جانی بھرا کر آگے
طن میں چڑھ
میں جو پانی پیسے
ہوئی ہے اکثر اظہر
میں چھوٹی جو تک
کبھی پانی
سے دبا کر اٹھانا
۱۷ اور ۱۸
۱۷ یعنی پھونکنے کا
۱۸ رال گرا نا
۱۷ اور ۱۸

بھائی نظر آتی ہے
 اور عائد رواد ہے
 اور نظر آئے
 تو پہچان رہے
 کہ غم اور
 بیقرار
 لاشی حال
 ہے اور
 کبھی کبھی
 خون رین
 ہے

[illegible]

باب نواں امراض صدر ہیں

فصل اسعال اور رطوبت سے ہو علاج پیلامول کا اگر اسپنگی نمک سے بنھ پور ہوا
گولی بنا کر منہ میں رکھنا اور چوسنا ایضاً ایک خرمی سے تخم نکال کر اسپیں لونگ اور چیر سیاه
تین تین عدد رکھ کر برگ ارشد میں پیٹ کر جلا کر اسکی خاک شہد میں ملا کر چاٹنا ایضاً برگ
ناخواہ نمک کھاری مغز گھیکو اور مسادی طرف کل میں کھکر گل حکمت کر کے خاک کرنا اور قدر
قدر سے کھانا ایضاً اصل السون سیاوشن زوقا سپستان گل بنفشہ مویر منقی چوش کر کے بانٹنا

[illegible]

۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰

در ذرات اللوح
در ذرات الحاقان
در شانه
کوتا اور
موم کے
دھوپیں
سیسینا
پہا کستے
۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰

اس راہ سے صفرا
 پتے میں جاتا ہے اس
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے صفرا قائم ہون
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کی سبب بڑھ جاتی
 صفرا کی طرف
 گئی ہے اور اس
 صفرا کی سطح پر لگا کر

لب خیا شہر ضما کرنا ایضا سوم روغن طلا کرنا ایضا شلخ گوزن زنجبیل سیسٹینج اڑلگانا
 باب دسوان اراض ل اور مرارہ اور طحال و جگر میں
 فصل اخفاقان میں علاج آملہ اور گلقد آفتابی اور گلقد سیوتی کھانا ایضا زہر سفید
 نبات کے ساتھ پینا ایضا آملہ مرئی کھانا ایضا بڑھ صندل برگ گاؤ زبان میں کشیز
 نیمکو قہ خش نکوفتہ آملہ خشک پانی میں تر کر کے با صاف قدرے نبات سفید کے نوش کرنا
 ایضا یونہی در میان دو طرفہ تھانو کے طلا کرنا ایضا آب آہن تاب پینے کی مدد مت
 کرنا فصل اغشی میں علاج حالت بیہوشی میں مطس اسو کھنا اور تربیہ کرنا اور بعد تقویت
 قلب کی ملحوظ رکھنا ایضا گاؤ زبان گلقد سیوتی مرئی سبب کامرئی آملہ کا کھانا ایضا
 روغن کا ہو سینہ پر لگانا ایضا صندل سفید لگانا فصل اریقان زہر و سیاہ میں
 علاج کلیہ استعمال حوضات اور مدرات کامرئی ایضا شیرہ تخم کاسنی سکنجبین سادہ
 ملا کر پینا ایضا سکنجبین زہری جہوں زہرہ طائی داخل جو آب کاسنی سفوف کے ساتھ پینا ایضا
 تخم نیا ابانیہ گسکارک میٹ الہ ایضا آب گ کاسنی آب گ کاسنی آب گ کشیز با صاف شکر خام کے
 پینا ایضا صندل سفید ارہ مساوی سفوف کر کے شہد ملا کر چار ماشہ کھانا ایضا برگ حنا شکر
 تر کرنا صبیغ زلال سکاپینا فصل دوم طحال جبکو بڑھکتے ہیں علاج عرق گوگرد قدرے قدرے
 پانی میں ملا کر پینا ایضا قدرے نو سادر آب برگ ترب میں ملا کر پینا ایضا مولی اور کنج سیاہ پیکر
 نیم گرم ضما کرنا ایضا تک مغسول چرچہ کھانا ایضا انجیر لاتی سر کے میں پونہ کر کے کھانا
 ایضا تک سچی جو کھا خر دل چرچ سیاہ مغز گھیسوار میں گولی بنا کر کھانا ایضا پیلا مول چٹا
 زنجبیل کلان تخم ہلہل تک سنگ مساوی شیرہ اورک میں گولی بنا کر کھانا فصل لہ استقا
 میں اگرچہ یہ مرض کسی قسم کا ہوتا ہے اور کتب مطولہ میں بیان شرح اور مفصل موجود ہے

اس راہ سے صفرا
 پتے میں جاتا ہے اس
 میں سبب بند ہونے
 راہ کے صفرا قائم ہون
 میں پھیلا اور یا سادہ
 اس کی سبب بڑھ جاتی
 صفرا کی طرف
 گئی ہے اور اس
 صفرا کی سطح پر لگا کر

اس میں ہوگا اور مرارہ
 جمع ہوگا اور مرارہ
 صفرا کی سطح پر لگا کر
 اس میں ہوگا اور مرارہ
 جمع ہوگا اور مرارہ
 صفرا کی سطح پر لگا کر

۱۰ اور جام
سرخ کرنا بلکہ
ماہ گرم میں
کھونٹ کرنا
اور رنگ میں
پیشیا اور لونا
اور دودھ اور
کا پینا ۱۱
۱۲ دوسرے دوسری
میں ۱۳ مثل
میں ۱۴ مثل
میں ۱۵ مثل
میں ۱۶ مثل
میں ۱۷ مثل
میں ۱۸ مثل
میں ۱۹ مثل
میں ۲۰ مثل
میں ۲۱ مثل
میں ۲۲ مثل
میں ۲۳ مثل
میں ۲۴ مثل
میں ۲۵ مثل
میں ۲۶ مثل
میں ۲۷ مثل
میں ۲۸ مثل
میں ۲۹ مثل
میں ۳۰ مثل
میں ۳۱ مثل
میں ۳۲ مثل
میں ۳۳ مثل
میں ۳۴ مثل
میں ۳۵ مثل
میں ۳۶ مثل
میں ۳۷ مثل
میں ۳۸ مثل
میں ۳۹ مثل
میں ۴۰ مثل
میں ۴۱ مثل
میں ۴۲ مثل
میں ۴۳ مثل
میں ۴۴ مثل
میں ۴۵ مثل
میں ۴۶ مثل
میں ۴۷ مثل
میں ۴۸ مثل
میں ۴۹ مثل
میں ۵۰ مثل
میں ۵۱ مثل
میں ۵۲ مثل
میں ۵۳ مثل
میں ۵۴ مثل
میں ۵۵ مثل
میں ۵۶ مثل
میں ۵۷ مثل
میں ۵۸ مثل
میں ۵۹ مثل
میں ۶۰ مثل
میں ۶۱ مثل
میں ۶۲ مثل
میں ۶۳ مثل
میں ۶۴ مثل
میں ۶۵ مثل
میں ۶۶ مثل
میں ۶۷ مثل
میں ۶۸ مثل
میں ۶۹ مثل
میں ۷۰ مثل
میں ۷۱ مثل
میں ۷۲ مثل
میں ۷۳ مثل
میں ۷۴ مثل
میں ۷۵ مثل
میں ۷۶ مثل
میں ۷۷ مثل
میں ۷۸ مثل
میں ۷۹ مثل
میں ۸۰ مثل
میں ۸۱ مثل
میں ۸۲ مثل
میں ۸۳ مثل
میں ۸۴ مثل
میں ۸۵ مثل
میں ۸۶ مثل
میں ۸۷ مثل
میں ۸۸ مثل
میں ۸۹ مثل
میں ۹۰ مثل
میں ۹۱ مثل
میں ۹۲ مثل
میں ۹۳ مثل
میں ۹۴ مثل
میں ۹۵ مثل
میں ۹۶ مثل
میں ۹۷ مثل
میں ۹۸ مثل
میں ۹۹ مثل
میں ۱۰۰ مثل

اس مختصر میں معالجہ مشترک مفید ہر قسم کا مذکور ہوتا ہے علاج تریبہ پوست خراشیدہ اور
چوباندرنی دفع کر کے شہد میں گولی بنا کر کھانا کہ مواد اسہال کے ساتھ دفع ہو اویضا
شریت ویتا عرق بادیان کے ساتھ پینا ایضا برگ لکڑیہ برگ عنیا لشبے تریبہ
کھانا ایضا تشنگی اور گر سنگی پر صبر کرنا اور اوویہ مخففات استعمال کرنا ایضا آب برگ
کمال میں منہ دیکھی ہوئی کھانا اور بجائے پانی کے عرق برگ کچنال و عرق برگ چھاؤ پینا
باب گیارہواں امراض معدہ میں

فصل اول در دفع معدہ میں علاج سیلاب مریح سیاہہ تک سیاہہ پسیکہ نیکرم پینا
ایضا پوست پیچ آگ مرغ سیاہہ زیر سیاہہ بایرنگ پوست ہامیلہ زرد زنجبیل کلان خلفل
جو کھارنگ سنگ مساوی سفوف کر کے پانچ ماشہ کھانا ایضا پان بنگلہ برگ پودینہ چیل
جوش کر کے پینا ایضا زنجبیل ساگہ ربیاں تک سیاہہ مساوی آب پوست و رختہ سجن پیکر لی
تور دینا کہ کھانا فصل دوم معدہ میں علاج فصد یا سلیق یا رقت اندام کی کرنا ایضا تھین
طیخ کی لب خیار شہر اور گافہ آفتابی سے کرنا ایضا برگ کوب خیار شہر زنجبیل ضاد کرنا
ایضا تخم شہت ناخواہ شونیز بیج اوخر کر خالص میں پسیکہ نیکرم ضاد کرنا ایضا برگ
سنبھالوا امل میل رخت روی کی اسکنہ گل رخی پانی میں پسیکہ قدرے سرکہ ملا کر نیکرم ضاد
کرنا فصل ثانی میں علاج اولاسنجبین اور نمک و آب ترب گرم پانی میں ملا کر شہد کرنا
کہ مولا ناقص نع ہو جائے ایضا بایرنگ زنجبیل مرغ سیاہہ برابر سفوف کر کے شہد ملا کر چائنا
ایضا عرق ناکیہ و صینی نالیپر زنجبیل برابر سفوف کر کے شہد ملا کر چائنا ایضا ہلدی جلا کر پانی میں
بجھانا اور اس پانی کو پینا ایضا زیر سیاہہ دانہ الاچی سفید کر نقل نبات سفید پینا ایضا برگ پودینہ
زرشک مغز تخم کنول گٹا سفوف کر کے شہد میں ملا کر چائنا ایضا ساق زیر سیاہہ نبات سفید

۱۰ اور جام
سرخ کرنا بلکہ
ماہ گرم میں
کھونٹ کرنا
اور رنگ میں
پیشیا اور لونا
اور دودھ اور
کا پینا ۱۱
۱۲ دوسرے دوسری
میں ۱۳ مثل
میں ۱۴ مثل
میں ۱۵ مثل
میں ۱۶ مثل
میں ۱۷ مثل
میں ۱۸ مثل
میں ۱۹ مثل
میں ۲۰ مثل
میں ۲۱ مثل
میں ۲۲ مثل
میں ۲۳ مثل
میں ۲۴ مثل
میں ۲۵ مثل
میں ۲۶ مثل
میں ۲۷ مثل
میں ۲۸ مثل
میں ۲۹ مثل
میں ۳۰ مثل
میں ۳۱ مثل
میں ۳۲ مثل
میں ۳۳ مثل
میں ۳۴ مثل
میں ۳۵ مثل
میں ۳۶ مثل
میں ۳۷ مثل
میں ۳۸ مثل
میں ۳۹ مثل
میں ۴۰ مثل
میں ۴۱ مثل
میں ۴۲ مثل
میں ۴۳ مثل
میں ۴۴ مثل
میں ۴۵ مثل
میں ۴۶ مثل
میں ۴۷ مثل
میں ۴۸ مثل
میں ۴۹ مثل
میں ۵۰ مثل
میں ۵۱ مثل
میں ۵۲ مثل
میں ۵۳ مثل
میں ۵۴ مثل
میں ۵۵ مثل
میں ۵۶ مثل
میں ۵۷ مثل
میں ۵۸ مثل
میں ۵۹ مثل
میں ۶۰ مثل
میں ۶۱ مثل
میں ۶۲ مثل
میں ۶۳ مثل
میں ۶۴ مثل
میں ۶۵ مثل
میں ۶۶ مثل
میں ۶۷ مثل
میں ۶۸ مثل
میں ۶۹ مثل
میں ۷۰ مثل
میں ۷۱ مثل
میں ۷۲ مثل
میں ۷۳ مثل
میں ۷۴ مثل
میں ۷۵ مثل
میں ۷۶ مثل
میں ۷۷ مثل
میں ۷۸ مثل
میں ۷۹ مثل
میں ۸۰ مثل
میں ۸۱ مثل
میں ۸۲ مثل
میں ۸۳ مثل
میں ۸۴ مثل
میں ۸۵ مثل
میں ۸۶ مثل
میں ۸۷ مثل
میں ۸۸ مثل
میں ۸۹ مثل
میں ۹۰ مثل
میں ۹۱ مثل
میں ۹۲ مثل
میں ۹۳ مثل
میں ۹۴ مثل
میں ۹۵ مثل
میں ۹۶ مثل
میں ۹۷ مثل
میں ۹۸ مثل
میں ۹۹ مثل
میں ۱۰۰ مثل

۱۰ اور جام
سرخ کرنا بلکہ
ماہ گرم میں
کھونٹ کرنا
اور رنگ میں
پیشیا اور لونا
اور دودھ اور
کا پینا ۱۱
۱۲ دوسرے دوسری
میں ۱۳ مثل
میں ۱۴ مثل
میں ۱۵ مثل
میں ۱۶ مثل
میں ۱۷ مثل
میں ۱۸ مثل
میں ۱۹ مثل
میں ۲۰ مثل
میں ۲۱ مثل
میں ۲۲ مثل
میں ۲۳ مثل
میں ۲۴ مثل
میں ۲۵ مثل
میں ۲۶ مثل
میں ۲۷ مثل
میں ۲۸ مثل
میں ۲۹ مثل
میں ۳۰ مثل
میں ۳۱ مثل
میں ۳۲ مثل
میں ۳۳ مثل
میں ۳۴ مثل
میں ۳۵ مثل
میں ۳۶ مثل
میں ۳۷ مثل
میں ۳۸ مثل
میں ۳۹ مثل
میں ۴۰ مثل
میں ۴۱ مثل
میں ۴۲ مثل
میں ۴۳ مثل
میں ۴۴ مثل
میں ۴۵ مثل
میں ۴۶ مثل
میں ۴۷ مثل
میں ۴۸ مثل
میں ۴۹ مثل
میں ۵۰ مثل
میں ۵۱ مثل
میں ۵۲ مثل
میں ۵۳ مثل
میں ۵۴ مثل
میں ۵۵ مثل
میں ۵۶ مثل
میں ۵۷ مثل
میں ۵۸ مثل
میں ۵۹ مثل
میں ۶۰ مثل
میں ۶۱ مثل
میں ۶۲ مثل
میں ۶۳ مثل
میں ۶۴ مثل
میں ۶۵ مثل
میں ۶۶ مثل
میں ۶۷ مثل
میں ۶۸ مثل
میں ۶۹ مثل
میں ۷۰ مثل
میں ۷۱ مثل
میں ۷۲ مثل
میں ۷۳ مثل
میں ۷۴ مثل
میں ۷۵ مثل
میں ۷۶ مثل
میں ۷۷ مثل
میں ۷۸ مثل
میں ۷۹ مثل
میں ۸۰ مثل
میں ۸۱ مثل
میں ۸۲ مثل
میں ۸۳ مثل
میں ۸۴ مثل
میں ۸۵ مثل
میں ۸۶ مثل
میں ۸۷ مثل
میں ۸۸ مثل
میں ۸۹ مثل
میں ۹۰ مثل
میں ۹۱ مثل
میں ۹۲ مثل
میں ۹۳ مثل
میں ۹۴ مثل
میں ۹۵ مثل
میں ۹۶ مثل
میں ۹۷ مثل
میں ۹۸ مثل
میں ۹۹ مثل
میں ۱۰۰ مثل

۱۰ اور جام
سرخ کرنا بلکہ
ماہ گرم میں
کھونٹ کرنا
اور رنگ میں
پیشیا اور لونا
اور دودھ اور
کا پینا ۱۱
۱۲ دوسرے دوسری
میں ۱۳ مثل
میں ۱۴ مثل
میں ۱۵ مثل
میں ۱۶ مثل
میں ۱۷ مثل
میں ۱۸ مثل
میں ۱۹ مثل
میں ۲۰ مثل
میں ۲۱ مثل
میں ۲۲ مثل
میں ۲۳ مثل
میں ۲۴ مثل
میں ۲۵ مثل
میں ۲۶ مثل
میں ۲۷ مثل
میں ۲۸ مثل
میں ۲۹ مثل
میں ۳۰ مثل
میں ۳۱ مثل
میں ۳۲ مثل
میں ۳۳ مثل
میں ۳۴ مثل
میں ۳۵ مثل
میں ۳۶ مثل
میں ۳۷ مثل
میں ۳۸ مثل
میں ۳۹ مثل
میں ۴۰ مثل
میں ۴۱ مثل
میں ۴۲ مثل
میں ۴۳ مثل
میں ۴۴ مثل
میں ۴۵ مثل
میں ۴۶ مثل
میں ۴۷ مثل
میں ۴۸ مثل
میں ۴۹ مثل
میں ۵۰ مثل
میں ۵۱ مثل
میں ۵۲ مثل
میں ۵۳ مثل
میں ۵۴ مثل
میں ۵۵ مثل
میں ۵۶ مثل
میں ۵۷ مثل
میں ۵۸ مثل
میں ۵۹ مثل
میں ۶۰ مثل
میں ۶۱ مثل
میں ۶۲ مثل
میں ۶۳ مثل
میں ۶۴ مثل
میں ۶۵ مثل
میں ۶۶ مثل
میں ۶۷ مثل
میں ۶۸ مثل
میں ۶۹ مثل
میں ۷۰ مثل
میں ۷۱ مثل
میں ۷۲ مثل
میں ۷۳ مثل
میں ۷۴ مثل
میں ۷۵ مثل
میں ۷۶ مثل
میں ۷۷ مثل
میں ۷۸ مثل
میں ۷۹ مثل
میں ۸۰ مثل
میں ۸۱ مثل
میں ۸۲ مثل
میں ۸۳ مثل
میں ۸۴ مثل
میں ۸۵ مثل
میں ۸۶ مثل
میں ۸۷ مثل
میں ۸۸ مثل
میں ۸۹ مثل
میں ۹۰ مثل
میں ۹۱ مثل
میں ۹۲ مثل
میں ۹۳ مثل
میں ۹۴ مثل
میں ۹۵ مثل
میں ۹۶ مثل
میں ۹۷ مثل
میں ۹۸ مثل
میں ۹۹ مثل
میں ۱۰۰ مثل

کھانسی بسبب
 کمر جو جانے نہ
 سینہ پر اس کے
 رستوں کا آنا
 زیادہ حرکت
 اور کھانسی
 اور کھانسی سے
 کمر جو کھانسی
 کمر جو کھانسی

ایضاً پوست و رخت انہ سرکہ خالص میں پیس کر ناف پر لگانا ایضاً وخت کتا میں جوشل
 توند کے نکلتا ہے وہی میں پیس کر لگانا فصل لچیش اور سنگہری میں علاج چار تخم یعنی کنوچہ
 بازنگ اسپنول تخم ریحان چرب کر کے لعاب بیدہ خشکی کے ساتھ پینا اور بعد چندی بریاں
 کر کے ایضاً لعاب بیدہ اور ریشہ خشکی شکر سفید ملا کر پینا ایضاً کشنیر زیرہ سیاہ بادیاں
 پیس کر باضافہ شکر سفید کے پینا ایضاً تخم کنوچہ تخم خشکاش سفید تخم چھو کا تخم خرفہ صمغ عربی
 سبکو بریاں کر کے گل زمینی دانہ الاچی سفید جملہ بوزن مساوی اور شکر سفید ہوزن مجموع کے
 سفوف کر کے کھانا اس حق قدیمے آب سر پینا ایضاً صندل سفید و کافور ناف پر ملا کر لگانا ایضاً
 کشنیر سو گندہ بالاکل صاوا زیرہ سفید سفوف کر کے کھانا ایضاً پوست ہلیدہ ناخواہ زیرہ سفید
 ہر ایک مساوی اور بریاں سفوف کر کے بقدر مناسب کھانا اس پر وہی ترش پینا ایضاً
 ہلیا سیاہ روغن زرد میں بریاں اور سفوف کر کے ہوزن شکر ملا کر کھانا اس پر قدرے ہی
 پینا فصل لچیش میں علاج اول ساتھ پینے روغن بیدہ نجیر کے خواہ دوسرے اجزاء کی تدریجاً
 استعمال کی کرنا بعد دفع فضائے کہہ ورد ساکن نہ ہو تو دفع درد کی دوا کرنا ایضاً ناخواہ بازنگ
 پوست ہلیدہ جو کھارنگ سنگ سفوف کر کے کھانا ایضاً ہادی زنجبیل ہاؤں پیس کر تھوری
 انیون ملا کر لگانا اس حق بیدہ نجیر بنگرم باندھنا ایضاً اسارون عاقر قرحہ تلخ زنجبیل
 مرچ سیاہ سفوف کر کے شد میں گولی بنا کر کھانا ایضاً مونگ کی روٹی ایک طرف پکا کر
 اس پر بطرف خام روغن بیدہ نجیر لگا کر سفوف زنجبیل اور ہینگ کا چھڑک کر بنگرم پٹ پڑھنا
 فصل لچیش اور باد گولہ میں علاج چہرہ جلا کر خاک اسکی رات کو تر کرنا اور صبح آب صاف
 کھانا پینا ایضاً جھنگرہ سبز اور نمک کھاری ہوزن گولی بنا کر کھانا بڑا ساعتہ پوست بیدہ
 زنجبیل جوش کر کے نمک سیاہ ملا کر پینا ایضاً نمک سنگ زنجبیل سہاگہ بریاں ہینگ یاں

شاید بعض وقت
 مافی السحاب کے پھول
 مشروب سے باقی نام
 تنقید کرنا اور اجد
 دفعہ قبض کے کباب
 رات دن غذا نہ پینے
 کھانسی دلت
 ۵۹
 شدت درد مہلک
 مخدرات کا استعمال
 مثل طلایہ انیون کے
 کرتے ہیں اگرچہ تنقید
 نہ ہوا ہو اور شوربا
 گوشت بہہ دفرالین
 خشک اور کثرت میں بریاں
 اور شائع گودان سو فہ
 کسی عین میں ملا کر
 ملا کر درد اور
 جگر کی کو فہ

شفا دے ۱۲
 کر کے انہ پیدہ فی الفور ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

الحق تعالیٰ فرمود و فراموش
اور از آنم که بیاورد یا
کجا بود کل خبر اور
خوابین ابدیست
التماس غریب کے نام مرض ہے کہ جلد سے پائیں
بل نہ ہو

اور جب پانی پیئے فی الفور
 پیشیا سبکے اردو سیاہی
 پانی پیئے کھل جائے
 موجب سٹا حرارت گروس
 کی چ اور کچی سبب
 بدوت کے بھی مرض
 میں
 جوتا ہے حار میں
 قوس کا فور اور قوس
 کا پانی اور
 اور بار د میں
 سائل البعل استعمل کریں
 صفت قوس ایک بیس طیارہ
 ربالوسوں ایک پانچ درم
 قوس نیم کا جو کل سولہ گالنی
 ہر ایک پندرہ درم سوکھا جی
 کے چھ ایک ہر ایک درم
 سفید گلکندہ رمان منضوب
 ہر ایک درم کا زعفران درم
 انار تر

۱۲
 یاصفت مشائخ
 مشائخ و اعظم
 اکثر سید
 پیر کا خطا ہونا
 بلکہ ارادے کے
 طبع کے
 ہونا ۱۲
 میں جو میں فرما
 مشائخ و اعظم
 ۱۲
 فریق ۱۲
 مشائخ و اعظم
 ۱۲
 یاصفت مشائخ
 مشائخ و اعظم
 اکثر سید
 پیر کا خطا ہونا
 بلکہ ارادے کے
 طبع کے
 ہونا ۱۲

بہم پیرا ہوا
لہذا اگر کسی
مرد یا عورت
میں سے کوئی
بیماری ہو
تو اس کے
معدے میں
کچھ دوا
دینا چاہیے
جس سے
معدہ
خوش
ہو جائے
اور اس
دوا سے
بیماری
ختم ہو جائے

ایضاً پوست ہلیدہ پوست بلیا آمہ گلنا حفت بلوط کلرین مساوی سفوف کر کے روغن
میں چرب کر کے سپندراں نبات سفید میں توام کر کے بقدر مناسب کھانا ایضاً
ناگ موشہ تخم ترہ تیزک پودینہ مساوی الوزن سفوف کر کے وقت خواب کے کھانا ایضاً اسی
پر پال زر و چوبہ کندر مساوی سفوف کر کے ہم چند شکر ملا کے کھانا فائدہ تقطیر لول اگر
ضعف و افہ سے ہوئے دو اجس ل کی کرنا اور اگر ضعف ماسکہ سے ہوئے واسل
بول کی کرنا فصل بول الدم میں علان برگ انار شیریں بیج انجبار پیکر شربت انار
ملا کر پینا ایضاً شلخ گزن سوختہ کثیرا وزن مساوی آب برگ انار شیریں قرض بنا کر کھانا
باب چودھواں امراض اعضائے تناسل میں

فصل سوزاک میں اگرچہ نسخے اس مرض کے از بیش شور ہیں الا بنظر مناسب چند نسخے
موجب تحریر ہوتے ہیں علان اول اندری جلاب سفید ص کباب چینی ریونہ چینی
دارچینی دانہ الاچھی سفید ہر ایک ایک جز شورو قلمی و جز و نبات سفید چار جز سفوف کر کے
شیر گاؤ میں مخلوط کر کے پینا اس وقت شیر گاؤ اور آب سر ملا کر بد فوعات پینا اور غذا شیر اور
برنج کھانا ایضاً سلا جیت سفید شہد میں ملا کر کھانا ایضاً دانہ الاچھی مکھان مید
کباب چینی پیکر باضافہ شکر خام کے پینا ایضاً دانہ الاچھی سفید شہد گندہ بڑہ مساوی
سپندراں شکر ملا کر سفوف کھانا ایضاً زبرہ سفید و جز و لبان سفید ایک جز شکر سفید
یتن جز سفوف کر کے کھانا ایضاً بیج ترب میں گندہ بڑہ و رشور قلمی کھا کر کل حکمت
پکے کے پیکر باضافہ شکر خام کے پینا ایضاً روغن بہروزہ شربت میں ملا کر پینا فصل ۲
ہتک میں اس مرض کی بہت قسمیں ہیں بہر حال خون قاسمہ ہوتا ہے اور ایک مدت وہی
لاحق ہو جاتی ہے کہ تدریس فاسد نہیں کتنی ادویہ حار سفید ہوتی ہیں علان شکر مار و حار قوا

کے ہاں اگر کسی
مرد یا عورت
میں سے کوئی
بیماری ہو
تو اس کے
معدے میں
کچھ دوا
دینا چاہیے
جس سے
معدہ
خوش
ہو جائے
اور اس
دوا سے
بیماری
ختم ہو جائے
کے ہاں اگر کسی
مرد یا عورت
میں سے کوئی
بیماری ہو
تو اس کے
معدے میں
کچھ دوا
دینا چاہیے
جس سے
معدہ
خوش
ہو جائے
اور اس
دوا سے
بیماری
ختم ہو جائے
کے ہاں اگر کسی
مرد یا عورت
میں سے کوئی
بیماری ہو
تو اس کے
معدے میں
کچھ دوا
دینا چاہیے
جس سے
معدہ
خوش
ہو جائے
اور اس
دوا سے
بیماری
ختم ہو جائے

بہم پیرا ہوا
لہذا اگر کسی
مرد یا عورت
میں سے کوئی
بیماری ہو
تو اس کے
معدے میں
کچھ دوا
دینا چاہیے
جس سے
معدہ
خوش
ہو جائے
اور اس
دوا سے
بیماری
ختم ہو جائے

(Faint handwritten Persian or Urdu script at the bottom of the page)

اور باقی
 اودیہ کو باریک
 کڑ پھان کر میں
 ملاویں خوراک
 دو درم
 ریختے
 سات ماشے
 یہ معجون درد
 بواسیر
 بادی
 اور خونی
 ۶۴
 طب اسحاق
 ۵
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

ایضاً مسکہ میٹھ مخ ف جت میں گولی سیسے سے گھسکر گریے پر ملا کرنا ایضاً سیسے کے پتھر پر پڑنا
 باب پندرھواں امراض مقعد میں
 فصل بواسیر میں قسم خونی علاج سر سیاہ ایک جز قند سیاہ نوجو ملا کر گولی بقدر
 کنار دشتی کے ہر روز کھانا ایضاً کرباگل مٹھوم اٹیس ہر ایک ایک ماشہ سفوف کر کے
 کھانا ایضاً گشتہ چار جز رسوت ایک جن سفوف کر کے کھانا ایضاً مویر معہ تخم ایک عدد
 مرج سیاہ ایک دانہ باہم پیسکر گولی بنا کر کھانا ایضاً رسوت دو جز و مسکہ گاؤ چھ جزو
 میں ملا کر کھانا ایضاً روغن موم یاروغن لوبان کھانا شہم ریحی علاج برگ گروندہ اور مرج سیاہ
 مساوی گولی بنا کر کھانا ایضاً معجون مقل کھانا ایضاً مغز تخم نیم تخم بکائی شہر برگ
 مکو میں پیسکر لگانا ایضاً مغز تخم کدو شیریں اور مغز تخم آلو بخارا شیر کو سپند خواہ پانی
 میں پیسکر مقعد میں لگانا ایضاً آردو رسوت سفیدی تخم مرغ اور روغن گل میں
 پیسکر لگانا فائدہ مچلی قسم شور کاسر آگ سے خشک کر کے سفوف کر کے چھ کرنا بالخاصہ
 مسے کو خشک کر کے گراتا ہے ایضاً روغن چنبیلی اور روغن شرف اور روغن کنجد سیاہ
 اور روغن آلسی ہر ایک دو جز ملا کر گندک لوبان ایک ایک جز باریک کر کے اور میٹھ
 سا مکہ ایک جز ملا کر آگ پر رکھیں اور فسطی تلخ پوست بیج کیر پوست بیج کنیز اور اسپند ہر ایک
 یک نیم جز سفوف کر کے ملا کر مرہم بناویں سکے لگانے سے مسے خشک ہو کر گر جاتے ہیں
 فصل بواسیر میں علاج استخوان نیچہ شیر گھسکر لگانا ایضاً زرد جوہ مدور سنگ ہر ایک
 تین جز و روغن گل دو جز و موم زرد ایک جز پانی ملا کر پکانا جب پانی نہ رہے مثل مرہم
 ہو جائے تب لگانا ایضاً شلبم کو پیسکر روغن کنجد میں مثل مرہم کے پکا کر لگانا فصل
 خراج مقعد میں علاج مازوے سبز پوست رخت نار جوش کر کے آبدست لینا ایضاً

[illegible]

11

او کبھی نازن اگر جاتا ہے علاج اس پتھریل باندھنا ایسا پتھریل می لگانا ایسا کھونچنی پسیدہ
باندھنا اگر چہ درو شد بد ہوتے ہیں لیکن پکا دیتی ہے ایسا سوخا سوخا روغن یا روغن میں پکا کر
آب کرکے مناسبت کرکے پالکے آب کرکے لٹ زیرہ ملا کر جلاؤ جب پانی جلی جائے مثل مرہم لگا کر باندھو

باب اثھارواں امراض جلیدیں

فصل اکلف میں علاج پھٹکری اور کمر بار کے میں پسیر لگانا ایضاً زعفران صندل
 نایگزس سرچ پانی میں پسیر لگانا ایضاً منہ تخم خرباشہ گاد میں پسیر لگانا ایضاً پوست
 تخم زکچور پانی میں پسیر لگانا ایضاً شیر گاؤ کے دھتے میں جو کف نکلتا ہے تازہ لگانا
 فصل انہاسی میں علاج جو اساجوش کر کے منہ دھونا ایضاً منہ تخم خرباشہ گاد میں پسیر لگانا
 فائدہ پوست درخت نیم پوست درخت سرس پوست درخت اتار ہلدی دار ہلدی گروہا لودہ
 مساوی پسیر ملا کر اکلف اور مہاسی کو دفع کرتا ہے فصل سحیفہ میں یعنی گنجدھنا علاج
 پھٹکری چھریہ کے میں پسیر لگانا ایضاً گیلا ایک ہنر و سہاگ خام نصف جز و روغن تلخ میں ملا کر
 لگانا ایضاً گونیل ارند کی پسیر سے ٹھٹ کر لگانا ایضاً کچھلا پلاس پا پر زیرہ سفید مساوی
 روغن تلخ میں جلا کر مثل مرہم کے لیکر لگانا ایضاً خردل نیم بریاں سفوف کر کے روغن
 گنجدھ میں ملا کر لگانا ایضاً پوست درخت نیم مسور بخود ہر ایک سوختہ یک جز و در اسنگ تو تینا
 مرچ سیاہ ہر ایک نیم جز باریک کر کے روغن کچھر سیاہ میں ملا کر لگانا فصل سیو میں
 یعنی کسی عفو کی جلد سے یا سر سے مثل بھوسے عالج کے جدا ہونا علاج زہرہ گاؤ روغن شبنم
 میں ملا کر لگانا ایضاً برگ گر حل تازہ لگانا ایضاً پایا روشنی پسیر شدہ ملا کر لگانا ایضاً ہنگو
 آملہ پوست ہلیہ چک آہن تخم نیل پھٹکری مساوی سر کے میں پسیر لگانا ایضاً تک باریک
 کر کے روغن نیل میں ملا کر لگانا فصل کمر پر پل رجا جن میں علاج دانہ ششاس سفید شیشہ خا

اس میں سے
ایک اور

۱۲۱۲

15

۱۰۰

باب ششمین

دارک
عالم

مکتبہ اسلامیہ

شست و در
انجمن

فصل اول

13

طابق

45

چشمی

بھی مسلمان

٢٠٠

سید محمد

10

۱۰۰

اسی طرح

14

سید محمد علی

1234

تاریخ

مکتبہ

۱۱

26

15

1

...

پانی میں پیسکر لگانا ایضاً سبب خستہ آمدن سوختہ ہر ایک تین جز کیلئے ایک جمنہ ساگ خام نیم جز
 روغن تلخ میں مرہم بنکر لگانا فصل برص اور ہی میں علاج برگ کینج زرد چوبہ ہر ایک ایک
 سہاگر و جب پیسکر لگانا ایضاً تخم ترب زرد چوبہ ناگہ شرف دہی میں پیسکر لگانا فصل
 شری میں یعنی پتی علاج چرونی اور گہرور روغن تلخ میں پیسکر لگانا انصاف ناخواہ اور گہرور
 سر میں پیسکر لگانا ایضاً تخم خرزہ تخم خیارین اندر جو سرکہ میں پیسکر لگانا ایضاً سکنجبین
 میں ملا کر بیاض فصل قوبالینی واد میں علاج برگ ملتاس زہ ہر روز پانچ چار بار ملنا ایضاً
 صندل اور سہاگر عرق لیموں میں گھسکر لگانا ایضاً پنج پاک جو ہی لیموں میں گھسکر لگانا
 ایضاً تخم پنوار کینج سیاہ سرشرف پیسکر لگانا فصل خارش میں علاج روغن گاؤ گرم کر کے
 پاؤ اور دم زرد ملا کر لگانا ایضاً چوک سہاگر تو تیا گھسکر یا اضافہ روغن تلخ لگانا ایضاً برگ برگ
 جلا کر روغن سرشرف لگانا ایضاً برگ تازہ حنابگ تنبول بنگلہ ہر ایک جز و سیاب ایک صلابہ
 کریں جب سیاب مخلوط ہو جائے تو تیاے سبز و در سنگ مرچ سیاہ تخم پنوار تخم بکھی سیندور کیلئے
 چوک ہر ایک نیم جز ملا کر کر ل کریں روغن گاؤ یکصد یک یا شستہ سات جز روغن کینج
 دس جز ملا کر لکایا کریں فائدہ جذام شقیہائے مکر اور تصفیہ خون دوا اور غدا در کار ہے فصل
 عرق بدبو بدن سے خواہ بغل سے نکلنے میں علاج سفید قلعی باز و مساوی گھسکر روغن گل
 ملا کر لگانا ایضاً برگ تنبول روغن کینی سفید میں پکا کر لگانا ایضاً بادخجان جوش کر کے
 اسکے پانی سے بدن دھونا ایضاً ناگہ موختا تخم شبت چرونی پیسکر لگانا فصل ال آگ سے خواہ
 روغن یا پانی گرم سے جل جانے میں علاج فوآ خون تازہ گو سپند یا سفیدی تخم مرغ کی
 لگانا ایضاً روغن السی و شیر گاؤ یا گو سپند ملا کر برگ فضیل میں جلا کر مثل مرہم کی بنا کر لگانا
 ایضاً سرشرف جلا کر پانی میں پیسکر لگانا ایضاً مفر گھسکر لگانا ایضاً علی چنے کی روغن السی

کچھ دیکھو پانی میں پیسکر لگانا ایضاً سبب خستہ آمدن سوختہ ہر ایک تین جز کیلئے ایک جمنہ ساگ خام نیم جز
 روغن تلخ میں مرہم بنکر لگانا فصل برص اور ہی میں علاج برگ کینج زرد چوبہ ہر ایک ایک
 سہاگر و جب پیسکر لگانا ایضاً تخم ترب زرد چوبہ ناگہ شرف دہی میں پیسکر لگانا فصل
 شری میں یعنی پتی علاج چرونی اور گہرور روغن تلخ میں پیسکر لگانا انصاف ناخواہ اور گہرور
 سر میں پیسکر لگانا ایضاً تخم خرزہ تخم خیارین اندر جو سرکہ میں پیسکر لگانا ایضاً سکنجبین
 میں ملا کر بیاض فصل قوبالینی واد میں علاج برگ ملتاس زہ ہر روز پانچ چار بار ملنا ایضاً
 صندل اور سہاگر عرق لیموں میں گھسکر لگانا ایضاً پنج پاک جو ہی لیموں میں گھسکر لگانا
 ایضاً تخم پنوار کینج سیاہ سرشرف پیسکر لگانا فصل خارش میں علاج روغن گاؤ گرم کر کے
 پاؤ اور دم زرد ملا کر لگانا ایضاً چوک سہاگر تو تیا گھسکر یا اضافہ روغن تلخ لگانا ایضاً برگ برگ
 جلا کر روغن سرشرف لگانا ایضاً برگ تازہ حنابگ تنبول بنگلہ ہر ایک جز و سیاب ایک صلابہ
 کریں جب سیاب مخلوط ہو جائے تو تیاے سبز و در سنگ مرچ سیاہ تخم پنوار تخم بکھی سیندور کیلئے
 چوک ہر ایک نیم جز ملا کر کر ل کریں روغن گاؤ یکصد یک یا شستہ سات جز روغن کینج
 دس جز ملا کر لکایا کریں فائدہ جذام شقیہائے مکر اور تصفیہ خون دوا اور غدا در کار ہے فصل
 عرق بدبو بدن سے خواہ بغل سے نکلنے میں علاج سفید قلعی باز و مساوی گھسکر روغن گل
 ملا کر لگانا ایضاً برگ تنبول روغن کینی سفید میں پکا کر لگانا ایضاً بادخجان جوش کر کے
 اسکے پانی سے بدن دھونا ایضاً ناگہ موختا تخم شبت چرونی پیسکر لگانا فصل ال آگ سے خواہ
 روغن یا پانی گرم سے جل جانے میں علاج فوآ خون تازہ گو سپند یا سفیدی تخم مرغ کی
 لگانا ایضاً روغن السی و شیر گاؤ یا گو سپند ملا کر برگ فضیل میں جلا کر مثل مرہم کی بنا کر لگانا
 ایضاً سرشرف جلا کر پانی میں پیسکر لگانا ایضاً مفر گھسکر لگانا ایضاً علی چنے کی روغن السی

اس کے کینج سیاہ سرشرف پیسکر لگانا فصل خارش میں علاج روغن گاؤ گرم کر کے
 پاؤ اور دم زرد ملا کر لگانا ایضاً چوک سہاگر تو تیا گھسکر یا اضافہ روغن تلخ لگانا ایضاً برگ برگ
 جلا کر روغن سرشرف لگانا ایضاً برگ تازہ حنابگ تنبول بنگلہ ہر ایک جز و سیاب ایک صلابہ
 کریں جب سیاب مخلوط ہو جائے تو تیاے سبز و در سنگ مرچ سیاہ تخم پنوار تخم بکھی سیندور کیلئے
 چوک ہر ایک نیم جز ملا کر کر ل کریں روغن گاؤ یکصد یک یا شستہ سات جز روغن کینج
 دس جز ملا کر لکایا کریں فائدہ جذام شقیہائے مکر اور تصفیہ خون دوا اور غدا در کار ہے فصل
 عرق بدبو بدن سے خواہ بغل سے نکلنے میں علاج سفید قلعی باز و مساوی گھسکر روغن گل
 ملا کر لگانا ایضاً برگ تنبول روغن کینی سفید میں پکا کر لگانا ایضاً بادخجان جوش کر کے
 اسکے پانی سے بدن دھونا ایضاً ناگہ موختا تخم شبت چرونی پیسکر لگانا فصل ال آگ سے خواہ
 روغن یا پانی گرم سے جل جانے میں علاج فوآ خون تازہ گو سپند یا سفیدی تخم مرغ کی
 لگانا ایضاً روغن السی و شیر گاؤ یا گو سپند ملا کر برگ فضیل میں جلا کر مثل مرہم کی بنا کر لگانا
 ایضاً سرشرف جلا کر پانی میں پیسکر لگانا ایضاً مفر گھسکر لگانا ایضاً علی چنے کی روغن السی

فصل اول درم اور در خصیہ میں علانج و موسی میں تحقیق خون کرنا ایضاً کثیر آرد و بولعاب سبغول
 روغن گل ملا کر لگانا ایضاً جزالتی پانی میں پیکر لگانا ایضاً رخ حنظل کرنا ایضاً گل نیلوفر
 جوش کر کے فطول کرنا اور باندھنا ایضاً برگ جیت جوش کر کے باندھنا فصل ثانی میں
 علانج و برگ شرف پیکر نگار لگانا ایضاً پوست بچ ارند اور زنجبیل لگانا ایضاً
 دانہ میٹھا اور تخم شبت یعنی سبیا اور گل بابونہ لگانا ایضاً برگ تنباکو نیم گرم باندھنا فصل
 اماں قصب میں علانج برگ مغیل اور برگ کنار اور برگ نار پیکر و لگانا ایضاً مانو اور
 رسوت پیکر لگانا ایضاً چھالیا اور حنظل سفید لگانا فصل چار شش اور انہماے خدیوہ
 قصب میں علانج و دار مسنگ کو روغن گاؤں میں چوب نیم سے گھسکر لگانا ایضاً ہلیہ سیاہ
 اور رسوت پیکر فطور روغن گل ملا کر لگانا فصل ۵ قوہ اعضا مذکورہ اور اخیل میں علانج
 برگ نیم روغن کچی سفید میں پکا کر روغن صاف کر کے اسی میں موم سفید رکھ کر کر کے روغن
 اور اخیل میں پیکر لگانا فصل ۶ سرعت انزال اور کثرت احتلام میں علانج و خبث الحدید کہنے
 کر خالص میں سات بار بھجلا کر مائیں اور تخم زم مغیل و مخم تخم تھندی شستہ سادی لوزن
 سفوت کر کے پیچند نبات سفید ملا کر لگانا ایضاً کبجول سفوت کر کے بارہ شکر لگانا ایضاً تخم بجا
 سفوت کر کے بارہ قند سیاہ ملا کر لگانا فائدہ بہت خواہیے کا پتر کرے پر باندھنا اور ویرجیانہی کا کھانا ایضاً

باب بیسویں امراض میں مخصوص عورتوں کے

فصل اول درم پستان میں علانج و موسی میں فصہ کننا اور کیرے لگانا اور چل اقسام میں گرم تھا
 اور عتقی شیر گرسہ میں پیکر لگانا ایضاً برگ نیم اور برگ ککائیں سے سینکنا اور باندھنا ایضاً
 برگ گل عباس برگ کو پیکر لگانا ایضاً اخیل الملک اور رسوت شیر و برگ کبوعے تازہ
 میں پیکر لگانا ایضاً کاہوسر کے میں پیکر لگانا ایضاً سبغول سر کے میں پیکر لگانا

فصل اول درم پستان میں علانج و موسی میں فصہ کننا اور کیرے لگانا اور چل اقسام میں گرم تھا
 اور عتقی شیر گرسہ میں پیکر لگانا ایضاً برگ نیم اور برگ ککائیں سے سینکنا اور باندھنا ایضاً
 برگ گل عباس برگ کو پیکر لگانا ایضاً اخیل الملک اور رسوت شیر و برگ کبوعے تازہ
 میں پیکر لگانا ایضاً کاہوسر کے میں پیکر لگانا ایضاً سبغول سر کے میں پیکر لگانا

فصل اول درم پستان میں علانج و موسی میں فصہ کننا اور کیرے لگانا اور چل اقسام میں گرم تھا
 اور عتقی شیر گرسہ میں پیکر لگانا ایضاً برگ نیم اور برگ ککائیں سے سینکنا اور باندھنا ایضاً
 برگ گل عباس برگ کو پیکر لگانا ایضاً اخیل الملک اور رسوت شیر و برگ کبوعے تازہ
 میں پیکر لگانا ایضاً کاہوسر کے میں پیکر لگانا ایضاً سبغول سر کے میں پیکر لگانا

فصل ثانی شیریں علاج ستاور شیر گاڑ میں پیکان شکر سفید ملا کر پینا ایضاً پیرہ سفید سرخ
 سانھی دورہ میں پیکار کھانا ایضاً مازبرہ سفید ناخواہ نمک سنگ البوزن مساوی سفوف
 کر کے دہی میں ملا کر کھانا ایضاً اجودہ انیسون پوزیلان باویان تخم سویا برابر سفوف
 کر کے شہد ملا کر بقدر مناسب کھانا فصل پر سوت میں کہ مشہور ہے بعد لاوت اکثر تہا ہے
 علاج ست البویان ایک شہد شکر سرخ ہر روز ایک ہفتے تک کھانا ایضاً ناکیر ایک جز
 برج سیاہ دو جز و شیرہ اور ک میں گولی بنا کر کھانا ایضاً البویان اجودہ و چینی مساوی
 سفوف کر کے مچھل شکر سرخ ملا کر کھانا ایضاً کندر کچھ حیدرہ ایک یک جز و شکر نیم جز
 سفوف کر کے شہد ملا کر کھانا ایضاً فلفل سیاہ زنجبیل ایک تخم و حنظلہ نیم سفوف کر کے
 گولی بقدر ایک سرخ کے بنا کر کھانا فصل اجڑائے رطوبت میں رحم سے علاج پھلی بختہ کیلے
 کی شیرہ آملہ اور شکر ملا کر بطور حلوا پیکار کھانا ایضاً تخم خربازہ رخت نار پوست درخت انہ
 تخم کنوچہ مساوی سفوف کر کے شکر ملا کر کھانا فصل کثرت حیض میں علاج کندر و شتی سفوف
 کر کے شکر اور گھی ملا کر بطور حلوت کے پیکار کھانا ایضاً ناکیر یا میں مساوی سفوف کر کے زردہ
 تخم مرغ بریاں میں ملا کر کھانا فصل انسداد اور قلت حیض میں علاج اسپند چوب کھنڈ سیاہ
 جوش کر کے یا باڑنگ جوش کر کے پینا ایضاً مچھلہ یا بڑنگ کچھ کنکولان ایک کھنڈ اجودہ باویان
 دانہ الائچی کلان ست ہونہ مصطکی ہر ایک نیم جز و سفوف کر کے و حنظلہ ملا کر بقدر مناسب کھانا

مقالہ ساتواں بیاں حمیات یعنی تب میں

ہر چیز جو متاثر اول کے پہلے فصل میں بیاں علامات اخلاط کا جو ہے اس میں تب کا ذکر ہے
 کرنا اور مقالہ پانچویں معدلات اور منفعات اور مہلات مستخرج کر کے معالجیت کا ہو سکتا ہے
 لیکن تو ضعیف و تسلیلاً اس مقام میں کچھ اور بھی کھا جاتا ہے جانا چاہیے کہ تب ایک گرمی کا اولاً

۱۵ یعنی فصد
 اور وہ چار قسم ہیں
 ۱۔ اختلاج
 ۲۔ تشنہ
 ۳۔ سوزش
 ۴۔ سوزش
 ۵۔ سوزش
 ۶۔ سوزش
 ۷۔ سوزش
 ۸۔ سوزش
 ۹۔ سوزش
 ۱۰۔ سوزش
 ۱۱۔ سوزش
 ۱۲۔ سوزش
 ۱۳۔ سوزش
 ۱۴۔ سوزش
 ۱۵۔ سوزش
 ۱۶۔ سوزش
 ۱۷۔ سوزش
 ۱۸۔ سوزش
 ۱۹۔ سوزش
 ۲۰۔ سوزش
 ۲۱۔ سوزش
 ۲۲۔ سوزش
 ۲۳۔ سوزش
 ۲۴۔ سوزش
 ۲۵۔ سوزش
 ۲۶۔ سوزش
 ۲۷۔ سوزش
 ۲۸۔ سوزش
 ۲۹۔ سوزش
 ۳۰۔ سوزش
 ۳۱۔ سوزش
 ۳۲۔ سوزش
 ۳۳۔ سوزش
 ۳۴۔ سوزش
 ۳۵۔ سوزش
 ۳۶۔ سوزش
 ۳۷۔ سوزش
 ۳۸۔ سوزش
 ۳۹۔ سوزش
 ۴۰۔ سوزش
 ۴۱۔ سوزش
 ۴۲۔ سوزش
 ۴۳۔ سوزش
 ۴۴۔ سوزش
 ۴۵۔ سوزش
 ۴۶۔ سوزش
 ۴۷۔ سوزش
 ۴۸۔ سوزش
 ۴۹۔ سوزش
 ۵۰۔ سوزش
 ۵۱۔ سوزش
 ۵۲۔ سوزش
 ۵۳۔ سوزش
 ۵۴۔ سوزش
 ۵۵۔ سوزش
 ۵۶۔ سوزش
 ۵۷۔ سوزش
 ۵۸۔ سوزش
 ۵۹۔ سوزش
 ۶۰۔ سوزش
 ۶۱۔ سوزش
 ۶۲۔ سوزش
 ۶۳۔ سوزش
 ۶۴۔ سوزش
 ۶۵۔ سوزش
 ۶۶۔ سوزش
 ۶۷۔ سوزش
 ۶۸۔ سوزش
 ۶۹۔ سوزش
 ۷۰۔ سوزش
 ۷۱۔ سوزش
 ۷۲۔ سوزش
 ۷۳۔ سوزش
 ۷۴۔ سوزش
 ۷۵۔ سوزش
 ۷۶۔ سوزش
 ۷۷۔ سوزش
 ۷۸۔ سوزش
 ۷۹۔ سوزش
 ۸۰۔ سوزش
 ۸۱۔ سوزش
 ۸۲۔ سوزش
 ۸۳۔ سوزش
 ۸۴۔ سوزش
 ۸۵۔ سوزش
 ۸۶۔ سوزش
 ۸۷۔ سوزش
 ۸۸۔ سوزش
 ۸۹۔ سوزش
 ۹۰۔ سوزش
 ۹۱۔ سوزش
 ۹۲۔ سوزش
 ۹۳۔ سوزش
 ۹۴۔ سوزش
 ۹۵۔ سوزش
 ۹۶۔ سوزش
 ۹۷۔ سوزش
 ۹۸۔ سوزش
 ۹۹۔ سوزش
 ۱۰۰۔ سوزش

کرے ۳ دن دورہ صغریٰ کی بکری و بچہ صغریٰ کے رطب بن رہا ہوئے اولیٰ کیف اور ثانی کیف اولیٰ کیف اور ثانی کیف صغریٰ کے رطب بن رہا ہوئے

کے لئے

آئی ہوئی ہے
بجانب میلائی تم
وہ بھولنے کے یہ
مزا عمت حاصل
وئی ہے اور دوسرا
کثرت خون کی ہے
یہ شیرازی میں ہوا
یہ میں پہنچا

۶۷
 بی بی سیدت اپنی سہیلی
 کو تنگ کر کے اور
 میں بھی نفس اس
 میں اور کا جو
 خصوصیتیں
 اور خیر طاعت
 میں
 اور سدا
 کا

موتنا اور
خلف ہوتا

اور اونٹ کی میٹھنی اور استخوان گو سپند سوختہ اور بیج نے اور سفز تخم خنزیرہ پانی میں پیکر
 دانیخے درخ پر لگانا داغ تو خشک کرتا ہے اور جب بالوں میں رطوبت نہ رہے تب بدن پر چھن
 مناسب لگانا اور بعد جدا ہونے خشک کپڑے کے ریشہ ختمی اور برگ کنار صحرائی اور زعفران
 بنہ نیکو فیتہ پانی میں جوش کر کے غسل لیا اور چند روز استعمال تندرست مثل لعاب برگ
 گاؤزبان اور شربت انار شیریں اور عرق کیوڑہ بشرط محسوس نے گرمی کے مناسب تپتی
 یتا بند میں ایسی خفیف اور گاہے ظاہر اور گاہے مخفی ہوتی ہے کہ پیچانا اسکا دشوار
 ہوتا ہے اور اکثر غم اور فکر سے پیدا ہوتی ہے اور بعد غذا کے مشتعل ہونا بھی علامت ہے
 علاج مکان سر میں رہنا اور خوشی کے سامان مہیا رہنا اور تیریدات خفیف اور مہرجات
 استعمال کرنا اور جن چیزوں سے تسخیر یک نزلہ اور کھانسی کی ہوتی ہے پرہیز کرنا چاہیے اور
 دودھ آدمی کا اور گدھی کا نہایت مفید ہے اور دودھ گھوڑیکہ بھی فائدہ کرتا ہے اور یہ عرق
 نہ مفید ہوتا ہے بلکہ دو تین مرتبہ اس سے بالکل مضر فتن ہو گیا ہے جس کے دلائل تراشیدہ پیش
 تراشیدہ ہر ایک سولہ جز برگ کاسنی برگ خرفہ برگ کاہو ہر ایک شہ جز اور اگر برگ مہیشہ ہر
 تین جز ہلو سے تازہ نیکیو فتنہ پوست اندرونی درخت کچنال بیج کاسنی نیکیو فتنہ ہر ایک جز
 تالیس برگ گاؤزبان برگ بنفشہ گل نیلو فر برگ جھاؤ خضالہ تخم برادرہ ہر ایک تین جز
 براؤہ صندل سفید براؤہ صندل سرخ گل سرخ چاب نیکیو فتنہ ہر ایک جز بقدر چگونہ مجموع
 اجزاء کے آب ریامیں چار پیر تر کر کے برابر مجموع دوا کے ڈھ بڑی کا خواہ کائی کا مارا بقدر
 آب ریام کے عرق صیغہ میں اور بقدر مناسب یا کر بن تنہا خواہ قرص طباشیر یا قرص کل فور کے ساتھ
 مقالہ آٹھواں بیان سمیات اور اسکے علان میں
 جانا چاہیے کہ بعض لوگ کھانا سمیات کا بامید منفعت کے اختیار کرتے ہیں اس سبب

تاریخ

۱۰۰

١١

نفع

7

مجله

60

حاصل

السوا

۱۲۱

...

میں

شفا

نہیں

۲۵۰

11

This image shows a blank, aged, cream-colored page, likely an endpaper or flyleaf of a book. The paper has a slightly textured appearance with some minor creases and discoloration, characteristic of old paper. There is no text or other markings on the page.

6361

12 12 12 12

طار ہو یا بار دیکھا
 یا غذا فاسد ہو کر اثر
 سم پیدا کرے جسے کہ
 بیضی میں یا تو تکہ یا لڑیگی
 مار یا عقبہ و غیرت
 مسموم ہو ان سبب
 میں سونا منہ ہی ہے۔
 اس کو سونے میں حرارت کہ
 یہ جو طرف داخل کرے
 ہو فی ہما اور فوی تھیں
 "مستغنی" ہو جائے
 ۶
 میں اور حالت
 میں لازم ہے کہ انکس
 وزارت کی کیا اور فوت اور
 سمیت کہ یہ تکفیر کہیں
 نامقا و نہایت ملکہ نہ ہو
 نامقا اس کا گرم اور خف نہ ہو
 شکر کہ گرم اور شکر
 شکر و شکر اور بیضی
 و جو دوم میں اور بیضی
 اس کو نہ دیکھو ہم میں
 ۱۲
 ۱۲

عبدالله

[illegible]

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

کیا کہ منہ صبح ہو غیب طیارسی انکی دشوار ہوتی ہے لہذا ابتدا تک سب صحیح اور متبرہ بعد
 صحت تمام بد رستی اوزان اور اندراج ان اودیکے جو بظریق بدل بجائے اجولے کیا کہ
 کہ داخل ترکیب ہو سکتی تھیں اور بعد حاضریہ زواید کے کہ جنکے نکلنے سے مزاج اصلی نسختے کا تبدیل
 نہیں ہوتا چنانچہ نسخے جو پیشتر کیا آمد ہیں اس مقام سے میں تحریر ہوتے ہیں لوتش اور سادہ
 تقویت باہ اور معد اور اعضائے رئیس کی اور نفع خفطان کو اور بدن کو خوش رنگا و روشن کہ
 خوشبود کرے اور طیارسی سے بعد چالیس روز کے استعمال کرنا چاہئے خواہ قبل طعام یا بعد طعام
 کے اور قوت اسکی دو سال تک قائم رہتی ہے حالانکہ نصفے تخم برآوردہ شیر کاؤ میں آٹھ ہر تک
 تر کر کے صاف کریں اور اس قدر پانی ملا کے پکاویں کہ تمام پانی جذب جائے تب ملکہ صاف کریں
 کہ بیش اس کے سب فی ہر جاویں اس میں ہنوزن شکر سفید اور ہنوزن اس کے شہد کف گرفتہ ملا کر قوام
 کریں اس پر گلابی تاگر موصیہ اور بک مصطکی رومی سنگد بالا جمانا منی دانہ الپچی سفید ستیا
 کہ مجموع شہد کا سوم حصہ ہو ملاویں اور شہد روئے لولوی مفرج اور مقوی قلب و نفع خفطان
 اور حیات حارہ ص و زید اسفہ سنگد پست ایک ایک جز تین روز تک عرق کیوڑہ اور
 گلاب میں صلابہ کر کے خود عام طباشیر سنبل الطیب و دوز سفوف کر کے بر شمع خام یا کافور
 و دیندال شہر آملہ تازہ میں ساتھ قند سفید کے کہ سپندال صحیح ہو یہ دستور طیار کریں یا راج
 مواد سولوی کو خارج کرے اور اقسام در و در و در گوش اور دوار اور نقل سحر و فالج اور عشاء اور قورہ
 اور بن و برص اور جز ام کو مفید ہے ص شمع خنظل غار لیتون مقہونیا یا پانچ یا پانچ جز افیتون
 نقل انیسون تاج مچ سیاہ زنجبیل اسطوخودوس گلشن بادرنجبویہ تین تین جز پانی پست
 ترنجبراک گاؤز بان دو و دوز سفوف کر کے دیندال شہد فالص میں ملاویں بعد چالیس
 کے استعمال کریں خوراک چھ ماہ سے ایک ایک تک طریقل اسطوخودوس کا مراضی

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

۱۰۰
اور پھر
کے

چھاپنا

91

...

2

...

نافع

5

11

...

1

کتابخانه

22

5

五

14

۱۰۱

6.

23

طب احصائی

پانیس گھول کر پینا اور آب برگ بچ کر بنا کا پینا اور کاغذ سفید پانیس گھول کر پینا اور ترش چیزیں کھانا جو زماثل یعنی دھتورہ اگرچہ اسکی چوب گریگ میں ہر قلیل ہے لیکن تخم اس کا وزن ایک نیم تولہ کے سم قائل ہے علامات اسکی سرخی چشم اور تار کی نظر اور دوار اور سبات اور عرق سرد اور بیوشی علاج حقے کرنا روغن کنجد اور آب گرم سے اور اشیاے سرد کھانا اور شیرازہ باسکر کہ صغیر اور اجال اور فرخ اس میں جوش کیا جائے پینا اور فادر ہر خاص اسکا پنیہ یعنی کپاہے مقابل تخم کے تخم اور برگ کے اور چوبکچہ فصل زہر حیوانات میں جانا چاہیے کہ بعض حیوان کا تمام جسم سمی ہے لیکن دانت اور ناخن و زیش سب حیوان میں سم ہے یہاں تک کہ اگر کچے دانت و ناخن میں بھی سم ہے مگر اثر انکا باعتبار جسم مسموم کے ظاہر ہوتا ہے چنانچہ بعضے کو زہر سانپ اور عقرب کا بھی اثر نہیں کرتا اور زہر نہیں بھی تفاوت ہے بعضوں کا اثر فوراً تمام جسم کو بخیریت ہے مثل سانپ کی اور بعض کا عضو خاص میں مثل زنبور کی اور بعض سم عرصے سے ظاہر ہوتا ہے مثل کاٹنے سگ یا اونہ کے علاج کلی انھے عضو مؤف کے اوپر باندھنا مستحکم اگر ممکن ہو اور فوراً عضو مؤف پر حجامت مع الشطر کرنا اور پچھنے لگا کے دوبہ مقدمہ لگا کر مواد سمیہ بہانا لیکن حجام کو چاہیے کہ سرکہ اور روغن سے مضمضہ کر کے شاخ چوسے تاکہ اثر سم سے محفوظ رہے اور پچال باز یا کبوتر یا بٹ کا لگانا اور خاکستر چوب یا خیر کی لگانا یا سنگ کو کبیر میں پسکر لگانا یا انجیر سستانی خواہ دشتی کا دودھ لگانا اور تریاقات کھانا اور انیسون اسطو خود دس ناخواہ چند بیدتر مقل نجیل شہد میں ملا کر کھانا اور فادر ہر کھانا اور لگانا سانپ اسکے کئی اقسام ہیں بدترین اسکا افعی جسکے کاٹنے سے سیر تنفس اور عیشہ اغشی ہوتی ہے اور بیشتر اسی غشی میں مسموم ہلاک ہوتا ہے اور اگر غشی سے افادہ ہو تو عضو مؤف میں سرش اور اس سے خون ریم جاری ہوتا ہے اور دوسرے اعضا تک بڑھتا جاتا ہے اور

۱۲۱۲
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۲
 ۱۲۱۲

[illegible]

اور جلدی کو مفید ہے ص پست ہلیکہ کالی پست ہلیکہ ملہ خشک تخم بروردہ ایک ایک جز
ملو خود دس گل بنفشہ و دو جز اقیقہ سیول بادرنجبویہ شیطح ہندی یک نیم جز سفوف
کے سہ چنداں شد خالص کف گرفته مقوم میں ملاوین اطر فل کشتیزی سوار کھ
روکائی در کو جو انجھ سے اور نزلے سے ہوا و ضعف بصر طوی اور ہر قسم بواسیر کو مفید ہے
ص پست ہلیکہ زرد و پست ہلیکہ کالی ہلیکہ سیاہ پست ہلیکہ کشتیز خشک جملہ مساوی
سفوف کر کے روغن بادام خواہ روغن کاؤ میں چرب کر کے چنبل شد کف گرفته میں ملا
رہیں جو دھیمہ کے استعمال کریں نو ماشہ سے ایک تونر تک یا سیلیقون واقع سیلان
شکارت ناخنہ اور ہنہی اور مفید انڈے نرول آب اور ضعف بصر کو چھ ص کف دریا
سنگ بصری سانچ ہندی زرد و چوبہ یک ایک یک جز قرفل حبہ نو سادر ربع ربع جز مرہ سفید
کف جز مرہ ساگر کے آب پست ہلیکہ زرد میں شبات بنا رکھیں بوقت حاجت پانی
میں خواہ آب برگ کو میں گھسکا کھچ میں لگائیں بڑ ششاکہ فی الحال بلفظ برش کہ
ہے یعنی بر ساعتہ اور ترکیب حکماء فدیج کی ہے زکام اور نزلہ اور تیرگی چشم اور دوار اور آواز
کوش اور لہوہ اور فلج اور رخشہ اور صرصرہ اور سیات اور نسیان اور مالیتو لیا اور ہدیان
اور ضعف اعصاب اور استرخای لثہ اور جوات دہن اور گندگی دہن اور سیلان لعاب
دہن اور سعال اور زنف دم اور اوجاع بلغمی اور ضعف معده اور جگر اور انواع استسقاہ
مرت انزال کو مفید اور فادرہ سرخ کاس ہے ص فلفل سیاہ فلفل سفید فلفل البنج ہر ایک
چار ہزار فیون مصری و جز زعفران ایک جز سنبل الطیب قدر حافریون و پنجہ جیدہ
کے سہ چنداں شد میں قلم کریں اور تین مہینے جو میں کھرا استعمال کرین رکھ دینے ایک
نات قوت اسکی پانچ برس تک باقی رہتی ہے بٹہ کہ بدن کو خوش نگاہ و نرم کرے ص

تاریخ

اساتذہ

14-2

22

16

3

13

...

10

12

15

کتابخانه

21/12

في الصور

ف

۱۰۰

7

2

2

4

٢٠

140

۱۱۱

11

11

18

4

ردی ایک جز سفوف کر کے قند سیاہ سولہ جز عرق کلاب میں توام کر کے ملا دیں جو ایش
 خود ترش مقوی معدہ اور اضم طعاص صمغ و پانچ جز قرفل و جز سنبل الطیب و جز شک
 ایک جز سفوف کر کے آب لیموں سات جز شکر سفید میں جز توام کر کے ملا دیں
 اب الشفا امراض لہ اور تہائے بلغمی اور سوداوی کو مفید ہے چار گھڑی قبل کھانا کھا
 ص تخم جز مائل یعنیہ دستورہ تین جز ریوند چینی و جز زنجبیل کلان ایک جز سفوف
 کر کے آب صمغ عربی میں بقدر نخود کے گولیاں بنا دیں حب شیباز نقیہ دماغ کرے اور دماغ
 دماغی کو مفید ہے ست ہلبلہ کابلی سناس کی پوست ہلبلہ ہر ایک تین جز منقل کی شکل سرخ
 حب انیل صبر ہر ایک چار جز عصارہ ریوند مصطکی ہر ایک جز بدستور گولیاں بنا دیں
 ذرا چار ماشے وقت شب قبل از خواب حب السعال صمغ عربی بریاں کثیر انشاستہ ہر ایک
 ایک جز اصل السوس معشر مغز تخم خبازی مغز تخم کدو شیریں مغز بادام ہر ایک جز و عطر
 جز بدستور گولی بنا دیں اور منہ میں کھیں حب مسک افیون جانفل مشک کافور مسامی
 شبرہ برگ تنول بقدر چار چار سرخ کے گولیاں بنا دیں و پیش از جماع ایک گولی کھاویں یغیا
 نظران قرفل جز ریو مساوی شہد کے کف گرنہ میں گولی بقدر خود بنا کے قبل از جماع کے
 کھاویں یغیا کنجشکے خانگی وقت پہچان کے شکار کر کے فوج کریں پر اور احتشاد دفع کر کے
 ایک نامیں بقدر اسکے تخم کے افیون بھر کر شکم کنجشک میں کھرا آو گندم سے گلحمت کر کے
 پکاویں اور بعد دفع آرد کے شکم کنجشک سے نکال کر گولی بقدر خود کے بنا کے قبل از وقت کھاویں
 حلوائے مسمن اور مقوی صمغ خرمادس جز شیر گاؤ میں پکا کر پیسں اور نشاستہ گندم
 اور بن نخود بریاں ہر ایک مساوی اسکے اور شکر سفید مساوی سب کے روغن گاؤ بقدر نصف
 شکر کے ملا کر باہم حلوا پکاویں مغز بادام مغز فندق مغز چغوزہ مغز پستہ اخروث ہر ایک

۱۰
 خوراک بزرگ
 دو ماشہ
 ۱۱
 خوراک
 ایک نور
 ۱۲
 کم و زیادہ
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

والتی اس میں بیان
افتراء کا ہے
باب اول اور
میں واقعہ
پیش قدمی
دینے کے لئے
جو کہ یہ ہیں
یعنی تفسیر الکیا
کام چیتھ اور دور
اس میں بیان
کے لئے ہے

۱۲۸

2

۱۲
۱۳

کے بیٹے الہیں میں اور گناہوں کے بیٹے
میرزا علی محمد صاحب نے ۱۴

۱۵

۱۶

۱۷

۱۸

۱۹

۲۰

۲۱

۲۲

۲۳

۲۴

۲۵

۲۶

۲۷

۲۸

۲۹

۳۰

۳۱

۳۲

۳۳

۳۴

۳۵

۳۶

۳۷

۳۸

۳۹

۴۰

۴۱

۴۲

۴۳

۴۴

۴۵

۴۶

۴۷

۴۸

۴۹

۵۰

۵۱

۵۲

۵۳

۵۴

۵۵

۵۶

۵۷

۵۸

۵۹

۶۰

۶۱

۶۲

۶۳

۶۴

۶۵

۶۶

۶۷

۶۸

۶۹

۷۰

۷۱

۷۲

۷۳

۷۴

۷۵

۷۶

۷۷

۷۸

۷۹

۸۰

۸۱

۸۲

۸۳

۸۴

۸۵

۸۶

۸۷

۸۸

۸۹

۹۰

۹۱

۹۲

۹۳

۹۴

۹۵

۹۶

۹۷

۹۸

۹۹

۱۰۰

۱۰۱

۱۰۲

۱۰۳

۱۰۴

۱۰۵

۱۰۶

۱۰۷

۱۰۸

۱۰۹

۱۱۰

۱۱۱

۱۱۲

۱۱۳

۱۱۴

۱۱۵

۱۱۶

۱۱۷

۱۱۸

۱۱۹

۱۲۰

۱۲۱

۱۲۲

۱۲۳

۱۲۴

۱۲۵

۱۲۶

۱۲۷

۱۲۸

۱۲۹

۱۳۰

۱۳۱

۱۳۲

۱۳۳

۱۳۴

۱۳۵

۱۳۶

۱۳۷

۱۳۸

۱۳۹

۱۴۰

۱۴۱

۱۴۲

۱۴۳

۱۴۴

۱۴۵

۱۴۶

۱۴۷

۱۴۸

۱۴۹

۱۵۰

۱۵۱

۱۵۲

۱۵۳

۱۵۴

۱۵۵

۱۵۶

۱۵۷

۱۵۸

۱۵۹

۱۶۰

۱۶۱

۱۶۲

۱۶۳

۱۶۴

۱۶۵

۱۶۶

۱۶۷

۱۶۸

۱۶۹

۱۷۰

۱۷۱

۱۷۲

۱۷۳

۱۷۴

۱۷۵

۱۷۶

۱۷۷

۱۷۸

۱۷۹

۱۸۰

۱۸۱

۱۸۲

۱۸۳

۱۸۴

۱۸۵

۱۸۶

۱۸۷

۱۸۸

۱۸۹

۱۹۰

۱۹۱

۱۹۲

۱۹۳

۱۹۴

۱۹۵

۱۹۶

۱۹۷

۱۹۸

۱۹۹

۲۰۰

۲۰۱

۲۰۲

۲۰۳

۲۰۴

۲۰۵

۲۰۶

۲۰۷

۲۰۸

۲۰۹

۲۱۰

۲۱۱

۲۱۲

۲۱۳

۲۱۴

۲۱۵

۲۱۶

۲۱۷

۲۱۸

۲۱۹

۲۲۰

۲۲۱

۲۲۲

۲۲۳

۲۲۴

۲۲۵

۲۲۶

۲۲۷

۲۲۸

۲۲۹

۲۳۰

۲۳۱

۲۳۲

۲۳۳

۲۳۴

۲۳۵

۲۳۶

۲۳۷

۲۳۸

۲۳۹

۲۴۰

۲۴۱

۲۴۲

۲۴۳

۲۴۴

۲۴۵

۲۴۶

۲۴۷

۲۴۸

۲۴۹

۲۵۰

۲۵۱

۲۵۲

۲۵۳

۲۵۴

۲۵۵

۲۵۶

۲۵۷

۲۵۸

۲۵۹

۲۶۰

۲۶۱

۲۶۲

۲۶۳

۲۶۴

۲۶۵

۲۶۶

۲۶۷

۲۶۸

۲۶۹

۲۷۰

۲۷۱

۲۷۲

۲۷۳

۲۷۴

۲۷۵

۲۷۶

۲۷۷

۲۷۸

۲۷۹

۲۸۰

۲۸۱

۲۸۲

۲۸۳

۲۸۴

۲۸۵

۲۸۶

۲۸۷

۲۸۸

۲۸۹

۲۹۰

۲۹۱

۲۹۲

۲۹۳

۲۹۴

۲۹۵

۲۹۶

۲۹۷

۲۹۸

۲۹۹

۳۰۰

۳۰۱

۳۰۲

۳۰۳

۳۰۴

۳۰۵

۳۰۶

۳۰۷

۳۰۸

۳۰۹

۳۱۰

۳۱۱

۳۱۲

۳۱۳

۳۱۴

۳۱۵

۳۱۶

۳۱۷

۳۱۸

۳۱۹

۳۲۰

۳۲۱

۳۲۲

۳۲۳

۳۲۴

۳۲۵

۳۲۶

۳۲۷

۳۲۸

۳۲۹

۳۳۰

۳۳۱

۳۳۲

۳۳۳

۳۳۴

۳۳۵

۳۳۶

۳۳۷

۳۳۸

۳۳۹

۳۴۰

۳۴۱

۳۴۲

۳۴۳

۳۴۴

۳۴۵

۳۴۶

۳۴۷

۳۴۸

۳۴۹

۳۵۰

۳۵۱

۳۵۲

۳۵۳

۳۵۴

۳۵۵

۳۵۶

۳۵۷

۳۵۸

۳۵۹

۳۶۰

۳۶۱

۳۶۲

۳۶۳

۳۶۴

۳۶۵

۳۶۶

۳۶۷

۳۶۸

۳۶۹

۳۷۰

۳۷۱

۳۷۲

۳۷۳

۳۷۴

۳۷۵

۳۷۶

۳۷۷

۳۷۸

۳۷۹

۳۸۰

۳۸۱

۳۸۲

۳۸۳

۳۸۴

۳۸۵

۳۸۶

۳۸۷

۳۸۸

۳۸۹

۳۹۰

۳۹۱

۳۹۲

۳۹۳

۳۹۴

۳۹۵

۳۹۶

۳۹۷

۱۲ دلا ہے ۱۲
کے ملاویں کو قومی
یونس بعد تیری
کے ملاویں کو قومی
۱۲

کھول کر پھر ملا کرین دو چار بار پس
 آملہ پر کر کر طوبت
 بے گی بعد اسکے نیز
 کا چرنی خواہ روغن
 گاؤدھنی یا ہوا
 لگاویں اگر زخم پر
 نہ ہو مردار سنگ
 یا سپیدہ اور
 سینہ دور ملا کر
 لگاویں کہ زخم
 طبعاً حسانی

جب ایک جز پانی چل جائے ملکہ صاف کریں اور اس پانی میں ایک جڑ گل سرخ اور ملا کر جوش
 کریں چار بار ایسا ہی کریں کہ دو جز پانی باقی ہے تب تین جز شکر سفید خواہ قند سفید ملا کر
 قوام کریں چار تولہ آب برف خواہ آب شورہ میں حل کر کے نوش کریں اور آب سرد پینے سے اسکے عمل
 کو قوت ہوتی ہے شربت بنفشتہ گل بنفشتہ ایک جز پانی میں جوش کریں جب چارم حصہ پانی
 ہے صاف کر کے چار جز شکر سفید ملا کر قوام کریں فائدہ خشک واکے شربت بنانی کا یہی دستور
 ہے اور تردوا میں شیرینی ہم وزن دو کے چاہئے اور جن اشیا کا پانی لیکر شربت بناویں مثل
 انار اور لیموں کی اس میں یک نیم چند پانی کی شیرینی ملا نا چاہئے اور بدون ملانے آب
 خالص کھ تیار کریں فائدہ رب میں پانی کا چارم حصہ شیرینی چاہئے شیاؤں کہ واسطے
 نقل اور بطلان سماعت کے مفید ہے ص مرزنجوش خردل سداب شہ خنظل تخم ترب
 بوزن مساوی سفوف کر کے زہرہ گو سپند میں شیاؤں بناویں اور بوقت حاجت روغن بادام
 تلخ میں گھسکر کان میں پکادیں اور اگر زردندہ مرج ایک جز اضافہ کریں قوی تر ہو ملا متھو
 اور ذائقہ سستی اعصاب کہ سبب جلق خواہ رویت فضلہ کہ ہوئے ص شکر سفید سیاح مال طبعی
 پیاز زکس رچنی بوزن مساوی زہرہ گو سپند میں بارہ پزنگ کھل کر کھیں اور خشفہ محفوظ رکھ کے
 ملا کریں ایضا خراطین زہرہ گو سپند میں ہم وزن مسکہ بیش میں چار پر کھل کر کے ملا کریں اور برگ
 بنول قسم بنکالہ اسج باندہ میں ایضا پوست بچ کیہ سفید پیاز زکس مغز کہ تلخ ہم وزن شیریں
 میں کہ چارچہ مجموع کا ہوئے جوش کریں جب ایک ثلث باقی ہے دودہ کو صاف کریں
 اسکا ٹکا لکڑی ملا کریں اگر قد سے چندیدہ بستر اس کے میں مل دیں زیادہ تر قوی ہو ایضا تخم سپند
 مغز تخم ارند خردل مساوی روغن جینیلی میں پیکر شیر گرم ذکر اور خشفہ اور عانہ پر ملا کریں عرق
 مقوی اور مہی اور خوش کیف ص گل گر اصل تازہ کشمش نبات سفید ہارکین و آثار قر

اور اس حکام
 میں شہید
 اور اس حکام
 میں شہید

استعمال
 انفرادی کا تعلق
 میں بہت ہی مفید ہے
 یہ بہت ہی مفید ہے
 یہ بہت ہی مفید ہے
 یہ بہت ہی مفید ہے
 یہ بہت ہی مفید ہے
 یہ بہت ہی مفید ہے
 یہ بہت ہی مفید ہے

جوز بواشعلب مصری شقاقل مصری مغز پستہ مغز چلغوزہ ہر ایک تولہ جو ب کر کے
 تین ریس بارال ملا کر ایک ہفتہ آفتاب میں کھکھک صاف کریں خوراک چار تولے سے چھ تولے
 تک عرق مسکر اور کیف کہ عبارت شراب ہے مقوی اور مہی اور ماضع طعام اور بدن کو
 خوش رنگ کئے ص قند سیاہ پس میعیز و دوسیر پست رخت مغیل یک سیر آملہ گندہ بی
 پندرہ ہر ایک پاؤں پھر پیرا پیرا مانی جوین خراسانی خس تچ تچ ناکر گھٹا کر چور بارہ ہفتہ
 تخم خاموسلہ سنبھلا ہر ایک یک چھٹا تک محلی سفید سیاہ ہمیں سرخ و سفید تو دوی زرد
 و سفید لالچی سرخ اندر جو ہر ایک نیم چھٹا تک بادیان نیم پاؤں ب کو جو ب کر کے چار میں آب
 بارال ملا کر خم میں رکھیں جب جوش مائے تب پانچ سیر گاو ملا کر عرق کھینچی قس خشخاش
 واسطے قرص سینہ اور شش کے مفید ہے ص رب السوسن نشاستہ کثیر اچھ چھ ماشہ پست خشخاش
 سفید ماشہ گل سرخ صمغ عربی طباشیر سفید پانچ پانچ ماشہ زعفران ماشہ سفوف
 کر کے قرص بناویں خوراک تین ماشہ ساتھ چار تولے عرق مکر کے ایضاً واسطے اسہال مہی
 اور صفراوی اور بواشیر خونی کے مفید ہے ص لم الاخوین پنج انجبار گندار سماق تین تین
 گل رخی طباشیر سفید نشاستہ صمغ عربی پست خشخاش و دوجز کافور نیم جز برسم مرزوق
 قرص بناویں خوراک پانچ ماشہ قرص طباشیر قابض تہائے محرقہ اور صفراوی اور اسہال
 اور تشنگی کو مفید ہے ص صمغ عربی نشاستہ تخم محاض یعنی چو کا گل رخی ایک ایک لہ طباشیر
 زرشک سماق تخم خرفہ بودا وہ نو تولے سفوف کر کے عرق گلاب میں قرص بناویں خوراک
 تین ماشہ قرص طباشیر ملین نافع حیات صفراوی اور کہنہ اور مقوی معدہ اور مسکن حرارۃ
 ص طباشیر سفید زرشک گل سرخ مویرہ منقی ترنجبین تخم کاسنی جلیہم وزن سفوف کر کے
 قرص بناویں قرص کا فوطے پتہ اور سل کے مفید ہے ص کافور سطلان محرق زعفران

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

بہارِ نیکوئی
 ۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

کریں فائدہ قبل لگانے کے جلد پر دھن لگائیں کہ جلد میں قورہ نہ کریں اور اگر قورہ کے کچھ کچھ
 کاؤ سپیدی بھید داخل کریں تو جلد خوشبودار اور خوش رنگ ہو ایضا چار جز پانی پر تھوڑا
 چونہ ڈالیں منور سونہ بٹوا ہوا ایک جز ہڑال سفوف کر کے ملاویں اور خوب لٹ کر کے استعمال
 کریں ٹھکٹے پانچم طعام دافع تخمہ محلل یا ح ص بیج اور برگ ترب خشک کر کے جلاویں
 اور اسکی خاکستر کو چار سپر پانی میں تر کر کے زلال لیکر پکاویں گاڑا ہو کر خشک ہوا دیکا
 اور ایسی ہی تیز برب نمک نکالنے کی ہے یا قوتی دافع جنون اور سوس اور جمیع امراض
 سوزی اور مقوی دماغ و قلب صلی قوت ربانی مردار پیدنا سفہ لاجور و کمر باکبا ایک ایک
 ہفتہ عرق کیوڑہ میں صلابہ کر کے مشکٹ بننے فرج خشک کے عفران عود خام نیم نیم جز سفوف
 کر کے شش چند قوم نبات سفید میں کہ ساتھ عرق گاؤ زبان اور عرق گلاب کے تیار
 کیا ہوئے ملا کر ورق طلا اور ورق نقرہ ملاویں اور بعد چالیس روز کے استعمال کریں

مقالہ دسواں بیان ترکیب ہندیہ میں

گرچہ پو تھی بید پرین اور رنگیں اور رس پریت اور سارنگ دھو وغیرہ کے دیکھنے سے
 ظاہر ہے کہ ہر نسخے کو ترکیب متعدہ اور مختلف اختراع اور ایجاد کیا ہے لیکن چند ترکیب
 سال الوجود اس سالہ میں تصحیح تمام تحریر ہوتے ہیں چند راوی کہ تپاٹے منہ اور حلت
 ضعف میں شیڈ اور ک خواہ شد کے ساتھ دیتے ہیں انقاش حرارت غریزہاں یا مریج
 تو لے مسلوب بھی ایک ساعت کو عود کر آتے ہیں ص سیما ب و تو لے اکتالین یا راپہ سنگین
 میں صاف کر کے ورق طلا بدفعات اس میں ڈال کر کھل کریں جب تین تو لے ورق طلا
 انہیں حل ہو جاوے اور ایسا مخلوط ہو جائے کہ تمیز باقی نہ رہے تب ایک تو لے مردار پیدنا سفہ اور چھ
 ماشے شکر اس میں ملا کر عرق لیموں کا غدی میں آٹھ روز تک کھل کر کے چند عود و صناع کے ایک

اور
 سببی
 آری
 ۹۳
 اور
 سن
 سودی
 کا
 بیج
 موم
 اور
 سن
 بیج
 اور

طیبات

صنف اور
 حاصل
 ۱۲
 ۱۱
 ۱۰
 ۹
 ۸
 ۷
 ۶
 ۵
 ۴
 ۳
 ۲
 ۱

۲۰

ٹاٹ لپٹیکر مستحکم باندھیں اور ایک چکر میں گز گز بھر گھا اور ایک گز کا دورہ ہو چکا ہوتا ہے
 بھر کر دو کو درمیان میں لکھا آٹھ دیں اور چھ کو خاکستری وغیرہ سے بند رکھیں کہ آٹھ خوب اثر کرے
 جب ستر ہو جاوے گا لکھنا کتر سے علیحدہ کریں اور خوب صلابہ کر کے بعد چھ مہینے کے استعمال
 کریں کشتہ طلا و نقرہ سونے اور چاندی کو تیز بیرنگہ بالا بچھا کر اوراق اور ست کر کے برگ
 نیم کو فتنہ خواہ دودھی نیم کو فتنہ میں لپٹیکر سکورہ گلے میں رکھ کر دوسری سکورہ میں بند کر کے
 ٹھکانا کر کے بطور مرقومہ بالا آٹھ دیں کشتہ مہر جان مرجان کو چالیس مہینے اب کٹائی
 میں بچھا کر سکورہ میں رکھ کر دستور آٹھ دیں کشتہ سپیسہ کہ امراض زہ اور ضیق النفس
 وغیرہ میں شہرہ اور ک خواہ شہد کے ساتھ کھلاتے ہیں ص سپیسہ کو گداخت کر کے سات شا
 ہار روغن شریف اور جو شانہ تر چھ لینے ہر پیرہ آٹھ میں بچھا کر کٹاہی آٹھنی میں آٹھ پچھیں
 اور گندہک کو سفوف کر کے بتدریج اس پر ڈالیں اور نیم کی نڈھی سے حرکت دیں یہاں تک
 کہ گندہک کی آٹھ سے خاکستری ہو جاوے امتحان صحت کشتہ فلزات روغن گاؤ اور
 سماگ اور شہد مساوی اوزن میں کشتہ کو غلول بنا کر چھ آٹھنی میں آگ پر رکھ کر خوب گرم
 کریں فلزات یکجا ہو کر زندہ ہو جائیں گے اور اشیائے کور جدا ہو جائیں گے اور اگر کشتہ تقبی
 ہے تو فلزات زندہ اور یکجا ہونگے فائدہ جن چیزوں کو خام کھانا خطرناک نہیں اُسکا
 کشتہ بھی کھانا غلا غیر جائز نہیں ہے اس واسطے باقی کشتجات کی تدبیر نہیں لکھی جاتی
 سپاری پاک مقوی باہ اور گردہ اور معدہ اور رفع پر پیو اور بند کشاد اور رافع عقم
 مردوزن نافع وجع مفاصل ہے اور فرج کو تنگ کرے اور سیلان طوبات کا رحم سے موقوف
 کرے اور حمل کو سقوط سے بند رکھے اور بدن کو نرم خوش رنگ کرے ص سپاری کھنی آٹھ
 چار پارہ کر کے پانچ میزودہ گاؤ ہمیش میں جوش کر کے صاف کریں اور خشک کر کے سفوف بنائیں

۹۵
 شکر
 اور
 کٹر
 مس
 وغیرہ
 ۱۱
 سوران بول
 چوڑا ہو جانا
 سبیر

استعمال

طریقہ اسلامی

۱- "مجلس" ۲- "مجلس" ۳- "مجلس" ۴- "مجلس" ۵- "مجلس" ۶- "مجلس" ۷- "مجلس" ۸- "مجلس" ۹- "مجلس" ۱۰- "مجلس"

بہر مصری سب بچا کر کے پکاویں جب گاڑا ہو جائے دو تولے جاوتری سفوف کر کے ملائیں
خوراک تین ماٹے سے چھ ماٹے تک نرگندی پاگ مقوی باہ اور حافظہ اور باور اور
ماضیہ مولدنی مفرح اور مقوی قلب نافع اخلاط فاسد اور ہیضہ اور کلف اور شہوات اور
فروج مصلح خون ص نرگندی مندی بھنگرہ آملہ ستاور ہلکے دھیرے سنگند ناگری
موسلی سیاہ تخم کنوچہ گوگرد کلان بھو بھلی تال نکھانا سنگند بالا ہر ایک پاؤں سیرج بل پائے
سب کو نیم کو ب کر کے ہشت چند پانی میں پکاویں جب پختہ حصہ بانی سہ ملکر چھان کر سیرج
مصری آدھ سیرج ہند میں پاؤں سیرج و عن زرد آدھ سیرج کھویا ملا کر پکاویں جب گاڑا ہو جاو
زعفران بنسلوچن مصطکی لونگ جائفل جاوتری دارچینی صندل اگر دانہ الاٹھی خوراک
ایک ایک توڑ مشک خالص تین ماٹے سفوف کر کے ملاویں در کہ سیرج چروخی کی چھوٹا مفرجستہ
چار چار تولے نیکوب کر کے ملا کر کھیں اور خوراک لپکے لے سے دو تولے تک صما کلیان ٹاٹے
سنگ ہنی اور میوہ در سیلان لعاب ہن اور مینی اور ارض سینہ اور دل کے مفید مقوی
اشہادافع لاغری اور عظیم مصفی آواز اور ننگ بدن ص سٹھ پیل پیل مصلح مرج جوین
اجودہ اگر تگر تیرنج کجیل چتا در باٹرنگ صیا الاٹھی خورد اندر جو کلو بخی نک سو پختہ
ننگ سیندھانک تابھرہ ایک ایک جز نیکوب کر کے مویر تخم بر در وہ ہم وزن مجموع کر کے
چار چند پانی میں پکا کر ملا کر چھان کر اس میں تھوڑا روغن کنجد ملا کر پکاویں کہ نہایت گاڑا
قابل گولی بنائیے ہو جائے خوراک نو ماٹے سے ایک لے تک رس نس گولی باضم طعم اور
مقوی دماغ بلغم نافع سعال بلغمی ص عاقرقہ مرج سوٹھ تیرنج دارچینی زعفران سوٹھا
پیل پیل مصلح جائفل جاوتری ثعلب مصری ہمن سرخ ہمن مفید مصطکی باند جو پست
تیرنج مویر تخم بر آورده گوند بول بیاباں جملہ بوزن مساوی بقدر بخود کے گولی بناویں خوراک

نکاح و نفقة

۱۱۵

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

منه

نور محمد

۹۷
مکتبہ
اور

نکته زراعی
اصول

ہیں بھی کہنے

تاج رس
بجئے کہ

چیز و

زی

بھی کہتے ہیں

تاج
بجئے کہ

یخچال
چیز ۱

۱۵۱

۱۲ ۱۲ بشمار حیدر خان کاکا نزار علیہ السلام کس ۱۰ اینگونه

رنگ بمبئی اس
 عصارہ اس
 پنجہ اس
 والا قیل ۱۲
 طے
 جو شامندہ
 گشتی
 پانچ
 ہزار
 چھ
 سو
 چوبیس
 لاکھ

بالچٹھس اگر کھجور سب دو تولے نیکو فتنہ کر کے اس میں چار سپتر رکھیں بعد اسکے کڑا ہی ہنی
میں نقش نرم پکاویں جب رطوبت گھجائے صوف تیل باقی رہے تب تیل صاف کر رکھیں
پاٹھا و تیل دو چار قطرے ناک میں ٹپکانے سے پتلیں فتنہ ہوتا ہے اور در دسر اور در و سب
مفید ہے ص پاڑھی معہ برگ اور چربا و رشاخ اور برگ چینیلی اور دار ہلد جملہ وزن
مساوی نیکو فتنہ کر کے چار سپتر تک چیناں پانی میں تر کریں اور ہم چیناں و غن کھجور سیاہ ملا کر
پکاویں جب نی جا بجائے تیل صاف کر رکھیں اٹھ رنگا تیل واسطے امراض بادی اور بلغمی
اور زحاج اور غشی کے مفید ہے ص برگ گ برگ بکائیں برگ رنڈ برگ سبھاو برگ سجن برگ
و صورتہ برگ تھوڑ برگ رو سا جیا وزن مساوی نیم کو ب کر کے دو چیناں و غن کھجور ملا کر
پکاویں جب کف فرم ہو اور برگ نیم سوختہ ہو جاویں و غن صاف کر رکھیں و مھنیا چپک
کار یا زراع اس سال در سنگا بہتی اور اتیسار کو مفید ہے مواد اخراج ہو کر اس سال بند ہوتا
ہے ص گشنیز خشک مغز میل خس سنگند بالاکنیم جملہ وزن نیکو فتنہ پانی ڈاکا پکاویں اور
بہتر گرم تھوڑا تھوڑا بدفعات پلاویں چچ بچ سھڑا معورتوں کو اکثر در میان چلی کے تب
اور کھانسی اور درد اندام اور نفخ شکم اور اس سال اور لرزہ اور سقوط اشتہا ہوتی ہے تو یہ
جو شانہ دیتے ہیں ص بودا رینج کت شیریں پیل سوٹھ کا پیل موعتھا و مھنیا چرائیند
پست ہلیلا زرد کھچیل بچ کٹائی خورد گو کو و کلان جو انسیج کٹائی بزرگ ایتس گرج کا کلا
سبکی سب بوزن برابر جو کو ب کر کے پانی میں جوش کریں جب آٹھواں حصہ باقی ہے
دور تی ہینگ بریاں اور ایک ماشہ نمک سنگ صوف کر کے ملا کر پلاویں
خاتمہ بیان طبائع اور حاصل ان شبائے ہندیہ چچ عند انیشتر مستعمل ہوتی ہیں
فصل چوبیس میں گندم گرم و زبرد رجبہ اول ہے اور مولد اخلاط صالح اور موفی ہر زمان

پیش رو
چرخ و خورشید
اورش
کعبی ہوا اور
بجانبہ جو بنانند
واسطے عورت جنتی ہوئی
اور ارکان کے لئے
واسطے ہے ۱۲
تھ جبکہ منہدی
۹۹
سبب اسکا ایک
کو حادث اسکا ایک
کیست : الا طرقت
اسکی سودیں کو
محوس اور
چونکہ مزاج
انسانی نہایت
مشابہ اسکا
مزاج کی
ہم نفع

۱۲ ۱۲ ۱۲
معلوم نیست معلوم نیست معلوم نیست
وزارت انکی ضرر

دیں اور میں متعجب کہ جو کچھ
 چار پانی غلط دودھ
 کہ آج اب زلال
 اسکا میں نہایت
 متکین گرج
 کہتا ہے اور اس
 پانی کو ماہی شیر کہے
 میں صحت
 تازہ ہستی میں
 جس کو بہت کہے
 میں اور خضک
 دہا رہے

جو سرد و تر ہے صفر اشکن دافع تشنگی اور مناسب ازجہ حار بخود گرم تر ہے بدرجہ اول
خون صالح پیدا کرتا ہے اور روح کو مدد دیتا ہے حدس گرم خشک آباد انگیز ہے تشنگ
اور اوبیا اور موٹھ قریب اسکے ہیں ارہر اسکی طبع میں اختلاف ہے بقول ضعیف
سرد و خشک اور بقول تحقیق گرم و خشک بدرجہ دوم مصالح اسکی ترشی ہے اور ثقیل ہے
معدہ پر مریض امراض سرد میں تشنگی بعض کے نزدیک سرد و تر اور بقول بعض گرم و خشک
لیکن بقول صحیح سرد و خشک ہے بسبب تشنگی کے اکثر تشنگی لاتا ہے اسی سے احتمال کئی
ہوتا ہے اور استعمال پانی سے رطوبت کرتا ہے لہذا احتمال رطوبت کا ہوتا ہے مثلاً
اوساکن اور شاملخ اور ارزن اور کدوہ گرم و خشک ہیں یاہر سرد و خشک درجہ ثانی
میں اور باہر کبوی اور رطوبت کو دفع کرتا ہے جو اہر قسم کی سرد و تر اور باد انگیز ہے ماش
گرم و تر اور باد افزا اور مقوی باہر ہے مونک سرد و خشک اور بقول بعض معتدل ہے
فائدہ جن غلوں سے روغن لیا جاتا ہے سب گرم ہیں لیکن السی اور خشکاش سرد ہیں
اور کئی سفید میں اختلاف ہے فصل بیان فو کہ میں انہ گرم و خشک درجہ دوم میں
مقوی باہر اور مسکن بدن دافع خفقان اور بلا سیسہ جاموں سرد بدرجہ اول خشک درجہ دوم
مقوی معدہ اور قلب نافذ دیا بیس ٹھل گرم تر بدرجہ دوم مقوی باہر اور غلط منی اور ضعف معدہ
پڑھل گرم بدرجہ اول نفاخ اور مہرباہ اور مدد سعال اور تخم اسکا قابض کیتھا سرد و خشک قابض
اور مقوی معدہ اور استہا اور عفت اسکی مورت سعال گوندی سرد و تر ہے بدرجہ دوم در
نفاخ اور نافذ سعال اور فرمولہ سردی گرم و خشک اور قابض مقوی سرد اور باہر اور غلط اور مسکن منی
کھرنی گرم و تر اور مقوی اعصاب اور معدہ کولہ سرد و تر اور قابض اور بطی الہضم کنار سرد و تر
بدرجہ دوم دافع فساد و فساد اور مسکن تشنگی اور طرارت احشاء اور قابض کمر کھ سرد ہے اور

[illegible]

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰

قابض مقوی معدہ اور قلب نافع خفقان اور تشنگی شریقی معتدل اور بقول ضعف سرد
 وتر ہے مولد منی مقوی قلب نافع خفقان انار سرد و تر بدرجہ اول مصلح خون مقوی قلب
 سکن تشنگی امر و سرد و تر بدرجہ اول اور بقول یغنی گرم قابض اور قوی معدہ کولادہ
 سنگترہ سرد و تر نافع صفرا مقوی قلب جگر صفرا و نافع نارنگی سرد و تر نافع صفرا و نافع
 محدث سعال انجیر گرم و تر ہے بلین طبع نافع سعال مخرج مواد سینے سے کیلا خام سرد و تر
 اور قابض و ریختہ مائل بجزارت ہے چکوترہ سرد و تر ہے مسکن عطش مقوی قلب
 فصل ۱۱ اصول اور زرارہ اشار میں شکر قند معتدل ہے ثقیل اور دیر پھم مقوی و نافع
 اور مولد منی اور مقوی باہ مصلح اسکی شکر ہے مستغنی طبیعت و خواص اسکی مثل شکر قند
 کے ہے سفوف اسکا شکر اور شیر میں لاکر پینا قوت بدنکی زیادہ کرتا ہے کیر و سرد و تر و سرد
 درجے میں ہے اور قابض اور نافع فساد صفرا و خون اور حرارت اعضا اور مولد منی اور دی
 بارد و یا بس ہے بدرجہ اول اور مقوی باہ مخاط منی مولد ریح مضر معدہ اور مری مصلح
 اسکی ترشی اور مصلح گرم ہے کچا لو مثل اردی کے ہے پینڈا لور سرد و تر ہے اور ثقیل اور نافع تقطیر
 بول اور سکن تشنگی زمیں قند گرم و خشک بدرجہ دوم و ضم طعام دافع ریاخ غلیظہ اور نافع
 السید ریحی اور ضحاد اسکا مفید ہے در و مفاصل کو آلو گرم و خشک بدرجہ اول اور قابض
 رتالور سرد و تر ہے سیرج البضم کاجر سرد و تر بدرجہ دوم مقوی قلب و جگر اور مولد منی اور
 مصفی خون اور مقوی باہ ترب گرم تر ہے و ضم طعام مقوی معدہ اور باہ اور نافع مایع
 مفتوحہ اور مدد شلجم گرم بدرجہ دوم تر بدرجہ اول کثیر الغذا مقوی باہ و مفتت سنگ گدہ
 اور مثانہ بلین طبع نافع کحال مقوی اور منقی صدر مقوی باہ چھتر گرم تر ہے نافع سعال
 اور منقی صدر شری سرد و تر ہے بدرجہ دوم نافع بواسیر و طحال اور استقا اور بنالطام بلین طبع و

۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰

۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰

ضعف معدہ اور مولد صمد چھپنے پر سردوتر بدرجہ دوم اور مقوی اشتہا نافع تپ صفوی
 اور شش چھپنے سردوتر بدرجہ اول اور صراج الہضم سیم بار و طبیب قابض اور نقل
 اور ثقیل گو بھی سردوتر ہے اور قابض پاک کے دو تر ہے بدرجہ اول اور بقول ضعیف
 معتدل ہے بلین اور جالی اور روع اور نافع امراض سینہ اور سوزش اور تشنگی یا و نجان
 گرم خشک بدرجہ دوم اور بقول بعض خشک بدرجہ سوم سورث بواسیر سودا مفر و شش
 باطلہ بدرجہ اول خشک بدرجہ دوم و نجف قابض اور مقوی مسکن سعال مولد نفع اور
 خارش نافع منزہ رقیق لہو سیار سردوتر بدرجہ سوم اور بقول ضعیف بدرجہ دوم مسکن حدت
 خون اور صفرا اور زبول اور دافع کدو دان و درد سر گرم خضراہ مسقط شہوت طعام مفر
 بعد تھولہ سردوتر بدرجہ دوم قلیل الغذاء مولد اخلاط صالح بلین شکم طب بدن مسکن تشنگی
 ویرہضم قابض باہ نافع امراض حارہ مفر گرہ اور اعصاب چولائی گرم و تر دافع قبض شش
 اور باضم دافع جریان منی اور استخاضہ اور خارش میتھی کا ساک گرم بدرجہ دوم خشک بدرجہ
 اول منقح در بلین اور محلل یا ح در حیض مقوی ریه نافع سعال اور اور مقوی باہ منفی
 سینہ سوا کا ساک گرم بدرجہ دوم خشک بدرجہ اول محلل اور مضج اور بول اور حیض
 اور شش مضرہ قاطع منی کرب کلام کرب القوی اور بقول ضعیف خشک بدرجہ اول
 مقوی باہ مولد منی مغلط خون اور نافع صعود اجزہ اور سورث خولب سجن کی پھی گرم
 بدرجہ دوم قابض نافع طحال اور محلل ریاح اکست کے پھول سرد و خشک مولد ریاح
 دافع صفرا مقوی شامہ نزہل شب کوری کینال کی کلی سرد و خشک ویرہضم قابض مقوی
 سرد نافع خون بواسیر و جریان حیض اور سجان خون اور قاتل کرم شکم سبب سردی
 سردوتر قابض اور مقوی اعضائے باہ پٹ سن گرم و تر مقوی باہ و ثقیل

لہ
 ہندی
 اسکی
 بیکن ۱۲
 طب اسانی ۱۰۲

